

Jaarstukken 2023

Algemeen

Inhoudsopgave

Algemeen	2
Leeswijzer	6
Inleiding.....	7
Financieel resultaat	8
Financiën in één oogopslag	11
Programma's	12
Bestuurlijke vernieuwing.....	14
Zorgzame gemeente	26
Vitale gemeente	45
Leefbare gemeente.....	62
Financiële rekening	81
Algemene dekkingsmiddelen	82
Overhead	84
Onvoorzien.....	85
Vennootschapsbelasting	86
Paragrafen.....	87
Weerstandsvermogen	88
Onderhoud kapitaalgoederen.....	106
Financiering.....	118
Bedrijfsvoering	131
Verbonden partijen.....	142
Grondbeleid.....	165
Lokale heffingen.....	176
Subsidies.....	184
Wijkgericht werken	187
Effecten corona	188
Openbaarheidsparagraaf	189
Jaarrekening.....	191
Grondslagen voor waardering	193
Balans	199
Toelichting op de balans	201
GewaARBorgde geldleningen en garantstellingen	229
Niet uit de balans blijkenDE verplichtingen en rechten	231
Exploitatieoverzicht per taakveld.....	232
Gebeurtenissen na balansdatum	241

Incidentele baten en lasten	243
Verwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SiSa)	248
Controleverklaring	255

Leeswijzer

De opzet van de jaarstukken is conform het Besluit begroting en verantwoording (BBV) en de verantwoording volgt de opzet van de Programmabegroting 2023. De financiële tabellen zijn afgerond op € 1.000. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen ontstaan.

De jaarstukken bestaan uit:

- het jaarverslag
- de jaarrekening.

Het jaarverslag bestaat uit:

- De programmaverantwoording.
- De paragrafen.

De jaarrekening bestaat uit:

- Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting
- De balans en toelichting.
- De bijlage met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (Single Informatie Single Audit).
- Een bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.
- De rechtmatigheidsverantwoording.

Per programma leggen we verantwoording af over de '3W-vragen' uit de begroting:

- Wat hebben we bereikt?
- Wat hebben we ervoor gedaan?
- Wat heeft het gekost?

Per programma wordt verder opgenomen:

- Een overzicht van de verbonden partijen met de financiële bijlage.
- De indicatoren die genoemd zijn in de begroting 2023.
- Een toelichting op de belangrijkste verschillen tussen de jaarrekening en de gewijzigde begroting. Het gaat hier om afwijkingen groter dan € 100.000. Of afwijkingen die om andere redenen interessant of belangrijk zijn om te benoemen.
- Bij de indicatoren staan de gemiddelde cijfers van Nederland.

De verplichte paragrafen zijn:

- Weerstandsvermogen.
- Onderhoud kapitaalgoederen.
- Financiering.
- Bedrijfsvoering.
- Verbonden partijen.
- Grondbeleid.
- Lokale heffingen
- Openbaarheidsparagraaf.

De niet verplichte paragrafen zijn:

- Subsidies.
- Wijkgericht werken.
- Effecten corona.

Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken 2023. Deze bestaat uit een beleidsmatig jaarverslag en een financiële jaarrekening. Met deze jaarstukken legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af over het gevoerde beleid en de daarmee ingezette financiële middelen. De jaarstukken vormen het sluitstuk van de planning- en control cyclus van het begrotingsjaar van de gemeente.

De programmarekening laat een voordelig saldo zien van € 12.621.000. In de Decembernote 2023 werd rekening gehouden met een voordelig resultaat van € 5.395.000. Het verschil tussen de twee uitkomsten is € 7.226.000 en heeft een aantal oorzaken. Deels betreft dit nog niet afgeronde werkzaamheden die in 2024 als nog tot bestedingen zullen leiden en deels betreft het voordelen in de uitvoering die al in de Decembernote waren aangekondigd. Voorbeelden hiervan zijn de vergoeding voor de Oekraïne-opvang, de afwikkeling van het Onderwijsachterstandenbeleid 2018-2012 en afwikkeling van oude jaren op de taak huishoudelijk afval. In de toelichting op programma's wordt uitgebreid in gaan op de verschillen en uiteraard op de meer inhoudelijke aspecten bij het realiseren van de doelstellingen voor 2023.

Dankzij de eenmalige meevallers is de weerstandspositie van de gemeente iets beter geworden. We kunnen deze goed gebruiken bij de zaken die in 2024 en verder volop onze aandacht behoeven.

Het jaar 2023 heeft als elk jaar zijn eigen bijzonderheden. Onmiskenbaar was Sail een van de hoogtepunten voor Den Helder. Zowel de inwoners van Den Helder als de wijde omgeving hebben volop kunnen genieten van dit meerdaagse evenement.

Ook van groot belang is het feit dat we in 2023 onze nieuwe huisvesting op Willemsoord hebben kunnen betrekken. Hiermee zijn zowel het bestuur als de ambtelijke organisatie voorzien van een uitstekende werkomgeving die is opgeleverd binnen de beschikbaar gestelde middelen.

In 2023 zijn twee belangwekkende onderzoeken gestart die in 2024 verdere uitwerking krijgen. Het onderzoek naar de effectiviteit, efficiency en cultuur van onze organisatie en het onderzoek naar de stichting erfgoed en Willemsoord.

Evenals voorgaande jaren blijven de omstandigheden waarin de gemeente de werkzaamheden uitvoert uitdagend. De arbeidsmarkt laat continu een grote druk zien die van ons vraagt om blijvend ons uiterste best te doen om de geschikte kandidaten voor ons te interesseren en aan ons te binden. Dit lukt nog steeds, en blijft ook in de komende periode onverminderd van belang.

Ook de onzekerheden rondom de gemeentelijke financiën zetten zich onverminderd door. Het vooruitzicht op een gezonde en passende bijdrage van de rijksoverheid via het gemeentefonds is er nog niet. Een eerste stap is na afronding van het jaar 2023 wel gezet, maar dat is verre van voldoende. In VNG verband blijven wij ons dan ook onverminderd inzetten om een toereikende financiering te krijgen voor onze taken.

De jaarstukken zijn opgesteld conform de werkwijze en inhoud zoals gebruikelijk in Den Helder. We vertrouwen erop dat de jaarstukken de lezer een goede indruk geven van de zaken die in 2023 zijn opgepakt en uitgevoerd.

Financieel resultaat

De programmarekening 2023 sluit met een voordelig saldo van € 7.225.000. Er is al (in de Decembernota) rekening gehouden met een voordelig resultaat van € 5.396.000. In 2023 zijn de volgende besluiten genomen die van invloed zijn geweest op het saldo van de begroting:

Besluit	Bedrag
1. Programmabegroting 2023	171.000
2. Eerste tussenrapportage 2023	-2.458.000
3. Tweede tussenrapportage 2023	-284.000
4. Decembernota 2023	7.967.000
Actueel saldo begroting	5.396.000

Resultaatbestemming

Bij de besluitvorming over de programmarekening 2023 wordt voorgesteld een deel (€4.131.000) van het voordelige resultaat toe te voegen aan de budgetten in 2024. Voor het restant (€ 3.095.000) wordt voorgesteld dit toe te voegen aan de algemene reserve.

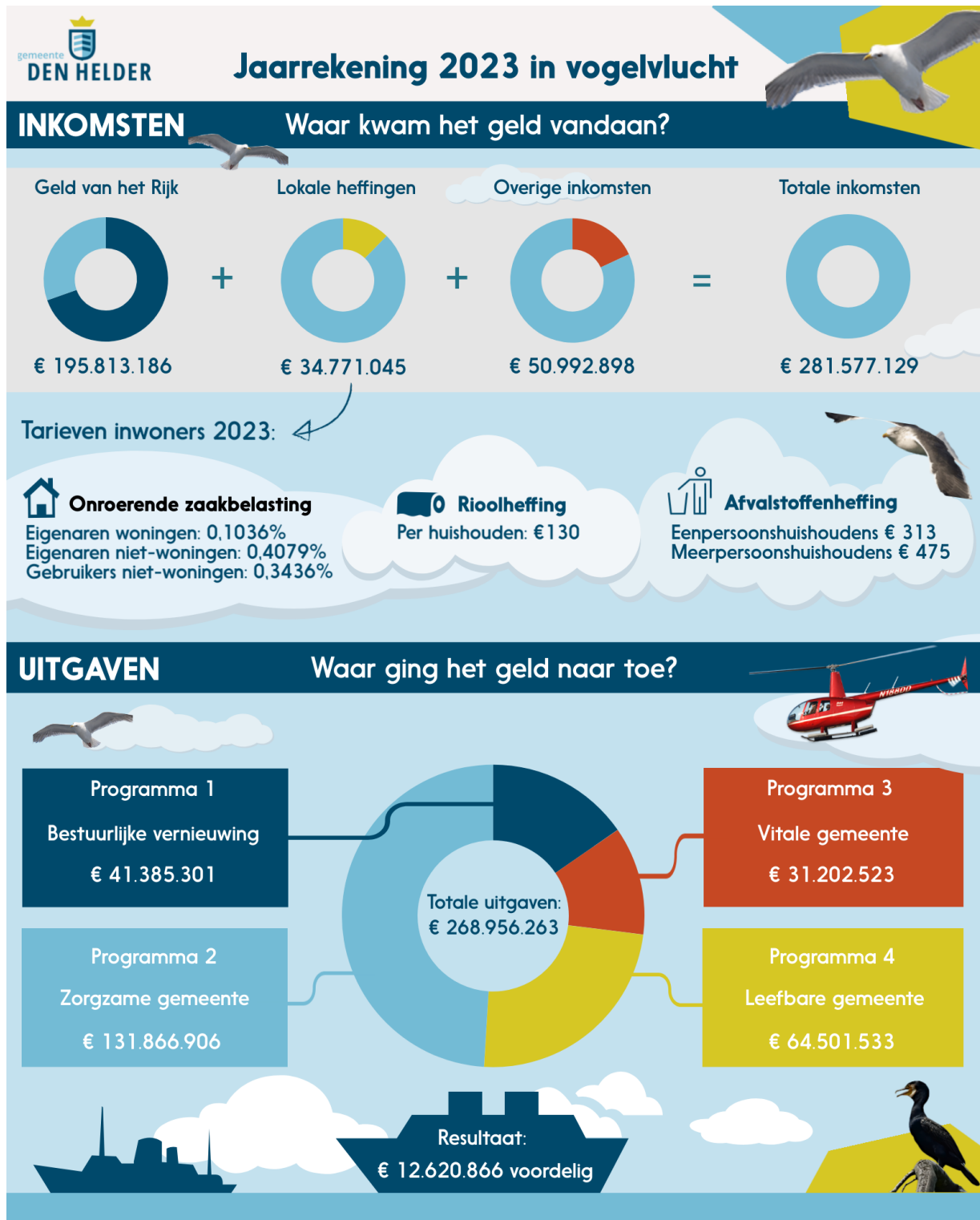
Onder dit overzicht worden de belangrijkste afwijkingen van de baten en lasten toegelicht die het verschil van € 7.225.000 tussen de begroting en de realisatie verklaren.

Exploitatieoverzicht x € 1.000	rekening 2022	primitieve begroting	actuele begroting	rekening	verschil
Taakvelden	6.507	975	1.181	9.313	-8.132
Lasten	-232.777	-222.540	-249.687	-249.411	-276
Baten	239.285	223.515	250.868	258.724	-7.856
Reserves	-2.018	-804	4.215	3.308	907
Toevoegingen (lasten)	-9.975	-6.130	-17.631	-19.546	1.915
Onttrekkingen (baten)	7.957	5.326	21.846	22.853	-1.008
Gerealiseerd resultaat	4.489	171	5.396	12.621	-7.225

Voor nadere toelichtingen op de belangrijkste afwijkingen tussen begrote en de gerealiseerde bedragen wordt verwezen naar de analyses in het Jaarverslag bij de programmaverantwoordingen.

De belangrijkste afwijkingen vanaf € 500.000, die het verschil tussen de begroting en de rekening 2023 verklaren, zijn:

Verschillen tussen begroting en rekening op hoofdlijnen	bedrag
Nog niet uitgevoerde werkzaamheden 2023 over te hevelen naar 2024	2.420
Bekostigingsregeling Oekraïneopvang	3.000
Jeugdzorg	-1.300
Huishoudelijk afval	832
Zwembad (exploitatiekosten en reparatiekosten)	-826
Onderwijsachterstandenbeleid, bredere inzet beschikbare middelen	1.400
Beheer overige gebouwen en gronden, verkoop restgroen/afkoop erfpachtgronden, huurinkomsten	1.008
Overige verschillen, kleiner dan € 500.000 per onderwerp	692
Totaal	7.226

Programma's

Bestuurlijke vernieuwing

Inleiding

Belangrijke opdrachten van college en gemeenteraad zijn:

- Inwoners meer betrekken bij het maken en uitvoeren van beleid.
- Optimale samenwerking tussen gemeenteraad, college van B&W, de raadsgriffie en de ambtelijke organisatie.

Dit alles vanuit de gedachte dat onze inwoners centraal staan. En wij alleen in goede samenwerking de uitdagingen in onze gemeente het hoofd kunnen bieden. Met een samenhangend pakket van diverse activiteiten werken we aan de realisatie van de gestelde doelen.

Het programma Bestuurlijke vernieuwing gaat over:

- Effectieve dienstverlening aan inwoners en bedrijven.
- Het verbeteren van de gemeentelijke organisatie.
- Een goede en professionele samenwerking tussen gemeenteraad en college van burgemeester en wethouders.
- Het betrekken van inwoners bij initiatieven van de gemeente.

De gemeente wil een moderne organisatie zijn die flexibel en slagvaardig werkt aan complexe opgaven én de dagelijkse werkzaamheden goed organiseert. Een organisatie die zo dicht en zo laagdrempelig mogelijk bij de inwoners staat en gericht is op samenwerking.

Doelen

1.1 Den Helder kent een stabiel bestuur (raad en college) dat professioneler met elkaar samenwerkt.
Hoe gaan we meten of we dit doel bereiken?
Vertrouwen in het bestuur van de gemeente Den Helder.
Waarde 2023: Heel veel 8%, veel 26%, neutraal (niet veel/niet weinig) 40%, weinig 18%, nauwelijks tot geen 4%. Geen mening 5%.
omschrijving indicator
Via ons inwonerspanel meten van vertrouwen in de manier waarop gemeente wordt bestuurd.
(extra) toelichting indicator
Op vijfpuntsschaal: % mate van vertrouwen in manier waarop gemeente wordt bestuurd: heel veel, veel, neutraal (niet veel/niet weinig), weinig, nauwelijks tot geen. NB: Beoogde waarde 2022 (heel) veel was 32% en is werkelijk 10%.
Wat hebben we ervoor gedaan?
Activiteit 1.1.1
Uitvoeren verbeteragenda Bestuurlijke Vernieuwing met de nadruk op de volgende onderwerpen:
Toelichting activiteit
<ul style="list-style-type: none">• Inzet (digitale) participatiemiddelen voor inwoners, zoals digitaal platform Ingesprek.DenHelder.nl (Citizenlab).• Communicatie over plannen en over genomen college- en raadsbesluiten, inclusief de afwegingen die daarbij een rol hebben gespeeld.• Bevorderen van de toegang voor bewoners en ondernemers met initiatieven.• Vergroten aanwezigheid organisatie, college en gemeenteraad in de wijk.
Wat hebben we gedaan?
Er is een startnotitie opgesteld voor de participatieverordening waarin het plan van aanpak voor het opstellen van deze verordening is beschreven. Deze is in de commissie besproken en in februari door de gemeenteraad vastgesteld. In de herfst is een participatietraject geweest over de participatieverordening. De informatie hieruit gebruiken we bij het opstellen van de participatieverordening. Om de samenwerking binnen de gemeenteraad, tussen de gemeenteraad en het college, met de griffie en met het team van ambtenaren te verbeteren, is met ondersteuning vanuit de VNG een Gemeentelijk Manifest opgesteld en vastgesteld door de gemeenteraad.
Overige ontwikkelingen binnen het doel of de activiteit(en)

1.2 Den Helder voert beleid doeltreffender uit door beter en transparanter samen te werken met de verbonden partijen.

Hoe gaan we meten of we dit doel bereiken?

Mate van tevredenheid over de informatievoorziening van de verbonden partijen aan de gemeenteraad.

Waarde 2023: 6,2

omschrijving indicator

Rapportcijfer van gemeenteraad over kwaliteit, volledigheid en tijdigheid aangeleverde informatie door (publieke en private) verbonden partijen.

Bron: enquête door gemeente Den Helder onder raads- en commissieleden.

(extra) toelichting indicator

Van de 77 raads- en commissieleden die de enquête kregen toegestuurd (januari/februari 2024) hebben 22 leden de enquête ingevuld (respons van 28,6%). Ten opzichte van 2022 is de tevredenheid licht toegenomen (van 6.0 naar 6.2).

Wat hebben we ervoor gedaan?

Activiteit 1.2.1

Twee keer per jaar een extra commissie Bestuur en Middelen over de rapportage verbonden partijen die het college aanbiedt aan de raad.

Toelichting activiteit

De directies van de private verbonden partijen in Den Helder geven een presentatie en beantwoorden technische vragen. Vervolgens bespreekt de commissie de rapportage met het college.

Wat hebben we gedaan?

Op 12 april 2023 is in een extra Raadscommissie Bestuur en Middelen geweest waarin de eerste rapportage verbonden partijen is besproken. De 2e rapportage Verbonden partijen is op 22 september 2023 aan de gemeenteraad aangeboden en besproken in de Raadscommissie Bestuur en Middelen op 3 oktober 2023.

Activiteit 1.2.2

We werken aan de bundeling van de ontwikkelcapaciteit die belegd is of was bij Zeestad cv/bv, Port of Den Helder en Den Helder Airport.

Toelichting activiteit

Efficiënte inzet van de private verbonden partijen

Wat hebben we gedaan?

Presentatie scenario's Zeestad in de Raadscommissie Bestuur en Middelen in februari 2023.

Overige ontwikkelingen binnen het doel of de activiteit(en)

Het college is in 2023 gestart met de heroriëntatie op de taakstelling van Willemsoord bv en de samenwerkingsrelatie met Zeestad cv/bv. De resultaten hiervan zijn in 2024 te verwachten.

1.3 Inwoners en ondernemers ervaren betere dienstverlening van de gemeente Den Helder.

Hoe gaan we meten of we dit doel bereiken?

Het gemiddelde rapportcijfer dat ondernemers de dienstverlening van de gemeente geven.

Waarde 2023:

omschrijving indicator

(extra) toelichting indicator

De VNG Ondernemerspeiling is gestopt in 2022. Over het jaar 2023 is er daarom geen ondernemerspeiling uitgevoerd en is er geen rapportcijfer voor onze dienstverlening aan ondernemers beschikbaar. We onderzoeken hoe we dat in de toekomst vorm kunnen geven

Het gemiddelde rapportcijfer dat inwoners de dienstverlening van de gemeente geven.

Waarde 2023:

omschrijving indicator

(extra) toelichting indicator

Over het jaar 2023 hebben we geen burgerpeiling uitgevoerd en daarom is er geen rapportcijfer voor onze dienstverlening aan inwoners beschikbaar.

MKB-onderzoek (peiling MKB-vriendelijkste gemeente)

Waarde 2023:

omschrijving indicator

De verkiezing MKB-vriendelijkste gemeente is een initiatief van MKB-Nederland, uitgevoerd door onderzoeksbureau LexNova. Het is een tweejaarlijkse prijs, waaraan gemeente Den Helder in februari 2021 (editie 2020/2021) voor de eerste keer meedeed.

(extra) toelichting indicator

In 2023 is er géén landelijke ondernemerspeiling mkb-vriendelijkste gemeente (bron: <https://www.mkb.nl/mkbvriendelijkstegemeente>). De organisatie gebruikt 2023 om de verkiezing mkb-vriendelijkste gemeente te vernieuwen en de vorm en inhoud van de ondernemerspeiling door te ontwikkelen. we werken bovendien toe naar een 'platform mkb-vriendelijke gemeente' met meer tussentijdse peilingen, inzichten en concrete tools voor ondernemers(organisaties) en gemeenten.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Activiteit 1.3.1

Blijven investeren in goede dienstverlening aan inwoners en ondernemers, zoals door het programma Excellente Dienstverlening.

Toelichting activiteit

Onze dienstverlening heeft continu de aandacht binnen het programma Excellente Dienstverlening.

Wat hebben we gedaan?

Met onze klanten werken we samen aan de ontwikkeling en toekomst van de werk-, leef- en leeromgeving. We leveren excellente, mensgerichte dienstverlening aan al onze klanten. Dat kunnen inwoners, bedrijven of instellingen zijn. Maar ook collega's zien wij als klanten. We staan ten dienste van onze klant. Daarom vervullen wij hun vragen en/of behoefte op een mensgerichte manier, die de verwachting overstijgt. Hiervoor zetten wij onze kennis, producten, inspanning en diensten in.

Activiteit 1.3.2

Inzet op betere dienstverlening aan ondernemers.

Toelichting activiteit

Dit door het versterken van het lokaal ondernemersklimaat; het verbeteren van het overleg met ondernemersverenigingen en goede communicatie en beleid met betrekking tot het midden- en kleinbedrijf. Het resultaat: ondernemers tevreden over de gemeente en een goed imago bij ondernemers buiten de gemeente.

Wat hebben we gedaan?

We hebben een start gemaakt met de economische agenda.

Overige ontwikkelingen binnen het doel of de activiteit(en)

1.4 De gemeente Den Helder trekt gemakkelijker nieuwe personeel aan en houdt bestaand personeel beter vast.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Activiteit 1.4.1

Profileren van Den Helder als aantrekkelijke werkgever.

Toelichting activiteit

Den Helder neerzetten als een aantrekkelijke werkgever voor het aantrekken van nieuw personeel

Wat hebben we gedaan?

Den Helder profileert zich als aantrekkelijke werkgever door meer zichtbaar te zijn in de stad en op social media. We staan op evenementen en zoeken externe partners op om mee samen te werken. We benadrukken dat bij onze organisatie de kwaliteiten van medewerkers worden gezien en gewaardeerd. We hebben hierop onze externe communicatie aangepast en zorgen voor professionaliteit en warmte in het contact naar buiten. Onze recruiter is hierin onze arbeidsmarktspecialist.

Activiteit 1.4.2

Investeren in opleiding en training (leren & ontwikkelen).

Toelichting activiteit

Huidig personeel ontwikkelmogelijkheden aanbieden middels opleiding en training

Wat hebben we gedaan?

In 2023 is er per team bekeken welke opleidingsactiviteiten en trainingen nodig zijn, zowel op medewerkersniveau als op teamniveau. Er is sterk gebruik gemaakt van het opleidingsbudget en door het stimuleren van opleiden en persoonlijke ontwikkeling zijn in 2023 ook al aanvragen gedaan voor 2024. Opleiden en ontwikkelen staat inmiddels centraal binnen de organisatie en is onderdeel van ons dagelijks werk. We zijn een lerende organisatie en daar hoort ontwikkeling van medewerkers en teams bij. Het traject strategische personeelsplanning wat in 2023 is uitgevoerd heeft er o.a. toe geleid dat moeilijk vervangbare posities in beeld zijn gebracht en waar nodig al tijdig scholing kan worden aangeboden. Daarnaast is er aandacht voor digitale vaardigheden binnen de gehele gemeente zodat iedereen up-to-date blijft en ondersteuning krijgt waar nodig.

Activiteit 1.4.3

Uitwerken van het begrip goed werkgeverschap in de breedste zin van het woord.

Toelichting activiteit

Ontwikkelen van goed werkgeverschap en dit in uitvoering brengen.

Wat hebben we gedaan?

Goed werkgeverschap zit hem niet alleen in de arbeidsvoorwaarden, maar ook in de omgangsvormen met elkaar. Gemeente Den Helder vindt het belangrijk dat medewerkers die werkzaam zijn voor de organisatie zich gezien, gehoord en gewaardeerd voelen.

In 2023 hebben we aandacht besteed aan de resultaten uit het medewerker-onderzoek. Op teamniveau zijn sessies georganiseerd om de resultaten te bespreken. Teamacties zijn waar nodig uitgezet en op organisatieniveau is gekeken hoe de gemeente Den Helder goed werkgeverschap verder uit kan werken. Iedere week is een zogenaamd 'Zeepkist' moment om informatie vanuit management en college te delen met de werkvloer. Dit zorgt voor een grote betrokkenheid. Daarnaast is in het kader van vitaliteit en verbinding gezorgd voor bedrijfsfruit.

In 2023 heeft de verhuizing naar ons nieuwe stadhuis plaatsgevonden. Een prachtig pand waar voor medewerkers prettige en digitaal goed functionerende werkvoorzieningen zijn en ook ruimte is voor ontspanning (Werkcafé, Atrium). Desgewenst heeft de medewerker ook de mogelijkheid om daar waar kan thuis te werken en gebruik te maken van thuiswerkvoorzieningen.

Overige ontwikkelingen binnen het doel of de activiteit(en)

1.5 Onze inwoners voelen zich meer betrokken bij initiatieven van de gemeente en andere initiatiefnemers in hun leefomgeving.

Hoe gaan we meten of we dit doel bereiken?

Het aantal deelnemers/gebruikers aan het participatieplatform ingesprek.denhelder.nl (Citizenlab) neemt ieder jaar toe.

Waarde 2023: 3.250

omschrijving indicator

Via ingesprek.denhelder.nl maken we inzichtelijk hoe inwoners participeren bij initiatieven van de gemeente en bij (eigen) initiatieven uit hun buurt.

(extra) toelichting indicator

Op 31-12-2021 waren er 2.118 deelnemers en in 2022 waren dat 3.100 deelnemers.

Het aantal projecten op het participatieplatform ingesprek.denhelder.nl (Citizenlab) neemt ieder jaar toe.

Waarde 2023: 8

omschrijving indicator

Onderstaande cijfers gaan over het aantal uit te voeren projecten (via ingesprek.denhelder.nl) in dat jaar.

(extra) toelichting indicator

We streven ernaar om een stabiel niveau van projecten op ingesprek.denhelder.nl te handhaven. Een aantal projecten uit 2022 liepen door in 2023 waardoor in dat jaar ongeveer 10 projecten online hebben gestaan.

Het percentage volwassenen in Den Helder dat aangeeft vrijwilligerswerk te verrichten (indexcijfer 2019 = 100) stijgt.

Waarde 2023: 144

omschrijving indicator

Vrijwillige inzet inwoners voor hun stad (indexcijfer 2019 = 100).

Effectindicator: percentage volwassenen in Den Helder dat aangeeft vrijwilligerswerk te verrichten groeit jaarlijks met drie procent.

We maken gebruik van het cijfermateriaal van vrijwilligersorganisatie Noordkop voor elkaar over hulpaanbod, gebruikers en hulpvragen.

(extra) toelichting indicator

Wat hebben we ervoor gedaan?

Activiteit 1.5.1

Het participatieplatform ingesprek.denhelder.nl benutten we optimaal om het gesprek in en over projecten mogelijk te maken en zo inwoners meer te betrekken en te laten participeren.

Toelichting activiteit

Het platform biedt verschillende mogelijkheden om de burgerparticipatie te vergroten, Denk bijvoorbeeld aan het uitzetten van enquêtes, inwoners laten stemmen op verschillende scenario's en ideeën ophalen.

Wat hebben we gedaan?

In 2023 zijn diverse nieuwe projecten geplaatst op ingesprek.denhelder.nl waar honderden gebruikers in geparticipeerd hebben. Verschillende lange termijn-projecten, zoals de Omgevingsvisies voor de verschillende gebieden in onze gemeente, zijn in deze periode afgerond. Inmiddels heeft het platform zo'n 3250 gebruikers. Zij worden geïnformeerd als er nieuwe projecten in/over hun dorp/wijk op het platform geplaatst worden. Het platform is in de zomer 2023 samen met de gebruikers geëvalueerd. De evaluatie is gepresenteerd in de commissie Bestuur & Middelen. De inzichten uit de evaluatie gebruiken we om het platform te verbeteren.

Activiteit 1.5.2

Onder de Omgevingswet wordt een aanvrager voor een omgevingsvergunning verantwoordelijk voor het betrekken van de omgeving.

Toelichting activiteit

We monitoren of de participatie afdoende is voor een goede belangenafweging, om zo nodig na evaluatie de regels te kunnen bijsturen.

Wat hebben we gedaan?

Er is in beeld gebracht in welke gevallen participatie door de aanvrager zeker nodig is om een goede belangenafweging te kunnen maken. Onder de Omgevingswet bestaat de mogelijkheid om door de gemeenteraad gevallen aan te laten wijzen waarin initiatiefnemers verplicht zijn om hun omgeving te betrekken ('verplichte participatie'). We hebben in beeld gebracht in welke gevallen dit wenselijk is. Besloten is om de gemeenteraad voor te stellen om hiervoor aan te sluiten bij de huidige lijst van gevallen waarin de gemeenteraad onder het huidige kader een verklaring van geen bedenkingen dient af te geven voor aanvragen. In november 2021 heeft de gemeenteraad ingestemd met dit voorstel. Deze regels zullen met de inwerkingtreding van de Omgevingswet, gepland op 1 januari 2024, van kracht worden.

Overige ontwikkelingen binnen het doel of de activiteit(en)

In december 2023 heeft het college beleidsregels vastgesteld om te beoordelen of de verplichte participatie door de initiatiefnemer toereikend is bij de impact van de ontwikkeling. Na inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1-1-2024 monitoren we of het ingerichte proces rondom verplichte participatie naar tevredenheid werkt.

In verband met het uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet naar 1-1-2024 en het feit dat bijna alle voorbereidende stappen al voor 2023 genomen waren is er verder weinig gebeurd binnen dit doel.

BBV verplichte indicatoren

Indicator	Nederland	Begroting	Rekening
	2023	2023	2023
Formatie, aantal FTE per 1.000 inwoners		9,0	8,8
Bezetting, aantal FTE per 1.000 inwoners		8,7	8,4
Apparaatskosten per inwoner		514	521
Externe inhuur: kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur		16,5	18,2
Overhead, % van totale lasten		12,6	11,1

Bron: Gemeente Den Helder

Verbonden partijen

Hieronder volgt een overzicht van de gemeentelijke bijdragen 2023 aan verbonden partijen.

Bijdragen verbonden partijen	bedrag
Cocensus	616
Regionaal Historisch Centrum Alkmaar	269
Totaal	885

Bedragen x € 1.000

Wat heeft het gekost?

Lasten en baten

	Rekening 2022	Primitieve begroting	Actuele begroting	Rekening	Saldo
Bestuurlijke vernieuwing					
<i>Exploitatie</i>					
Lasten	-38.326	-41.613	-40.731	-40.655	76
Baten	168.078	163.838	171.633	173.312	1.679
Saldo	129.752	122.225	130.903	132.657	1.754
<i>Reserves</i>					
Toevoegingen (lasten)	-298		-730	-730	
Onttrekkingen (baten)	3.875	2.885	5.296	5.064	-232
Saldo	3.577	2.885	4.566	4.334	-232
Saldo van baten en lasten	133.328	125.110	135.469	136.991	1.522

Verschilverklaring

Verschillen	bedrag	V/N	I/S
Exploitatie	1.755		
Lasten	76		
<p>Taakveld 0.1 Bestuur Dankzij de hogere rekenrente is geen aanvulling nodig op de voorziening voor de pensioenlasten van voormalig bestuurders (€ 145.000). Verder is aan Helders Perspectief minder besteed (€ 189.000) en ontstaat bij de budgetten van de raad een voordeel van € 118.000 door een lagere vergoeding aan de vorige accountant (wegens het niet nakomen verplichtingen) en niet uitgevoerde onderzoekskosten. Overige afwijkingen € 65.000 nadelig. De lagere besteding aan Helders Perspectief werkt door in een lagere onttrekking dan begroot aan de bestemmingsreserve.</p>	387	V	I
<p>Taakveld 0.2 Burgerzaken De lasten voor burgerzaken blijven € 245.000 achter bij de raming in de begroting. De belangrijkste oorzaak is zijn de geringere werkzaamheden voor rijbewijzen en andere verstrekkingen. Een deel van de geraamde personele inzet kon daardoor plaatsvinden op de werkzaamheden voor het inschrijven van Oekraïners (Programma 2 zijn hiervoor de baten opgenomen). De lagere lasten bestaan uit een lagere inzet van personeel en inhuur (€ 62.000), lagere uitgaven dan begroot voor de verkiezingen (€ 80.000), uitstel van de aanschaf van apparatuur (€ 63.000) en lagere lasten voor rijksleges van documenten (€ 38.000).</p>	245	V	I
<p>Taakveld 0.4 Overhead Overhead heeft betrekking op personeel, huisvesting en ICT. De lasten voor de overhead per saldo met € 253.000 overschreden. De overschrijding wordt gecompenseerd door € 262.000 hogere baten. Per saldo is er sprake van een gering voordeel van € 9.000. Binnen dit geheel zijn er enkele bijzondere afwijkingen: - de kosten voor het project regionale inkoop worden overschreden met € 150.000 als gevolg van een vertraagde start. In de resultaatsbestemming wordt gevraagd dit bedrag over te hevelen naar 2026 omdat het project uiteindelijk langer gaat duren. - de kosten voor de ICT worden overschreden met € 163.000 met als hoofdoorzaak een sterke prijsstijging van onderhoudscontracten. Dit werkt voor € 100.000 structureel door in begroting van volgende jaren en wordt gecompenseerd uit de stelpost voor prijsstijging in 2024. - de lasten voor huisvesting zijn overschreden in 2023 € 110.000. Dit heeft betrekking op verschillende locaties en is veroorzaakt door gestegen energieprijzen en de overgang naar het nieuwe stadhuis. Tegenover deze hogere lasten staat een extra bate van € 83.000 uit de egaliseringsreserve huisvesting. De overhead is nader toegelicht in de het onderdeel overhead in de financiële rekening.</p>	-253	N	I
<p>Taakveld 0.8 Overige baten en lasten In 2023 zijn posten afgewikkeld met betrekking tot oude jaren met een nadelig effect op het resultaat van € 243.000. Dit betreft kwesties die eerder waren vermeld in de risicoparagraaf en een geschil van vóór 2022 dat niet was opgenomen in de voorziening dubieuze debiteuren.</p>	-243	N	I
Overige taakvelden waarvan de financiële afwijking kleiner is dan € 100.000. Deze worden niet toegelicht.	-60	N	S
Baten	1.679		
<p>Taakveld 0.2 Burgerzaken De baten zijn € 201.000 lager dan geraamd in de begroting. De belangrijkste oorzaak is een kleiner aantal verstrekkingen van Rijbewijzen, uittreksels en verklaringen.</p>	-201	N	S
<p>Taakveld 0.4 Overhead Het voordeel ontstaat door hogere baten voor ziektekostenvergoedingen en detacheringen van € 110.000 (hiertegenover staan inhuurkosten) een hogere vergoeding van Texel voor ICT-diensten (€ 62.000) en hogere opbrengsten voor de catering (€ 90.000).</p>	262	V	I
<p>Taakveld 0.6 OZB-belasting De opbrengsten OZB-belasting zijn lager dan begroot: € 180.000 op een totale verwachte opbrengst van € 15,3 miljoen. De oorzaak is een lagere WOZ-waarde dan geraamd in de begroting.</p>	-180	N	S
<p>Taakveld 0.7 Algemene uitkering Gemeentefonds Eind 2023 is de Decemercirculaire verschenen. Deze had voor Den Helder een positief effect voor 2023. De circulaire bevat vooral mutaties in decentralisatie uitkeringen waarvan de energietoelage 2023 de grootste is. Bij de resultaatbestemming wordt voorgesteld een deel van dit bedrag mee te nemen naar 2024 om alsnog energietoelagen toe te kunnen kennen en de invoering van de omgevingswet verder vorm te geven.</p>	1.484	V	I

<p>Taakveld 3.4 Toeristenbelasting en forensenbelasting</p> <p>De opbrengst uit toeristenbelasting is in 2023 € 337.000 hoger dan begroot. Voor € 224.000 vloeit dit voort uit de opbrengst voor het belastingjaar 2022 dat in de loop van dit jaar is afgerond. De hogere opbrengst zet zich structureel door voor € 113.000.</p> <p>De opbrengst uit de forensenbelasting is € 99.000 lager dan begroot. Deze lagere opbrengst heeft in hoofdzaak betrekking op het belastingjaar 2023. In de lagere opbrengst is verwerkt dat er over de afwikkeling van het vorig jaar, 2022, aanzienlijk meer bezwaarschriften waren ingediend die zijn toegekend.</p>	238	V	S
<p>Overige taakvelden waarvan de financiële afwijking kleiner is dan € 100.000. Deze worden niet toegelicht.</p>	76	V	I
Mutaties reserves	-232		
Onttrekkingen	-232		
<p>Omdat de uitgaven voor Helders Perspectief lager waren is ook minder aan de reserve onttrokken (€ 189.000 nadeel). Daarnaast zijn er kleinere verschillen op diverse egalisatiereserves te zien (totaal € 43.000 nadeel).</p>	-232	N	I
Totaal	1.523	V	

Zorgzame gemeente

De kosten van de Jeugdzorg en Wmo zijn de afgelopen jaren sterk gestegen. Dat geldt niet alleen in Den Helder, maar speelt in alle gemeenten in Nederland. De Jeugdwet en Wmo nemen preventie en de eigen kracht van gezinnen als uitgangspunt. Een ander doel was om professionals meer ruimte te geven voor eigen afweging: maatwerk. De financiële baten van jeugdhulp vallen veelal in de zorg (minder GGZ en somatische problemen op latere leeftijd) en op termijn op het gebied van werk en inkomen (via het behalen van een startkwalificatie of hoger onderwijsniveau). Preventie en vroegsignalering zorgen voor beter welzijn van kinderen, jongeren, gezinnen en ouderen. Integraal werken leidt tot passender zorg, maar vraagt voor Multi-probleemgezinnen ook investeringen op andere gebieden, zoals wonen, werk en onderwijs. Landelijk is onderzocht dat de meeste maatregelen gericht op jeugdzorg niet één op één vertaald kunnen worden in lagere kosten in de jeugdzorg. Dat geldt wel voor bijvoorbeeld de inzet van praktijkondersteuners en gezinscoaches. We voorkomen onnodig dure individuele trajecten door versterking van de kwaliteit van de toegang, met professionals die hiervoor zijn opgeleid. En door inzet van algemene voorzieningen. In de sociale wijkteams doen we hiermee ervaring op. De ontwikkeling van deze teams vergt echter tijd om de samenwerking met partners op die manier ook in te regelen. Den Helder zet ook in op preventie en vroegsignalering. Dat leidt weliswaar niet tot directe kostenbesparing, maar wel tot het voorkomen van problemen bij kinderen, jongeren en gezinnen en daarmee tot het voorkomen van zorgkosten op termijn.

Naast het voorkomen en beperken van de instroom willen we de komende jaren ook inzetten op het bevorderen van de uitstroom. We onderzoeken waarom cliënten langer in de jeugdhulp blijven en gaan hier gericht op handelen. Een knelpunt in de zorgketen kan het afschalen van de zorg bemoeilijken. Dit vraagt een andere kijk op zorgcontracten, maar vooral ook weer de integrale blik. Organisaties buiten het sociaal domein, zoals kinderopvang en buitenschoolse opvang (bso) kunnen hierin een rol spelen. Het geldt echter ook voor maatregelen op het gebied van wonen, onderwijs en werk. Betere beheersing van het volume aan benodigde zorg en ondersteuning is ook mogelijk door extra aandacht voor de inkoop en kostensystematiek en digitalisering.

In het afgelopen jaar is de inzet op de beheersing van volume en effectiviteit in de zorg (jeugdzorg en Wmo) en schuldhulpverlening door een integrale en gerichte aanpak verder geïntensiveerd. Ook de mogelijkheden tot participatie in de vorm van (betaald) werk maakt onderdeel uit van deze aanpak. We zetten in op kostenbesparing van de (jeugd)zorg door meer te sturen op de inkoop, met maatwerk in en afstemming tussen effectieve zorgtrajecten en goede en breed functionerende sociale wijkteams.

Er is gestart met het schrijven van de regiovisie Sociaal Domein. In de regiovisie Sociaal Domein, zijn ambities opgenomen ambities voor 'alles' wat we in de regio samen willen gaan doen. 'Alles' wat we samen gaan doen zal bij moeten dragen aan de verwezenlijking van één of meerdere ambities. Vaststelling van de regiovisie volgt in 2024.

In 2023 is de opvang van de ontheemden uit Oekraïne voortgezet. We hebben een verschuiving gezien van de particuliere opvang naar gemeentelijke opvang. Er wordt zoveel mogelijk getracht de opvang centraal vorm te geven. Hierdoor zal de opvang efficiënter verlopen maar is er ook meer aandacht voor integratie en saamhorigheid.

De asielketen is in 2023 verder vastgelopen door een tekort aan opvangplekken bij het COA. Deze problematiek kent meerdere oorzaken; meer instroom van asielzoekers, tekort nieuwe opvanglocaties en het niet tijdig

doorstromen van statushouders naar vervolghuisvesting. De taakstelling voor gemeenten voor het huisvesten van statushouders is in 2023 flink gestegen.

Trends

- Toenemende wachtlijstproblematiek voor jongeren in de gemeente Den Helder.
- Behoeftte aan laagdrempelig en preventief aanbod voor jongeren.
- Toenemende mate van overgewicht en ongezonde levensstijl bij inwoners, met name onder jongeren.
- Balansverstoring in de samenleving, in verhouding veel ouderen ten opzichte van jongeren om deze doelgroep te kunnen ondersteunen.
- Overbelasting van mantelzorgers en sociaal netwerk.
- Toename van inwoners met problematische schulden en inwoners die leven in armoede.
- De inzet van specifieke kennis en ervaringsdeskundigheid (zoals door mensen met een verstandelijke beperking, ggz-achtergrond, laaggeletterden en ex-verslaafden) neemt toe.
- Digitalisering en digitale bereikbaarheid.
- Toename van het aantal te huisvesten statushouders.

Doelen

1. Minder jongeren in Den Helder zijn aangewezen op jeugdhulpverlening.
2. Het aantal inwoners met problematische schulden in Den Helder is afgenomen en minder inwoners leven in armoede.
3. Den Helder telt minder werklozen en bijstandsgerechtigden.
4. De zorg voor kwetsbare inwoners is doelmatiger en speelt meer in op hun (zorg)behoefte.
5. Overbelasting van mantelzorgers en sociaal netwerk neemt af.

Doelen

2.1 Minder jongeren zijn er in Den Helder aangewezen op jeugdhulpverlening.
Hoe gaan we meten of we dit doel bereiken?
Aantal jongeren met indicatie jeugdhulpverlening.
Waarde 2023: 13,0
omschrijving indicator
(extra) toelichting indicator
Wat hebben we ervoor gedaan?
Activiteit 2.1.1
We zetten in op snelle signalering door laagdrempelige voorzieningen.
Toelichting activiteit
Wat hebben we gedaan?
Het proces dat moet leiden tot de Regiovisie Sociaal Domein 2024-2029 zal in mei 2024 worden afgerond (zie 'Overige ontwikkelingen'). Een aantal ambities in de regiovisie is gericht op het vroeg signaleren van problemen en het inrichten van laagdrempelige voorzieningen. Het gaat in de regiovisie niet alleen om jongeren maar om alle inwoners van de regio. De regiovisie zal het inhoudelijk kader vormen op basis waarvan lopende en nieuwe initiatieven die moeten bijdragen aan deze punten worden getoetst. Naast het hierboven genoemde is op dit punt eerder al gestart beleid uitgevoerd. Hieronder valt ook de inzet van Schoolmaatschappelijk werk in het primair- en voortgezet onderwijs. Hierdoor worden problemen van en rond kinderen eerder gesignaleerd en opgepakt waardoor escalatie van problemen en doorverwijzing naar gecontracteerde hulp in veel gevallen kan worden voorkomen.
Activiteit 2.1.2
Sturen op inkoop om de juiste zorg te kunnen verlenen.
Toelichting activiteit
Wat hebben we gedaan?
We hebben de contracten voor de maatwerkvoorzieningen voor de Wmo, Jeugd en Participatie verlengd tot 1 januari 2025. We zijn gestart met de voorbereidingen van de nieuwe inkoop voor Wmo en Participatie. In 2024 wordt gestart met de voorbereiding van de nieuwe inkoop Jeugd. De nog vast te stellen Regiovisie Sociaal Domein voor de Kop van Noord-Holland vormt de basis voor de nieuwe inkoopcontracten.
We hebben in 2023 een nieuw contract ondertekend voor jeugdzorgplus (gesloten jeugdzorg), waarin partijen rekening houden met de afbouw van gesloten jeugdzorg in 2030. Om de gewenste afbouw van geslotenheid mogelijk te maken, zien de gemeenten drie prominente speerpunten: 1. Geslotenheid voorkomen 2. Gecontroleerde afbouw van geslotenheid naar nul plaatsingen in 2030 3. Bevorderen van uitstroom uit geslotenheid in eigen regio Ook in 2023 heeft de dalende trend van gesloten plaatsingen zich voortgezet

Overige ontwikkelingen binnen het doel of de activiteit(en)

In 2023 is gestart met het proces dat in mei 2024 moet leiden tot de Regiovisie Sociaal Domein van de Kop van Noord-Holland. In het voorjaar van 2023 is, op basis van gesprekken met alle wethouders met een Sociaal Domein taak in hun portefeuille. In dit pamflet waren de uitdagingen die zij zien voor de komende jaren opgenomen. Daarnaast stond in dit pamflet hun idee over samenwerking weergegeven (zowel de samenwerking tussen de gemeenten in de regio als ook de samenwerking met partners in het Sociaal Domein. Met het pamflet als vertrekpunt zijn bijeenkomsten georganiseerd voor de adviesraden Sociaal Domein, cliëntenraden, welzijns-/onderwijs-/gezondheids-/veiligheidspartners en gecontracteerde organisaties georganiseerd. Ook is in gesprek gegaan met (een afvaardiging van) de vier gemeenteraden. Tijdens deze bijeenkomsten is gereflecteerd op het pamflet. Het pamflet en de uitkomst van de bijeenkomsten hebben de input geleverd voor de Regiovisie.

De, in de Regiovisie Sociaal Domein, opgenomen ambities zullen het inhoudelijk kader gaan vormen voor 'alles' wat we in de regio samen willen gaan doen. 'Alles' wat we samen gaan doen zal bij moeten dragen aan de verwezenlijking van één of meerdere ambities.

De Regiovisie is integraal (Sociaal Domein breed) en gaat niet uit van de 'klassieke' Sociaal Domein zuilen maar van opgaven waarvoor wij staan. Hierbij kan de kennis, kunde en capaciteit vanuit de klassieke zuilen nodig zijn maar moet integraal worden opgetrokken (als dat nodig is om de doelen te halen).

2.2 Het aantal inwoners met problematische schulden in Den Helder is afgenomen en minder inwoners leven in armoede.

Hoe gaan we meten of we dit doel bereiken?

Beroep op schuldhulpverlening

Waarde 2023: 193

omschrijving indicator

(extra) toelichting indicator

Bron: eigen registratie: aantal inwoners dat schuldhulpverlening ontvangt.

Aantal inwoners dat zich aanmeldt bij de Voedselbank

Waarde 2023: 102

omschrijving indicator

(extra) toelichting indicator

Aantal geregistreerde huishoudens in het bestand van de Voedselbank.

Bron: Het aantal daadwerkelijke gebruikers van de Voedselbank Den Helder (per week).

Wat hebben we ervoor gedaan?

Activiteit 2.2.1

Inzet via het Vroeg Erop Af-team van het Centrum Financieel Fit Den Helder voorkomt crisissituaties.

Toelichting activiteit

Wat hebben we gedaan?

Het oppakken van signalen van betalingsachterstanden van de aangesloten vastenlastenpartners is onderdeel geworden van de reguliere werkzaamheden.

Activiteit 2.2.2
Integrale aanpak, breed integraal casuïstiek overleg in de sociale wijkteams.
Toelichting activiteit
Wat hebben we gedaan?
Dit is onderdeel van het reguliere werkproces. Structureel worden integrale zaken met elkaar besproken en voorzien van een oplossing.
Activiteit 2.2.3
Inzet van budgetcoaching en maatwerk in de duur van budgetbeheer, ter voorkoming van onder bewindstelling.
Toelichting activiteit
Wat hebben we gedaan?
Dit is onderdeel van het reguliere werkproces geworden. Er wordt met de klant besproken en bekeken welke ondersteuning voor hoelang nodig is.
Activiteit 2.2.4
Voorlichting geven aan jongeren op scholen binnen onze gemeente.
Toelichting activiteit
Wat hebben we gedaan?
De gemeente is een samenwerking aangegaan met een organisatie die gespecialiseerd is in het informeren en bewustmaken van jongeren over geldzaken. Deze organisatie gaat bij scholen op bezoek om daar klassikaal voorlichting te geven. De voorlichting heeft als doel om jongeren bewust te maken over het belang van financiële kennis, hun eigen financieel gedrag en de sociaaleconomische kant van geld. Maar ook om de drempel om te praten over geldproblemen en het zoeken van hulp te verlagen.
Activiteit 2.2.5
Inzet Doorbraakfonds ter voorkoming van een impasse in de Schuldhulpverlening.
Toelichting activiteit
Wat hebben we gedaan?
Het Doorbraakfonds is ingebed in het instrumentaria bij schuldhulpverlening.
Activiteit 2.2.6
Het bevorderen van zelfredzaamheid van inwoners door samenwerkingsafspraken met bewindvoerders te versterken.
Toelichting activiteit
Wat hebben we gedaan?
De gemeente heeft in samenspraak met brancheorganisaties een convenant opgesteld. Meerdere bewindvoerders hebben het convenant inmiddels ondertekend. Samen met de aangesloten bewindvoerders en sociale partners biedt de gemeente Plinkr Nazorg als (extra) ondersteuning aan om zelfredzaamheid te bevorderen.
Overige ontwikkelingen binnen het doel of de activiteit(en)

2.3 Den Helder telt minder werklozen en minder bijstandsgerechtigden.

Hoe gaan we meten of we dit doel bereiken?

Netto arbeidsparticipatie in Den Helder.

Waarde 2023: 70,4

omschrijving indicator

(extra) toelichting indicator

Percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Activiteit 2.3.1

We leiden, in samenwerking met werkgevers en re-integratiebedrijven, inwoners met een bijstandsuitkering toe naar werk.

Toelichting activiteit

Wat hebben we gedaan?

In de wijkcentra, op het gemeentehuis en op het Jongerenpunt zijn doorlopend gesprekken gevoerd met inwoners die een bijstandsuitkering hebben. Er zijn in 2023 twee banenmarkten georganiseerd in samenwerking met het Werkgevers Servicepunt. Er zijn vrijwilligers geworven voor Sail en er is een bijeenkomst geweest voor inwoners met een taalachterstand.

Het aantal inwoners met een bijstandsuitkering is blijven dalen. Op 1 januari 2023 waren er 1408 lopende uitkeringen, op 31 december 2023 waren er 1377 lopende uitkeringen.

Activiteit 2.3.2

Het Jongerenpunt helpt jongeren bij het vinden en behouden van een (leerwerk)baan en begeleidt jongeren bij het vinden van de juiste opleiding of de terugkeer naar school.

Toelichting activiteit

Wat hebben we gedaan?

JeugdWerkt! is onderdeel van het Jongerenpunt en geeft aan jongeren sollicitatietrainingen en daarnaast worden jongeren actief benaderd om de mogelijkheden en ondersteuning die het Jongerenpunt biedt onder de aandacht te brengen. Vanuit het budget voor de aanpak jeugdwerkloosheid wordt door de gemeenten van de Kop van

Noord-Holland gewerkt aan vijf doelstellingen die allemaal gericht zijn op werk of scholing.

Er is een netwerkbijeenkomst georganiseerd om de verbinding tussen de partners te versterken.

Verder sluit het Jongerenpunt qua doelstellingen en inzet aan bij de doorontwikkeling van de wijksteunpunten.

Activiteit 2.3.3

Inburgeringsplichtigen begeleiden we bij hun inburgering. Doel is om de inburgeraar zo snel mogelijk te laten meedoen in de Nederlandse samenleving, het liefst met betaald werk.

Toelichting activiteit

Wat hebben we gedaan?

De Wet Inburgering (2021) is per 1 januari 2022 in werking getreden. Samen met de gemeenten Schagen en Hollands Kroon heeft Den Helder het Samenwerkingsverband SIN (Samen Inburgeren Noordkop) gecontracteerd. Zij bieden een programma per week aan van taal en participatie afgestemd op de gekozen route en het individu. Naast het leren van de taal wordt direct ingezet op actieve deelname aan de maatschappij. De gemeente stuurt op de afspraken met het SIN en heeft de regie op de inburgering. Per inburgeraar wordt een traject op maat aangeboden.

Activiteit 2.3.4

Inwoners met een loonwaarde tussen de 30% en 70% plaatsen we binnen de voorziening duurzaam aan het werk met LKS (loonkostensubsidie) en krijgen een vaste baan.

Toelichting activiteit

Wat hebben we gedaan?

Het aantal plaatsingen binnen de voorziening Duurzaam aan het werk blijft nog steeds achter op de vrijwillige taakstelling. Er zijn acties uitgezet om de instroom te verhogen en daarmee inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt, en een loonwaarde tussen de 30% en 70%, aan een duurzame, passende, betaalde en vaste baan te helpen. Op 31 december 2023 waren er in totaal 29,2 FTE (1FTE=37 uur) aan het werk in de voorziening Duurzaam aan het werk met LKS.

Activiteit 2.3.5

Via de regionale website Zicht Op Werk geven we informatie en stimuleren we inwoners vanuit intrinsieke motivatie om eigen regie te pakken.

Toelichting activiteit

Wat hebben we gedaan?

In juli 2023 is samen met een lokale ondernemer de doorontwikkeling van het portaal Overzicht Op Werk (hiervoor Zicht Op Werk) ingezet. Het portaal is tevens de werkomgeving voor de twee regionale Matchers die in september zijn begonnen. Het doel is om met de inzet van de Matchers werkzoekenden beter in beeld te krijgen. In het portaal worden profielen aangemaakt die niet alleen oog hebben voor de gebruikelijke opleiding en werkervaring maar ook inzoomen op de zachte competenties. In de Kop zorgt dit ervoor dat werkzoekende kwalitatief beter worden aangeboden bij de adviseurs van het Werkgevers Servicepunt. In december 2023 waren er in totaal 41 profielen aangemaakt waarbij tenminste 9 werkzoekenden een stap hebben gezet naar betaald werk.

Activiteit 2.3.6

We maken inwoners sollicitatievaardig via onze eigen sollicitatietraining 'boksend naar een baan'.

Toelichting activiteit

Wat hebben we gedaan?

De inkoopovereenkomst met de Den Helder SUNS voor de sollicitatietraining 'boksend naar een baan' was met ingang van september 2023 van rechtswege gestopt. Ingaande november is er een aangepaste inkoopovereenkomst 'sportend naar de toekomst' afgesloten met de Den Helder SUNS. Naast sportieve inzet zijn in de nieuwe overeenkomst aanvullende eisen gesteld aan het programma.

Er zijn vijf sollicitatietrainingen gegeven waar 55 werkzoekenden aan hebben deelgenomen. Van 35 werkzoekenden is bekend dat ze een stap hebben gezet naar betaald werk. De overige deelnemers zetten stappen richting sociale activering (bv vrijwilligerswerk) of zijn aangemeld voor een belastbaarheidsonderzoek. In juni is er een extra sollicitatietraining uitgevoerd (Summerschool 2023) eveneens met de inzet van de Den Helder SUNS. Aan deze training hebben 10 werkzoekenden deelgenomen waarvan er 6 zijn uitgestroomd naar betaald werk. Ook hier hebben de overige deelnemers vervolgstappen gezet richting sociale activering of zijn ze aangemeld voor een belastbaarheidsonderzoek.

Overige ontwikkelingen binnen het doel of de activiteit(en)

2.4 Inwoners kunnen zo lang mogelijk meedoen en zelfstandig blijven wonen én, indien nodig, ondersteunen wij de mensen hierin met een (zorg)behoefte op maat op een efficiënte en doelmatige wijze.

Hoe gaan we meten of we dit doel bereiken?

Aantal huishoudens met maatwerkvoorzieningen.

Waarde 2023:

omschrijving indicator

(extra) toelichting indicator

Het gemiddelde rapportcijfer dat bij het cliëntervaringsonderzoek wordt behaald.

Waarde 2023:

omschrijving indicator

(extra) toelichting indicator

In het cliëntervaringsonderzoek Wmo over 2022 is niet gevraagd naar een gemiddeld rapportcijfer. Dit zal meegenomen worden als vraag in het cliëntervaringsonderzoek over het jaar 2023.

Aantal huishoudens per 1.000 huishoudens met één en twee maatwerkvoorzieningen WMO

Waarde 2023: Eén voorziening: 122; twee voorzieningen: 60

omschrijving indicator

(extra) toelichting indicator

In onderstaande tabel ziet u welk deel van onze inwoners met een Wmo-maatwerkvoorziening het (helemaal) eens was met onderstaande stellingen:

Kwaliteit en ondersteuning is goed

Waarde 2023: 82%

omschrijving indicator

(extra) toelichting indicator

Op basis van het cliëntervaringsonderzoek 2022 geeft onderstaand % van de cliënten aan dat de kwaliteit en ondersteuning goed is

Er is samen naar oplossingen gezocht

Waarde 2023: 69%

omschrijving indicator

(extra) toelichting indicator

Op basis van het cliëntervaringsonderzoek 2022 geeft onderstaand % van de cliënten aan dat er samen is gezocht naar oplossingen

Ondersteuning past bij mijn hulpvraag

Waarde 2023: 89%

omschrijving indicator

(extra) toelichting indicator

Op basis van het cliëntervaringsonderzoek 2022 geeft onderstaand % van de cliënten aan dat de ondersteuning past bij de hulpvraag

Met de ondersteuning kan ik beter dingen doen die ik wil doen

Waarde 2023: 83%

omschrijving indicator

(extra) toelichting indicator

Op basis van het cliëntervaringsonderzoek 2022 geeft onderstaand % van de cliënten aan dat zij beter dingen kunnen doen die zij willen

Ik werd snel geholpen

Waarde 2023: 77%

omschrijving indicator

(extra) toelichting indicator

Op basis van het cliëntervaringsonderzoek 2022 geeft onderstaand % van de cliënten aan dat de leverancier van hulpmiddelen of woonvoorziening zich houdt aan de levertijd

Doorlooptijd WMO in dagen
Waarde 2023: Gemiddeld 23 dagen
omschrijving indicator
(extra) toelichting indicator
Percentage beschikking binnen wettelijke termijn
Waarde 2023: 95%
omschrijving indicator
(extra) toelichting indicator
2023 heeft in het teken gestaan van het inlopen van achterstanden. Gemiddeld gezien is er voor 95% binnen de wettelijke termijn beschikt, eind 2023 was het percentage 99%.
Wat hebben we ervoor gedaan?
Activiteit 2.4.1
Doorontwikkeling van wijkgericht aanbod en toegang voor alle hulp- en ondersteuningsvragen: sociale wijkteams.
Toelichting activiteit
Wat hebben we gedaan?
Realisatie van de wijkteams heeft verder vorm gekregen. De wijksteunpunten Julianadorp en Nieuw Den Helder zijn iedere werkdag geopend voor inloop. Plannen worden gemaakt om in 2024 de openstelling verder uit te breiden. Vanuit de wijksteunpunten wordt de samenwerking tussen het Sociaal Domein en de subsidiepartners verder vormgegeven. De wijksteunpunten werken met het model positieve gezondheid. Integrale samenwerking helpt om vroegtijdig de juiste ondersteuning te bieden.

Activiteit 2.4.2

Via prestatieafspraken, gekoppeld aan subsidies, stimuleren we activiteiten gericht op preventie en vroegsignalering.

Toelichting activiteit

Samen met 5 subsidie partners uit het Sociaal domein wordt een nieuwe werkwijze ontwikkeld die toegepast gaat worden in de wijksteunpunten. Bij deze werkwijze wordt de ondersteuningsvraag van de inwoner aan de hand van het model Positieve Gezondheid integraal in kaart gebracht. Primair wordt gekeken naar wat de inwoner (samen met personen uit de directe omgeving van de inwoner) zelf kan doen om de vraag te beantwoorden. Vervolgens wordt gekeken naar de kennis en kunde van professionals en vrijwilligers die nodig is. Deze vrijwilligers en professionals kunnen afkomstig zijn uit de organisaties van alle participerende organisaties. Door alle inwoners met een zorg- ondersteuningsvraag, te vragen om, bij aanvang en afsluiting van een traject, de vragenlijst Positieve Gezondheid in te vullen (anoniem) en daarnaast te registreren welke zorg en ondersteuning is ingezet, krijgen we (beter) zicht op de effecten van de ingezette hulp en ondersteuning en op wat er aan kennis en kunde nodig is (kwalitatief en kwantitatief). Ook kunnen we hierdoor beter herkennen welke ondersteunings- zorg vragen er in de stad, en meer in het bijzonder, in een wijk leven en kunnen er gerichte preventieve acties worden ingezet die bijdragen aan het voorkomen van (escalatie) van problemen. De (te ontwikkelen) werkwijze vormt de basis voor het antwoord op de vragen: Wat is er nodig om dit goed te organiseren? Welke organisatievorm past hier het beste bij? Welke vorm van opdrachtverlening en financiering past hier het beste bij? Daarnaast kijken we naar gemeenten/regio's die op een te vergelijken wijze invulling geven aan de zorg en ondersteuning in het sociaal domein. Een en ander zal leiden tot een voorstel over hoe de gemeente in de toekomst zorg en ondersteuning in het niet geïndiceerde deel van het sociaal domein kan worden vormgegeven (conceptvoorstel beschikbaar begin Q3 2023, definitieve voorstel/besluitvorming Q4 2023/Q1 2024, ingang nieuwe opdrachtverlening 2025).

Wat hebben we gedaan?

Het project 'Anders omgaan met subsidies' waarin vijf subsidiepartners (MEE&de Wering, Humanitas, Mantelzorgcentrum, de Hoofdzaak en Sportservice) en de gemeente samenwerken, heeft eind 2023 een nieuwe werkwijze voor het wijkgericht en integraal werken opgeleverd. Door integraal samen te werken in de wijk wordt bij een hulpvraag van een individuele inwoner gekeken naar hoe de inwoner ervoor staat op de zes gezondheidsdimensies van Positieve Gezondheid. Zo wordt voorkomen dat aan de slag wordt gegaan met de vraag waarmee de inwoner zich meldt bij het wijksteunpunt terwijl er een andere/onderliggende vraag over het hoofd wordt gezien. Op basis van een samen met de inwoner te maken plan wordt eerst gekeken naar wat de inwoner (samen met personen uit de directe omgeving van die inwoner) kan doen om tot verbetering te komen. Daarna wordt gekeken welke kennis en kunde vanuit de participerende organisaties (vrijwilligers/professionals) het best aansluit. Het betreft alleen de inzet van vrij toegankelijke hulp (gesubsidieerd) en niet gecontracteerde hulp. De werkwijze is ontwikkeld in het wijksteunpunt Nieuw Den Helder en zal in 2024 worden uitgerold over heel Den Helder. In 2024 zal gestart worden met registratie waardoor zicht gaat ontstaan op onder andere het aantal personen dat zich voor ondersteuning meldt, welke ondersteuning geboden is en of deze ondersteuning leidt tot het gewenste resultaat. Dit is belangrijke informatie die nodig is om op een later moment te kennen bepalen of en zo ja welke resultaat afspraken kunnen worden gemaakt.

Activiteit 2.4.3

Inzet op sluitende ketens in de zorg (doorgaande lijnen in zorg en veiligheid en in zorg, onderwijs en arbeidsmarkt).

Toelichting activiteit

Wat hebben we gedaan?

Er is een pilot geweest met de inzet van een levensloopbaancoach in het kader van de pga-aanpak. De levensloopbaancoach is inmiddels bestendigd in het WMO-aanbod. Er is een scan uitgevoerd om te achterhalen wat er nodig is in de wijkteams om de veiligheid casuïstiek adequaat te kunnen adresseren. Op basis van die scan is een plan van aanpak gemaakt. Den Helder heeft nu zelf trainers in het team zodat kennis en ontwikkeling worden geborgd. Ruimtelijke ordening en Zorg werken beter samen om aanvragen voor zorglocaties te faciliteren.

Activiteit 2.4.4

Aansluiten en door- ontwikkelen van digitale mogelijkheden voor ondersteuning bij zorg- en hulpvragen.

Toelichting activiteit**Wat hebben we gedaan?**

Er zijn diverse aanvraagprocessen gedigitaliseerd. Op de website van de gemeente kunnen inwoners aanvragen doen voor diverse zaken, zoals een (bijzondere) bijstandsuitkering en de loonkostensubsidie. Daarnaast is 'Mijn inkomen' beschikbaar. Hier kunnen klanten met een (bijzondere) bijstandsuitkering digitaal wijzigingen doorgeven en informatie over hun uitkering inzien.

Activiteit 2.4.5

Voor de Top 80 multiprobleemgezinnen zetten we in op accurate zorg: intensieve procesregie.

Toelichting activiteit**Wat hebben we gedaan?**

In samenwerking met team Jeugd is besloten dat de procesregie voor de top80 gezinnen wordt opgepakt binnen het ketenhuis. Er is besloten een pilot te starten in 2024, binnen bestaande middelen en mogelijkheden, om aan de slag te gaan met deze complexe dossiers. Er moet wel voor gezorgd worden dat de procesregisseur voldoende mogelijkheden heeft om te komen tot oplossingen bij de complexe problematiek.

Activiteit 2.4.6

Inzet op het voorkomen van achterstanden bij de Wmo.

Toelichting activiteit**Wat hebben we gedaan?**

Er zijn stappen gezet in het verbeteren van de managementinformatie. Hierdoor kunnen we de oorzaak van het ontstaan van eventuele wachtlijsten beter en sneller achterhalen. Er zijn op dit moment geen wachtlijsten binnen de WMO. We blijven de werkvoorraad continue monitoren. Omdat er geen wachtlijsten meer zijn is er ruimte om themagericht te werken. Dit houdt in dat als er uit de informatie blijkt dat er een achterstand dreigt op bijvoorbeeld huishoudelijke hulp dat we een actie organiseren door extra daarop in te zetten. Op deze wijze voorkomen we wachtlijsten.

Overige ontwikkelingen binnen het doel of de activiteit(en)

2.5 Overbelasting van mantelzorgers en sociaal netwerk neemt af

Hoe gaan we meten of we dit doel bereiken?

omschrijving indicator

(extra) toelichting indicator

Wat hebben we ervoor gedaan?

Activiteit 2.5.1

Onze subsidie en contractpartners vragen aandacht voor versterking en ondersteuning van het sociaal netwerk.

Toelichting activiteit

Bovendien geeft Stichting Mantelzorgcentrum ondersteuning op het gebied van voorlichting, advies en begeleiding, ondersteuning bij regeltaken (mantelzorgmakelaar), ontmoetings- en ontspanningsactiviteiten en vrijwillige respijtzorg.

Humanitas biedt vrijwillige thuiszorg en maatjesproject. MEE & de Wering zet onder andere vrijwilligers in voor praktische werkzaamheden in- en om het huis en biedt kortdurende hulp. GGZ-NHN financiert een familievertrouwenspersoon en biedt (digitale) voorlichting aan cliënten en mantelzorgers. Ook is via contractpartners inloop en dagbesteding mogelijk voor diverse groepen zorgvragers, mede gericht op de ontlasting van mantelzorgers.

Wat hebben we gedaan?

We zijn een onderzoek gestart of het mogelijk is om bovenregionaal, en in samenwerking met het zorgkantoor, een tarief vast te stellen voor mantelzorgaanbieders. Onderdeel hiervan is ook om de onderzoeken om respijtzorg laagdrempeliger aan te kunnen bieden. Dit onderzoek loopt nog door tot 2024.

Overige ontwikkelingen binnen het doel of de activiteit(en)

BBV verplichte indicatoren

Artikel 25 van het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) schrijft voor dat de verantwoording per programma inzicht biedt in de mate waarin de doelstellingen zijn gerealiseerd. Dit dient ten minste toegelicht te worden aan de hand van de bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren. Gemeenten nemen deze uniforme basisset beleidsindicatoren op in hun begroting en jaarverslag.

Indicator	Nederland	Begroting	Rekening
	2023	2023	2023
Banen (per 1.000 inwoners 15-64 jaar)	825,4	747	768
Jongeren (12-21 jaar) met delict voor rechter (%)	1	0,23	2
Kinderen (tot 18 jaar) in uitkeringsgezin	6	8	6
Netto arbeidsparticipatie (% beroepsbevolking)	73,1	65,8	70%
% Werkloze jongeren (16-22jaar)	1	1,7	2
Personen met bijstandsuitkering per 10.000 inwoners	344,8	455	377,5
Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners 15-65 jaar	191,5	39	77,3
% jongeren met jeugdhulp (tot 18 jaar)	11,1	13,5	15
% jongeren met jeugdbescherming (tot 18 jaar)	1	2,58	1,8
% jongeren met jeugdreclassering (12-23 jaar)	0,3	0,4	0,4
Cliënten met maatwerkarrangement Wmo per 10.000 inwoners	710	740	790

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl en www.denhelder.incijfers.nl

Verbonden partijen

Hieronder volgt een overzicht van de gemeentelijke bijdragen 2023 aan verbonden partijen.

Bijdragen verbonden partijen	bedrag
GGD	3.702
GrGa	8.396
Cocensus	13
Veiligheidsregio	14
Totaal	12.125

Bedragen x € 1.000

Wat heeft het gekost?

Baten en lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting	Actuele begroting	Rekening	Saldo
Zorgzame gemeente					
<i>Exploitatie</i>					
Lasten	-118.438	-106.652	-127.563	-125.165	2.399
Baten	30.775	30.213	38.291	41.372	3.081
Saldo	-87.663	-76.439	-89.273	-83.793	5.480
<i>Reserves</i>					
Toevoegingen (lasten)	-3.930	-5.240	-6.359	-6.702	-343
Onttrekkingen (baten)	1.961	1.943	6.999	6.999	
Saldo	-1.969	-3.297	639	297	-343
Saldo van baten en lasten	-89.631	-79.736	-88.634	-83.496	5.137

Verschilverklaring

Verschillen	bedrag	V/N	I/S
Exploitatie	5.480		
Lasten	2.399		
Taakveld 6.1 Bekostigingsregeling Oekraïne opvang Zie de onderbouwing bij de baten	1.000	V	I
Exploitatieresultaat Gemeenschappelijke regeling gesubsidieerde arbeid (meerdere taakvelden) Het exploitatieresultaat van de GrGa voor Den Helder is ruim € 1,1 miljoen. We hadden al rekening gehouden met een verwacht overschot van € 700.000. Het overschot is ontstaan door een lagere instroom van nieuwe medewerkers dan verwacht op grond van de taakstellingen, maar ook door de wijze van begroten. Om de instroom te verhogen is er intensief contact met de consultants. Voor 2024 en volgende jaren wordt er geen tot een klein overschot verwacht, veroorzaakt door een andere wijze van begroten. Een deel van dit exploitatieresultaat omvat loonkostensubsidies. De loonkostensubsidies zijn een onderdeel van de BUIG middelen. Dit voordeel is daarom meegenomen in de totale mutatie van de reserve BUIG.	432	V	I
Taakveld 6.81B Vrouwenopvang In 2023 houden we ca. € 310.000 over vanuit de middelen die we hebben ontvangen voor de vrouwenopvang. Dit betreft een centrumgemeente taak. Dit saldo is veroorzaakt doordat we minder hebben uitgegeven aan het aantrekken van experts voor complexe zaken. Daarnaast zijn we in 2023 nog niet gestart met het toekomstscenario en bleek meer tijd nodig te zijn om doorontwikkeling van de vrouwenopvang (Blijf van mijn Lijf) naar een Oranjestad voor te bereiden. De periode voor het toekomstscenario is met een jaar verlengd. Dit budgetonderdeel (€ 120.000) valt vrij in het rekeningresultaat 2023 en is meegenomen als ruimtevrager in de jaarschijf 2027. Dit conform het raadsbesluit van de decembernota 2023. Het restant saldo van € 190.000 nemen we mee in de resultaatbestemming. Het doel is om de nieuwbouw van stichting Blijf van mijn Lijf (ontwikkeling van een Oranjestad) hiermee te ondersteunen.	310	V	I
Taakveld 6.3 Inkomensregelingen Energietoeslag Via de decembercirculaire 2023 hebben we middelen ontvangen voor het uitbetalen van de energietoeslag over het jaar 2023. De termijn voor het indienen van aanvragen en de uitbetaling hiervan loopt nog door in 2024. Het is daarom belangrijk dat het restant budget hier ook beschikbaar voor blijft. Het restant saldo is zichtbaar op de taakvelden inkomensregelingen (programma 2) en algemene uitkering (programma 1). Cocensus kwijtscheldingen Uit de jaarrapportage van de gemeenschappelijke regeling Cocensus blijkt dat er voor € 100.000 minder kwijtscheldingen zijn afgegeven dan begroot. Kindpakket Restant saldo kindpakket in 2023 is € 100.000. Dit komt met name door een terugontvangst over 2022 vanwege minder aanvragen van het kindpakket.	590	V	I
Brede Spuk uitkering Gezondheid, sociale basis etc. (meerdere taakvelden) We hebben in 2023 een bedrag ontvangen van € 1.154.900 voor het uitvoeren van deze regeling. We hebben hier € 845.600 besteed. Door de wijze van begroten ontstaan er diverse verschillen bij de baten en lasten op de verschillende taakvelden. Per saldo heeft dit geen effect op het resultaat, aangezien we een deel mogen doorschuiven naar 2024 en een groot deel moeten terugbetalen aan het rijk.	309	V	I
Jeugdzorg (meerdere taakvelden) Vrijwel de hele jeugdzorgketen zit verstopt. Zowel bij de zorgaanbieders als bij de raad van de kindbescherming zijn grote personeelstekorten en lange wachtlijsten, ook binnen team jeugd zijn er personeelstekorten. Gezinnen melden doorgaans zich voor hulp als het probleem nog redelijk eenvoudig is. Doordat de hulp pas na een langere periode, eerst bij ons als wijkteam, daarna bij een zorgaanbieder opgepakt wordt, is het kleine probleem vaak al uitgegroeid tot een groter probleem en soms zelfs al tot een crisis. Dit maakt dat de hulp die wij inzetten vaak al de duurdere zorgtrajecten zijn. Problemen zijn door het lange wachten op hulp verder doorontwikkeld tot heftigere problematiek. Daarnaast zijn er twee opvallende onderdelen in 2023 zichtbaar. Dit zijn de kostenstijging van de gesloten jeugdzorg en de kosten die te maken hebben met de afbouw van de gesloten jeugdzorg naar opvang in kleinschalige woonvoorzieningen. We zien een lichte daling in aantallen bij het product 'Gesloten Groep', maar de gemiddeld betaalde kosten zijn gestegen ten opzichte van 2022. Dit komt doordat het tarief voor dit product bijna is verdubbeld (van € 460 naar € 962 per etmaal). Daarnaast zien wij dat de gesloten jeugdzorg wordt afgebouwd en kinderen met die problematiek	-1.300	N	I

worden opgevangen in kleinschalige woonvoorzieningen. Vaak is de problematiek te heftig waardoor er op deze trajecten nog 1 op 1 begeleiding aangevraagd wordt, de kosten stijgen hierdoor. Het is een landelijke keuze geweest om 3 milieuvoorzieningen af te bouwen, maar heeft wel tot gevolg dat de hulpverleningstrajecten nu duurder worden. Ook bij begeleiding extra zien we dat het aantal cliënten omlaag is gegaan t.o.v. 2022, maar dat er meer uren zijn aangevraagd en dus hogere kosten zijn in 2023.			
Afrekening subsidiepartners eerdere jaren (meerdere taakvelden) In 2023 is een voordeel ontstaan doordat de eindafrekeningen over 2021 en 2022 hebben plaatsgevonden.	180	V	I
Uitvoeringskosten wet inburgering (onderdeel taakveld 6.1) Bij de wet inburgering zien we een saldo van 91.000. (lasten 158.000, baten 67.000) Dit verschil komt o.a. door lagere inkoop van inburgeringsvoorzieningen, hier staat een specifieke uitkering tegenover. Het restant betreft een voordeel op de uitvoeringskosten. Hier hebben we geen communicatie kosten gehad en de post onvoorzien is niet ingezet.	158	V	I
Beschermd wonen (onderdeel van taakveld 6.81A) We hebben in 2023 geen facturen meer ontvangen over voorgaande jaren. Hier hadden we wel rekening mee gehouden, dit zorgt voor een positief verschil van € 130.000. In 2023 hebben we € 6.595.000 uitgegeven aan beschermd wonen, dit is € 157.000 minder dan begroot.	287	V	I
Diverse verschillen kleiner dan € 100.000 (meerdere taakvelden) Uitkering sociaal dividend Probedrijven (€ 51.000), vergoeding begeleidingskosten vanuit Probedrijven (€ 93.000), controle kinderdagverblijven (€ 47.000), bijstandsverlening zelfstandigen (€ 60.000), restant budget transformatiefonds jeugd (€ 50.000) zijn hier voorbeelden van. Daarnaast hebben we een aantal rijkssubsidies ontvangen waarvoor we taken hebben uitgevoerd en het restantbudget mogen meenemen naar volgend jaar. Deze hebben geen effect op het rekeningssaldo, hier zie je zowel bij de baten als de lasten kleine verschillen op ontstaan. Het gaat om projecten naar een thuis voor jongeren, aanpak jeugdwerkloosheid en ESF-subsidies.	433	V	I
Baten	3.081		
Invzet middelen Onderwijsachterstandenbeleid voor reguliere taken (meerdere taakvelden) We hebben in 2023 een onderzoek gedaan naar de besteding van de middelen die we ontvangen voor onderwijsachterstandenbeleid over het jaar 2022. Uit dit nadere onderzoek blijkt dat de besteding van het gemeentelijk OAB-budget breder ingezet had kunnen worden dan eerder werd gedacht. Vanuit Den Helder is vanuit het onderwijsachterstandenbudget geïnvesteerd op het terugdringen van taalachterstanden. Overige investeringen op het tegengaan van de risico's op taalachterstand daarop zijn voornamelijk gedaan vanuit de algemene middelen, terwijl deze (deels) passen binnen de doelstelling van de onderwijsachterstandenmiddelen. De bestedingen van 2022 zijn met terugwerkende kracht onderzocht op relevantie met het onderwijsachterstanden beleid. De uitkomsten van dit onderzoek hebben we ook toegepast op 2023. Dit levert een voordeel op van ca. € 700.000 per jaar.	1.450	V	S
Bekostigingsregeling Oekraïne opvang (taakveld 6.1) We ontvangen via het rijk een vergoeding voor de gemaakte kosten voor de opvang van Oekraïners. In 2023 hebben we een normbedrag van € 83 per gerealiseerde opvangplek per dag ontvangen. Daarnaast ontvangen we nog vergoedingen voor het uitbetalen van verstrekkingen en voor de gemaakte transitiekosten. De kosten die wij gemiddeld maken zijn in werkelijkheid lager dan het vastgestelde normbedrag.	1.940	V	I
Brede spuk (meerdere taakvelden) Zie tekst bij de lasten.	-309	N	I
Mutaties reserves	-343		
Toevoegingen	-343		
Reserve BUIG De extra storting komt met name door het voordeel op loonkostensubsidie als gevolg van de lagere instroom bij de GrGa ten opzichte van de begrote taakstelling. Dit wordt verrekend met de reserve BUIG.	-239	N	I
Reserve beschermd wonen Beschermd wonen is een regionale taak. De verschillen tussen de uitgaven beschermd wonen en de inkomsten die we hiervoor ontvangen vanuit het rijk muteren we in de reserve beschermd wonen. We hebben over 2023 totaal € 1.480.000 meer ontvangen dan uitgegeven. In onze begroting hadden we rekening gehouden met een bedrag van € 1.376.000. Het restant storten we conform afspraken in de reserve beschermd wonen.	-104	N	I
Totaal	5.137	V	

Vitale gemeente

We willen dat nu en in de toekomst er in de haven van Den Helder voldoende ruimte is voor de Koninklijke Marine, onderhoud van schepen, de ontwikkelingen in de offshore windmarkt en de waterstofeconomie. De gemeente Den Helder, de Koninklijke Marine en de provincie Noord-Holland werken daarom samen in het maritiem cluster om tot een langetermijnperspectief te komen. De ontwikkelingskansen zullen de economische positie van de regio verder versterken. De ligging en faciliteiten in Den Helder maken de haven ook tot een belangrijke schakel in de relatie met andere havens. Daarnaast is er gewerkt aan de ontwikkelrichting en duurzame bedrijfsvoering van de Port of Den Helder. In 2023 is de regionale inzet om de N77 in de toekomst te realiseren uitgesproken. Verder wordt er volop uitvoering gegeven aan de Regio Deal Maritiem Cluster Kop van Noord-Holland gericht op werkgelegenheid, innovatie en kennisontwikkeling. Ook vonden er verschillende ontwikkelingen rondom stadsvernieuwing plaats zoals herinrichting zuidelijke deel Willemsoord en ligt er een plan voor de herinrichting omgeving Kroonpassage en V&D-pand. Tot slot wordt er doorlopend gewerkt aan het realiseren van een kwalitatief goed woningaanbod ondanks de beperkingen wegens netcongestie.

Trends

- Den Helder kent files tijdens de piekmomenten wanneer veel bezoekers van en naar Texel reizen.
- De marine groeit (meer personeel, schepen, extra bedrijvigheid) als gevolg van kabinetsbeleid.
- Bedrijven zoeken vanwege de energietransitie naar een plek om hun activiteiten op zee uit te voeren.
- Den Helder kent veel vacatures die werkgevers moeilijk kunnen vervullen.
- Den Helder kent betere voorzieningen, een beter imago en meer trotse inwoners dan voor de recente stadsvernieuwing.
- De vraag naar woningen neemt toe, met daarin ook een behoefte aan bijzondere woonvormen.

Doelen

1. Bewoners, forenzen en bezoekers reizen makkelijker en sneller van en naar Den Helder en de omliggende regio.
2. Meer mensen werken in Den Helder.
3. Meer bedrijven vestigen zich in Den Helder.
4. Het aanbod van het (regionaal beroeps-)onderwijs sluit beter aan op de vraag van werkgevers.
5. Het stadshart van Den Helder trekt meer bewoners en bezoekers dan voor de recente stadsvernieuwing.
6. We verbeteren de kwaliteit en omvang van de woningvoorraad zodat meer mensen in Den Helder kunnen gaan wonen.

Doelen

3.1 Bewoners, forenzen en bezoekers reizen makkelijker en sneller van en naar Den Helder en de omliggende regio.
Hoe gaan we meten of we dit doel bereiken?
Reistijd auto Amsterdam – Den Helder Veerhaven.
Waarde 2023: 1 uur 20 min
omschrijving indicator
Gemiddelde reistijd per auto van Amsterdam CS naar Den Helder veerhaven (TESO) op de vrijdagmiddag tussen 12.00 en 16.00 uur
(extra) toelichting indicator
Waarde 2023: 1 uur 20 min
Wat hebben we ervoor gedaan?
Activiteit 3.1.1
We blijven inzetten op de lobby voor de N77 om de bereikbaarheid van de regio te verbeteren met als eerste stap de vormgeving van de regionale bereikbaarheidsagenda.
Toelichting activiteit
Wat hebben we gedaan?
In regionale overleggen en documenten is de regionale inzet uitgesproken en vastgelegd dat het wenselijk is om in de toekomst de N77 te realiseren.
Activiteit 3.1.2
We zetten met de provincie en Rijkswaterstaat in op oplossingen en maatregelen voortkomend uit de probleemanalyse in het onderzoek verkeersveiligheid N9, N99 en N250.
Toelichting activiteit
Inmiddels is via het coalitieakkoord binnen de Rijksoverheid 200 miljoen beschikbaar gesteld voor de veiligheid op N-wegen. Voor de N9 is daar 4 miljoen bestemd. Hierdoor kunnen diverse veiligheidsmaatregelen de komende jaren worden gerealiseerd. Maar dit lost een klein deel van de problemen op. Daarom zal de lobby voor meer veiligheidsmaatregelen op deze weg doorgaan.
Wat hebben we gedaan?
Met Rijkswaterstaat is overleg gevoerd over de besteding van de beschikbare middelen en welke maatregelen nodig zijn.
Activiteit 3.1.3
Samen met de provincie Noord-Holland vervolgen wij ons overleg voor een kwalitatief goed en snel openbaar vervoersnet.
Toelichting activiteit
Wat hebben we gedaan?
In het programma Helderse Lijn komen provincie, gemeenten en vervoerders tot afspraken om meer reizigers in de trein te krijgen. Deelprojecten worden verder uitgewerkt. Zo zorgt NS voor extra fietskluizen op stations en wordt in regionaal verband het rijden van de kustbus dit jaar onderzocht. Daarnaast reserveren we middelen voor mobipunten in Julianadorp en Nieuw Den Helder en vragen we middelen als bijdrage voor de mogelijke fietstunnel Den Helder Zuid.

Activiteit 3.1.4

We verbeteren de toegankelijkheid van het openbaar vervoer ten behoeve van een inclusieve samenleving zodat alle mensen (ook met een mobiliteitsbeperking) deel kunnen nemen aan het openbaar vervoer.

Toelichting activiteit

Wat hebben we gedaan?

8 bushaltes zijn aangepast zodat deze toegankelijk zijn voor mensen met een fysieke beperking.

Activiteit 3.1.5

We zetten ons in om Den Helder dé fietsstad van Nederland te maken: uitvoeringsplan fietsvisie.

Toelichting activiteit

Wat hebben we gedaan?

De nieuwe fietsvisie en bijbehorend uitvoeringsplan worden in Q1 2024 aangeboden aan de gemeenteraad om vastgesteld te worden.

Overige ontwikkelingen binnen het doel of de activiteit(en)

3.2 Meer mensen werken in Den Helder.

Hoe gaan we meten of we dit doel bereiken?

Aantal banen per 1000 inwoners.

Waarde 2023: 650

omschrijving indicator

Per 1.000 inwoners tussen 15-74 jaar in Den Helder

(extra) toelichting indicator

Waarde 2023: 650

Waarde 2022: 631

Wat hebben we ervoor gedaan?

Activiteit 3.2.1

We zetten in op het borgen van de activiteiten die voor het 'in de markt zetten van Den Helder' vanuit het programma Helders Perspectief zijn ontwikkeld, waarbij er wordt toegewerkt naar een strategie voor een bredere inzet op Citymarketing.

Toelichting activiteit

Wat hebben we gedaan?

Het programma Helders Perspectief is geëvalueerd. Hierbij is gekeken welke lessen we kunnen trekken voor het toekomstig uitvoeringsprogramma (besproken in de commissie BM van 3 april 2023).

Activiteit 3.2.2

We laten het onderwijs aansluiten bij de sectoren waar veel werkgelegenheid in is. Dat betreft voor Den Helder onder meer de specifieke sectoren techniek, maritiem en energie.

Toelichting activiteit

Wat hebben we gedaan?

In aanvulling op het eerder opgezette vak drone-gebruik is in september 2023 het vlak 3D-printing van start gegaan op het MBO (VONK). Eind 2023 zijn waterstoftrainingen in samenwerking met het Ontwikkelingsbedrijf en New Energy Coalition opgezet voor onder andere de onderwijssector in het kader van 'teach the teacher'.

Activiteit 3.2.3

We creëren kansen voor inwoners om een baan te vinden die bij ze past (via onder meer de Regio Deal).

Toelichting activiteit

Wat hebben we gedaan?

Een economische effectanalyse is uitgevoerd teneinde meer zicht te krijgen op de vereiste skills om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt gerichter te kunnen ondersteunen middels de inzet van leervouchers. Tevens hebben we een plan opgezet om statushouders een 12-weeks praktijkleertraject aan te bieden om sneller te integreren en een baan te kunnen vinden in bij voorkeur de techniek.

Overige ontwikkelingen binnen het doel of de activiteit(en)

3.3 Meer bedrijven vestigen zich in Den Helder.

Hoe gaan we meten of we dit doel bereiken?

Aantal bedrijven in Den Helder.

Waarde 2023: 3.740 (per 31-12-2022)

omschrijving indicator

(extra) toelichting indicator

Wat hebben we ervoor gedaan?

Activiteit 3.3.1

We richten een programmabureau Ontwikkeling Maritiem Cluster op dat het door de betrokken bestuursorganen vastgestelde programma uitwerkt in projectplannen.

Toelichting activiteit

Wat hebben we gedaan?

- Het bestuursakkoord integrale ontwikkeling Maritiem Cluster is ondertekend door de gemeente, provincie NH en defensie. Tevens heeft HHNK het akkoord mede-ondertekend.
- Programmabureau is ingericht met programmamanager, ondersteuning en programmaplan.
- Een aantal projecten (Moormanbrug, Ravelijnbrug, Buitenveld, Dijkversterking Nieuwe Diep) zijn opgestart en worden uitwerkt.
- Er is een verkenning gestart naar de mogelijkheden van de toekomstige inrichting TESO-aanlandinrichting.

Activiteit 3.3.2

We geven uitvoering aan de Regio Deal Maritiem Cluster Kop van Noord-Holland gericht op werkgelegenheid, innovatie en kennisontwikkeling.

Toelichting activiteit

Hierbij ligt een specifieke focus op de kansen rondom waterstof vanuit het waterstofprogramma NHN en de ontwikkelingen bij maritieme technologieën waar METIP een belangrijke rol bij heeft.

Wat hebben we gedaan?

Inhoudelijke resultaten zijn onder meer:

- project H2Gateway is gepresenteerd tijdens waterstofcongres op 30 juni 2023
- quickscan walstroom in de haven met inzet van waterstof is afgerond
- strategische sessie met externe stakeholders over een zelfstandig METIP vond/vindt plaats.
- drone-testvluchten hebben plaatsgevonden
- overeenkomst over inzet practor bij VONK is ondertekend
- Manifest (leer-werk-akkoord) Tech@Connect is ondertekend
- subsidieregeling waterstof is opengesteld
- veel aandacht vanuit het Rijk voor METIP geweest
- keuzevak 3D-printing op VONK is van start gegaan in september 2023
- waterstoftrainingen voor bedrijfsleven, overheid en onderwijssector zijn op 30 november 2023 van start gegaan
- programmadirecteur T@C is aangetrokken
- HYGRO-subsidie is vertrekt t.b.v. aanleg waterstofpijpleiding t.b.v. waterstofwindmolen in Wieringen
- RIF-aanvraag VONK is gehonoreerd mede door inzet RD
- Effectanalyse t.b.v. skills aanpak i.s.m. RPA t.b.v. mensen met afstand tot de arbeidsmarkt is opgesteld

Activiteit 3.3.3

We spelen in op economische kansen die de energietransitie, en in het bijzonder wind op zee en waterstof, biedt.

Toelichting activiteit

Wat hebben we gedaan?

- We hebben samen met partners als New Energy Coalition en Port of Den Helder verder uitvoering gegeven aan de projecten in de programmalijn waterstofeconomie in Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland.
- We hebben de projecten H2 Gateway en Zephyros gefaciliteerd en gestimuleerd binnen onze rol. Beide projecten beogen in Den Helder de productie van respectievelijk blauwe en groene waterstof.
- Het ministerie van EZK is het programma Verbindingen aanlanding wind op zee 2031-2040 gestart. Met de Kop-regio is een reactie ingediend op het gepubliceerde Voornemen en participatieplan. We zijn intensief bij dit programma betrokken om economische kansen te benutten en impact op de brede welvaart integraal te kunnen afwegen voor Den Helder en de Kop.
- We hebben vanuit de Ontwikkeling Maritiem Cluster, Port of Den Helder gefaciliteerd om zich stevig te kunnen positioneren op de markt van wind op zee.
- Initiatiefnemers op het gebied van biovergisting, batterijen en een SMR hebben interesse getoond voor vestiging.

Activiteit 3.3.4

We versterken de samenwerking tussen de zeehavens in Noord-Holland ten behoeve van een gezamenlijke propositie voor de markt op het gebied van wind op zee en waterstof.

Toelichting activiteit

Wat hebben we gedaan?

- Noord-Holland heeft op 8 mei 2023 de Europese status van Hydrogen Valley ontvangen. Om de kansen van de verkregen status te benutten, werken de regio's Noord-Holland Noord en Noordzeekanaalgebied gezamenlijk aan een projectvoorstel om begin 2024 in te dienen voor een Europese Horizon-subsidie, de zogenaamde Clean Hydrogen Valley call.
- Gesprekken tussen North Sea Energy Gateway en netwerkvereniging AYOP (Amsterdam IJmuiden Offshore Ports) zijn in 2023 geïntensiveerd met het doel tot een meer georganiseerde samenwerking te komen door uitbreiding van het werkgebied van AYOP.

Activiteit 3.3.5

We dragen bij aan het uitvoeringsprogramma van de Agenda voor het Waddengebied 2021-2026.

Toelichting activiteit

Uit de uitwerking van de agenda zullen projecten komen die ook gemeentelijke inzet en cofinanciering vragen.

Wat hebben we gedaan?

- De gemeente heeft een actieve rol in de vereniging Waddenzeehavens en de Raad van Advies Waddenzeehavens. De governance structuur van de VWG is veranderd waardoor we als gemeente een sterkere positie hebben binnen het Waddengebied. Dit geeft kansen voor financieringsmogelijkheden bij het IKW en Waddenfonds.
- De afgelopen periode is het proces afgerond waarbij de opties en randvoorwaarden voor een wachlocatie in de Waddenzee zijn verkend met betrokken stakeholders. Er is een notitie voorbereid in het kader van Uitvoeringsprogramma 18. Verdere verkenning in de Noordzee wordt vervolgd.
- Er is gewerkt aan een voorstel voor integrale maritieme ontwikkeling van havenplaatsen, waarmee de waddenzeehavens samenwerken aan een integraal programma. Het voorstel is ver gevorderd en bijna gereed om ingediend te worden bij het IKW.
- Er is gewerkt aan een Visserij Ontwikkelplan (VOP), waarbij verschillende partijen samenwerken om in de visserij aanpassingen te doen die leiden tot duurzamere visserijvormen en behoud van de identiteit van vissersgemeenschappen.

Activiteit 3.3.6

We werken aan de versterking en het toekomstbestendig maken van de winkelgebieden in Den Helder en Juliandorp.

Toelichting activiteit

Dit doen we onder andere door uitvoering te geven aan de actieplannen van de vastgoedmanager voor de winkelleegstand. We willen een impuls geven aan initiatieven die bijdragen aan het toekomstbestendig maken van verschillende winkelgebieden.

Wat hebben we gedaan?

- Voor Marsdiepstraat en Schooten Plaza is er een vervolg gegeven aan de actieplannen van de vastgoedmanager voor de winkelleegstand. Samen met de eigenaren wordt er gewerkt aan een gedragen plan voor gevelrenovatie (Marsdiepstraat) en een plan voor de toekomst van Schooten Plaza.
- We zijn in gesprek met de eigenaren van het Ravelijncenter over het verbeteren van de uitstraling en opknappen van de openbare ruimte.
- Er is beleid opgesteld om de winkelgebieden te versterken. Zo is er een horecavisie opgesteld en een Koersdocument voor de retail met beleidslijn supermarkten.

Activiteit 3.3.7

We werken aan toekomstbestendige en duurzame bedrijventerreinen.

Toelichting activiteit

Dit doen we onder andere door uitvoering te geven aan de regionale strategie werklocaties en de samenwerking met de ondernemersverenigingen en ondernemers voort te zetten.

Wat hebben we gedaan?

We leggen binnenkort het college een definitieve versie van een intentieovereenkomst Green Deal Kooypunt voor. Hiermee ondertekenen we de intentie om (met het klimaatakkoord van Parijs in het achterhoofd) met elkaar (OVDH, afdeling Kooypunt, PoDH, Rabobank en Gemeente Den Helder) de samenwerking aan te gaan om de bedrijventerreinen in Den Helder en de daar gevestigde ondernemers te stimuleren richting een energie neutrale bedrijfsvoering in 2040 waarbij Kooypunt als pilot fungeert en we toe werken naar een circulair bedrijventerrein. Met energieneutraal wordt in dit geval bedoeld: minimaal evenveel duurzame energie opwekken als er op het hele bedrijventerrein gebruikt wordt.

Er is een projectleider aangesteld voor de 4 kop gemeenten die Zon op dak advies uitbrengt bij ondernemers. Op de website is een pagina ingericht met alle benodigde informatie: Duurzaam ondernemen - Gemeente Den Helder

Overige ontwikkelingen binnen het doel of de activiteit(en)

3.4 Het aanbod van het (regionaal beroeps-) onderwijs sluit beter aan op de vraag van werkgevers.

Hoe gaan we meten of we dit doel bereiken?

Aantal afgestudeerden dat blijft werken in de Kop van Noord-Holland.

Waarde 2023:

omschrijving indicator

Vanwege AVG-wetgeving wordt deze indicator niet meer gemeten door het ROC.

(extra) toelichting indicator

Wordt niet meer gemeten i.v.m. AVG-wetgeving

Wat hebben we ervoor gedaan?

Activiteit 3.4.1

Via de programmalijn human capital van de Regio Deal Maritiem Cluster Kop van Noord-Holland zetten we ons in om op basis van de innovatie en economische ontwikkelingen de brede welvaart in Den Helder te verbeteren.

Toelichting activiteit

Eenzijds wordt hiertoe het al bestaande netwerkplatform Tech@Connect versterkt. Anderzijds worden aanvullende activiteiten opgezet op het gebied van kiezen, leren en werken die aansluiten bij de innovatieve en economische ontwikkelingen.

Wat hebben we gedaan?

Om tot uitvoering te komen van een binnen Tech@Connect opgezet plan van aanpak op de vlakken 'kiezen, leren, werken en innoveren' wordt ten behoeve van de bekostiging gezocht naar aansluiting bij bestaande subsidieregelingen waarvoor de penvoering ligt bij het Regius-college en bij VONK. Daarnaast is de uitvoering gestart van een plan van aanpak van RPA. Onderdelen van dit plan zijn o.a. het uitgeven van scholingsvouchers gericht op om-, bij- en herscholing richting kasberoepen in de techniek, maritiem en energietransitie en het opzetten van een post-HBO-opleiding energietransitie die in september '24 in Schagen van start zal gaan.

Activiteit 3.4.2

We zetten ons in op versterken van het onderwijs door onder meer een focus op doorgaande leerlijnen voor de techniek, goede huisvesting voor Scholen aan Zee en het aangaan van samenwerkingsverbanden met het hoger onderwijs.

Toelichting activiteit

Wat hebben we gedaan?

Binnen Tech@Connect is een programma uitgewerkt in het kader van 'Kiezen voor techniek'. Dat bestaat onder andere uit het opzetten van techpoints in de Koggemeenten. Dit zijn technieklokale die verspreid over de kop worden opgezet bedoeld voor het primaire onderwijs. Onderzocht wordt of middelen voor de uitvoering/ realisatie gevonden kunnen worden binnen de STO (Stimuleringsregeling Techniek Onderwijs) waarvan het Regius-college de penvoerder is. De gesprekken hierover zullen in het eerste kwartaal 2024 worden afgerond.

Overige ontwikkelingen binnen het doel of de activiteit(en)

3.5 Het stadshart (inclusief Willemsoord) van Den Helder trekt meer bewoners en bezoekers dan vóór de recente stadsvernieuwing.

Hoe gaan we meten of we dit doel bereiken?

Bezoekersaantallen Stadshart (inclusief Willemsoord).

Waarde 2023:

omschrijving indicator

(extra) toelichting indicator

Bron: metingen door stichting Top van Holland. (* vanwege AVG Wetgeving wordt deze indicator niet meer gemeten door stichting Top van Holland. Inmiddels is een overeenkomst gesloten met een andere dienstverlener. De eerste resultaten zijn in 2024 te verwachten).

Wat hebben we ervoor gedaan?

Activiteit 3.5.1

Verdere inzet op de realisatie van de lopende projecten in het stadshart:

Toelichting activiteit

Ontwikkeling Koningsstraat en Spoorstraat, de herontwikkeling van het V&D-pand en de Kroonpassage, ontwikkeling vastgoed bij halter Bellevue en de afronding van het stadspark aldaar, en versterking relatie van de stad met de zee door ontwikkeling dijkbuurt met als integraal onderdeel de Seasaw.

Wat hebben we gedaan?

WSDH/Helder Vastgoed is gestart met de nieuwbouw in Koningstraat en Spoorstraat. Gemeente, Zeestad en Helder Vastgoed hebben het plan voor de herinrichting omgeving Kroonpassage en V&D-pand.

Activiteit 3.5.2

De herinrichting van het zuidelijke deel van Willemsoord wordt afgerond. Het entreegebied van Willemsoord wordt opgeknapt en we bereiden het besluit voor over uitbreiding van horeca.

Toelichting activiteit

Wat hebben we gedaan?

Een deel van het werk aan het zuidelijke deel van Willemsoord is uitgevoerd. Zeestad heeft de herinrichting van de laatste delen in kaart gebracht. De planvorming voor de herinrichting van het entreegebied is gestart. Het ontwerp uitwerkingsplan voor De Kleine Werf is ter visie gelegd.

Activiteit 3.5.3

Op Willemsoord wordt ingezet het aanpakken van de Boerenverdrietsluis en de Boerenverdrietbrug en de ontsluiting van Willemsoord via Buitenveld.

Toelichting activiteit

Wat hebben we gedaan?

Met het rijks vastgoedbedrijf is overeenstemming over de overdracht van de Boerenverdrietsluis en de Boerenverdrietburg aan de gemeente. De brug is gerenoveerd.

Activiteit 3.5.4

Subsidie voor gevelrenovatie

Toelichting activiteit

We zetten in op het verder verbeteren van de omgevingskwaliteit in het stadshart en Willemsoord door onder meer een nieuwe subsidieregeling op te zetten om de beeldkwaliteit van het stadshart te verbeteren door middel van gevelrenovatie.

Wat hebben we gedaan?

Op 23 januari 2023 heeft de gemeenteraad de verordening Subsidieverordening gevelverbetering stadsentree omgeving Julianaplein vastgesteld. Voor de aanpak van de gevel van hotel Wienerhof is subsidie verleend.

Activiteit 3.5.5

Verbinden deelgebieden binnen het stadshart (inclusief Willemsoord)

Toelichting activiteit

We verbeteren de verbinding tussen de verschillende deelgebieden binnen het stadshart en Willemsoord, onder andere met de brug van flaneerkade naar Theater de Kampanje/Reddingsmuseum en de aanpak van de kade bij de Medemblikkerloods.

Wat hebben we gedaan?

Het ontwerp voor de nieuwe brug tussen Willemsoord en de Francien de Zeeuwpromenade is vastgesteld en de vergunning is aangevraagd.

Overige ontwikkelingen binnen het doel of de activiteit(en)

3.6 We verbeteren de kwaliteit en omvang van de woningvoorraad zodat meer mensen in Den Helder kunnen gaan wonen.

Hoe gaan we meten of we dit doel bereiken?

Aantal woningen in Den Helder.

Waarde 2023: 28.518

omschrijving indicator

(extra) toelichting indicator

Wat hebben we ervoor gedaan?

Activiteit 3.6.1

We zetten ons in op het realiseren van een kwalitatief goed woningaanbod binnen de binnenstedelijke omgeving.

Toelichting activiteit

We richten ons zowel op de vraag van onze eigen inwoners als op de mogelijke toenemende vraag naar woningen als gevolg van de groeiende werkgelegenheid in Den Helder. Daarnaast richten wij ons op woningen voor specifieke (kwetsbare) doelgroepen.

Wat hebben we gedaan?

De gemeente en Woningstichting Den Helder hebben gezamenlijk opdracht gegeven voor een woningmarktonderzoek waarbij de woningmarkt in beeld wordt gebracht en diverse scenario's worden uitgewerkt voor de bevolkingsontwikkeling en mogelijke sturing daarop. Dit onderzoek loopt nog door in het eerste kwartaal van 2024. Ook werken wij aan het opstellen van een volkshuisvestingsplan in samenwerking met onze stakeholders. Dit volkshuisvestingsplan richt zich, naast kwalitatieve en kwantitatieve kenmerken, ook op balans in de woningvoorraad conform beleid van de rijksoverheid. De eerste verkenningen voor het opstellen van het plan zijn gedaan.

Activiteit 3.6.2

Realiseren van binnenstedelijke nieuwbouwprojecten met als doelstelling 1.500 gerealiseerde woningen in 2030.

Toelichting activiteit

Naast het verder uitvoeren van het project Willem-Alexanderhof en 't Laar wordt het project Vinkenterrein (nieuwe naam: Molenwerf) in uitvoering gebracht. Tevens wordt een vervolg gegeven aan woningbouwontwikkelingen in het stadshart (onder andere Koningstraat/Spoorstraat, Halter Bellevue en Molenplein) en diverse locaties in Nieuw Den Helder.

Wat hebben we gedaan?

Voor de projecten zijn bestemmingsplanprocedures en vergunningenprocedures doorlopen om ontwikkeling mogelijk te maken of voort te kunnen zetten. Afstemming met marktpartijen en onze partners hebben plaatsgevonden om projecten tot uitvoer te kunnen brengen. Hierbij heeft de problematiek rondom netcongestie de aandacht. Hierover vindt afstemming plaats met Liander en ook op provinciaal niveau. In verschillende regio's en op provinciaal niveau zijn versnellingstafels woningbouw georganiseerd waarbij ook de regio Kop heeft afgestemd hoe dit verder te gaan organiseren. In 2024 gaat deze versnellingstafel lopen. De projecten die benodigd zijn om de doelstelling van 1500 woningen te halen zijn grotendeels in voorbereiding en deels al in realisatie. Ook zijn er gebieden waar nog meer visievorming op nodig is over wat er in het gebied kan en hoe het gaat functioneren.

Activiteit 3.6.3

De voorbereidingen voor de ontwikkelingen van Station Zuid, Tillenhof en Dijkbuurt worden verder vervolgd.

Toelichting activiteit

Daarnaast gaan we verder met de verkenning van de onderzoeklocaties omgeving Drs. F. Bijweg en omgeving Ruyghweg/Spoorweghaven.

Wat hebben we gedaan?

In januari 2023 zijn voor het project Tillenhof en Station Zuid de stedenbouwkundige schetsplannen door de raad vastgesteld. Deze schetsplannen zijn voortgekomen uit uitgebreide participatie met bewoners en andere stakeholders. In december heeft het college van B&W besloten om de bestemmingsplannen voor Station Zuid en Tillenhof ter inzage te leggen. Voor het project Dijkkwartier zijn de stedenbouwkundige, civieltechnische en financiële randvoorwaarden uitgewerkt om een ontwikkeling aan de dijk mogelijk te maken voor een eerste fase. Door het algemeen bestuur van HHNK is besloten om de haalbaarheid van het project verder te onderzoeken. Partijen zijn met elkaar in overleg.

Activiteit 3.6.4

Om de woningbouwopgave, waar mogelijk, te versnellen wordt opnieuw een beroep gedaan op de 'uitvoeringsregeling subsidieversnelling woningbouw' van de Provincie Noord-Holland.

Toelichting activiteit

Ook subsidiemogelijkheden op rijksniveau worden onderzocht.

Wat hebben we gedaan?

Voor diverse locaties vindt overleg plaats met de provincie. Afstemming van de te doorlopen procedures van de provincie speelt daarin een belangrijke rol. Er is in 2023 geen nieuw project ingediend voor de uitvoeringsregeling subsidieversnelling woningbouw. Wel zijn er kansrijke projecten waarvoor in 2024 een aanvraag wordt gedaan.

Activiteit 3.6.5

Uitwerking van het initiatief ONS en hieraan gerelateerd diverse woningbouwlocaties in een realisatieovereenkomst tussen partijen.

Toelichting activiteit

Wat hebben we gedaan?

De vorm en inhoud van samenwerking tussen de partijen met daarbij ieders rol en verantwoordelijkheden zijn verkend. Dit moet zijn beslag krijgen in nog op te stellen overeenkomsten. Het stedenbouwkundig kader is voorgelegd aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling van de provincie als stap in het proces om buiten stedelijke ontwikkeling mogelijk te maken. Dit is positief ontvangen en maar nog niet afgerond.

Activiteit 3.6.6

We onderzoeken de mogelijkheden voor tijdelijke woningbouwlocaties waarbij de vraag, geschiktheid van locaties en realiseerbaarheid wordt meegenomen.

Toelichting activiteit

Wat hebben we gedaan?

De startnotitie flexibel wonen en huisvesting arbeidsmigranten is vastgesteld. Voor een aantal bestaande, leegstaande panden zijn concreet afspraken gemaakt om deze een invulling te geven met (tijdelijk) wonen. Aan de IJsselmeerstraat en de Annie Romein Verschoorlaan zijn bestaande panden getransformeerd naar wonen en bieden huisvesting aan Oekraïners. De Verkeerstorenweg is aangekocht door een initiatiefnemer met als doel transformatie voor huisvesting arbeidsmigranten. Voor een deel van de vrij liggende grond op De Dogger heeft verdere uitwerking plaatsgevonden voor het realiseren van flexwoningen met als doel realisatie van de woningen in 2024. Hierover vindt nog besluitvorming plaats.

Activiteit 3.6.7

We faciliteren en stimuleren zoveel mogelijk particuliere initiatieven voor woningbouw.

Toelichting activiteit

Hierbij dient wel, net als bij alle andere initiatieven, rekening gehouden te worden met bredere doelstellingen en belangen in het gebied en rondom de locatie.

Wat hebben we gedaan?

Er zijn initiatieven voor het transformeren van panden van winkels naar woningen. Hierover vindt overleg plaats. Bij de verschillende initiatieven die woningbouw of transformatie naar wonen tot doel hebben worden de kaders voor stedenbouw, woonkwaliteit en parkeren in beeld gebracht. In het geval het niet passend is, maar de ontwikkeling wel belangrijk wordt gevonden, wordt dit ter besluitvorming voorgelegd.

Overige ontwikkelingen binnen het doel of de activiteit(en)

BBV verplichte indicatoren

Artikel 25 van het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) schrijft voor dat de verantwoording per programma inzicht biedt in de mate waarin de doelstellingen zijn gerealiseerd. Dit dient ten minste toegelicht te worden aan de hand van de bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren. Gemeenten nemen deze uniforme basisset beleidsindicatoren op in hun begroting en jaarverslag.

Indicator	Nederland	Begroting	Rekening
	2023	2023	2023
% Functiemenging (verhouding tussen banen en woningen, waarde varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken))	53,8*	48	48,6*
Vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	174,1*	82,6	106,7*
Gemiddelde WOZ-waarde: x duizend euro	368	143	223
Aantal nieuwgebouwde woningen per 1.000 woningen	9,3	3	3,9
Demografische druk (%)	70,3	71,2	76,5
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (in euro's)	860	596	723
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (in euro's)	942	714	885

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl en www.denhelder.incijfers.nl

* cijfers van 2022

Verbonden partijen

Hieronder volgt een overzicht van de gemeentelijke bijdragen 2023 aan verbonden partijen.

Bijdragen verbonden partijen	bedrag
Cocensus	17
Totaal	17

Bedragen x € 1.000

Wat heeft het gekost?

Baten en lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting	Actuele begroting	Rekening	Saldo
Vitale gemeente					
Exploitatie					
Lasten	-19.691	-15.647	-17.397	-20.320	-2.923
Baten	16.716	8.041	14.771	17.619	2.847
Saldo	-2.975	-7.606	-2.625	-2.701	-76
Reserves					
Toevoegingen (lasten)	-4.133	-770	-9.460	-10.883	-1.422
Ontrekkingen (baten)	707	284	7.167	8.449	1.282
Saldo	-3.426	-485	-2.293	-2.434	-141
Saldo van baten en lasten	-6.401	-8.091	-4.919	-5.135	-217

Verschilverklaring

Verschillen	bedrag	V/N	I/S
Exploitatie	-76		
Lasten	-2.923		
Taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden. De grootste afwijkingen betreffen de sloopkosten van de voormalige wildopvang 'de Paddestoel' (€ 70.000) en de onderhoudskosten van het complex Zuijderhorn (€ 160.000). In verband met de afstotingsplannen waren deze niet geraamd. De kosten worden verrekend met de ontvangen huurinkomsten van dit complex. Tot slot is er een opstalvergoeding gegeven voor de afkoop van een erfpachtcontract in Julianadorp (€ 50.000). Overige afwijkingen € 17.000 voordelig.	-263	N	I
Taakveld 2.4 Economische havens en waterwegen. Er zijn voor € 172.000 uitgaven gedaan voor de havenontwikkeling/ het Maritiem Cluster. Deze kosten worden vergoed vanuit de restantgelden van het voormalige samenwerkingsorgaan DeKopWerkt! Overige afwijkingen € 48.000.	-220	N	I
Taakveld 3.1 Economische ontwikkeling. Binnen dit taakveld wordt ondermeer de uitgaven voor Regiodeal verantwoord. De uitgaven zijn boekjaar onafhankelijk omdat het uitvoeringsprogramma jaar overschrijdend is. In 2023 is € 842.000 meer uitgegeven dan eerder bij de 2e Tussenrapportage opgenomen is. Dit wordt voor € 830.000 verrekend met hiertoe ontvangen subsidies. Overige afwijkingen € 77.000 voordelig.	-765	N	I
Taakveld 8.1 Ruimte en leefomgeving De invoering van de nieuwe Omgevingswet is (ook landelijk) een taai klus waarvoor specifieke projectbudgetten toegekend zijn. De invoering is boekjaar overschrijdend, reden om voor te stellen de restantmiddelen in boekjaar 2023 (€ 230.000) over te hevelen naar 2024. Dit in aanvulling op de voor 2024 beschikbaar gestelde Rijksmiddelen. De samenwerking met de 4 kopgemeenten op het gebied van klimaatadaptatieproblematiek is in 2023 niet van de grond gekomen. De middelen hiervoor blijven over en ook de te ontvangen bijdrage komt niet. Ondertussen is klimaatadaptatie onderdeel gemaakt van het programma Duurzaamheid. Daarom wordt voorgesteld het budget van Den Helder (en de hieraan gerelateerde reserve) toe te voegen aan de middelen voor duurzaamheid. Overige afwijkingen € 53.000 voordelig.	343	V	I
Taakveld 8.2 Grondexploitatie Den Helder kent 2 vastgestelde grondexploitaties, Willem-Alexanderhof en Molenwerf. Alle uitgaven die ten laste van deze grondexploitaties komen worden op de balans 'geparkeerd'. Dit geldt ook voor de gerealiseerde inkomsten. Na afronding van de grondexploitatie wordt het resultaat verrekend met de algemene middelen. Voor Willem-Alexanderhof is in 2023 € 1.943.000 meer uitgegeven dan geraamd. Bij Molenwerf is juist € 272.000 minder uitgegeven. Naast de vastgestelde grondexploitaties zijn er ook meerdere projecten voor voorbereiding van woningbouwlocaties. Ook deze kosten worden geparkeerd op de balans in afwachting van instelling van grondexploitaties hiervoor. Voor Tillenhof betreft dit € 64.000, voor Station-Zuid € 158.000, voor Drs. Bijlweg € 63.000 en voor Panorama Lokaal € 105.000. Gemaakte apparaatskosten worden toegerekend aan deze grondexploitaties en projecten. Dit levert, samen met overige afwijkingen, een voordelig effect geeft van € 296.000	-1.765	N	I
Taakveld 8.3 Wonen en bouwen De uitgaven voor stedelijke vernieuwing vallen voordelig uit doordat diverse door Zeestad uit te voeren projecten nog niet tot kosten hebben geleid (budget € 285.000). Wel is er voor andere prioriteiten meer geld ingezet zodat er per saldo een voordeel van € 167.000 resteert. Bij het woonwagenkamp aan de Blankmanstraat zijn werkzaamheden à € 48.000 uitgevoerd welke niet geraamd waren. Ten behoeve van Particuliere woningverbetering is een extra budget van € 250.000 beschikbaar gesteld. De totaal uitgaven bedragen € 593.000 zodat er een nadelig resultaat van € 343.000 ontstaat. Dit wordt verrekend binnen het duurzaamheidsprogramma waarvan zich ook delen in programma 4, leefbare gemeente bevinden. De overige uitgaven zoals advieskosten ten behoeve van afhandeling van aanvragen bouwvergunningen vallen (vanwege minder 'zware' aanvragen) € 83.000 lager uit. Overige afwijkingen per saldo € 8.000 voordelig.	-149	N	I
Overige taakvelden waarvan de financiële afwijking kleiner is dan € 100.000. Deze worden niet toegelicht.	-104	N	I

Baten	2.847		
Taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden Er zijn extra inkomsten door de verkoop van diverse percelen 'restgroen' (€ 130.000), de afkoop van erfpachtgronden (€ 135.000) en erfpachtinkomsten over eerdere jaren van PoDH (€ 280.000). Daarnaast is er € 400.000 aan huurinkomsten Zuiderhorn gerealiseerd welke, na verrekening met gemaakte onderhoudskosten, gestort wordt in de reserve 'af te stoten vastgoed'. Overige afwijkingen € 62.000 voordelig.	1.008	V	I
Taakveld 2.4 Economische havens en waterwegen Er zijn diverse extra uitgaven gedaan die gedeclareerd worden bij het voormalige samenwerkingsorgaan "DeKopWerkt" (€ 172.000). Overige afwijkingen €10.000 nadelig.	162	V	I
Taakveld 3.1 Economische ontwikkeling Van de Regiodeal meeruitgaven is € 830.000 subsidiabel.	830	V	I
Taakveld 8.1 Ruimte en leefomgeving Er wordt afgezien van de regionale samenwerking inzake klimaatadaptatieproblematiek, althans, het instellen van een gezamenlijk budget hiervoor wat bij Den Helder geadministreerd zou worden. Hierdoor is er geen € 60.000 van de omringende gemeenten hiervoor ontvangen. Geraamde interne bijdrage voor inhuur (€ 67.000) blijft uit omdat deze inhuur omgezet is in 'eigen' personeel wat op een andere wijze administratief afgehandeld wordt. Overige afwijkingen € 47.000 nadelig.	-174	N	I
Taakveld 8.2 Grondexploitatie Met name bij de grondexploitatie Willem-Alexanderhof worden inkomsten gerealiseerd. Deze worden tezamen met het saldo tussen uitgaven en inkomsten naar de balans geboekt. Dat is in 2023 € 1.404.000 meer dan geraamd. Bij Molenwerf zijn minder uitgaven gedaan dan geraamd, daardoor wordt er ook minder dan geraamd overgeboekt naar de balans: € 216.000. Ook de uitgaven voor woningbouwlocaties worden overgeboekt naar de balans, € 355.000 meer dan geraamd. Overige afwijkingen € 79.000 nadelig.	1.464	V	I
Taakveld 8.3 Wonen en bouwen De aanvragen voor bouwvergunning zijn sterk gedaald waardoor ook de gerelateerde inkomsten sterk achterblijven. Dit lever een nadeel van € 555.000. Voor schommelingen in inkomsten is een egaliseringsreserve bouwleges ingesteld. Hierin zit nog € 471.000 die ter (gedeeltelijke) compensatie wordt ingezet. Hiermee komt de stand van deze reserve op nihil. Daarnaast is voor 50% van de uitgaven voor het Regionaal Energie Programma provinciale subsidie toegekend (€ 81.000). Overige afwijkingen € 2.000 voordelig.	-472	N	I
Overige taakvelden waarvan de financiële afwijking kleiner is dan € 100.000. Deze worden niet toegelicht.	29	V	I
Mutaties reserves	-140		
Toevoegingen	-1.422		
De exploitatie van het appartementencomplex Zuiderhorn was in 2023 € 237.000 positief. Het overschot wordt gestort in de reserve 'af te stoten vastgoed'. Voorts vindt er nog een overboeking plaats van € 1.185.000 van de reserve RWS+ naar de kapitaallegaliseringsreserve haven.	-1.422	N	I
Onttrekkingen	1.282		
De uitgaven voor het beheer van af te stoten panden in het stadshart vielen € 58.000 lager uit, hierdoor valt ook de onttrekking uit de reserve lager uit. Vanwege lager uitvallende inkomsten uit bouwleges wordt er € 471.000 onttrokken uit de egaliseringsreserve Bouwleges. De uitgaven voor het programma duurzaamheid vielen iets hoger uit dan er exploitatiebudget beschikbaar was. Om dit af te dekken wordt er een bedrag van € 79.000 onttrokken uit de bestemmingsreserve Duurzaamheid. Daarnaast vindt een overboeking plaats van € 1.185.000 van de reserve RWS+ naar de kapitaallegaliseringsreserve haven. Tenslotte is ten onrechte een onttrekking uit een kapitaallegaliseringsreserve van € 400.000 geraamd ter dekking van havenuitgaven. Overige afwijkingen 5.000 voordelig.	1.282	V	I
Totaal	-216	N	

Leefbare gemeente

De afgelopen jaren hebben we middels het beleidskader Openbare Ruimte in nieuw perspectief een impuls gegeven aan de openbare ruimte en de kwaliteit van de stad. Hiermee is een deel van de achterstanden ingelopen, is er geld vrijgemaakt voor klimaatbestendige maatregelen, voor nieuwe camera's in het centrum en bij Station Zuid en de dorpspleinen van Huisduinen en Julianadorp zijn verbeterd. De vraagstukken rondom de areaaluitbreiding, klimaatbestendigheid en de stijgende kosten van de bestrijding van de iepenziekte en woekerende exoten blijven onze aandacht vragen.

Naast de openbare ruimte proberen we met de opgave leefbaarheid ook op de andere onderdelen Den Helder voor te bereiden op de toekomst. De duurzaamheidsagenda, het nieuwe beleidsplan voor Toerisme, cultuur en erfgoed en het Veiligheid, toezicht en handhavingsbeleid moeten daarbij een bijdrage gaan leveren.

Trends

- Schoon, heel en veilig is het uitgangspunt voor het inrichten en beheer van de openbare ruimte.
- Het Klimaatakkoord verplicht gemeenten tot lagere CO2 uitstoot en duurzamer energieverbruik.
- Den Helder wordt veiliger (objectieve cijfers), de subjectieve veiligheid (gevoel van veiligheid) blijft gelijk. Er is wel een stijging van drugs en drank gerelateerd geweld en er is meer en complexere zorg- en veiligheids casuïstiek.
- Den Helder onderscheidt zich van andere gemeenten door een groot en kwalitatief goed aanbod van natuur en cultuur in Den Helder en omgeving (met veel waardering van bewoners en bezoekers).
- Er is een kloof tussen de schoolverlaters en de (lokale) arbeidsmarkt.

Doelen

1. De openbare ruimte in Den Helder is schoner en inwoners waarderen deze beter.
2. Den Helder verbruikt minder (fossiele) energie en is meer klimaatbestendig.
3. Den Helder is veiliger en inwoners ervaren dit ook zo.
4. Meer mensen bezoeken Den Helder en maken gebruik van het aanbod van cultuur en natuur in en om de stad.
5. Onze inwoners zijn hoger opgeleid, hebben toegang tot beter onderwijs, wat beter aansluit op de arbeidsmarkt.
6. Onze inwoners sporten en bewegen meer door betere samenwerking tussen sportclubs en optimaler gebruik van sportterreinen.

Doelen

4.1 De openbare ruimte in Den Helder is schoner en inwoners waarderen deze beter.
Hoe gaan we meten of we dit doel bereiken?
Waardering fysieke leefomgeving.
Waarde 2023:
omschrijving indicator
(extra) toelichting indicator
De waarde is nog niet bekend voor 2023.
Hoeveelheid zwerfafval.
Waarde 2023: 45,4
omschrijving indicator
(extra) toelichting indicator
Hoeveelheid is in tonnen.
Wat hebben we ervoor gedaan?
Activiteit 4.1.1
Onderhoud in de openbare ruimte
Toelichting activiteit
De wijken worden onderhouden op het met de raad afgesproken onderhoudsniveau (A, B of C).
Wat hebben we gedaan?
Uitvoeren van dagelijks- en groot onderhoud aan de kapitaalgoederen.
Activiteit 4.1.2
De aanpak van de onderhoudsopgave wordt per gebied integraal aangepakt.
Toelichting activiteit
Volgens het gebiedsgericht werken worden verschillende wijken integraal aangepakt. Hierbij is participatie een belangrijk onderdeel.
Wat hebben we gedaan?
De projecten in de buurten Oostslootbuurt en Centrum zijn samengevoegd en zijn net als Huisduinen II in voorbereiding. Bij de Oostslootbuurt en Centrum wordt hierbij tevens gekeken naar klimaat adaptieve oplossingen. De voorbereiding van Kruiswijn 3-5 is afgerond en het project is van start gegaan.
In 2023 is het project Kruiswijn 1 & 2 en Schooten Centrum afgerond.

Activiteit 4.1.3

Bij vervanging en renovatie wordt de toegankelijkheid en veiligheid van de openbare ruimte verbeterd.

Toelichting activiteit

Wat hebben we gedaan?

Bushaltes zijn aangepast om de toegankelijkheid te verbeteren. De Prins Willem Alexandersingel is van 50 km naar 30 km/h aangepast met behulp van remmende maatregelen. Duinroosstraat heringericht, fietsstroken op Oostoverweg aangelegd, oversteek Texelstroomlaan is verbeterd. Tijdens de GGW-project wordt continue gewerkt aan dit doel.

Overige ontwikkelingen binnen het doel of de activiteit(en)

4.2 Den Helder verbruikt minder (fossiele) energie en is meer klimaatbestendig.

Hoe gaan we meten of we dit doel bereiken?

Minder netto energieverbruik.

Waarde 2023: 3.518 TJ

omschrijving indicator

Deze indicator wordt niet meer gemeten door de oorspronkelijke bron. De nieuwe bron is De Klimaatmonitor van Rijkswaterstaat en loopt op dit moment 1 jaar achter.

(extra) toelichting indicator

Het verbruik betreft de sectoren gebouwde omgeving, transport, de industrie en de landbouw en is exclusief het verbruik van de veerdienst en de bunkerfaciliteiten in de haven. De bron is de landelijke Klimaatmonitor van Rijkswaterstaat en deze loopt 2 jaar achter.

Gemeentelijke organisatie gebruikt netto 5% minder energie per jaar volgens CO2 Prestatieladder.

Waarde 2023: 80%

omschrijving indicator

(extra) toelichting indicator

Deze cijfers zijn voor 2023 nog niet bekend.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Activiteit 4.2.1

Energie besparen in de bestaande particuliere woningvoorraad.

Toelichting activiteit

Wat hebben we gedaan?

Er zijn verschillende activiteiten opgepakt om energie besparen te stimuleren bij particuliere woningen:

- Nieuwsbrief: vier keer per jaar verspreiden we een nieuwsbrief over energie besparen. We hebben 188 geadresseerden.
- Duurzaam Bouwloket: het Duurzaam Bouwloket is het energieloket van de gemeente Den Helder. Inwoners kunnen hier terecht voor gratis en onafhankelijk advies over het verduurzamen van hun woning. In 2023 zijn 3.566 bewoners door het Duurzaam Bouwloket te woord gestaan, telefonisch of per mail.
- Telefonische adviesgesprekken: huiseigenaren konden gebruik maken van het aanbod om meer diepgaande telefonische adviesgesprekken in te plannen. In 2023 is dit 8 keer gedaan.
- Energieadviezen aan huis: huiseigenaren konden tegen een zeer gereduceerd tarief een adviesgesprek aan huis aanvragen bij een professioneel energieadviseur. Naderhand kregen ze een Woningverbeterplan als naslagwerk. Er zijn in 2023 381 energieadviezen aan huis afgenomen.
- Informatieavonden: in 2023 zijn er twee informatieavonden georganiseerd voor inwoners. Deze gingen over het stapsgewijs verduurzamen van je woning. Deze werden door 53 bewoners bezocht.
- Duurzaam Wonen spreekuren: via de Duurzaam Wonen spreekuren kreeg een woningeigenaar een individueel advies van een half uur van een onafhankelijk adviseur op locatie. In 2023 zijn er 7 spreekuren geweest waarmee 25 woningeigenaren zijn geholpen met advies.
- Mobiele showroom: de mobiele showroom van het Duurzaam Bouwloket is gevuld met allerlei energiebesparende maatregelen en wordt bemand door een adviseur die de vragen van bewoners over het verduurzamen van hun woning kunnen beantwoorden. De mobiele showroom is in 2023 vier keer ingezet.
- Woonlening: via de Woonlening kunnen huiseigenaren geld lenen van de gemeente voor onder meer het verduurzamen van hun woning. In 2023 zijn 100 Woonleningen verstrekt.
- Isolatiesubsidie: de isolatiesubsidie ondersteunt inwoners bij het nemen van isolatiemaatregelen in hun woning. Particuliere huiseigenaren kunnen de subsidie krijgen voor het isoleren van spouwmuren, gevel, vloer of boden en het vervangen van kozijnen en beglazing. De gemeente betaalt met de subsidie tot 30% mee aan de isolatie, met een maximum van € 500 per woning. In 2023 is er voor een totaalbedrag van € 187.199 aan subsidie aangevraagd voor isolerende maatregelen.
- Duurzame Huizen Route: via de Duurzame Huizen Route kunnen bewoners ervaringen over het verduurzamen van hun woning met elkaar delen. In 2023 deden 3 huizen in Den Helder hieraan mee.
- Gluren bij de Duurzame Huizen Route: om het delen van ervaringen over het verduurzamen van woningen meer onder de aandacht te brengen, is in 2023 Gluren bij de Duurzame Huizen Route georganiseerd. Er zijn filmopnames gemaakt van de ervaringen van twee bewoners uit Den Helder en twee uit Hollands Kroon. Ook zijn er uitzendingen geweest met de bewoner en een adviseur in de studio. Bij livestreams van Den Helder waren 67 inwoners, achteraf hebben er nog 47 inwoners terug gekeken.
- Communicatie: er is flink ingezet om via onder meer sociale media en Stadsnieuws veel over verduurzamen van de woning te communiceren. Ook is er Google advertising ingezet voor de website van het Duurzaam Bouwloket en enkele betaalde sociale mediacampagnes.

Naast deze uitvoerende activiteiten, is in 2023 ook gewerkt aan de voorbereiding voor de Isolatieaanpak. Via middelen van het Rijk wordt in 2024 een groot isolatie project opgepakt.

Activiteit 4.2.2

Uitvoeren van de Transitievisie Warmte.

Toelichting activiteit

Wat hebben we gedaan?

In de TV is beschreven hoe wijken in Den Helder aardgas vrijgemaakt kunnen worden. Hiervoor zijn verschillende activiteiten ondernomen:

- **Bewonersbijeenkomsten:** er zijn informatieavonden georganiseerd in o.a. Zwanenbalg en Julianadorp. Het doel is om bewoners te informeren voor de benodigde stappen die er gezet kunnen worden om woningen voor te bereiden op een duurzame warmte oplossing.
- **Zwanenbalg:** Zwanenbalg is een startwijk. Vanuit de TVW is de voorkeurswarmte oplossing 'all-electric'. In een startbijeenkomst van februari 2023 is gecommuniceerd dat de wijk in 2031 gasloos gaat zijn. Deze boodschap is niet goed gecommuniceerd. De relatie met de bewonersvereniging is in 2023 hersteld. Er is een werkgroep opgericht die meedenkt en meedoet om samen te bepalen wat de warmteoplossing gaat zijn. Er zijn voorbereidingen getroffen om met de werkgroep een Wijkuitvoeringsplan op te stellen. De bewoners van Zwanenbalg hebben de mogelijkheid gekregen om een gratis energieadvies te ontvangen van Susteen. Hier hebben ruim 40 bewoners gebruik van gemaakt.
- **Gemeentelijke organisatie:** er zijn informatiebijeenkomsten georganiseerd voor vakspecialisten uit verschillende teams om te informeren over de gevolgen van de aanleg van een warmtenet. Er zijn twee raadsinformatieavonden georganiseerd om raads- en commissieleden te informeren over de warmtetransitie.
- **Warmtenet:** er is een warmtenet gepland dat aangelegd gaat worden door HVC richting De Schooten en de Koninklijke Marine. Het warmtenet wordt vanaf 2026 in vijf jaarlijkse fases gerealiseerd en verwarmt door tijdelijke warmtestations. Tussen 2028 en 2030 wordt het warmtenet aangesloten op geothermie, de duurzame bron. De voorbereidingen voor de vergunningen en de omgeving zijn getroffen.
- **De Schooten:** 68% van de woningen in de Schooten zijn van Woningstichting Den Helder (WSDH). Als huurders voor 70% instemmen zal 100% van de woningen van WSDH aangesloten worden. De benodigde contracten zijn opgesteld. Ook woning eigenaren ontvangen een aanbod om aangesloten te worden op het warmtenet. Er zijn voorbereidingen getroffen voor het opstellen van een wijkuitvoeringsplan De Schooten.
- **Koninklijke Marine:** naar het marine terrein wordt een eigen hoofdleiding gerealiseerd die wordt aangesloten op de geothermie bron. De contracten met HVC zijn in 2023 getekend.

Activiteit 4.2.3

Uitvoeren van de Regionale Energiestrategie 1.0.

Toelichting activiteit

Wat hebben we gedaan?

- De locaties Nieuwe Haven, vliegveld De Kooij en Rijksweg N9 zijn aangemeld voor het programma Opwek Energie op Rijksvastgoed bij het Minister van Economische Zaken en Klimaat. In het programma Opwek Energie op Rijksvastgoed (OER) wordt verkend waar en hoe met steun van de omgeving grootschalig energie kan worden opgewekt op Rijksgronden. Het programma treft de voorbereidingen voor daadwerkelijke realisatie van energieprojecten door ontwikkelaars.
- Er wordt een ruimtelijk kwaliteitskader opgesteld voor het realiseren van solar carports bij parkeerplaatsen bij strandopgangen in de Noord-Hollandse kustgemeenten. Doelstelling van dit ontwikkelkader is het geven van richting aan zowel initiatiefnemers als het bevoegd gezag om de inpassing van solar carports op deze landschappelijk, recreatief en ecologisch waardevolle locaties zo goed mogelijk vorm te geven.
- De regiogemeenten onderstrepen de kracht van samenwerking waarbij in 2022 de samenwerkingsagenda 'Samen op Kop!' van start is gegaan. Binnen dit huidige samenwerkingsverband is een regionale coördinator zon-op-dak met de duur van 1 jaar aangesteld. Het doel van het aanstellen van een regionale coördinator zon-op-dak is om de voortgang van de implementatie van zonne-energieprojecten op daken in de regio te borgen. De te realiseren ambitie met betrekking tot duurzame energieopwekking zoals omschreven staat voor de Kop van Noord-Holland in de RES 1.0 is 515 GWh, waarvan 414,4 GWh (ruim 80%) uit zon-op-dak bestaat. Eind 2023 is hiervan 143 GWh gerealiseerd, waarvan 17 GWh binnen de gemeentegrenzen van Den Helder.

Activiteit 4.2.4

Duurzame bereikbaarheid en deelmobiliteit.

Toelichting activiteit

Wat hebben we gedaan?

Er zijn auto's en fietsen beschikbaar die verdeeld zijn over onze locaties Kerkgracht, Verkeerstorenweg en Ambachtsweg. Twee auto's die niet onder de 'pouleauto's' vallen, maar wel onderdeel zijn van het facilitaire wagenpark, worden als deelauto gebruikt door een subteam. Deze reden op diesel en zijn per juli 2023 vervangen voor elektrische voertuigen.

Alle voertuigen die onder team facilitair vallen zijn nu ook elektrisch.

Activiteit 4.2.5

Verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed naar gemiddeld energielabel B.

Toelichting activiteit

Wat hebben we gedaan?

Voor de kernportefeuille maatschappelijk vastgoed streven we naar een aardgasvrije en energie neutrale exploitatie. Gemiddeld heeft de kernportefeuille een energielabel B. Grote energieverbruikers worden versneld verduurzaamd met het oog op energiebesparing en vermindering van CO2 uitstoot.

Overige ontwikkelingen binnen het doel of de activiteit(en)

Extra aandachtspunt geweest in 2023:

Uitvoeren Duurzaam rondkomen 1.0 (2022-2023). Aanpak gericht op huishoudens met een grotere kans op energiearmoede.

- Bij 1.365 huishoudens die in huurwoningen wonen en energietoeslag hebben ontvangen is er aangeboden, geadviseerd door energiecoaches en zijn er energiebesparende producten verstrekt dan wel aangebracht.
- Bij 236 huishoudens die in een koopwoning wonen en energietoeslag hebben ontvangen is er aangeboden, geadviseerd door energiecoaches en zijn er energiebesparende producten verstrekt dan wel aangebracht.
- In totaal is er bij meer dan 3.400 huishoudens aangeboden.
- Er is ongeveer aan €180 per huishouden aan energiebesparing gerealiseerd bij het verstrekken en plaatsen van energiebesparende producten en het geven van advies door energiecoaches.
- Er zijn in totaal 12 energiecoaches aangenomen en opgeleid waarvan vijf zijn uitgestroomd naar ander werk.

In 2024 wordt de deze aanpak voortgezet in een bredere aanpak in het uitvoeringsplan Duurzaam Rondkomen 2.0 (2024-2025).

4.3 Den Helder is veiliger en inwoners ervaren dit ook zo.

Hoe gaan we meten of we dit doel bereiken?

Overlastindex

Waarde 2023: 1.452

omschrijving indicator

Bron: * <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/politie/dashboard-overlast-in-de-buurt>

Betreft de gezamenlijke cijfers van jeugdoverlast, OGGZ overlast en overlast drugs & alcohol.

(extra) toelichting indicator

Wat hebben we ervoor gedaan?

Activiteit 4.3.1

Het terugleggen van werkzaamheden van de politie naar de gemeente vraagt om extra aandacht van handhaving in de openbare ruimte en extra aandacht voor beginnende (woon)overlast casuïstiek.

Toelichting activiteit

Bij het maken van keuzes wordt daarom gekeken naar de aanwezigheid van een handavingsparagraaf in het te handhaven (nieuw) beleid.

Naast de complexe casuïstiek krijgt de gemeente steeds meer meldingen over kleine of beginnende overlast situaties. De afhandeling van (woon) overlast wordt voortaan afgehandeld via de methode AVE (Aanpak Voorkomen Escalatie).

Wat hebben we gedaan?

- Het beleidsplan Integrale Veiligheid & Vergunning Toezicht en Handhavingstaken 2023-2026 is vastgesteld in Q3 2023.
- In 2023 zijn er 9 prostitutiecontroles uitgevoerd in samenwerking met de regio NHN.
- De BOA's hebben 4689 meldingen en incidenten afgehandeld. Dit is 24% meer dan in 2022. De toename komt gedeeltelijk door de stijging van anonieme meldingen in de Makkelijk Melden app. Daarnaast zorgt de beperkte politiecapaciteit ervoor dat de burgers bij gebrek aan opvolging door de politie, contact op nemen met de gemeente of dat meldingen van de politie direct naar de BOA's worden doorgezet.
- De BOA's krijgen ook steeds meer de rol van hulpverlener en gastheer op straat. Zij worden vaker aangesproken voor hulpvragen en stuiten ook regelmatig op ongevallen waar zij dienstbaar optreden en ondersteunende taken verlenen aan de politie. Denk hierbij aan het verlenen van eerste hulp en het verkeer regelen bij verkeersongevallen.

Activiteit 4.3.2

We gaan de informatie-uitwisseling tussen de zorg- en veiligheidsketen verder optimaliseren en verbreden de focus ook naar zorgfraude.

Toelichting activiteit

Vanuit de opgave organisatie gaan we de processen rondom Zorgfraude verder uitwerken en onderbrengen binnen de betrokken teams.

Wat hebben we gedaan?

- Het beleidsplan Integrale Veiligheid & Vergunning Toezicht en Handhavingstaken 2023-2026 is vastgesteld in Q3 2023.
- In 2023 zijn er 9 prostitutiecontroles uitgevoerd in samenwerking met de regio NHN.
- De BOA's hebben 4689 meldingen en incidenten afgehandeld. Dit is 24% meer dan in 2022. De toename komt gedeeltelijk door de stijging van anonieme meldingen in de Makkelijk Melden app. Daarnaast zorgt de beperkte politiecapaciteit ervoor dat de burgers bij gebrek aan opvolging door de politie, contact op nemen met de gemeente of dat meldingen van de politie direct naar de BOA's worden doorgezet.
- De BOA's krijgen ook steeds meer de rol van hulpverlener en gastheer op straat. Zij worden vaker aangesproken voor hulpvragen en stuiten ook regelmatig op ongevallen waar zij dienstbaar optreden en ondersteunende taken verlenen aan de politie. Denk hierbij aan het verlenen van eerste hulp en het verkeer regelen bij verkeersongevallen.

Activiteit 4.3.3

Team OOV gaat samen met een aantal andere teams een aantal langdurige knelpunten oppakken, zodat handavings- en veiligheidsvraagstukken sneller en gestructureerd opgepakt kunnen worden.

Toelichting activiteit

Wat hebben we gedaan?

- Sinds 2023 worden de controles van bedrijventerreinen, huisvesting, horeca, buitengebied en haven integraal uitgevoerd. Dat betekent dat verschillende toezichthouders (o.a. ondermijning, bouw & Wonen, BRP en brandveiligheid) samen met de politie de controles uitvoeren.
- Op het thema Cyber hebben we de volgende projecten gedaan o.a. de projecten Het slachtoffer spreekt, training echt of nep en de werkgroep Jeugd en Cyber. Daarnaast hebben we in de week van de veiligheid is er een oudere training cyber crime geweest in samenwerking met de ouderenbond.
- Op advies van de politie is in Q3 een Secret Scan uitgevoerd. Aan de scan in kader van winkeldiefstal deden 23 bedrijven mee en bij de terugkoppeling waren 120 medewerkers aanwezig. Daarnaast zijn er aan winkels poppen (agent) uitgedeeld in kader van preventie winkeldiefstal.

Overige ontwikkelingen binnen het doel of de activiteit(en)

Er is in oktober 2022 voor het eerst gestart met een pilot flexibele camerabewaking. De pilot is vervolgens verlengd tot 1 september 2023. De pilot is daarna geëvalueerd. De conclusie van de evaluatie was dat de camera's bij station Zuid worden vervangen door vaste camera's. De camera aan de Texelstroomlaan heeft ervoor gezorgd dat de overlast gedaald is. De camera is daarom na de pilot verwijderd.

Per 1 juli 2023 is de Wet goed verhuurderschap van kracht. De gemeente heeft een Meldpunt ingericht. Naast de afhandeling van de meldingen, controleren we actief op de regelgeving.

4.4 Meer mensen bezoeken Den Helder en maken gebruik van het aanbod van cultuur en natuur in en om de stad.

Hoe gaan we meten of we dit doel bereiken?

Aantal bezoekers per jaar aan Marinemuseum, Reddingmuseum, fort Kijkduin/Atlantikwall museum.

Waarde 2023: 147.000

omschrijving indicator

(extra) toelichting indicator

Aantal bezoekers per jaar aan bezoekerscentrum De Helderse Vallei.

Waarde 2023: 83.000

omschrijving indicator

(extra) toelichting indicator

Wat hebben we ervoor gedaan?

Activiteit 4.4.1

Beheren, behouden en ontwikkelen van cultureel erfgoed, onder andere door ondersteuning aan Stichting Erfgoed Den Helder en uitvoering Omgevingsvisie Stelling Den Helder.

Toelichting activiteit

Wat hebben we gedaan?

De subsidie aan Stichting Erfgoed Den Helder is verstrekt. De subsidie is met name gericht op de onderhoudsactiviteiten. Verder is Stichting Erfgoed meegenomen in het externe onderzoek naar de erfgoedorganisatie (met focus op zowel Willemsoord BV als Stichting Erfgoed Den Helder).

Activiteit 4.4.2

Realisatie Wildopvang bij De Helderse Vallei en verplaatsing van locatie Dierenambulance naar terrein de Helderse Vallei.

Toelichting activiteit

Wat hebben we gedaan?

Wildopvang nieuwbouw

De nieuwe aanvraag voor ontheffing van het bouwen van de wildopvang in natuur beschermd gebied (NNN-gebied) is in augustus 2023 ingediend. In de zomer 2023 is gestart met het verkennen van de aanbestedingsprocedure voor het selecteren van de aannemer voor het bouwteam.

Wildopvang tijdelijke locatie

De tijdelijke locatie aan de Handelskade 10B is ingericht voor een 48-uurs opvang en op 14 april 2023 in gebruik genomen.

Vogelasiel sloop

De opstallen van de voormalige locatie van het vogelasiel aan de Jan Verfaillweg 620A, met uitzondering van de relictten met een cultuurhistorische waarde, zijn in augustus 2023 gesloopt. De sloop is uitgevoerd om ongewenst gebruik en vernieling en brand van de opstallen te voorkomen.

Dierenambulance

De St. Dierenambulance Den Helder heeft in 2023 een locatie aangekocht waardoor ambulancestalling nabij De Helderse Vallei niet meer aan de orde is.

Activiteit 4.4.3

Profileren van cultuur en natuur van Den Helder in toerisme en bij mogelijke werknemers van bedrijven in Den Helder weghalen.

Toelichting activiteit

Wat hebben we gedaan?

De natuur en cultuur van Den Helder wordt via zowel Citymarketing als ook door Visit Wadden gepromoot. Daarnaast ondersteunen we initiatieven die bijdragen aan de profilering (zoals Tulpencoalitie, promotie van de het tulpenbollenareaal).

We gaan verder met de uitvoering van het 'in de markt' zetten van Den Helder als aantrekkelijke stad om te leren, werken en wonen om mensen naar Den Helder te trekken (via het Helders Perspectief).

Activiteit 4.4.4

Actualiseren van Toerisme, cultuur- en erfgoedbeleid.

Toelichting activiteit

Wat hebben we gedaan?

Actualiseren cultuurbeleid:

- De vacature is halverwege 2023 ingevuld. Er is een plan van aanpak gemaakt om in 2024 het cultuurbeleid te actualiseren.

-De actualisatie van het beleidskader Toerisme met uitvoeringsprogramma staat geagendeerd voor kwartaal 3 in 2024.

Overige ontwikkelingen binnen het doel of de activiteit(en)

Mogelijke inzet aanvullende middelen voor herstel culturele veld na de coronacrisis, op basis van de uitkomsten van het onderzoek naar het culturele veld.

Wij hebben Bureau Lahaut de opdracht gegeven te onderzoeken hoe het met de culturele sector in Den Helder is gesteld. De uitkomsten van het onderzoek zijn gebruikt als basis voor de uitwerking van de maatregelen, en hoe de ontvangen rijksmiddelen het beste ingezet konden worden. Het voorstel voor de steunmaatregelen is op 25-09-2023 besproken in de commissie Maatschappelijke Ontwikkeling, de suggesties die daar werden gegeven zijn meegenomen in de uitwerking van de maatregelen. Verdere uitwerking is gedaan in samenspraak met het culturele veld en in 2024 zullen de maatregelen worden uitgerold.

4.5 Onze inwoners zijn hoger opgeleid, hebben toegang tot beter onderwijs, wat beter aansluit op de arbeidsmarkt.

Hoe gaan we meten of we dit doel bereiken?

Minder vroegtijdige schoolverlaters.

Waarde 2023: VO 0,62% MBO 11.73%

omschrijving indicator

(extra) toelichting indicator

Zo veel mogelijk jongeren moeten het onderwijs verlaten met minimaal een startkwalificatie en goede aansluiting op de arbeidsmarkt. Helaas is er in 2020-2021 opnieuw een stijging in het aantal vroegtijdig schoolverlaters. Samen met VO, MBO, Arbeidsmarkt en regiogemeenten zetten we ons onverminderd in voor het voorkomen van vroegtijdig schoolverlaten. In de periode 2022-2024 scherpen we daarom onze doelstellingen aan binnen de kaders van de huidige begroting. De in 2021 gestelde waarden in de beleidsplannen van de gemeente (het aantal vroegtijdig schoolverlaten in percentage in gemeente Den Helder) zijn in overeenstemming gebracht met de landelijke en regionale streefcijfers en passen daarmee beter bij de ambities. Het betreft regionale percentages (RMC-Regio) die zijn benoemd voor het VO en het MBO. De hier genoemde percentages zijn het gemiddelde van de in het regioplan vroegtijdig schoolverlaters genoemde percentages per onderwijssoort. De percentages in het regioplan zijn leidend.

Wat hebben we ervoor gedaan?
Activiteit 4.5.1
We werken met Scholen aan Zee aan de huisvestingsopgave: verbouw/nieuwbouw.
Toelichting activiteit
Er is een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd.
Wat hebben we gedaan?
Uit het haalbaarheidsonderzoek blijkt de locatie Spoorweghaven niet de meest geschikt locatie voor nieuwbouw Scholen aan Zee. Wij zijn nu met Scholen aan Zee in gesprek over verbouw/nieuwbouw op de huidige locatie aan de Drs. F. Bijlweg.
Activiteit 4.5.2
Het Maritime Emerging Technologies Innovation Parc Noord-Holland (METIP) organiseert de samenwerking tussen kennisinstellingen, bedrijven, studenten en starters.
Toelichting activiteit
Er is een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd.
Wat hebben we gedaan?
Er is een business case uitgewerkt onder leiding van Twijnstra Gudde. Samengevat is de conclusie dat en een locatie en een netwerk is ingericht dat nu goed functioneert, maar dat een langetermijnvisie ontbreekt.
Aanvullend zijn inmiddels enkele tientallen startups gecontracteerd die worden ondersteund bij hun business development-activiteiten met als beoogd doel, het kunnen lanceren van hun maritiem-technologische product.
Activiteit 4.5.3
Met de uitvoering van het integraal huisvestingsplan onderwijs dragen we bij aan een kwalitatief goede leeromgeving.
Toelichting activiteit
Het Integraal huisvestingsplan wordt volgens planning uitgevoerd. Gezamenlijke visie op huisvesting kan bijdragen aan het meer inclusief maken van het onderwijs in Den Helder.
Wat hebben we gedaan?
Ter uitvoering van het integraal huisvestingsplan wordt gewerkt aan de renovatie van de gereformeerde basisschool De Lichtlijn en is een bouwvoorbereidingskrediet beschikbaar gesteld voor nieuwbouw van de openbare basisschool Prinses Margriet nabij het Juniorcollege.
Overige ontwikkelingen binnen het doel of de activiteit(en)
Geen overige ontwikkelingen.

4.6 Onze inwoners sporten en bewegen meer door betere samenwerking tussen sportclubs en optimaler gebruik van sportterreinen.

Hoe gaan we meten of we dit doel bereiken?

Aantal inwoners op de Nederlandse Norm Gezond Bewegen.

Waarde 2023: 48,7

omschrijving indicator

(extra) toelichting indicator

Wat hebben we ervoor gedaan?

Activiteit 4.6.1

Bij de inrichting van de openbare ruimte streven we naar behoud en uitbreiding van de beweegvriendelijke omgeving.

Toelichting activiteit

We breiden routenetwerken uit en stimuleren sportieve evenementen.

Wat hebben we gedaan?

Er heeft een onderzoek beweegvriendelijke omgeving plaatsgevonden in en rond het Timorpark. In 2024 geven wij hier verder uitvoer aan en rollen wij het uit over meerdere wijken in de stad.

Activiteit 4.6.2

Verenigingen stimuleren, faciliteren en ondersteunen bij het verduurzamen van hun accommodaties.

Toelichting activiteit

Wat hebben we gedaan?

Verenigingen kunnen bij de gemeente terecht voor vragen en ondersteuning bij het verduurzamen van accommodaties.

Overige ontwikkelingen binnen het doel of de activiteit(en)

BBV verplichte indicatoren

Artikel 25 van het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) schrijft voor dat de verantwoording per programma inzicht biedt in de mate waarin de doelstellingen zijn gerealiseerd. Dit dient ten minste toegelicht te worden aan de hand van de bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren. Gemeenten nemen deze uniforme basisset beleidsindicatoren op in hun begroting en jaarverslag.

Indicator	Nederland	Begroting	Rekening
	2023	2023	2023
Verwijzingen Halt: Aantal per 1.000 jongeren	NNB	11	* 15
Winkeldiefstallen: Aantal per 1.000 inwoners	2,3	2,1	5,4
Geweldsmisdrijven: Aantal per 1.000 inwoners	4,6	6,5	5,7
Diefstallen uit woning: Aantal per 1.000 inwoners	1,4	1,2	1,1
Vernielingen/beschadigingen (in de openbare ruimte), aantal per 1.000 inwoners	6	8	10,5
Absoluut verzuim: aantal per 1.000 leerlingen	NNB	4	* 4,9
Relatief verzuim: aantal per 1.000 leerlingen	NNB	28	* 33
% vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (VO + MBO)	NNB	2,5	3,6
% niet-sporters	NNB	53	* 53,4
Omvang huishoudelijk restafval in kg/inwoner	NNB	200	* 195
Hernieuwbare elektriciteit %	NNB	4	** 15,1

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl en www.denhelder.incijfers.nl

* cijfer 2022

** cijfer 2021

Verbonden partijen

Hieronder volgt een overzicht van de gemeentelijke bijdragen 2023 aan verbonden partijen.

Bijdragen verbonden partijen	bedrag
Cocensus	299
Omgevingsdienst	907
Veiligheidsregio	4.011
Totaal	5.217

Bedragen x € 1.000

Wat heeft het gekost?

Baten en lasten

	Rekening 2022	Primitieve begroting	Actuele begroting	Rekening	Saldo
Leefbare gemeente					
<i>Exploitatie</i>					
Lasten	-56.322	-58.628	-63.996	-63.271	725
Baten	23.716	21.423	26.172	26.421	249
Saldo	-32.607	-37.205	-37.823	-36.849	974
<i>Reserves</i>					
Toevoegingen (lasten)	-1.615	-120	-1.081	-1.231	-150
Onttrekkingen (baten)	1.414	213	2.384	2.342	-42
Saldo	-200	93	1.303	1.111	-192
Saldo van baten en lasten	-32.807	-37.112	-36.520	-35.738	782

Verschilverklaring

Verschillen	bedrag	V/N	I/S
Exploitatie	974		
Lasten	725		
<p>Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid</p> <p>Bij de opvang zwerfdieren/wildopvang is er sprake van € 92.000 meer uitgaven door de extra aanloopkosten die voor de noodhuisvesting van de wildopvang en de inhuur van een projectleider.</p> <p>Daarnaast zijn de kosten voor onderzoek naar 'Niet Gesprongen Explosieven' € 122.000 meer dan geraamd. Hier staat een Rijksvergoeding van € 99.000 tegenover. Overige afwijkingen € 51.000 nadelig.</p>	-265	N	I
<p>Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer</p> <p>Het project voorrang fietsers op de rotonde is in voorbereiding en er vindt afstemming plaats met de Provincie over de subsidiemogelijkheden. De voor dit project incidentele post van € 100.000 is nog niet tot besteding gekomen. In de resultaatsbestemming wordt voorgesteld dit bedrag over te hevelen naar 2024. Overige afwijkingen € 21.000 voordelig.</p>	121	V	I
<p>Taakveld 4.2 Onderwijshuisvesting</p> <p>Binnen dit taakveld doen zich tal van budgetten voor waarvan de een iets overschrijdt en de ander onderschrijdt. Eén hiervan is voor zogenaamde spoedaanvragen voor een onvoorziene uitgaven. Op dit budget hoefde vrijwel geen beroep gedaan te worden zodat hiervan € 170.000 resteert. Overige afwijkingen € 53.000 nadelig.</p>	117	V	I
<p>Taakveld 4.3 Onderwijsbeleid</p> <p>Het aantal kinderen dat deelneemt aan de kinderopvang blijkt bij tussentijdse verantwoording lager dan begroot. We krijgen deze uitgaven vergoed via de onderwijsachterstandenbeleidsmiddelen (OAB).</p> <p>De projectgelden met betrekking tot het nationaal programma onderwijs (NPO) lopen tot en met 31-7-2025. Jaarlijks maken we hiervoor een begroting. In de begroting van 2023 is rekening gehouden met een uitgave aan subsidiepartners, die we voor een deel pas in 2024 hebben uitgegeven. Bij beide onderwerpen ontstaat door de genoemde ontwikkelingen zowel bij de baten als de lasten een saldo. Dit heeft geen effect op het resultaat 2023.</p>	217	V	I
<p>Taakveld 5.2 Sportaccommodaties</p> <p>Voor zwembad het Heersdiep is een contract afgesloten waarbij wij de contractpartner een vergoeding geven voor het exploiteren van het zwembad. In dit contract zijn bepalingen opgenomen over de jaarlijkse verhoging van deze vergoeding. Door de hoge inflatie van de afgelopen jaren is deze vergoeding meer gestegen dan wij in de begroting voorzien hadden. Dit leidt tot een nadeel van € 320.000. Daarbij komen de extra uitgaven van het zwembad voor energie wat het totaal meeruitgaven brengt op € 412.000. Tot slot is onlangs bepaald dat de gemeente reparatiekosten in het zwembad ter hoogte van € 440.000 voor haar rekening moet nemen. Deze onvoorziene last nemen wij in 2023 ook op. Overige afwijkingen € 26.000 voordelig.</p>	-826	N	I
<p>Taakveld 5.5 Cultureel erfgoed</p> <p>In 2023 is besloten tot een extern onderzoek naar de combinatie Willemsoord b.v. en de stichting Erfgoed. Hiertoe is een budget van € 100.000 beschikbaar gesteld. Dit onderzoek is wel in 2023 opgestart maar zal pas in 2024 afgerond worden. Vandaar dat de kosten uitgebleven zijn en er voorgesteld wordt dit budget over te hevelen naar 2024. Overige afwijkingen € 43.000 voordelig.</p>	143	V	I
<p>Taakveld 5.7 Groen</p> <p>Als gevolg van het natte najaar heeft een deel van de werkzaamheden voor de bestrijding van iepziekte niet kunnen plaatsvinden waardoor de uitgaven incidenteel € 100.000 lager zijn. Overige afwijkingen € 53.000 voordelig.</p>	153	V	I
<p>Taakveld 5.7 Groen - Wijkaanpak</p> <p>Hogere uitgaven voor de wijkaanpak in samenwerking met Helden vastgoed. De uitgaven voor het convenant Leefbaarheid waren niet apart in de begroting opgenomen. Tegenover deze uitgave staat een even grote opbrengst.</p>	-245	N	I
<p>Taakveld 7.3 Huishoudelijk afval</p> <p>De lasten voor de inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval blijven € 333.000 achter bij de actuele raming. De belangrijkste oorzaak zijn de lagere kosten van de taakuitvoering door HVC. Deze onderschrijding is gemeld in de decembernota. In de bestemming van het resultaat van de rekening 2023 wordt voorgesteld om voor de afvalinzameling en -verwerking een egaliseringsreserve in te stellen zodat het overschot direct gekoppeld blijft aan de kostendekkende heffing.</p>	333	V	I

Taakveld 7.4 Milieubeheer In 2023 is de zogenaamde 'CDOKE' regeling van kracht geworden waarmee het Rijk geldmiddelen beschikbaar stelt voor personele capaciteit op het gebied van duurzaamheid en energiebesparing. Voor 2023 bedroeg dit € 1.152.000 waarvan eind 2023 € 593.000 resteert. Dit geld mag in twee opeenvolgende jaren alsnog besteed worden en wordt daarom 'doorgeschoven'. Dit leidt er ook toe dat de oorspronkelijke inhuurbudgetten niet ingezet hoefden te worden waardoor hiervan € 306.000 resteert. Overige afwijkingen € 57.000 nadelig.	842	V	I
Overige taakvelden waarvan de financiële afwijking kleiner is dan € 100.000. Deze worden niet toegelicht.	135	V	I
Baten	249		
Taakveld 4.3 Onderwijsbeleid Zie tekst bij uitgaven	-194	N	I
Taakveld 5.2 Sportaccommodaties De voornaamste oorzaak voor de afwijking betreft de vergoeding voor btw. In 2019 is btw-regelgeving met betrekking tot gemeentelijke sportuitgaven gewijzigd. Uitgaven worden sindsdien bruto (dus inclusief btw) verantwoord. Hiertegenover ontvangen de gemeenten van het Rijk een aparte vergoeding die deze btw uitgaven compenseert. Dit bedrag is pas aan het eind van het boekjaar inzichtelijk.	223	V	I
Taakveld 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie Voor Sail is € 116.000 meer uitgegeven dan geraamd. Overige afwijkingen € 21.000 voordelig.	137	V	I
Taakveld 5.7 Groen - Wijkaanpak Hogere vergoeding van Helden Vastgoed voor activiteiten in de wijkaanpak op basis van de afgesloten convenanten Samenwerken in de wijk en Leefbaarheid (hier staan € 248.000 hogere uitgaven tegen over). Bij de bepaling van het effect in de Decemhernota was hier onvoldoende rekening mee gehouden. Per saldo is er sprake van voordelig structureel effect van € 100.000. Overige afwijkingen € 9.000 nadelig.	154	V	I
Taakveld 7.2 Riool De baten zijn € 104.000 lager dan begroot. Dit is volledig toe te schrijven aan een lagere onttrekking aan de voorziening voor egalisatie van de rioollasten en wordt veroorzaakt door per saldo lagere uitgaven. De taak riolering is 100% kostendekkend.	-104	N	I
Taakveld 7.3 Afval De baten voor de inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval komen € 373.000 hoger uit dan geraamd in de actuele begroting. De belangrijkste oorzaak is een nagekomen baat voor van de Stichting Nedvang met betrekking tot het jaar 2020. De hogere baat wordt samen met het resultaat op de lasten betrokken bij de resultaatsbestemming. Het per saldo voordelige resultaat op de taak wordt voorgesteld om te nemen in een egalisatiereserve.	373	V	I
Taakveld 7.4 Milieubeheer In 2023 is een rijksbijdrage toegekend voor personele capaciteit ten behoeve van duurzaamheid en energiebesparing van € 1.152.000. Het geld dat hiervan in 2023 niet besteed werd mag alsnog besteed worden in de twee opeenvolgende jaren, reden waarom deze inkomsten in 2023 € 666.000 lager uitvallen dan geraamd. Voorts is er van de provincie een subsidie ontvangen van € 59.000 voor het regionale energie besparingsakkoord en is er van de inhuur een bedrag van € 43.000 doorbelast aan samenwerkende gemeenten. Overige afwijkingen € 14.000 voordelig.	-550	N	I
Taakveld 7.5 Begraafplaats Hogere baten uit de lijkbezorgingsrechten op de begraafplaats van € 58.000. Hiertegenover staan ook licht hogere lasten. Structureel wordt rekening gehouden met een voordelig effect van per saldo € 30.000.	58	V	S
Overige taakvelden waarvan de financiële afwijking kleiner is dan € 100.000. Deze worden niet toegelicht.	152	V	I

Mutaties reserves	-192		
Toevoegingen	-150		
Conform raadsbesluit is de kapitaallegalisatiereserve voor Sportveld Ledverlichting gevormd.	-150	N	I
Ontrekkingen	-42		
De geraamde onttrekking uit de reserve Evenementen is € 88.000 lager. Uit de reserve bodemsanering was geen onttrekking nodig waar € 25.000 geraamd was en stond de onttrekking van € 77.000 uit de egalisatiereserve bouwleges op dit programma geraamd terwijl die op programma 3 thuishoort en plaatsvindt. Daarnaast is € 150.000 onttrokken aan de reserve klimaatmaatregelen om te storten in de nieuwe kapitaallegalisatiereserve Sportveld Ledverlichting.	-42	N	I
Totaal	782	V	

Financiële rekening

Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen moeten volgens het BBV afzonderlijk worden toegelicht, maar hangen samen met verschillende programma's. Met een omvang van bijna € 170 miljoen beslaat dit onderdeel ruim meer dan de helft van de totale baten van de gemeente. Deze algemene middelen zijn vrij om in te zetten en worden gebruikt om de publieke taken te bekostigen die niet met andere specifieke middelen (eigen bijdragen, doeluitkeringen) worden bekostigd in de programma's. In deze paragraaf lichten we de algemene dekkingsmiddelen toe, exclusief de mutaties in de reserves. De reservemutaties inzake de algemene dekkingsmiddelen en de toelichting daarop treft u onder programma 1 aan.

Algemene dekkingsmiddelen	primitieve begroting	actuele begroting	rekening	saldo
Baten	160.303	167.613	169.005	-1.391
Opbrengst deelnemingen	1.058	1.058	1.002	56
Saldo Financiering	1.945	2.532	2.676	-144
Deelfonds Sociaal Domein	13.696	14.934	14.934	
Lokale heffingen	15.273	15.273	15.092	180
Gemeentefonds	128.331	133.816	135.300	-1.484
Lasten	-2.601	-3.282	-3.332	50
Saldo Financiering	-1.915	-2.575	-2.662	87
Lokale heffingen	-656	-656	-619	-37
Opbrengst deelnemingen	-30	-51	-51	
Saldo	157.702	164.331	165.673	-1.341

Toelichting:

Gemeentefonds

Gemeenten zijn voor hun inkomsten grotendeels afhankelijk van het Rijk. De grootste bron van inkomsten wordt gevormd door de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Door middel van circulaire, normaal gesproken in mei, september en december, communiceert het Rijk over mutaties in het fonds.

De begroting van het Gemeentefonds is het afgelopen jaar met € 5,5 miljoen voordelig bijgesteld. Hiervan was circa € 4,2 miljoen nog afkomstig uit de September- en Decembercirculaire 2022. De circulaire uit 2023 (mei en september) hebben een nadelige bijstelling van circa € 0,8 miljoen opgeleverd. Daarnaast is er in de Decemhernota 2023 al een schatting van € 2,1 miljoen opgenomen voor de vergoeding voor energietoeslag die in de Decembercirculaire 2023 toegekend zou worden.

De totale begrotingsmutatie is uit de volgende onderdelen opgebouwd:

Omschrijving	Bedrag
Accres en ontwikkeling uitkeringsbasis	1.855
BTW Compensatiefonds Plafond	820
Energietoelage	2.101
Decentralisatie en integratie uitkeringen	197
Taakmutaties	494
Saldo	5.467

De Decembercirculaire is te laat verschenen om nog mee te kunnen nemen in een financiële rapportage in 2023.

De toegekende bedragen in deze circulaire zijn wel uitgekeerd in 2023. Het effect van de Decembercirculaire van € 1,5 miljoen positief verklaart dan ook het verschil tussen de actuele begroting en de rekening. De Decembercirculaire bevatte vooral mutaties in decentralisatie uitkeringen met als grootste post de energietoelage 2023.

Deelfonds Sociaal domein

In 2015 is met de decentralisatie van overheidstaken naar gemeenten het Deelfonds Sociaal domein opgericht. Gemeenten ontvingen binnen dit deelfonds gelden voor uitvoering van Jeugdwet, de Participatiewet en de Wet maatschappelijke ondersteuning. Het deelfonds Sociaal domein had een tijdelijk karakter. De gelden binnen het deelfonds moesten overgaan naar de algemene uitkering. Dit is in 2018 grotendeels gebeurd. Voor enkele onderdelen is dat niet gelukt; deze bleven achter in het Deelfonds Sociaal domein. Op dit moment bestaat het Deelfonds Sociaal domein uit twee integratie-uitkeringen: Beschermd wonen en Participatie.

De begroting van het Deelfonds Sociaal domein is in 2023 met € 1,2 miljoen naar boven bijgesteld. Dit waren prijscompensaties voor gestegen prijzen en loonkosten.

Lokale heffingen

Het onderdeel lokale heffingen bestaat uit de baten uit de OZB-woningen en niet-woningen en de Precariobelastingen. De grootste afwijking zit bij het onderdeel OZB-gebruikers en eigenaren niet-woningen. Hier is sprake van een lagere opbrengst dan begroot. Dit komt door een lagere WOZ-waarde dan geraamd in de begroting.

Saldo financiering

De gemeente Den Helder heeft door de snel stijgende rente iets meer rente voor Schatkistbankieren ontvangen dan begroot. Dit verklaart het voordeel van € 78.000 op de baten binnen het onderdeel saldo financiering.

Opbrengst deelnemingen

Met betrekking tot de deelnemingen zijn geen bijzonderheden te vermelden.

Overhead

Overhead	primitieve begroting	actuele begroting	rekening
Totaal overhead	-29.320	-29.787	-29.778
Totaal omzet	-228.670	-267.318	-268.956
In % van de omzet	12,82%	11,14%	11,07%

Conform de voorschriften in het Bbv worden alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces als overhead gepresenteerd. De kosten van overhead betreffen met name de ICT, huisvesting, personeel en inhuur. Deze overheadkosten mogen niet worden doorberekend aan de verschillende programma's.

Voor grondexploitaties, investeringen en gesubsidieerde projecten geldt dat er een uitzondering is. De doorbelastingen hieraan worden als een aftrekpost opgenomen onder het onderdeel overhead. Het resterende saldo op de overheadkosten is afzonderlijk zichtbaar gemaakt in bovenstaand overzicht.

De kosten van de overhead 2023 zijn € 9.000 lager dan begroot.

Personeel en inhuur

Ten opzichte van de begroting 2023 is er een verschuiving tussen personeel in loondienst en inhuur. In 2023 is er voor € 1,4 miljoen meer ingehuurd dan begroot. Voor de begroting als geheel is dit een neutraal effect. De hogere inhuur dan begroot is gefinancierd uit vacatureruimte, het budget voor calamiteiten en de inkomsten van het UWV voor ziekte en zwangerschapsverlof.

ICT

Bij de ICT zijn de uitgaven per saldo hoger dan begroot als gevolg van sterker gestegen onderhoudsprijzen dan geraamd in de begroting. Hiermee is € 100.000 gemoeid. Dit werkt door naar volgende jaren. In 2024 wordt dit in mindering gebracht op de stelpost Ontwikkeling prijspeil.

Huisvesting

De huisvesting bestaat uit de dienstgebouwen, het stadhuis en de overige panden die ten dienste staan aan het gemeentelijk apparaat. Dit zijn de locaties aan de Ambachtsweg en beide brandweerkazernes. De brandweerkazernes zijn feitelijk geen dienstgebouwen meer omdat deze voornamelijk in dienst van de Veiligheidsregio staan.

In 2023 is afscheid genomen van de overgangperiode van de Verkeerstorenweg en Kerkgracht en zijn de gebouwen Willemsoord 66 en 72 in gebruik genomen. Voor de huisvestingslasten was 2023 geen representatief jaar. Per saldo was er geen significante afwijking.

Onvoorzien

Het Besluit begroting en verantwoording (BBV) verplicht gemeenten een post onvoorzien op te nemen. Deze post is bedoeld om onvoorziene ontwikkelingen op te kunnen vangen. Als onvoorzien is € 5.000 opgenomen in de begroting.

Vennootschapsbelasting

Voor de jaren 2016 tot en met 2021 hebben wij in de voorgaande jaren aangifte gedaan over de Vennootschapsbelasting bij de Belastingdienst. Dit waren allemaal nihilaangiften. In oktober 2023 hebben wij dat ook weer voor het jaar 2022 gedaan.

Concessie Buitenreclame

Gelet op de stand van de rechtspraak op dit moment en de hoogte van de reclame-inkomsten hebben wij deze inkomsten in de aangifte over 2022 meegenomen. (Te betalen VPB € 4.200). De vennootschapsbelastingplicht over de reclameopbrengsten staat nog ter discussie. In overleg met de Belastingdienst zijn daarom proefprocedures opgestart om te komen tot een bindende uitspraak. Tegen de definitieve opgelegde belastingaanslag 2022 zal daarom een pro-forma bezwaar worden aangetekend totdat er een bindende uitspraak is.

Paragrafen

Weerstandvermogen

Algemeen

Deze paragraaf biedt op basis van een risicoanalyse en een overzicht van financiële kengetallen inzicht in de financiële positie van de gemeente Den Helder.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is het vermogen om risico's te kunnen opvangen, die niet op een andere wijze zijn afgedekt. Het weerstandsvermogen wordt bepaald door de verhouding weerstandscapaciteit aan de ene kant en de risico's aan de andere:

- De weerstandscapaciteit betreft de beschikbare middelen en mogelijkheden om niet begrote en onvoorziene kosten (risico's) op te vangen.
- De risico's die we noemen en opnemen zijn de risico's van materiële betekenis.

De berekening van het weerstandsvermogen is als volgt: beschikbare weerstandscapaciteit / benodigde weerstandscapaciteit op basis van de risico's.

We willen over een toereikend weerstandsvermogen beschikken om te voorkomen dat iedere financiële tegenvaller ons dwingt tot bezuinigingen of ten koste gaat van bestaande taken. In het coalitieakkoord 2022 is een minimumpositie van 1,0 afgesproken.

De beoordeling van de ratio en de te nemen maatregelen zijn in de volgende tabel weergegeven:

Ratio weerstandsvermogen	Betekenis	Beheersmaatregelen
> 2,0	uitstekend	Mogelijk om extra risico's te nemen/investeren
1,4 - < 2,0	ruim voldoende	Weerstandscapaciteit hoeft niet te worden vergroot 1,0
< 1,4	voldoende	Consolideren weerstandscapaciteit en risico's
0,8 - < 1,0	matig	Weerstandscapaciteit verhogen op middellange termijn
0,6 - < 0,8	onvoldoende	Weerstandscapaciteit verhogen op korte termijn
< 0,6	ruim onvoldoende	Bezuinigen en risico's mijden

Wijziging in 2023

Bij de opstelling van de jaarstukken 2023 is beoordeeld welke zaken worden beoordeeld als een risico. In de risico's werd in het verleden stil gestaan bij een aantal afzonderlijke deelnemingen van de gemeente. De deelnemingen maken onderdeel uit van de paragraaf Verbonden Partijen. In de paragraaf Verbonden Partijen wordt per deelneming stil gestaan bij de financiële positie en de specifieke risico's. Alleen als er sprake is van een bijzondere situatie wordt in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing nog ingegaan op afzonderlijke deelnemingen. In de jaarrekening 2023 betreft dit alleen de Stichting Erfgoed en Willemsoord BV.

Weerstandsratio ultimo 2023

De weerstandsratio ultimo bedraagt 3,8. In dit getal is rekening gehouden met de actualisatie van de risico's zoals verwoord in deze paragraaf en de stand van de algemene reserve op basis van de decembernota 2023. De aanvullende resultaatsbestemming zoals voorgesteld in de besluitvorming over de rekening is hierin nog niet verwerkt.

Risico's

Per risico kijken we wat het financieel voor ons betekent als dat zich voordoet. Ook de frequentie in tijd is een wegingsfactor. Al deze beoordelingen resulteren in een risicoscore. Hieronder het overzicht van de rekenpercentages die horen bij de risicoscores.

frequentie voordoen kans	kans%
minder dan 1 keer per 10 jaar	5
een keer per 5 - 10 jaar	10
een keer per 2 - 5 jaar	25
een keer per 1 - 2 jaar	50
een of meerder keren per jaar	100

De risicoscore wordt als volgt bepaald: Risicoscore = kans x impact

kans→ impact	zeer onwaar- schijnlijk	onwaar- schijnlijk	mogelijk	waarschijnlijk	zeer waarschijnlijk
zeer ernstig	5	10	15	20	25
ernstig	4	8	12	16	20
gemiddeld	3	6	9	12	15
matig	2	4	6	8	10
gering	1	2	3	4	5

Risicobedrag = rekenpercentage per risico x maximaal financieel gevolg.

Weerstandsvermogen en -capaciteit

Weerstandsvermogen	2023
weerstandscapaciteit	34.759.000
risico's	7.292.000
weerstandsvormogen	4,8

Voor de berekening van het weerstandsvermogen is eerst de omvang van de weerstandscapaciteit van belang. Bij de algemene reserve is gerekend met de stand conform de decembernota 2023. De bestemming van het voordelige rekening resultaat is derhalve nog niet verwerkt. Deze heeft het volgende beeld:

Weerstandscapaciteit	2023
algemene reserve	34.031.000
bestemmingsreserves	708.000
onvoorziene uitgaven	20.000
stille reserves	
onbenutte belastingcapaciteit	p.m.
bezuinigingen	p.m.
totale weerstandscapaciteit	34.759.000

Daarbij bestaat de specificatie van de bestemmingsreserves uit de reserves die niet specifiek gelabeld zijn aan concrete uitgaven.

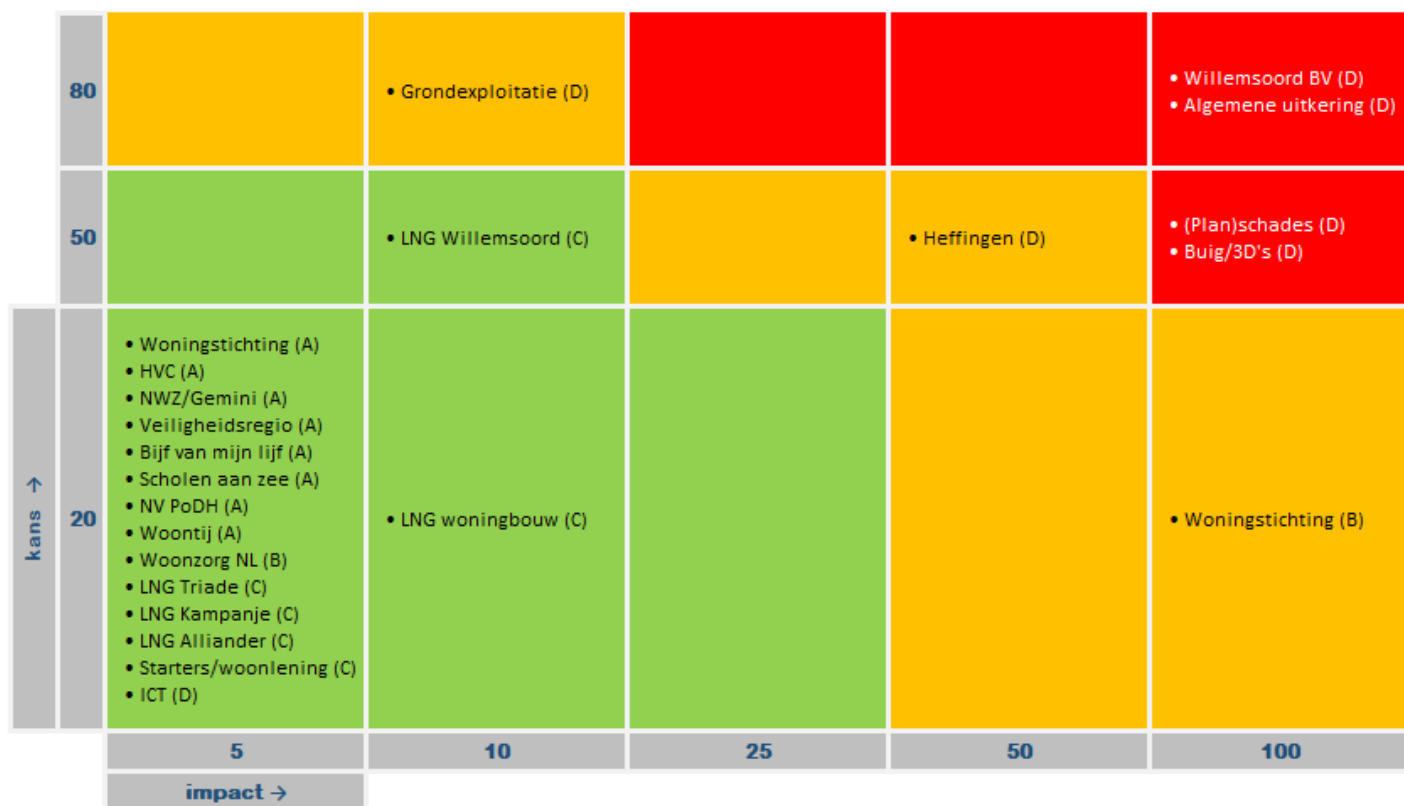
Naam	2023
reserve Drooghe Weert	32.000
evenementen	230.000
kunstopdrachten/aankoop kunstvoorwerpen	63.000
monumenten	23.000
bovenwijkse voorzieningen	133.000
DIVMAG-terrein	227.000
totaal vrije bestemmingsreserves	708.000

Risico's

De risico's kunnen als volgt worden samengevat:

garantstellingen met achtervang WSW	225.944.000	2.260.000
geldleningen	71.271.000	955.000
overige risico's	23.010.000	8.158.000
totaal	380.923.000	11.980.000
factor voordoen alle risico's tegelijk 40%		4.792.000
basisbedrag voor overige risico's		2.500.000
totaal risicobedrag		7.292.000

Risicokaart

A - garantstellingen zonder achtervang

B - garantstellingen met achtervang

C - geldleningen

D - overige risico's

In de 'specificatie risico's' zijn deze risico's in een tabel opgenomen met het bijhorende risicobedrag. Om het inzicht in de risico's te vergroten is een 'risicokaart' samengesteld. Deze risicokaart geeft een visueel beeld welke risico's op grond van het berekende risicobedrag zich in een groene, oranje of rode zone bevinden. Dit hoeft niet te betekenen dat de rode risico's ook daadwerkelijk tot een financieel probleem zullen leiden.

Specificatie risico's

De specificatie van deze risico's, de inschatting en de toelichting geven het volgende beeld:

Betekenis kolommen:

A Omschrijving risico

B Kans % voordoen kans frequentie

C Maximaal risicobedrag

D Kans op voordoen max. (80%/50%/20%)

E Totaal risicobedrag

F Onderbouwing zekerheden en omstandigheden van invloed op de frequentie

A	B	C	D	E	F
Garantstellingen zonder achtervang		60.698.000		607.000	
Woningstichting Den Helder	5%	3.451.000	20%	35.000	Achterliggende waarde woningen is omvangrijk
NV Huisvuilcentrale Noord-Holland	5%	23.428.000	20%	234.000	Risico's zijn de afgelopen jaren fors afgebouwd
Noordwest Ziekenhuisgroep/Gemini	5%	3.600.000	20%	36.000	Financiële positie is goed
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	5%	3.240.000	20%	32.000	Structurele financiering door gemeenten
Stichting Blijf van mijn Lijf	5%	403.000	20%	4.000	Structurele subsidiëring
Stichting Scholen aan Zee	5%	13.250.000	20%	133.000	Rijksbijdrage bekostiging; eigendom schoolgebouwen
NV PoDH	5%	13.326.000	20%	133.000	Afspraken over onderhoud aan de openbare ruimte zijn structureel vastgelegd in een SLA. Nieuwe zaken worden in overleg geprogrammeerd. Hierdoor is er een normaal risico op het onderdeel gegarandeerde geldleningen
Garantstellingen met achtervang WSW		225.944.000		2.260.000	
Stichting Woontij	5%	12.336.000	20%	123.000	Achtervang WSW
Woningstichting Den Helder	5%	210.456.000	20%	2.105.000	Achtervang WSW
Stichting Woonzorg Nederland	5%	3.152.000	20%	32.000	Achtervang WSW
Geldleningen		71.271.000		955.000	
Helder Vastgoed	5%	45.000.000	20%	450.000	Achterliggende waarde woningen is omvangrijk; hypotheek gevestigd
Triade	10%	126.000	20%	3.000	Structurele subsidiëring gemeente en pand is in eigendom

Willemsoord bv	10%	18.000.000	20%	360.000	Op de aan Willemsoord verstrekte lening vinden geen tussentijdse aflossingen plaats. De lening vormt samen met het verstrekte eigen vermogen de financiering van de dekking van de activa. De lening op zich heeft een laag risico mede gelet op de relatief gunstige rente. In verband de mogelijke effecten uit de besluitvorming over het Panteia rapport wordt uitgegaan van een hoog risico op Willemsoord. Dit vertaalt zich in de weging van het eigen vermogen bij het onderdeel overige risico's.
Schouwburg De Kampanje	10%	2.143.000	20%	43.000	De Kampanje heeft een gezond eigen vermogen. Voor de cultuurtaak vindt subsidiëring door de gemeente plaats.
Startersleningen	10%	2.254.000	20%	45.000	Onderliggende waarde panden
Woningleningen	10%	1.670.000	20%	33.000	Onderliggende waarde panden
Alliander	5%	2.078.000	20%	21.000	Investerings worden wettelijk in tarieven verrekend
Overige risico's		23.010.000		8.158.000	
Schadeclaims en planschades	50%	4.125.000	50%	1.031.000	Apart toegelicht. Omvangrijkste zaak is bestuursdwang Jachthaven
Ontwikkelrisico Grondexploitaties	25%	1.385.000	80%	277.000	Dit betreft het zogenaamde ontwikkelrisico (relatie met nog te maken uitgaven en nog te realiseren verkopen) naast het al via ene voorziening afgedekte verlies in de grondexploitaties.
Deelneming Willemsoord BV	50%	5.500.000	80%	2.200.000	De waardering van de deelneming van Willemsoord wordt in 2024 opnieuw bepaalt. Op basis van de actuele opbrengsten, rentestand en onderhoudskosten wordt rekening gehouden met het moeten bijstellen van de waardering.
Openeinderegelingen BUIG en 3D's	100%	9.000.000	30%	2.700.000	Op de openeinderegelingen Buig en 3D loopt de gemeente risico. Dit risico bestaat in de kern uit het niet slagen van beheersmaatregelen om afgesproken kostenreducties te realiseren. Het ingang gezette bedrag aan kostenreductie is een pakket van in totaal € 3 miljoen structureel. Van de afgesproken maatregelen is er een reëel risico dat deze in 2026 voor 30% nog niet gerealiseerd zijn. Jaarlijks vindt bijsturing plaats.

Tegenvallende uitkering gemeentefonds	100%	1.500.000	80%	1.200.000	Als risico geldt het risico dat het gemeentefonds onvoldoende groeit voor de ontwikkeling van lonen en prijzen. Dit risico is ingeschat op een jaarlijks bedrag van € 0,4 miljoen en gekwantificeerd voor 4 jaar. De kans dat dit risico zich daadwerkelijk voordoet wordt ingeschat op 80%. De meerjarige gebrekkige voeding is verwerkt in de begroting en wordt daarom niet apart meegewogen. Dit tekort is dus of volledig ingepast in de begroting of verwerkt in een directe daling van het weerstandsvermogen.
Gemeentelijke heffingen	100%	1.500.000	50%	750.000	Effect foute taxatie panden, door terugwerkende kracht en de omvang van lopende bezwaren een risico van € 1,5 miljoen
Totaal risico's		380.923.000		11.980.000	

Toelichting risico's

De risico's worden nader toegelicht in de volgende onderdelen:

Leningen en garantstellingen

We lopen risico met de instellingen waaraan we een lening hebben verstrekt of waarvoor we een garantie hebben afgegeven. We beoordelen jaarlijks de begrotingen en jaarrekeningen van deze instellingen. Maar we riskeren een financiële tegenvaller als zij niet aan hun aflossing- en/of renteverplichtingen kunnen voldoen en we daarop door de geldverstrekker worden aangesproken.

Willemsoord bv

De risico's bij WObv bestaan uit risico's die voortvloeien uit de eigenaarsrol van de gemeente (waardering van de deelneming), de uitoefening van de publieke taak zoals het onderhoud van de openbare ruimte en de bijzondere elementen waaronder de kranen en dokken.

Waarde van de deelneming

Deze waarde drukt uit of het financiële belang van de gemeente als enig aandeelhouder wordt weerspiegelt in de waarde van de eigendommen van Willemsoord (alle vaste activa en rechten).

Met het uitbrengen van het rapport Panteia over de Stichting Erfgoed en Willemsoord Bv weten we dat er nadere waardebeoordeling van Willemsoord moet worden gemaakt. Deze waardebeoordeling kan niet los worden gezien van een aantal keuzes die de komende periode wordt gemaakt over het onderhoud van de openbare ruimte en de bijzondere elementen op het terrein.

De deelneming van de gemeente in Willemsoord BV is op dit moment € 5,5 miljoen. Deze waarde heeft in eerste instantie betrekking op het vastgoed, de roerende zaken en de mogelijke verhuuropbrengst. Gelet op de te maken keuzes moet rekening worden gehouden met een mogelijke lagere waarde.

In de risico tabel is uitgegaan van 50% (bijstelling eens in de 2 tot 5 jaar) en een kans van 80%. Het hieruit voortvloeiende bedrag dat is meegenomen in de bepaling van het benodigde weerstandsvermogen is € 2,2 miljoen.

Onderhoud bijzondere elementen

Een ander risico voor Willemsoord bv is de omvang van de kosten van onderhoud voor het in stand houden en verduurzamen van de monumentale gebouwen. Voor dit onderhoud wordt deels een bijdrage beschikbaar gesteld en geldt deels dat de gemeente dit onderhoud direct draagt (gebouw 66 en 72).

Voor de verschillende gebouwen wordt door Willemsoord een meerjarig onderhoudsplan uitgevoerd.

Met het Panteia-rapport blijkt inmiddels dat hiermee niet al het onderhoud wordt ondervangen. Het onderhoud aan de kademuren, het Dok en de Hijskranen is onvoldoende afgedekt.

Over de bekostiging van dit onderhoud en de verwerking ervan in de begroting 2025 e.v. komt besluitvorming voor de zomer van 2024. Daarmee wordt dit onderdeel niet apart gewogen in de paragraaf weerstandsvermogen van de jaarrekening 2023.

Onderhoud openbare ruimte op Willemsoord

Voor het dagelijks onderhoud aan de openbare ruimte op Willemsoord en de kosten van o.a. beveiliging wordt jaarlijks een bedrag door de gemeente beschikbaar gesteld. WObv bekostigt op dit punt de taken die de gemeente normaal vanuit haar publieke taak zou uitvoeren. Dit bedrag blijkt niet toereikend en er zijn aanvullende wensen ten aanzien van het onderhoud.

Het risico van hogere dan geraamd uitgaven voor het onderhoud aan de openbare ruimte wordt als onderdeel van de bijstelling van de begroting 2024 en de kadernota 2025 in de besluitvorming verwerkt. Daarmee wordt dit onderdeel niet apart gewogen in de paragraaf weerstandsvermogen van de jaarrekening 2024.

Schadeclaims en planschades

In deze paragraaf treft u een overzicht van de tegen de gemeente Den Helder ingediende schadeclaims en de risico's die er bestaan op planschades. Planschade is financiële schade die een persoon of bedrijf lijdt als gevolg van een planologische maatregel.

Schadeclaims en planschades waarvan het verwachte effect op de programmarekening 2023 minder is dan € 100.000 zijn buiten beschouwing gelaten. Ook zijn twee potentiële schadeposten voor de gemeente weergegeven namelijk het pand Middenweg 172-174 en het zwembad. De gemeente wil die schade verhalen op een wederpartij maar als dat niet lukt zal de gemeente naar verwachting zelf de kosten moeten dragen.

Schadeclaims

Aanbesteding onkruidbestrijding

Er is een vordering naar aanleiding van een doorlopen aanbestedingsprocedure Veeg- en onkruidbeheer uit 2011. Na gunning van de opdracht is door de rechter vastgesteld dat de winnende inschrijver de opdracht niet gegund had mogen worden. In 2019 is de aansprakelijkheid van de gemeente, jegens een lid van de combinatie (de combinatie bestaat uit meerdere aannemers die gezamenlijk hadden ingeschreven), die de opdracht niet gegund had gekregen, definitief komen vast te staan. Dit was aanleiding voor een ander lid van dezelfde combinatie om de gemeente ook aansprakelijk te stellen en de gemeente hiertoe te dagvaarden. De gemeente heeft aansprakelijkheid erkend jegens dit andere lid van de combinatie.

Om de hoogte van de schade vast te stellen, is de combinatie in 2021 een schadestaatprocedure gestart bij de rechtbank Noord-Holland. De combinatie vorderde € 1.368.278 aan schade. Op 5 januari 2022 heeft de rechtbank Noord-Holland de schade in rechte vastgesteld. De hoogte van de schade is vastgesteld op € 107.865. De overige door de combinatie gevorderde schade is afgewezen: deze is naar het oordeel van de rechtbank niet voldoende onderbouwd of hiervoor is geen wettelijke grondslag. De gemeente heeft de in rechte vastgestelde schadevergoeding inmiddels vergoed aan de combinatie.

Tegen dit vonnis is door de combinatie hoger beroep ingesteld. De vordering als in beroep ingediend (€ 1.368.278), is in hoger beroep naar beneden bijgesteld naar € 766.579 (inclusief wettelijke rente tot en met 5 september 2022). Nu de gemeente op grond van het vonnis van de rechtbank reeds € 107.865 heeft voldaan, resteert voor het hoger beroep voor de gemeente een risico van € 658.714. De gemeente verwacht dat ook in hoger beroep het gevorderde bedrag niet geheel voor vergoeding in aanmerking komt.

Middenweg 172-174

In 2022 heeft het Gerechtshof Amsterdam diverse arresten gewezen in de bodemzaken tussen de voormalig gebruiker van Middenweg 172-174 en de gemeente Den Helder. Het Gerechtshof heeft geoordeeld dat de gemeente het voormalig postkantoor in april 2018 mocht ontruimen. De kosten van de ontruiming en de opslag komen voor rekening van de voormalig gebruiker van Middenweg 172-174.

Ook besliste het Gerechtshof dat de gemeente de onderhandelingen met de voormalig gebruiker van Middenweg 172-174 over aankoop van het postkantoor niet had mogen afbreken. De gemeente is daarom aansprakelijk voor de eventuele schade die de voormalig gebruiker van Middenweg 172-174 mogelijk door het afbreken van de onderhandelingen heeft geleden. Het is aan hem om deze schade te onderbouwen. De verwachting is dat de te vorderen schade naar verwachting beperkt in omvang is. Dit zal naar verwachting slechts betrekking hebben op het negatief contract belang.

Omdat de voormalig gebruiker van Middenweg 172-174 geen verhaal bood voor de kosten van ontruiming en opslag waartoe hij is veroordeeld, besloot de gemeente de in beslag genomen kunstcollectie van de voormalig gebruiker van Middenweg 172-174 executoriaal te verkopen. Hiertegen heeft de voormalig gebruiker van de

Middenweg 172-174 diverse executiegeschillen aanhangig gemaakt. Op 26 juli 2022 heeft het Gerechtshof Amsterdam in hoger beroep geoordeeld dat deze executieverkoop kon plaatsvinden. In de periode november 2022 tot en met maart 2023 vond deze executieverkoop plaats in meerdere veilingen.

De opbrengst van de executieverkoop wordt door de rechtbank onder de schuldeisers verdeeld, waaronder de gemeente. De verwachting is dat dit in 2024 plaatsvindt. Er moet rekening mee worden gehouden dat de opbrengst uit de executieverkoop niet afdoende verhaal biedt voor de gehele vordering van de gemeente op de voormalig gebruiker van Middenweg 172-174. Het risico in deze zaak wordt voorlopig als PM-post begroot.

Schade aan zwembad 'Het Heersdiep'

Na oplevering van zwembad 'Het Heersdiep' zijn diverse gebreken (o.a. scheurvorming in bassins en perronvloeren) geconstateerd. Het herstel hiervan is complex en kostbaar. De gemeente heeft de Aannemerscombinatie, die het zwembad heeft gerealiseerd, aansprakelijk gesteld en er is een pro forma procedure aanhangig gemaakt bij de Raad van Arbitrage in bouwgeschillen (RvA). Deze procedure is vervolgens op de parkeerrol gezet.

Partijen zijn in 2019 met elkaar in gesprek gegaan over een oplossing en er is gestart met een gezamenlijk onderzoek naar het herstel en de kosten daarvan. Uit dit onderzoek bleek dat nadere onderzoeken noodzakelijk waren. De gemeente heeft deze onderzoeken laten uitvoeren en betaald. Het laatste onderzoek is begin 2022 afgerond. Een deel van de gebreken (buffervaten) is hersteld door de gemeente (om gevolgschade te voorkomen). De kosten hiervan zijn € 115.078. De hoogte van de overige schade is nog niet exact bekend. Er is een ruwe inschatting gemaakt van de kosten voor het herstel van de bassins en perronvloeren. Op dit moment kan de totale schade echter nog niet exact worden ingeschat. Partijen hebben overleg gevoerd om te bekijken of de zaak in der minne kan worden opgelost zonder tussenkomst van de RvA.

De Aannemerscombinatie had in dat kader aangegeven het herstel van de perronvloeren ter hand te willen nemen en er heeft over de wijze van dit herstel overleg plaatsgevonden. Partijen verschilden echter van mening over de wijze van herstel, waarvoor de Aannemerscombinatie verantwoordelijk zou zijn. Om het proces te versnellen hebben partijen vervolgens gezamenlijk aan de RvA gevraagd om een bindend advies hierover te geven. Dit bindend advies is eind januari uitgebracht. De RvA heeft hierin geconcludeerd dat er hoofdzakelijk sprake is van een ontwerpfout in het bestek. Dit leidt ertoe dat er een verantwoordelijkheidsverdeling is van 85 procent voor de gemeente en 15 procent voor de Aannemerscombinatie met betrekking tot de herstelkosten. De kosten voor dit herstel zijn nog afhankelijk van een aantal nader uit te zoeken elementen. De verwachte herstelkosten voor de gemeente bedragen rond € 440.000. Hiervoor is in de jaarrekening 2023 een voorziening getroffen.

Met het bindend advies is het grootste deel van de geschilpunten tussen de gemeente en de Aannemerscombinatie juridisch afgerond. Er zijn nog resterende geschilpunten, waarvan de hiervoor genoemde buffervaten de omvangrijkste zijn. Voor deze geschilpunten moet nog worden bepaald hoe deze met de Aannemerscombinatie worden afgewikkeld. Gezien de verantwoordelijkheidsverdeling van 85%-15% komt een deel van deze geschilpunten (zoals gevolgschade) voor rekening van de gemeente. De overige geschilpunten (waaronder de buffervaten) worden verhaald op de Aannemerscombinatie. Als de Aannemerscombinatie hiervoor geen verhaal biedt, dan komt de daarmee gemoeide schade voor rekening van de gemeente. Deze schade bestaat hoofdzakelijk uit kosten die al ten laste zijn gebracht van eerdere jaarrekeningen, zodat het treffen van een voorziening hiervoor niet noodzakelijk is.

Bestuursdwang

In verband met de beginselplicht tot handhaving en het feit dat bouwwerken geen gevaar mogen opleveren voor bewoners, gebruikers en omgeving is in maart 2022 tot handhaving overgegaan met betrekking tot een jachthaven. Doel hiervan is overtreding van diverse wetgeving, zoals o.a. Woningwet, Bouwbesluit 2012 en de

Algemene plaatselijke verordening Den Helder 2021 (APV), te laten eindigen. De eigenaar is in eerste instantie in de gelegenheid gesteld de overtredingen te beëindigen. De daarvoor gegeven termijnen zijn meerdere malen verruimd. Dit heeft niet geleid tot de vereiste beëindiging van de overtredingen. Om die reden is een lastgeving aan de eigenaar opgelegd. Hij heeft ook niet aan deze lastgeving voldaan. Vanwege de mate van gevaarzetting door de overtredingen is het noodzakelijk dat de gemeente de overtredingen zo spoedig mogelijk gaat beëindigen. De exacte kosten hiervoor zijn nog niet bekend, maar deze zullen omvangrijk zijn. Rekening dient te worden gehouden met werkzaamheden die zo'n € 2,5 miljoen kunnen bedragen. De werkzaamheden zullen moeten worden aanbesteed.

Midden 2024 is hierover naar verwachting meer bekend. De kosten worden verhaald op de eigenaar van de jachthaven. Voor zover deze geen verhaal biedt, komen de kosten voor rekening van de gemeente. Het risico in deze zaak wordt voorlopig als PM-post begroot.

Arbeidsrechtelijke geschillen

Er zijn geen arbeidsrechtelijke geschillen.

Planschade en nadeelcompensatie

Algemeen

Ten gevolge van diverse omgevingsplanprocedures en omgevingsvergunningen bestaat er een (doorlopend) risico op planschade. Het is niet mogelijk om op voorhand uitspraken te doen over de hoogte van het mogelijke schadebedrag, maar het risico op planschade wordt momenteel op zeer gering ingeschat.

Besluiten op aanvragen omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 5.1 van de Omgevingswet kunnen de gemeente een risico van planschade opleveren. Een inschatting hiervan leidt tot een risico van maximaal € 250.000. Hierbij wordt opgemerkt dat deze planschade doorgaans wordt verlegd naar de vergunninghouder/initiatiefnemer.

Voor planschade die het gevolg kan zijn van andere gewijzigde plannen wordt een bedrag van € 100.000 geraamd.

Nadeelcompensatie

Er is een verzoek om nadeelcompensatie ontvangen van een eigenaar van een pand dat zich bevindt in de nabijheid van de coffeeshops in de Koningstraat. Naar aanleiding van verleende vergunningen aan de coffeeshops claimt verzoeker € 618.542 aan financieel nadeel.

Het kan voorkomen dat gemeentelijk handelen of gemeentelijke besluitvorming rechtmatig is, maar wel financieel nadeel veroorzaakt. In bepaalde gevallen moet dat financieel nadeel dan worden vergoed, al dan niet gedeeltelijk. De hoogte van de compensatie moet redelijk zijn. De vergoeding dekt niet het volledige financiële nadeel.

Het verzoek om nadeelcompensatie is afgewezen, omdat de vordering is verjaard. Het door verzoeker ingediende bezwaar is ongegrond verklaard. Ook het nadien door verzoeker ingestelde beroep is door de rechtbank ongegrond verklaard. Hiertegen heeft verzoeker hoger beroep ingesteld. Dit hoger beroep loopt nog. Het risico voor de gemeente wordt in afwachting van het hoger beroep vooralsnog laag ingeschat.

Zaken die aanhangig zijn bij de verzekeraar van de gemeente

Diverse bedrijven en particulieren hebben claims ingediend tegen de gemeente ten gevolge van verzilting van het oppervlaktewater.

Daarnaast is er in een letselschadezaak hoger beroep ingesteld tegen de gemeente. De eiser is in hoger beroep gegaan nadat de rechtbank Noord-Holland twee keer eerder diens claim heeft afgewezen. In februari 2024 heeft het Gerechtshof Amsterdam het hoger beroep afgewezen. Hiertegen staat nog cassatie open. Dit kan binnen 3 maanden na het wijzen van het arrest worden ingesteld. De kans dat dit succesvol gebeurt, wordt laag ingeschat. De gemeente wordt in deze kwestie bijgestaan door verzekeraar. Hieraan zijn voor de gemeente geen verdere financiële consequenties verbonden.

Voor genoemde bedragen zijn exclusief wettelijke rente, tenzij anders vermeld. Dit is de stand van zaken op 23 februari 2024.

Grondexploitatie

Willem Alexanderhof en Molenwerf zijn projecten waarin de gemeente actieve grondpolitiek bedrijft met de daarbij horende grondexploitatie. Er zijn voor deze exploitaties voorzieningen getroffen, gebaseerd op de nog te maken kosten en verwachte toekomstige opbrengsten. Geen van de aanwezige risico's in het project zijn zodanig concreet en onvermijdbaar dat we hiervoor nu een (aanvullende) voorziening moeten treffen. We lopen voor grondexploitaties echter altijd risico's op onvoorziene financiële tegenvallers. Deze risico's zijn gerelateerd aan de nog te realiseren kosten en opbrengsten. Grootste risico's schuilen in de opbrengstenkant van de projecten. De opbrengsten zijn later in de tijd gefaseerd dan de investeringen.

Een groot deel van de investeringen doen we vooraf (verwervingen, bouwrijp maken en dergelijke) om het mogelijk te maken grond te verkopen en opbrengsten te realiseren. Vertraging in het project en hierdoor het later realiseren van de opbrengsten heeft dan ook een negatief effect op het resultaat van het project. Het ontwikkelrisico schatten we in op een bedrag van (afgerond) € 1.385.000. Dit bedrag is lager dan voorgaande jaren. Willem Alexanderhof betreft een langdurige exploitatie en het risico neemt meer af doordat de nog te maken kosten en opbrengsten ieder jaar lager worden. Het project Molenwerf betreft een relatief korte exploitatie (nu nog 1 jaar) waardoor de risico's minder groot zijn.

Gemeentelijke heffingen

Voor de gemeentelijke heffingen in het algemeen zitten de risico's vooral in wijziging van wetgeving en wijzigingen van beleid als gevolg van politieke beslissingen en rechterlijke uitspraken door de belastingrechter. Hierdoor kunnen de opbrengsten van heffingen anders uitpakken.

Daarnaast geldt speciaal voor de onroerendezaakbelasting (OZB) dat de waardering van grote incurante objecten een risico blijft voor de opbrengsten van de OZB. Deze maken een relatief groot deel uit van de totale waarde onroerende zaken in de gemeente. Dit risico zit ook in de objecten die in eigendom en gebruik zijn bij de Rijksoverheid (Defensie). Juist op deze gebouwen is nader overleg nodig over de taxatiewaarde omdat de gemeente niet over alle gegevens beschikt.

Het aantal WOZ-bezwaren is ten opzichte van de eindrapportage over het belastingjaar 2022 toegenomen met 298,5 %. Dit is een landelijk fenomeen, onder meer veroorzaakt door de opmars van commerciële adviesbureaus die op No Cure No Pay basis werken. Vanwege deze sterke toename van het aantal bezwaarschriften is het niet mogelijk gebleken om alle bezwaarschriften voor het einde van het jaar af te handelen. De Waarderingskamer, die erop toeziet dat de uitvoering van de Wet WOZ juist en eerlijk verloopt, heeft geconstateerd dat landelijk gezien circa 20% van de bezwaarschriften niet is afgehandeld per 1 januari 2023. Per 1 januari is voor de gemeente Den Helder 88 % van de WOZ-bezwaren afgehandeld.

De resterende bezwaarschriften betreffen voornamelijk bezwaren die door No Cure No Pay-bureaus zijn ingediend. De verwachting is dat deze bezwaarschriften binnen de wettelijke termijn en voor de aanslagoplegging van 2024 zijn afgehandeld.

Onderhoud kapitaalgoederen

Het onderhoud van onze kapitaalgoederen (wegen, bruggen, riool, openbare verlichting, speeltoestellen en openbaar groen) vergt een belangrijk bedrag in de begroting. Om dit onderhoud goed en efficiënt aan te pakken zijn er beheerplannen.

In 2023 is het beheerplan voor de riolering geactualiseerd en verwerkt in de begroting. Eerder is met de Port of Den Helder een SLA afgesloten voor het onderhoud aan de openbaar ruimte.

De andere beheerplannen worden in 2024 en 2025 geactualiseerd.

De beheerplannen gaan uit van de historische situatie waarin het onderhoud aan de openbare ruimte op Willemsoord niet via de beheerplannen van de gemeente loopt.

Begin 2024 is gebleken dat de er achterstanden zijn in het onderhoud aan de openbare ruimte op Willemsoord. Voor de zomer van 2024 wordt besluitvorming verwacht over de uit te voeren werkzaamheden. Deze werkzaamheden worden vervolgens geraamd in de begroting 2025 en volgende jaren.

Opneindregeling BUIG en 3D's

In de uitvoering van de taken voor de BUIG en het sociaal domein is sprake van drie te onderscheiden risico's:

- er is sprake van opneindregelingen waarin de gemeente, gegeven de geldende regelgeving in de loop van een jaar een aanvraag niet kan afwijzen als deze voldoet aan de regelgeving;
- de contractueel vastgelegde prijzen stijgen sterker dan de uitkering uit het gemeentefonds;
- de rijksbijdrage groeit onvoldoende mee met de doelgroep of wordt verminderd terwijl de gemeente geen of onvoldoende invloed heeft op de desbetreffende uitgaven.

Voor de Buig uitkering en daaraan gekoppelde uitgaven geldt dat er wordt gewerkt met een bestemmingsreserve.

Voor de taken op Jeugd en Wmo is sprake van een vermindering van budget en een vermindering van uitgaven.

De beheersmaatregelen op dit vlak bieden geen zekerheid voor het tijdig realiseren van de vermindering van uitgaven. Om deze reden is er bij het bepalen van de risico's rekening gehouden met totaal risico van € 9 miljoen (3 jaren van elk € 3 miljoen). Er is een reëel risico dat van de maatregelen in totaal 30% nog is gerealiseerd in 2026. De risicobenadering gaat uit van 20%, 50% of 80%, voorzichtigheidshalve wordt daarom gerekend met een risicoraming van 50%. Jaarlijks vindt bij sturing plaats op de beheersmaatregelen en op het resterende risico bedrag voor deze paragraaf.

Algemene uitkering

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is de omvangrijkste inkomstenbron van de gemeente. De ontwikkeling van de uitkering hangt van een aantal factoren af. De belangrijkste factoren zijn:

- a. toevoegingen of onttrekkingen aan het fonds voor algemene taken die de gemeente uitvoert;
- b. toevoegingen of verminderingen voor de kostenontwikkeling van de bestaande taken;
- c. toevoegingen of verminderingen in specifieke taken;
- d. de ontwikkeling van Den Helder in vergelijking tot de gemiddelde ontwikkeling van Nederland.

Op al deze onderdelen loopt de gemeente het risico dat er bij de uitvoering van de begroting zich afwijkingen voordoen en dat de uitkering voor de komende jaren zich anders ontwikkelt dan geraamd in de meerjarenbegroting.

Voor de risicoparaagraaf geldt hierbij het volgende:

- bekende ontwikkelingen zoals gepubliceerd in de circulaire van de rijksoverheid zijn verwerkt in de begroting en vormen als zodanig geen afzonderlijk risico meer. Dit betreft de totale voeding van het gemeentefonds, factoren a tot en met d;
- bijstellingen in de uitkering die het gevolg zijn van een afwijking van de ontwikkeling van de gemeente in aantallen inwoners, samenstelling van de bevolking en dergelijk worden via de begroting verwerkt. De afwijking in het lopende jaar door vaststelling van afzonderlijke maatstaven is wordt niet apart ingeschat in de risico's die meewegen in het weerstandsvermogen.

Omdat de bovenstaande ontwikkelingen in de begroting zijn verwerkt wordt hiervoor niet een apart risico op tegenvallende inkomsten geraamd. Het risico dat een maatregel die nodig is om lagere inkomsten op te vangen wordt beoordeeld bij het taakveld waar de maatregel betrekking op heeft.

Wat als risico blijft is dat de in het gemeentefonds verwerkte ontwikkeling van lonen en prijzen afwijkt van de werkelijke ontwikkeling. Dit wordt veroorzaakt door dat de voeding van het gemeentefonds op een hoog abstractieniveau wordt bepaald, namelijk de ontwikkeling van het Bruto Binnenlands Product of de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Deze ontwikkelingsfactor kan niet specifiek inspelen op de ontwikkeling van de energieprijzen, de lonen in de verschillende sectoren en de ontwikkeling van de prijzen.

Specifiek voor deze ontwikkeling wordt in de risicobepaling een bedrag geraamd.

In de risicoparaagraaf houden we rekening met dat de ontwikkeling van lonen en prijzen elk jaar groter kan zijn dan de raming hiervan in het gemeentefonds. De afgelopen is steeds gebleken dat de gehanteerde landelijke systematiek voor de ramingen onvoldoende compensatie biedt. De mate waarin zich dit exact voordoet verschilt per onderdeel.

Als rekenregel voor de risico's gaan wij uit van:

De uitkering uit het gemeentefonds kan voor 1% afwijken van de werkelijke prijsontwikkeling: 0,5 % van afgerond € 150 miljoen,

De afwijking kan zich jaarlijks voordoen en materialiseert zich voor 50%.

Risico: € 150 miljoen x 0,5% x 50% = € 375.000

Dit risico verwerken we voor 4 jaar.

In de praktijk zullen afwijkingen gedurende het jaar worden voorgelegd via de bestuursrapportage waarin ook andere tegenvallers en meevallers worden gerapporteerd.

Kengetallen

Het BBV verplicht gemeenten om een zestal kengetallen op te nemen. Deze kengetallen geven een beeld van de financiële situatie van de gemeente. Normen voor deze kengetallen zijn er niet omdat ze in hun onderlinge samenhang moeten worden bekeken en een uitvloeisel zijn van het door een gemeente gevoerde beleid. Hieronder volgt een korte uitleg over de kengetallen

De zes kengetallen zijn:

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Het kengetal 1 geeft aan dat de structurele lasten voldoende worden gedekt door structurele baten. Het risicopercentage is neutraal.

Het kengetal structurele exploitatieruimte laat ook in het meerjarige beeld steeds een positief resultaat zien. Naar de toekomst toe is het perspectief op de uitkering uit het gemeentefonds van grote invloed op dit getal.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage is, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid. De solvabiliteitsratio bedraagt 23% en is voldoende. Het risicopercentage is neutraal. De solvabiliteit is gestegen ten opzichte van 2022. Dit heeft als oorzaak het incidenteel voordelige rekeningresultaat. Dit resultaat bestaat deels uit een hogere rijksbijdrage, zoals de uitkering voor opvang van Oekraïners en deels uit middelen voor nog uit te voeren werkzaamheden die via de resultaatbestemming in 2024 alsnog tot besteding zullen komen.

Netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen (totaal aan gemeentelijke baten). Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken.

De netto schuldquote ligt onder de 90% en is daarmee goed te noemen. Het risicopercentage is goed.

De netto schuldquote is de afgelopen jaren toegenomen als gevolg van omvangrijke investeringen in met name de riolering, de Port of Den Helder en de nieuwe huisvesting op Willemsoord. Daarnaast is de rekening-courant faciliteit van Willemsoord B.V. omgezet in langlopende lening.

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale baten. De boekwaarden van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Naarmate deze inkomsten verder in de toekomst liggen brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee. De waarde van de grondexploitatie ten opzichte van de baten van de gehele exploitatie is relatief laag. Hierdoor wordt er voor de grondexploitatie weinig risico gelopen.

Het kengetal grondexploitatie is hoger dan begroot. Deze stijging is veroorzaakt doordat de investeringen in de grondexploitaties omvangrijker waren dan de afname via verkoop. Voor de looptijd van de grondexploitaties is dit getoetst en wordt er geen aanvullend risico gelopen.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in hoe de belastingdruk van de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Het getal 98 betekent dat de gemeentelijke belastingdruk in 2023 van € 885 lager ligt dan het landelijk gemiddelde van 2022, zijnde € 904 (= 100%).

De belastingcapaciteit is een sterk relatief kengetal. Het kengetal drukt namelijk niet alleen de eigen ontwikkeling uit, maar ook de ontwikkeling bij andere gemeenten. In 2023 is de stijging van de tarieven in Den Helder lager dan de gemiddelde stijging in de rest van het land.

omschrijving	rekening	begroting	rekening
	2022	2023	2023
structurele exploitatieruimte	3	2	1
solvabiliteitsratio	18	19	23
netto schuldquote	64	74	77
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	42	43	48
grondexploitatie	3	2	4
belastingcapaciteit	101	98	98

Omschrijving		cat. A	cat. B	cat. C	Den Helder
structurele exploitatieruimte	>	0%	0%	<	0%
solvabiliteitsratio	>	50%	20-50%	<	23%
netto schuldquote	<	90%	90-130%	>	77%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<	90%	90-130%	>	48%
grondexploitatie	<	20%	20-35%	>	4%
belastingcapaciteit	<	95%	95-105%	>	98%

Kengetallen Gemeente Den Helder

Kengetallen	2021	2022	2023
Aantal inwoners op 1 januari (totaal)	56.582	56.334	56.338
Inwoners tot 20 jaar	11.008	10.864	10.841
Inwoners 20-80 jaar	42.531	42.393	42.526
Inwoners 80 jaar en ouder	3.138	3.169	3.251
Aantal huishoudens	27.243	27.296	27.391
Aantal woningen (op 1 januari)	28.390	28.401	28.518
Waarvan koopwoningen	15.671	15.734	15.827
% Eengezinswoningen	73%	73%	73%
WOZ-waarde woningen	€ 171.000	€ 185.000	€ 223.000
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	€ 636	€ 718	€ 723
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€ 787	€ 873	€ 885
Aandeel huishoudens met bijstandsuitkering	6,1%	5,8%	5,4%
Misdrijven per 10.000 inwoners	51,1	56,7	53,2

Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Voor de kapitaalgoederen is kwaliteitsniveau B vastgesteld. Hierop zijn enkele uitzonderingen, zoals het Stadshart die op niveau A vastgesteld is en buitengebieden op kwaliteitsniveau C.

Op riolering na, zijn voor alle overige vakgebieden in 2022 de beheersplannen vastgesteld. Dit betreffen de beheersplannen voor:

- Wegen
- Civiele kunstwerken
- Openbaar groen
- Openbare verlichting
- Spelen
- Watergangen
- Gemeentelijke vastgoed

Het programma Stedelijk Water & Riolering is in het 2e kwartaal van 2023 vastgesteld.

Kapitaalgoederen

Wegen

Basisgegevens

De gemeente Den Helder beheert in totaal meer dan 3,5 miljoen vierkante meter wegverharding (asfalt-, elementen-, half verharding en cementbeton). Het grootste deel van het areaal omvat elementenverharding (bestrating), ca. 2.300.000 m2. Hiervan is het overgrote deel aangelegd tijdens de wederopbouw in de jaren '70.

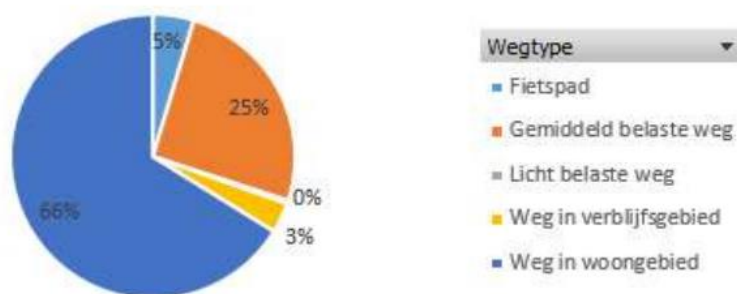
Het totale areaal komt als gevolg van jaarlijkse inspecties steeds beter in beeld, daarom veranderen de vierkante meters in beheer nog steeds. Ook worden de dubbelingen er zoveel mogelijk uit gehaald en is er sprake van het overdragen van gronden aan derden zoals de paden in de Donkere Duinen. Dit is terug te zien in de verschillen in vierkante meters per jaar.

De areaaluitbreiding zoals woningbouwprojecten Willem Alexander Hof en 't Laar zijn ook nog niet allemaal volledig opgenomen in de overzichten omdat zij deels zijn opgeleverd.

Areaal hoeveelheden (peildatum jan 2024):

Areaal	eenheid	2020	2021	2022	2023
Asfaltverharding	m2	1.011.400	1.011.400	1.111.140	929.915
Elementverharding	m2	2.610.400	2.610.400	2.501.021	2.350.198
Halfverharding (schelpen, grauwacke, grind)	m2	9.349	30.000	42.024	23.220
Cementbeton	m2	18.266	18.266	18.266	12.666

Figuur 2 Procentuele verdeling oppervlak naar wegtype

Kerncijfers kwaliteit

Om de staat van het wegenareaal goed in beeld te krijgen laten wij jaarlijks een globale visuele wegininspectie uitvoeren op grond van de CROW-wegbeheersystematiek. In april 2023 heeft de laatste inspectie voor het gehele wegen areaal plaatsgevonden.

De globale visuele wegininspectie legt de technische kwaliteit van de verhardingen vast. De technische kwaliteit wordt binnen de CROW-wegbeheersystematiek weergegeven op drie niveaus:

1. Voldoende -> dat de schade nog ruim voor de richtlijn is en onderhoud pas nodig is na vijf jaar of meer
2. Matig-> dat de schade nog ruim voor de richtlijn is en onderhoud pas nodig is na vijf jaar of meer

3. Onvoldoende -> dat de richtlijn is bereikt of is overschreden en er op korte termijn onderhoud nodig is (1-2 jaar). Als de richtlijn al is overschreden is direct onderhoud nodig (achterstallig onderhoud).

In tabel 3 is de beeldkwaliteit van de verharding weergegeven naar verhardings- en wegtype:

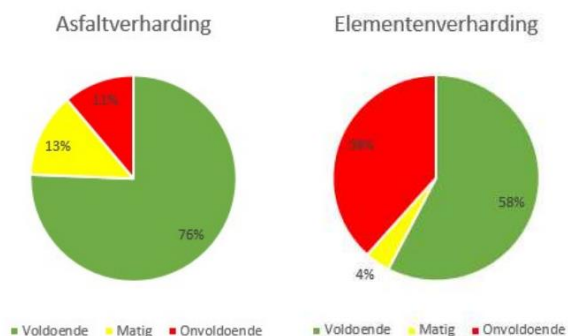
Tabel 3 Beeldkwaliteit per verhardingstype

Wegtype	Asfaltverharding					Eindtotaal
	A+	A	B	C	D	
Fietspad	32%	48%	12%	5%	3%	100%
Gemiddeld belaste weg	27%	52%	13%	2%	7%	100%
Licht belaste weg	1%	3%	44%	0%	52%	100%
Weg in verblijfsgebied	2%	34%	18%	0%	46%	100%
Weg in woongebied	16%	57%	13%	1%	13%	100%
Eindtotaal	24%	52%	13%	2%	9%	100%

Wegtype	Elementenverharding					Eindtotaal
	A+	A	B	C	D	
Fietspad	8%	27%	37%	4%	24%	100%
Gemiddeld belaste weg	13%	37%	6%	2%	43%	100%
Licht belaste weg	35%	22%	21%	2%	20%	100%
Weg in verblijfsgebied	36%	25%	8%	1%	30%	100%
Weg in woongebied	15%	44%	3%	2%	36%	100%
Eindtotaal	16%	42%	4%	2%	36%	100%

In figuur 3 is de huidige technische kwaliteit van het areaal asfalt- en elementenverharding weergegeven.

Figuur 3 Procentuele verdeling technische kwaliteit

Beleidskader

Het beleidskader wordt gevormd door het beheerplan Wegen. Dit beheerplan geeft in hoofdlijnen antwoord op de vraag hoeveel onderhoud aan wegverharding er nodig is en hoeveel dit onderhoud kost. De hoeveelheid benodigd onderhoud is bepaald op basis van de wegbeheer systematiek van het CROW. Als ondergrens voor het onderhoudsniveau geldt basisprincipe 1 uit 'Nieuw Perspectief Openbare Ruimte': Den Helder is schoon, heel en veilig.

Uitgangspunt is om zoveel mogelijk levensduur verlengende maatregelen aan wegverhardingen uit te voeren die passen bij de geconstateerde schadebeelden en binnen het beschikbare onderhoudsbudget. Het groot onderhoud wordt zoveel mogelijk meegenomen binnen de GGW (Gebieds Gericht Werken). Daar waar sprake is van meerdere typen schadebeelden of gepland onderhoud bij andere beleidssectoren (bijvoorbeeld riolering), vindt afstemming plaats. Dit om enerzijds hinder voor de omgeving tot een minimum te beperken en anderzijds kapitaalvernietiging (economische schade) te voorkomen.

Walvisvaardersweg uitgevoerd in 2023

Uit het beleidskader voortvloeiende consequenties

In april 2023 is bij wijze van proef het groot onderhoud elementenverharding op een andere wijze aangepakt. Voorheen werden op basis van de inspecties wegdelen herstraat, terwijl nu alleen de schadebeelden worden aangepakt die zorgen voor een bepaalde onderhoudsclassificatie. Het doel is om middels deze methode sneller de schadebeelden in de elementenverharding te kunnen herstellen tegen een fractie van de reguliere kosten. Hierbij zullen alleen de ernstige schadebeelden worden opgepakt die verantwoordelijk zijn voor schadebeeld C en D (tabel 3). Bij de weginspectie in april 2024 zal vervolgens moeten blijken of deze proef succesvol is.

Civiele kunstwerken

Basisgegevens

In totaal beheert de gemeente 158 kunstwerken, waarvan 95 bruggen, 54 duikers en 9 tunnels/viaducten. Veilig gebruik staat voorop bij kunstwerken. Hiermee wordt aangesloten bij 'Den Helder schoon, heel en veilig'. De ambitie is om de kunstwerken zo te beheren en onderhouden dat deze op een normale wijze gebruikt kunnen worden en verbindingen bieden binnen de gemeente.

Overzicht kunstwerken:

Soort	Type	Functie	Aantal	Lengte [m]	Oppervlakte [m ²]	Gemiddelde leeftijd
Bruggen	Beton brug	Alle verkeer	19	239	3.177	47
		Voetgangers/Fietsers	3	45	247	40
	Houten brug	Voetgangers/Fietsers	45	528	1.839	27
	Kunststof brug	Voetgangers/Fietsers	15	225	639	13
	Metselwerk brug	Alle verkeer	1	20	202	88
	Stalen brug	Voetgangers/Fietsers	12	186	751	20
Duikers	Duiker	Alle verkeer	54	967	2.533	34
Tunnels	Tunnel	Voetgangers/Fietsers	5	128	960	47
Viaducten	Beton viaduct	Alle verkeer	3	133	1.781	44
		Voetgangers/Fietsers	1	31	159	44
Totaal			158	2.502	12.288	

Tabel 1: Areaalomvang

Het beleidskader

Het beheerplan Civiele kunstwerken 2020-2025 is het beleidskader dat aangeeft hoe de kwaliteit van de objecten is gemeten. De laatste inspectie heeft in 2019/2020 plaats gevonden. De huidige staat van onderhoud komt overeen met kwaliteitsniveau B volgens de CROW-richtlijn.

Uit het beleidskader voortvloeiende consequenties

Het benodigde onderhoud is bepaald op gronden van veiligheid, duurzaamheid en functionaliteit. We kijken kritisch naar de noodzaak voor onderhoud per kunstwerk. We kijken wat het kunstwerk nodig heeft aan onderhoud waardoor we er minimaal 15 jaar geen omkijken meer naar hebben. In 2020 is een nieuw beheerplan geschreven, met een doorkijk naar de komende jaren, van wat nodig is, om het beheer van de kunstwerken op peil te houden.

Er wordt gezocht naar duurzame oplossingen om de kunstwerken zo lang mogelijk intact te houden.

Gerealiseerde doelstellingen 2023

De doelstelling is om met duurzame oplossingen de kunstwerken in stand te houden. Op basis van de inspectie zijn er onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd aan kunstwerken met score 3 tot 5. Klachten worden zijn ook zo veel als mogelijk meegenomen en afgehandeld.

Op hoofdlijnen zijn onderstaande maatregelen uitgevoerd:

1. Het onderhoud aan diverse kunstwerken is uitgevoerd
2. Inspecties aan alle civiele kunstwerken zijn uitgevoerd ten behoeve van de meerjaren onderhoudsplanning 2024-2033
3. Er is een start gemaakt met de renovatieopgave voor de komende 20 jaar. Tevens zijn er overleggen gevoerd over de regionale vervangingsopgave met de Provincie Noord-Holland.

Openbaar groen

Basisgegevens

De gemeente Den Helder heeft in totaal ongeveer 400 hectare openbaar groen. Dit bestaat uit 121 ha bloemenweide/hooiberm, 2.379 m2 bodembedekkers, 4 ha bollen in gras, 70 ha bosplantsoen, 527 m2 cultuurrozen, 12.776 meter hagen, 7.653 m2 heesters grof en botanische rozen, 17 ha ruw gras, 118 ha siergazon, 22 ha sierheesters en heesterrozen, 885 m2 vaste planten, 65 m2 zomergoed en 21.657 geregistreerde straat-, laan- en parkbomen.

Kerncijfers kwaliteit

De beplanting wordt beoordeeld op de technische kwaliteit van beschadiging, kale plekken, snoeibeeld en vitaliteit. In 2024 worden ca. 4000 bomen geïnspecteerd. Op basis van deze inspectie is het onderhoudsregime nader uitgewerkt. De groep bestaat uit bomen met een verhoogd risico uit de vorige inspecties en de bomen uit de reguliere inspectiecyclus op basis van leeftijd en locatie.

Het beleidskader

Het gemeentelijk beleidskader voor het onderhoud aan het openbaar groen bestaat uit twee beheerplannen en een leidraad:

Beheerplan Groen 2020-2025

Beheerplan Bomen 2020-2025

Leidraad bestendig beheer gemeentelijke groenvoorzieningen, is geactualiseerd in 2023.

Riolering

Kengetallen (hoofd)riolering

In onderstaande tabel zijn de kengetallen weergegeven voor de hoeveelheid (hoofd)riolering die binnen de gemeente aanwezig is.

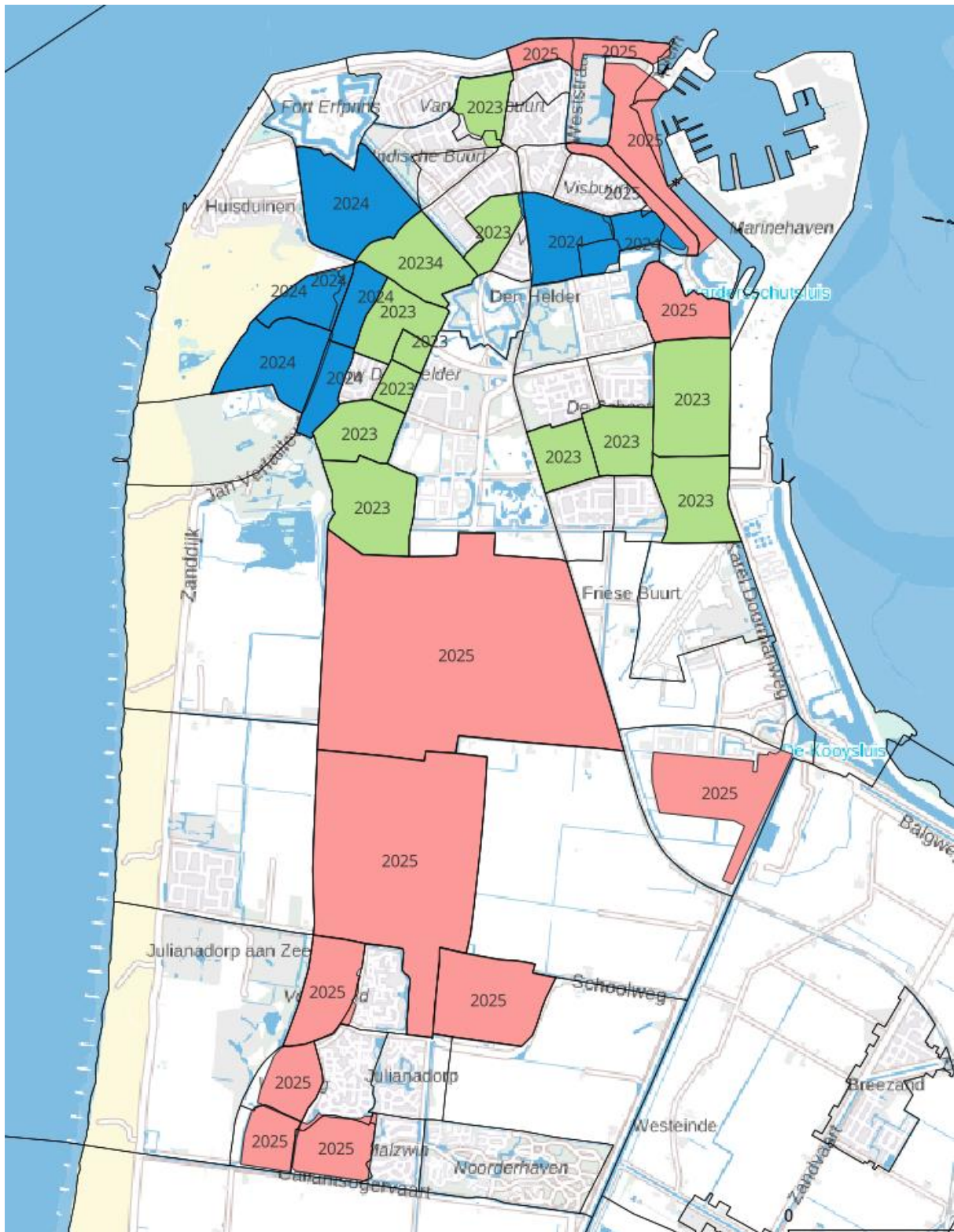
Stelseltype	Type	Lengte	Eenheid
Persleiding	Pers	29.624	meter
Regenwater	RWA	123.382	meter
Vuilwater	DWA	70.671	meter
Gemengd		175.513	meter
Kolken		26.500	stuks
Gemalen		157	stuks

Kerncijfers kwaliteit

Om de betrouwbaarheid van gegevens te vergroten zijn de inspecties geïntensiveerd en uitgevoerd op buurtniveau volgens de meerjarenplanning tot 2030. Uit deze inspecties blijkt de kwaliteit over het algemeen slechter te zijn dan gezien de leeftijd verwacht mag worden.

Hieraan kunnen verschillende oorzaken ten grondslag liggen. Riolen van gescheiden stelsels die in de periode 1970 - 1985 zijn aangelegd met betonnen buizen hebben een kortere levensduur dan op basis van een gemiddeld gehanteerde levensduur van 70 jaar. Dit heeft deels te maken met de aanlegwijze die destijds gehanteerd werd. Hierdoor ontstond extra gasvorming, welke tot aantasting van het riool heeft geleid.

Ook blijken zettingsverschillen een regelmatig voorkomend probleem te zijn. Deze bevindingen krijgen blijvend aandacht in de voorbereiding en realisatie van komende werken.

Afbeelding meerjarenplanning rioolinspecties

Het beleidskader

Het beleidskader wordt gevormd door het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) en het Bestuursakkoord Water (BAW). Het huidige GRP is vooruitlopend op de Omgevingswet opgezet als omgevingsprogramma: 'Programma Stedelijk Water & Riolering (PSWR)' en geldt voor de planperiode: 2023 - 2027.

Het PSWR bestaat uit een regionaal en een gemeentelijk deel. De focus is gericht op klimaatadaptatie en samenwerking met de regiogemeenten, PWN en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. De afspraken welke in de Strategie Klimaatadaptatie Noordkop 2021 - 2026 zijn vastgesteld, zijn in het PSWR overgenomen.

In het PSWR voor de periode 2023-2027 zijn de volgende hoofdpunten geformuleerd:

1. Borging van het programma Gebiedsgericht Werken (GGW) voor een doelmatige-, integrale- en klimaat adaptieve aanpak.
2. Risico gestuurde aanpak groot onderhoud riolering voor gebieden die niet op korte termijn op de GGW-planning staan.
3. Continueren van de samenwerking Noordkop gemeenten, HHNK en PWN en uitvoering geven aan het gezamenlijk opgestelde uitvoeringsprogramma 2023 - 2027.
4. Blijvende aandacht en onderzoek naar wateroverlast (hemelwater en grondwater)

Voor de periode 2023-2027 wordt het tarief geleidelijk verhoogd van € 130 naar € 145, met een jaarlijkse toename van 4,5%.

Openbare verlichting

Basisgegevens

Het areaal van Den Helder bestaat uit circa 13.000 lichtmasten, 13.427 armaturen, ca 13.500 lampen, 800km kabel en 330 eigen kasten. Het beheerplan Openbare verlichting 2020-2025 stelt hoe het beheer van de openbare verlichting geregeld is.

Kerncijfers kwaliteit

Lichtmasten

Van de 13.000 masten bestaat het overgrote deel (ca. 92%) uit stalen masten. Van de lichtmasten heeft 13% (1668 masten) de technische levensduur van 40 jaar overschreden. De achterstand vertegenwoordigt een waarde van € 657.000. De totale vervangingswaarde bedraagt ca. € 5,8 miljoen.

Armaturen

Van de 13.500 armaturen is ruim 23% (ca. 3.000) ouder dan de technische levensduur van 20 jaar en aan vervanging toe. De achterstand vertegenwoordigt een waarde van € 995.000.

Lampen

Als lampen defect zijn worden deze vervangen door een LED-variant. Hiermee is wel een hogere aanschafprijs verbonden. In de praktijk zijn de energiekosten lager.

Eigen kabelnet

Van de 13.000 aansluitingen (lichtmasten) zijn er ca. 11.000 aangesloten op het eigen netwerk (solonet). De overige aansluitingen zijn aangesloten op het combinet van Liander. Het eigen net is ca. 800 km lang. We streven ernaar om elk jaar het eigen net uit te breiden. Hiervoor zoeken we de samenwerking met 3e zoals Liandyn. Liandyn vervangt in grote delen van Den Helder de gasleiding. Door onze kabel mee te nemen in de bestaande gleuf verminderen we de overlast.

Voeding kasten, schakel/meet, verdeel kasten

In gemeente Den Helder staan 150 voedingskasten die voeding geven aan de openbare verlichting. Ook staan er in gemeente Den Helder 180 koppel-/doorschakel kasten.

In het afgelopen jaar hebben we kasten laten keuren en zijn we begonnen de afgekeurde maar ook de slechte kasten te gaan vervangen. Ook de kasten waar we eigenlijk onvoldoende ruimte hebben om de TSEC 2000 van telesignaal, de vervanger van het toonfrequent signaal, te plaatsen te vervangen.

Het beleidskader

In het beheerplan Openbare verlichting staan de kaders voor de instandhouding en het beheer van een verantwoorde openbare verlichtingsinstallatie.

Spelen

Basisgegevens

De gemeente Den Helder heeft rond de 500 speeltoestellen in de openbare ruimte staan, verspreid over 141 sport- en speelplekken.

Het beleidskader

In het beheerplan Spelen 2020-2025 staat op welke wijze het beheer en onderhoud aan de speeltoestellen en de speelplekken wordt uitgevoerd, zodat kinderen met goede en veilige speelvoorzieningen kunnen spelen. Jaarlijks inspecteren we alle speeltoestellen in de openbare ruimte. Per speeltoestel houden we een logboek bij. Hierin staan de technische gegevens, inspectieresultaten en uitgevoerde onderhoudswerkzaamheden.

Watergangen

Kerncijfers kwaliteit

De gemeente heeft voornamelijk ca. 5000 m² primaire watergangen, ca. 198.000 m² secundaire en 79.000 m² tertiaire watergangen in beheer. Het overige beheer en onderhoud aan het primaire stelsel is, vanwege het vaarwegbeheer, ondergebracht bij de primaire belanghebbende partijen (onder andere Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) en Rijkswaterstaat).

Areaal en kwaliteit	De te beheren objecten (assets) zijn met behulp van een geografisch informatiesysteem vastgelegd. In 2023 is een begin gemaakt met de kwalitatieve beoordeling van de toestand en deze wordt afgerond medio 2024.
Achterstanden	Er zijn achterstanden bekend in het areaal dat in 2015 is overgenomen van HHNK. In 2023 zijn op enkele locaties oevers vervangen en waar mogelijk omgevormd tot natuurvriendelijk. Dit laatste komt ten goede aan de biodiversiteit en daarmee ook de waterkwaliteit. Medio 2024 is de werkelijke achterstand inzichtelijk en wordt een meerjaren onderhoudsprogramma opgesteld om deze weer in te lopen.
Meldingen	Afgelopen jaren is een enkele keer een melding gedaan door burgers over de waterdiepte. Het aantal meldingen is de afgelopen jaren stabiel en betreft hoofdzakelijk watergangen in beheer bij HHNK (primaire watergangen).

Het beleidskader

Het gemeentelijk beleidskader voor onderhoud aan de gemeentelijke watergangen wordt verwoord in het beheerplan Watergangen 2020-2025 en is september 2020 door de raad vastgesteld.

Hierin zijn de ambities verwoord zoals:

- Bestaande areaal en kwaliteit inzichtelijk maken en vastleggen in het beheersysteem.
- Beperken verzilting (waterkwaliteit).
- Voldoen aan de beeld-meetlatten voor watergangen, oevers en dergelijke.
- Borgen dagelijks onderhoud in structurele werkprocessen en budgetten.
- Ontwikkelen en implementeren van risico gestuurd beheer en assetmanagement.
- Samenwerking met belanghebbenden zoals HHNK, LTO/KAVB, enz.

In 2024 wordt een nieuw baggerplan ter besluitvorming aangeboden voor de periode 2024-2034. Daarnaast wordt gewerkt aan het nieuwe beheerplan voor het volledige areaal,

De vertaling van de financiële consequenties in de begroting

De keuzes ten aanzien van het beheer en onderhoud zijn duurzaam, spaarzaam én praktisch (één van de basisprincipes uit Nieuw Perspectief). Daarom zijn de huidige budgetten leidend bij het invullen van de beheeropgave op korte termijn (0-5 jaar).

Voor het beheer en onderhoud van watergangen (technisch onderhoud en inspecties) is jaarlijks een budget van € 310.500 beschikbaar. De verwachting is dat uit de nieuwe beheerplannen gaat blijken dat de onderhoudsbudgetten als gevolg van toegenomen wet- en regelgeving, met daarbij prijsstijgingen en beschikbare partijen in de markt, het onderhoudsbudget niet meer toereikend zal zijn.

Gemeentelijk vastgoed

In december 2021 is de gemeentelijk notitie vastgoedbeleid (2022-2024)' vastgesteld. Hierin wordt de richting van gemeentelijke vastgoedportefeuille beschreven voor de komende drie jaar. Thema's hierin zijn: vaststelling kernportefeuille, de afstootnota, strategisch aan en verkoopbeleid en verduurzaming, maatschappelijk vastgoed.

Onderhoudssystematiek

De volgende uitgangspunten worden gehanteerd bij het onderhoud van maatschappelijk vastgoed:

- Er is budgettair onderscheid tussen planmatig-, contract- en dagelijks onderhoud.
- Er wordt gestreefd naar één onderhoudsvoorziening voor de gemeentelijke gebouwen (exclusief verbonden partijen en schoolgebouwen).
- De jaarlijks benodigde dotatie in de voorziening wordt afgeleid uit de gemiddelde onderhoudslasten voor planmatig onderhoud voor de komende tien jaren.
- Jaarlijks vindt er een actualisatie van de stand van de voorziening plaats, waarbij getoetst wordt of aanvullende middelen benodigd zijn.
- Elke vier jaar vindt een algehele actualisatie van de MJOP plaats.

Onderwijshuisvesting

De basis (vervangende) nieuwbouw van schoolgebouwen is bepaald in de Huisvestingsverordening en het Integraal Huisvestingsplan 2020 - 2025. De gemeenteraad heeft dit Integraal Huisvestingsplan 2020-2025 op 6 september 2021 vastgesteld. De verantwoordelijkheid voor

bekostiging van nieuwbouw van schoolgebouwen ligt bij de gemeente. (Vervangende) nieuwbouw gebeurt conform het in het Integraal Huisvestingsplan vastgestelde investeringsoverzicht.

Duurzaamheid vastgoedportefeuille

In de gemeentelijk notitie vastgoedbeleid (2022-2024) is de aanpak voor het verduurzamen van het maatschappelijk vastgoed geformuleerd c.q. ambities uitgesproken om te komen tot de reductie van Co2 uitstoot tot nihil richting 2040.

Financiering

Algemeen

In de paragraaf Financiering van de programmabegroting 2023 hebben we de raad geïnformeerd over de voorgenomen uitvoering van de treasury-taken in het jaar 2023. In deze paragraaf doen we verslag van de wijze waarop we deze taken hebben uitgevoerd. Daarbij gaan we in op de ontwikkelingen op het gebied van gemeentefinanciën, risicobeheer en financiering.

Sinds 2001 geldt de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO). Het doel van deze wet is het beheersen van financieringsrisico's. De wet geeft de volgende randvoorwaarden voor het treasurybeleid:

1. Het aangaan en verstrekken van leningen en het verlenen van garanties is alleen toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. De raad heeft de nadere uitgangspunten hiervoor vastgelegd in de nota Gemeentelijke garanties en geldleningen;
2. Uitzettingen moeten een prudent karakter hebben en
3. De gemeente moet voldoen aan de zogeheten kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

De grondslag voor de financieringsparagraaf is het Treasurystatuut 2019. Hierin zijn de regels voor de uitvoering van de treasuryfunctie en de daarbij behorende bevoegdheden en verantwoordelijkheden opgenomen. Ons Treasurystatuut heeft als doelstellingen:

1. Het verzekeren van duurzame toegang tot Europese financiële markten tegen acceptabele condities;
2. Het beschermen van het gemeentelijk vermogen- en (rente)resultaten tegen ongewenste financiële risico's;
3. Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
4. Het realiseren van een flexibel en controleerbaar cashmanagement in de gemeentelijke organisatie;
5. Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet financiering decentrale overheden (Wet FIDO), de Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden, de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo), de Wet verplicht schatkistbankieren voor decentrale overheden en de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden, respectievelijk de limieten en richtlijnen van het Treasurystatuut 2019.

Economisch vooruitzicht

Na drie kwartalen krimp was de bbb-groei in het vierde kwartaal weer positief. De jaargroei van 0,1% vorig jaar was te danken aan de overheid, de investeringen en de consumptie van huishoudens. Voor 2024 wordt verwacht dat de groei toeneemt tot 0,7%, gedragen door de binnenlandse vraag. De afname van de inflatie en de loongroei helpen de particuliere consumptie, ook de overheid draagt bij. Door zwakke vraag vanuit het buitenland is de bijdrage van handel aan de bbb-groei beperkt. De arbeidsmarkt verruimt licht, maar blijft in historisch perspectief krap. Inflatie daalt verder, al zorgen arbeidsintensieve diensten voor een langzame daling van de kerninflatie. De overheidsfinanciën zijn vooralsnog solide, al is de trend er een van verslechtering. Een nieuw kabinet doet er goed aan beleidszekerheid te scheppen, ook t.a.v. de begroting.

ECB-president Christine Lagarde heeft duidelijk aangegeven dat de ECB meer overtuigd wil zijn over de inflatieontwikkeling alvorens zij over gaat tot renteverlagingen. In februari vond er geen beleidsvergadering plaats. Wel spraken in aanloop naar de beleidsvergadering van begin maart verschillende leden van de Raad van Bestuur, waaronder president Lagarde, zich uit over het rentebeleid. Lagarde benadrukte tijdens een bijeenkomst in het Europees Parlement 'geen overhaaste beslissingen te willen nemen ten aanzien van het rentebesluit voordat er duidelijkheid is over een duurzame terugkeer van inflatie naar de 2%'.

De centrale bank toont zich optimistisch over de toekomstige inflatie maar geeft aan dat er meer duidelijkheid over de ontwikkeling van de lonen moet worden verkregen in de komende maanden. In de commentaren van de leden van de Raad van Bestuur wordt benadrukt dat de huidige loonstijgingen in de eurozone mogelijk zouden kunnen leiden tot een opleving van de inflatie. Voordat er signalen zijn dat de loonontwikkeling afvlakt heeft de ECB er niet genoeg vertrouwen in dat inflatie duurzaam richting de 2% beweegt.

De bovenstaande commentaren van ECB-bestuurders hebben geleid tot een beweging op financiële markten. Waar investeerders een maand geleden nog rekening hielden met een renteverlaging tijdens de beleidsvergadering van maart of april, wordt nu gerekend op een eerste renteverlaging in juni. Ook wordt in financiële markten voor het jaar als geheel gerekend op minder renteverlagingen dan een maand geleden.

De verwachting is dat de ECB de komende maanden duidelijkheid krijgt over de loonontwikkeling en in juni over zal gaan tot de eerste renteverlaging.

Na de sterke daling in de laatste maanden van 2023 is de lange rente in januari en februari weer wat opgelopen. Dit gebeurde onder andere onder invloed van het eerdergenoemde commentaar van leden van de Raad van Bestuur van de ECB. Ook hebben sterker dan verwachte cijfers over de Amerikaanse arbeidsmarkt geleid tot onzekerheid over mogelijke renteverlagingen door de Amerikaanse centrale bank (de Fed) wat voor een opwaarts effect op de Amerikaanse, en daarmee mondiale kapitaalmarktrente zorgde.

Bron: ABN Amro 1 maart 2024

Rentevisie

Een belangrijke factor bij het uitvoeren van het treasurybeleid is het verwachte en werkelijke verloop van de rentestand. Deze is afhankelijk van de economische ontwikkelingen in de Europese Unie en in de rest van de wereld.

Verwacht wordt dat de lange rente op de korte termijn rond het huidige niveau zal blijven bewegen. Gedurende het jaar, wanneer de ECB de beleidsrente verlaagt, daalt naar verwachting ook de lange rente.

Ontwikkelingen op het gebied van gemeentefinanciën

Op 13 december 2013 zijn de Wet verplicht schatkistbankieren voor decentrale overheden (Wet SKB), de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden en de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet HOF) van kracht geworden.

Wet verplicht schatkistbankieren

Deze wet verplicht schatkistbankieren bij het Rijk zonder leenfaciliteit voor gemeenten, provincies, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen. Sinds 15 december 2013 zijn wij verplicht overtollig geld in de schatkist van het Rijk onder te brengen. Er zijn twee uitzonderingen:

1. Gemeenten kunnen overtollig geld uitlenen aan andere overheden en daarmee een beter rendement behalen dan bij de schatkist. Voorwaarde is dat er geen sprake is van een directe toezichtverhouding.
2. Er geldt een zogenaamde doelmatigheidsdrempel van 2% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen, waarbij het drempelbedrag minimaal € 1 miljoen bedraagt. Hebben we minder middelen dan de doelmatigheidsdrempel beschikbaar, dan hoeven deze niet naar de schatkist.

Voor Den Helder betekent dit een drempelbedrag voor 2023 van € 4.467.560 (op basis van het (primitieve) begrotingstotaal van 2023 van € 223.378.000).

Wij hebben er in 2023 voor gekozen om alleen geld bij de schatkist uit te zetten. Dit is gebeurd op basis van de dagelijkse saldovoorspellingen bij de BNG-bank, waarbij ook de rentepercentages worden gemonitord en de eventuele aanbiedingen die tussenpersonen doen. (Gemiddeld 2023: Schatkist 3,01% tot 3,53% - Andere aanbieders 3,01 tot 3,4%).

Wij hebben het drempelbedrag in 2023 niet overschreden.

Wet houdbare overheidsfinanciën

In de Wet houdbare overheidsfinanciën (HOF) staat hoe de Nederlandse overheid de afspraken wil doorvoeren die in Europees verband zijn gemaakt over de ontwikkeling van het EMU-tekort en de schuld van de overheid. In de Wet HOF wordt ook van de medeoverheden een bijdrage in de tekortreductie verwacht.

Tabel drempelbedrag schatkistbankieren

Berekening benutting drempelbedrag (€ 1.000)	#	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Schatkistbankieren	(1)	4.468	4.468	4.468	4.468
Kwartaalcijfers op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	(2)	190	204	205	209
Ruimte onder het drempelbedrag	(3a) (1)>(2)	4.278	4.263	4.263	4.259
Overschrijding van het drempelbedrag	(3b) (2)>(1)				
Berekening drempelbedrag	(1)				
Begrotingstotaal verslagjaar 2022	(4a)	223.378			
Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	(4b)	223.378			
Het deel van het begrotingstotaal dat het begrotingsbedrag te boven gaat	(4b)	0			
Drempelbedrag =(4b)*0,002 met een minimum van € 1.000.000	(1)	4.468			
Berekening kwartaalcijfer (*)	(2)				
		1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	(5a)	17.075	18.597	18.818	19.217
Dagen in het kwartaal	(5b)	90	91	92	92
Kwartaalcijfer (*)	(2) (5a)/(5b)	190	204	205	209
<i>(*) op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen</i>					

Het verlenen van garanties en het verstrekken van geldleningen

Ondanks de economische omstandigheden van de afgelopen jaren is de kredietwaardigheid van gemeenten nog steeds zeer hoog. Door aanscherping van het beleid van krediet verstreckende instellingen, dat is gericht op zekerheid en rentabiliteit, wordt de gemeente meer en meer een gewilde partij om de financiering van te betrekken. Deze financiële steun kan vanuit maatschappelijk oogpunt zeer wenselijk zijn maar vormt ook groeiend risico. Dit omdat gemeenten in toenemende mate onder de verslechterde economische omstandigheden worden aangesproken op hun rol als (mede) financier of garantsteller.

Op 16 december 2019 is het beleidskader Gemeentelijke garanties en geldleningen 2019 vastgesteld.

Treasury

Lenen kost geld. Het is dus van belang goed inzicht te hebben in:

- Het verloop van de uitgaven en inkomsten.

- Welke inkomsten en uitgaven worden op welk moment verwacht.

Hiermee kunnen we sturen op de voor de komende jaren benodigde liquiditeiten.

Financiële risico's

Kasgeldlimiet

De renterisico's die we lopen op de financiering met kortlopende middelen wordt door de wet begrensd met een kasgeldlimiet. Deze limiet is vastgesteld als een maximum percentage van het begrotingstotaal dat we met kortlopende middelen mogen financieren. De minister van Financiën heeft het percentage vastgesteld op 8,5%.

Het streven is binnen de kasgeldlimiet een deel van de financieringsbehoefte te dekken door kortlopende leningen. Dit heeft de volgende voordelen:

- De rente op kortlopende leningen is bijna altijd lager dan op langlopende leningen.
- Er is sprake van een grotere flexibiliteit.

De kasgeldlimiet bedroeg in 2023 € 18.987.000. Zoals uit de volgende tabel blijkt is het gehele jaar sprake geweest van een overschot aan kortlopende financieringsmiddelen, waardoor we het gehele jaar ruimschoots aan de norm hebben voldaan.

Tabel kasgeldlimiet

Kasgeldlimiet	1e kw	2e kw	3e kw	4e kw
1. Begrotingstotaal	223.378	223.378	223.378	223.378
2. Vastgesteld percentage	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
3. Kasgeldlimiet (1 x 2)	18.987	18.987	18.987	18.987
4. Financieringsmiddelen	18.895	6.506	8.716	9.149
5. Ruimte kasgeldlimiet (3 + 4)	37.882	25.493	27.703	28.136

Renterisiconorm

De renterisiconorm beperkt het renterisico op de langlopende financiering. De norm bevordert de spreiding van looptijden van leningen op de kapitaalmarkt (looptijd lening > 1 jaar), zodat we niet in één jaar een groot deel van onze leningen tegelijk moeten aflossen. Het Rijk heeft deze norm vastgesteld op 20% van de totale lasten van de (primaire) begroting.

Voor ons komt dit neer op € 44.676.000 (maximale omvang van leningen die in enig jaar mogen aflopen c.q. worden geherfinancierd).

Uit de volgende tabel blijkt dat wij ruimschoots voldoen aan de risiconorm.

Tabel renterisiconorm

Renterisiconorm	2023	2024	2025	2026
1. Begrotingstotaal	223.378	223.378	223.378	223.378
2. Vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
3. Renterisiconorm (1 x 2)	44.676	44.676	44.676	44.676
4. Renteherziening	0	0	0	0
5. Aflossingen	3.128	3.131	2.000	2.000
6. Renterisiconorm (4 + 5)	3.128	3.131	2.000	2.000
7. Ruimte (+)/Overschrijding (-) (3 - 6)	41.548	41.545	42.676	42.676

Het uitgangspunt voor de berekening van de renterisiconorm is het begrotingstotaal in het jaar T, waarbij het jaar T het huidige jaar (2023) is.

Krediet-/debiteurenrisico

Bij de krediet-/debiteurenrisico's bestaat de kans op een waardedaling van een uitstaande vordering, als gevolg van het niet (tijdig) nakomen van de verplichtingen door een debiteur. Het beheer van de debiteuren houdt verband met onze reguliere bedrijfsactiviteiten. Door een goed invorderingsbeleid kunnen we het kredietrisico als laag kwalificeren.

Daarnaast staan we garant voor het betalen van de rente en aflossingen van geldleningen van verschillende partijen. In 2019 hebben we onder voorwaarden (zie de nota Gemeentelijke garanties en geldleningen) een beperkt aantal garantstellingen verstrekt.

Bij de garantstellingen kunnen we onderscheid maken in een directe garantstelling of het aangaan van een achtervangpositie bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Dit laatste is bij de garantstelling voor woningcorporaties gebruikelijk. De gemeente staat dan voor 50% garant. Stichting Woontij, Stichting Woonzorg Nederland en Woningstichting Den Helder zijn aangesloten bij het WSW.

Wij hebben voor de volgende instellingen een maximum afgesproken voor wat betreft de garantstellingen:

1. Woningstichting Den Helder (maximale garantstelling van € 250 miljoen).
2. Port of Den Helder bv (maximale garantstelling van € 13,3 miljoen).
3. Scholen aan Zee (maximale garantstelling van € 13,25 miljoen en een looptijd van 15 juli 2019 tot en met 15 juli 2043).

Dit houdt in dat bovenstaande instellingen tot het door ons vastgestelde maximum aan geldleningen kunnen aantrekken, zonder tussenkomst van de gemeente. Uit de cijfers in de tabel blijkt dat bovengenoemde instellingen nog ruimte hebben binnen het gestelde maximum.

Tabel gewaarborgde geldleningen

bedragen

x € 1.000

Instelling	Oorspr. bedrag	Gewaarborgd %	Schuld 01-01-2023	Schuld 31-12-2023
Woningstichting Den Helder	7.170	100	3.670	3.451
NV Huisvuilcentrale Noord-Holland	598.528	3,84	22.624	23.428
Gemini Ziekenhuis	6.000	100	4.200	3.600
Willemsoord BV	21.000	100	15.000	0
Veiligheidsregio Noord-Holland-Noord	48.688	9	2.804	3.240
NV Port of Den Helder* (maximale omvang gewijzigd in december 2023)	14.750	100	19.500	13.326
Stichting Blijf van mijn Lijf	500	100	406	403
Scholen aan Zee	13.250	100	13.250	13.250
Subtotaal garanties zonder achtervang	709.886		81.454	60.698
Stichting Woontij	57.774	50	17.868	12.336
Woningstichting Den Helder	137.500	50	191.860	210.456
Stichting Woonzorg Nederland	6.349	50	2.765	3.152
Subtotaal garanties met achtervang WSW	201.623		212.493	225.944
Totaal	911.509		293.947	286.642

Opgenomen kortlopende geldleningen

In 2023 was een periode behoefte aan liquide middelen. Hiertoe zijn kortlopende (kasgeld)leningen aangetrokken bij de BNG Bank.

Tabel kortlopende leningen (kasgeld)

Van	Tot	Bedrag (€)	Bevestiging
27-feb	26-apr	10.000.000	593464
26-apr	26-jun	5.000.000	597917
26-jun	3-jul	3.000.000	601884
27-jun	30-jun	2.000.000	602622

Opgenomen langlopende geldleningen

In 2023 hebben we € 3.128.294 afgelost. Hierdoor was de restantschuld eind 2023 € 196.131.115. De totale rentelast bedroeg in 2023 € 1.245.870.

Tabel leningen Opgenomen geldleningen

Opgenomen geldleningen	31-12-2022	31-12-2023
Algemene financiering	€ 139,2	€ 151,1
Ten behoeve van scholen	€ 0,0	€ 0,0
Ten behoeve van Woningcorporatie	€ 45,0	€ 45,0
Totaal	€ 184,2	€ 196,1

x € 1 miljoen

Verstreckte langlopende geldleningen

Wij hadden op 31 december 2023 voor € 67.347.635 aan verstreckte langlopende geldleningen uitstaan. De drie grootste geldnemers zijn:

1. Helder Vastgoed bv € 45.000.000
2. Willemsoord bv € 18.000.000
3. Schouwburg de Kampanje € 2.142.850

Tabel leningen Uitstaande geldleningen

Uitstaande geldleningen	31-12-2022	31-12-2023
Overige instellingen	€ 5,1	€ 22,3
Woningcorporatie	€ 45,0	€ 45,0
Totaal	€ 50,1	€ 67,3

x € 1 miljoen

Begrotingsgegevens Europese Monetaire Unie (EMU)

Het EMU-saldo is het verschil tussen de inkomsten en uitgaven van de overheid. Een negatief saldo geeft aan dat de overheid een tekort heeft: de uitgaven zijn groter dan de inkomsten. Het EMU-saldo van de lokale overheden telt mee voor het saldo van de totale Nederlandse overheid en draagt daarmee dus bij aan het EMU-tekort of overschot van de landelijke overheid. In het Verdrag van Maastricht is afgesproken dat het EMU-tekort van een land maximaal 3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) mag bedragen.

Op basis van de Wet Financiering decentrale overheden (Wet FIDO) behoort ingrijpen door de centrale overheid tot de mogelijkheden bij een dreigende overschrijding van het 3% EMU-tekort, voor zover dit wordt veroorzaakt door een ongewenste ontwikkeling van het saldo van de lokale overheid. Afspraak is dat het EMU-saldo in de begroting van de lokale overheden wordt opgenomen, zodat er inzicht is in de ontwikkeling daarvan.

In onderstaand tabel geven wij de verantwoording van het EMU-saldo over 2023 weer. Het verschil tussen de cijfers uit de jaarrekening 2023 en de bijgewerkte cijfers tot en met september 2023 is € 23.675.000 nadelig. Een van de grootste oorzaken is een stijging van de (im)materiële vaste activa van € 20.509.000. Tevens is de mutatie in de voorraden ongunstiger dan de bijgewerkte cijfers ad € 2.224.000. Daar staat weer een boekwinst tegenover van € 3.996.000.

Tabel EMU-saldo

Omschrijving	2023 (1)	2023 (2)	2024 (3)
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan, c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	5.050	9.313	10.646
Mutatie (im)materiële activa	-2.002	18.507	-2.971
Mutatie voorzieningen	867	-343	910
Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-1.548	676	-670
Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa		3.996	
Berekend EMU-saldo	9.467	-14.209	15.197

x € 1.000

(1) Volgens realisatie t/m september 2023, aangevuld met raming resterende periode

(2) Volgens Jaarrekening 2023

(3) Volgens Begroting 2023

Berekening rente-omslag

Over de activa van de gemeente wordt een interne rekenrente toegerekend aan de exploitatie. Op deze manier wordt de externe financiering van de gemeente door het aantrekken van geldleningen doorbelast naar de met deze geldleningen aangekochte activa.

Bij de berekening van de rente-omslag worden de (verwachte) rentelasten en de reeds bekende rentebaten in ogenschouw genomen. Bij de berekening worden de specifieke rentebaten, zoals van de grondexploitatie en onze doorleningen, in mindering gebracht op de rentelasten. Wat resteert aan rentelasten wordt verdeeld over de boekwaarde van onze geactiveerde investeringen per 1 januari 2023. Bij deze investeringen worden de investeringen met een specifiek rentepercentage uitgezonderd.

In de begroting kwam de gemeente Den Helder uit op een berekend percentage van 0,46%. Dit is afgerond op 0,5%. In de Decemhernota is een actualisatie over 2023 gedaan waarbij we uitkwamen op een berekend percentage van 0,3%. De rente is toen door de hele begroting herrekend. Het berekend percentage op basis van de werkelijke cijfers bedraagt 0,25%.

Tabel renteomslag

	Rente-omslag		bedrag
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		2.182.320
b.	De externe rentebaten over de korte en lange financiering		-905.771
	Saldo rentelasten en rentebaten		1.276.549
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-134.000	
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden doorberekend		
c3.	De rentebaar van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-739.350	
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		-873.350
d1.	Rente over eigen vermogen		0
d2.	Rente over voorzieningen		0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		403.199
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		-459.908
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury		-56.709
	Boekwaarde activa 01-01-2023		159.825.000
	Rente-omslagpercentage		0,25%

Bedrijfsvoering

Inleiding

In deze paragraaf staan de belangrijkste beleidsmatige ontwikkelingen in de bedrijfsvoering:

- Personeelsbeleid en organisatie(ontwikkeling).
- Planning & control en financiën
- Informatiebeveiliging.
- Onderzoek naar doelmatigheid en doeltreffendheid
- Toelichting rechtmatigheidsverantwoording

Personeelsbeleid en Organisatie(ontwikkeling)

Binnen HR spelen altijd drie belangrijke speerpunten;

- 1) Werving en selectie van nieuwe medewerkers
- 2) Binden en boeien van onze huidige medewerkers
- 3) Opleiden en ontwikkelen op zowel individueel niveau als ook op team- en organisatieniveau

Werving en selectie van nieuwe medewerkers

Den Helder profileert zich als aantrekkelijke werkgever door meer zichtbaar te zijn in de stad en op de sociale media. We staan op evenementen en zoeken externe partners op om mee samen te werken. We benadrukken dat bij onze organisatie de kwaliteiten van medewerkers worden gezien en gewaardeerd. We hebben hierop onze externe communicatie aangepast en zorgen voor professionaliteit en warmte in het contact naar buiten. Onze recruiter is hierin onze arbeidsmarktspecialist. Met deze benadering hebben we ervoor gezorgd dat het aantal openstaande vacatures naar beneden is gegaan en dat we ondanks de krappe arbeidsmarkt professionals weten binnen te halen.

Binden en boeien van onze huidige medewerkers

Het binden en boeien van medewerkers zit hem niet alleen in de arbeidsvoorwaarden, maar ook in de omgangsvormen met elkaar. Ik ben oké, jij bent oké. Gemeente Den Helder vindt het belangrijk dat medewerkers die werkzaam zijn voor de organisatie zich gezien, gehoord en gewaardeerd voelen. In 2023 hebben we aandacht besteed aan de resultaten uit het medewerkersonderzoek. Op teamniveau zijn sessies georganiseerd om de resultaten te bespreken. Teamacties zijn waar nodig uitgezet en op organisatieniveau is gekeken hoe de Gemeente Den Helder goed werkgeverschap verder uit kan werken.

Iedere week wordt 'de zeepkist' georganiseerd om informatie vanuit management en college te delen met de werkvloer. Dit zorgt voor een grote betrokkenheid. Daarnaast is in het kader van vitaliteit en verbinding gezorgd voor bedrijfsfruit in de pantry's.

In 2023 heeft de verhuizing naar ons nieuwe stadhuis plaatsgevonden. Een prachtig pand waar voor medewerkers prettige en digitaal goed functionerende werkvoorzieningen zijn, maar ook ruimte is voor ontspanning (Werkcafé, Atrium). Desgewenst heeft de medewerker ook de mogelijkheid om daar waar kan thuis te werken en gebruik te maken van thuiswerkvoorzieningen. Voor het nieuwe jaar staat als actiepunt 1 in het organisatie-ontwikkelplan Energie & Flow op het programma. Verbinding en inspiratie komen hierin samen.

Opleiden en ontwikkelen (Individueel, team- en organisatie)

In 2023 is er per team bekeken welke opleidings-activiteiten en trainingen nodig zijn zowel op medewerkersniveau als op teamniveau. Er is sterk gebruik gemaakt van het opleidingsbudget en door het stimuleren van opleiden en persoonlijke ontwikkeling zijn in 2023 ook al aanvragen gedaan voor 2024. Opleiden en ontwikkelen staat inmiddels centraal binnen de organisatie en is onderdeel van ons dagelijks werk. We zijn een lerende organisatie en daar hoort ontwikkeling van medewerkers en teams bij.

Het strategische personeelsplanning-traject wat in 2023 is uitgevoerd heeft er onder andere toe geleid dat kwetsbare posities in beeld zijn gebracht en waar nodig al tijdig scholing kan worden aangeboden. Daarnaast is er aandacht voor digitale vaardigheden binnen de gehele gemeente zodat iedereen up-2-date blijft en ondersteuning krijgt waar nodig.

Voor HR staat in 2024 het organisatie-ontwikkelplan centraal bij het bepalen van de acties die wij oppakken. We haken aan bij mooie onderwerpen en pakken de regie bij onder andere Energie & Flow en Opleiden & Ontwikkelen.

Externe inhuur

De arbeidsmarkt blijft gespannen en daardoor kost het soms moeite om voor alle vacatures (tijdig) nieuwe medewerkers aan te nemen. Daarom wordt soms tijdelijk naar externe inhuur uitgeweken. Daarbij wordt ook tijdelijk externe kwaliteit aangetrokken om een bijdrage te leveren aan projecten. In 2023 bedroegen de totale lasten voor inhuur € 9,0 miljoen.

Planning & Control en Financiën

De planning- en control-functie ziet niet alleen toe op de financiële bedrijfsvoering, maar op de bedrijfsvoering in brede zin. Zowel intern als extern:

- Realiseren we onze activiteiten tijdig en juist?
- Wordt voorgenomen beleid samengesteld?
- Blijven we met onze bestedingen binnen de door de raad vastgestelde financiële kaders? en
- Bereiken we ook doelstellingen, bijvoorbeeld op het gebied van personeelsontwikkelingen en kaders op het gebied van ICT, zoals privacy en beveiliging?

Afwijkingen kunnen voor zover van toepassing in de tussentijdse rapportages worden vermeld.

De afgelopen jaren zijn stappen in gezet in het 'slanker' en informatiever maken van de P&C-producties. De raad is nadrukkelijker betrokken bij het bepalen van de beleidsdoelstellingen in het Kadernota-proces en die te gebruiken bij de verantwoordingsinformatie.

In 2022 heeft de gemeenteraad een besluit genomen om te komen tot een nieuwe Visie op Planning & Control. Deze visie is in nauwe samenwerking met de Auditcommissie besproken en vastgesteld. Eind 2023 is het implementatieplan besproken met de Auditcommissie. De implementatie zal zich uitstrekken over 2024 en 2025.

Vanaf het verslagjaar 2023 moet het college van B&W zelf verantwoording afleggen over de naleving van regels die relevant zijn voor het financiële reilen en zeilen van de organisatie.

Tijdens het opstellen van de jaarrekening over 2023 bestond er nog onduidelijkheid over wat nu de exacte eisen zijn. De eerdere richtlijnen waren nog onvoldoende afgestemd tussen de regering en de Algemene Rekenkamer. In dit jaarverslag is de verantwoording als aparte paragraaf opgenomen.

De eerste stappen zijn al in 2020 gezet om meer met data te werken. Gestart wordt met concrete projecten waarbij het gebruik van data kan ondersteunen bij een effectieve uitvoering. Data zullen ook meer worden ingezet bij het monitoren van gegevens als basis voor beleidsinformatie in de verantwoording. Ook wordt nagegaan hoe we data van andere bronnen (bijvoorbeeld van de Kamer van Koophandel) kunnen integreren met onze eigen data in een zogeheten datapakhuis. De bedoeling daarvan is dat beschikbare data door meer medewerkers kunnen worden ingezet voor verschillende beleidsterreinen. In 2022 is gewerkt aan het opstellen van een datavisie. Op 6 maart 2023 heeft de gemeenteraad ingestemd met het vaststellen van de 'Startnotitie Datavisie'.

Informatieveiligheid

Informatieveiligheid en bescherming van persoonsgegevens zijn van groot belang voor het werken met overheidsinformatie en persoonsgegevens. Op het gebied van informatiebeveiliging en bescherming van persoonsgegevens hadden we in 2023 de volgende doelen:

1. De gemeente opereert volgens de eisen van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Risicomanagement wordt hierin het uitgangspunt en is bepalend voor de inzet van middelen (capaciteit van medewerkers, budget en tijd).
2. De volwassenheid van de organisatie op het gebied van gegevensbescherming en bescherming van de persoonsgegevens bevindt zich op het niveau 'beheerst'.
3. De gemeente verhoogt planmatig de informatiebeveiliging en bescherming van persoonsgegevens door het verhogen van de kennis van medewerkers, en zet in op het verbeteren van houding en het gedrag. De gemeente maakt dit meetbaar.
4. De gemeente Den Helder slaagt voor verplichte audits en inspecties.

De bovenstaande doelen werken we hierna uit.

1. De gemeente opereert volgens de eisen van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO).

De BIO is het gezamenlijk normenkader voor de overheid, gebaseerd op ISO27001/2. Alle gemeenten in Nederland willen voldoen aan de BIO. De BIO omvat een pakket maatregelen die betrekking hebben op de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatie. Om te voldoen aan de BIO neemt de gemeente maatregelen om de veiligheid van informatie en persoonsgegevens te waarborgen. De maatregelen zijn zowel technisch als organisatorisch van aard. **Technische maatregelen:** In 2022 is een project gestart bij de gemeente om aanvullende technische maatregelen in te richten door middel van een SIEM/SOC omgeving die intern en extern dataverkeer monitort. In 2023 is de SIEM/SOC operationeel geworden.

Organisatorische maatregelen: De organisatorische maatregelen omvatten dat de gemeente de verantwoordelijkheid voor informatiebeveiliging breed in de organisatie belegt en binnen de afzonderlijke teams voldoende capaciteit beschikbaar maakt om decentraal aan de informatiebeveiligingseisen te voldoen. De organisatorische maatregelen vereisen een complete aanpak bij de inrichting en toewijzing van operationele taken. Het gaat hierbij om taken op gebied van Personeel & Organisatie, Inkoop, Facilitair, vastgoedbeheer en ICT en onder andere om taken binnen het domein Burgerzaken, Sociaal Domein en OOV specifiek de ambtenaren belast met opsporing. Met een integrale benadering en taakverdeling kan de gemeente weerbaar worden tegen cyberaanvallen, is de gemeente in staat om ten tijde van een cyberaanval adequaat te handelen en worden datalekken voorkomen.

2. De volwassenheid van de organisatie op het gebied van bescherming van informatie en persoonsgegevens bevindt zich op het niveau beheerst.

De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Wet Politiegegevens (Wpg) zijn een verordening en wet welke richting geven aan de verplichtingen van de gemeente om persoonsgegevens veilig te verwerken. De kaders van de verordening en wet zijn vertaald terug te vinden in het privacy beleid van de gemeente. In 2023 is het privacy beleid aangevuld zijn met Wpg-beleid. In 2021 is een aanzet gemaakt in het actualiseren en het uitbreiden van het verwerkingsregister van de gemeente. De lancering van het nieuwe verwerkingsregister is in de zomer van 2021 gedaan. In 2022 is er begonnen met een traject om het register te onderhouden en verbeteren. In het verwerkingsregister staat informatie over de persoonsgegevens die door verwerkers voor de gemeente wordt verwerkt.

Het register is ook een vertrekpunt om te voldoen aan de eisen voor het uitvoeren van de verplichte Data Protection Impact Assessments (DPIA) en voor het uitvoeren van DPIA's die, op basis van geconstateerd risico, voor de gemeente wenselijk zijn. Het verwerkingsregister is tevens het register waarin de verwerkingen van persoonsgegevens door derden wordt opgeslagen en de verstrekkingen van politiegegevens aan derden.

3. De gemeente verhoogt planmatig de informatiebeveiliging door het verhogen van de kennis van medewerkers en zet in op het verbeteren van de houding en het gedrag op gebied van iBewustzijn. De gemeente maakt dit meetbaar.

Sinds 2021 werkt de gemeente met een communicatieplan en in 2022 heeft de gemeente planmatig activiteiten uitgevoerd om kennis, houding en gedrag op gebied van informatiebeveiliging en bescherming van de persoonsgegevens te verhogen. De medewerkers worden met een i-bewustzijns campagne (online trainingen en een wekelijkse vraag) getraind in het bewust veilig omgaan met informatie en persoonsgegevens. In 2023 is een nieuw informatiebeveiligings- bewustzijnsprogramma aangekocht, welke in 2024 door de hele organisatie in gebruik wordt genomen. De resultaten van de toetsen van kennis van informatieveiligheid en privacybescherming worden gemeten en teruggevonden in dashboards waardoor inzichtelijk wordt op welke gebieden de medewerkers aanvullend training nodig hebben. Naast een generieke aanpak blijft de gemeente investeren in kennis van de individuele medewerker als voor de rol van de medewerker diepgaande kennis van informatieveiligheid en bescherming van de privacy vereist is.

4. De gemeente Den Helder slaagt voor verplichte audits en inspecties.

De gemeente verantwoordt zich jaarlijks over informatiebeveiliging en – kwaliteit middels ENSIA. Dat staat voor Eenduidige Normatiek Single Information Audit. De focus van ENSIA ligt op verantwoording naar de gemeenteraad. Daarnaast verantwoordt de gemeente zich volgens de Wet politiegegevens (Wpg).

De ENSIA omvat toezicht op gebied van de technische en organisatorische inrichting van de BIO waarbij het bereik is gericht op de domeinen die actief zijn binnen de gemeente.

Sinds 2019 is de gemeente verplicht om jaarlijks een interne audit te organiseren op het gebruik van politiegegevens door Boa's. Naast deze jaarlijkse interne audit dient de gemeente, vanaf 2021 een externe IT-audit uit te voeren. In de gemeente Den Helder zijn boa's actief in de domeinen Openbare Orde en Veiligheid, Onderwijs en Sociale Recherche. De gemeente heeft in 2022 de externe audit Wpg afgerond en heeft zich voor bereid op de interne audit aan het eind van 2023. De rapportage van de externe audit Wpg is 2022 verstrekt aan de Autoriteit Persoonsgegevens die op de rechtmatigheid van de verwerking van Wpg-gegevens door de Boa toezicht houdt. De interne audit en herrapportage Wpg is in 2023 afgerond en zal in 2024 definitief zijn beslag krijgen. De AP gaat de herrapportage ontvangen.

Onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid

Onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van de organisatie

De gemeenteraad heeft het college gevraagd om onderzoek te laten doen naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van de ambtelijke organisatie. Om daadkrachtig en voortvarend met de huidige bedrijfsvoering en de ambities uit het coalitieakkoord aan de gang te gaan, is een goede bedrijfsvoering en voldoende kennis en kunde in eigen huis noodzakelijk. De hoofdvraag van het onderzoek was: *In welke mate is de organisatie effectief en efficiënt, om met de huidige capaciteit uitvoering te geven aan de ambities van de gemeente?* Het onderzoek is uitgevoerd door een extern bureau in opdracht van de gemeentesecretaris en begeleid door een begeleidingscommissie uit de gemeenteraad.

Conclusies van het rapport

Het college kan zich vinden in de conclusies van het onderzoek. In de organisatieontwikkeling zijn de benodigde stappen gezet om in te kunnen spelen op veranderingen in de samenleving. Echter, de volgende ontwikkelingsfase vraagt om een toekomstbestendige en planmatige aanpak; een ontwikkelplan, dat in januari 2024 geïntroduceerd is. Het opstellen van een ontwikkelplan sluit aan bij een andere conclusie dat de koers en doelen van de organisatie beter verankerd moeten worden en dat de team-overstijgende samenwerking moet verbeteren. De huidige omvang van de personele capaciteit moet volgens het bureau voldoende zijn om de gemeentelijke taken uit te kunnen voeren. Tegelijkertijd heeft de gemeente Den Helder veel ambities en grote opgaven. Dit vraagt veel van de ambtelijke organisatie. Door professionalisering en verbetering van de werkprocessen is winst te behalen. De kost gaat voor de baat uit. Er zal de komende jaren dan ook een frictie zijn van de organisatie in ontwikkeling met de gewenste capaciteitsverdeling en -invulling. Wij kiezen voor een gefaseerde ontwikkeling waarin 'de winkel' open blijft en we stapsgewijs veranderen met maatwerk, afgestemd op inhoudelijke, integrale en visie gedreven ambities. Wij zijn het eens met de conclusie dat de ambtelijke organisatie effectiever en efficiënter te organiseren is vanuit de huidige capaciteit. We zetten in op het beter inrichten van werkprocessen en de aansturing daarin. In dit licht zien we ook de wens om een pilot stadsmariniers te starten. Een van de verbeteringen die gestart wordt, is het explicieter maken van de rolverdeling in besluitvorming en doorzettingsmacht. Hierbij moeten ook we de ambities van de gemeenteraad en de hieraan verbonden taken in ogenschouw nemen, net zoals de sociale structuur van onze gemeente wat ook verwoord in het Arenarapport.

Aanbevelingen in het onderzoeksrapport

We volgen de aanbeveling om planmatig aan de slag te gaan met organisatieontwikkeling. We maken een ontwikkelplan voor drie jaar met een perspectief zoals boven geschetst. Met het rapport van Rijnconsult hebben we een nulmeting. In het najaar van 2024 en 2025 doen we een nieuwe meting, in de lijn zoals het door Rijnconsult is uitgevoerd, om consistentie en scherpte te houden in de meting van resultaten. Belangrijk is ook een heldere rolverdeling tussen (regionale) raad en college en tussen griffie en ambtelijke organisatie met een goede onderlinge verhouding en samenwerking. Het ondertekende manifest is een eerste stap daartoe en vraagt op korte termijn aandacht. Het inzicht in de capaciteit willen we verbeteren door deze te verbinden aan de organisatiedoelen en de jaarplannen van onze organisatie-eenheden. In het implementatieplan visie Planning & Control nemen we afspraken op over de wijze van rapporteren.

Advies begeleidingscommissie

De adviezen van de begeleidingscommissie van het onderzoek luiden als volgt:

- Te zorgen voor duidelijke (werk)processen binnen de ambtelijke organisatie. De gemeentesecretaris start een organisatie ontwikkeltraject waarin het accent verschuift van werksoort naar werkproces. De werkprocessen worden gekoppeld aan organisatiedoelen die te clusteren zijn in:
 - ontwikkelingsgerichte doelen gericht op de ambities van de stad;
 - inwoner gerichte doelen gericht op maatwerk in de dienstverlening aan onze inwoners en
 - relatie gerichte doelstellingen gericht op participeren in samenwerkingsverbanden.
- Te zorgen voor duidelijke aansturing (management). Ook het management heeft een rol in de werkprocessen. Het gaat daarbij om het richten en prioriteren van werkzaamheden vanuit de organisatiedoelen die verankerd zijn in de kaders van de gemeenteraad. Het management is, omdat de werkprocessen nog niet op orde zijn, nu te veel bezig met de waan van de dag en operationele aansturing en te weinig met prioriteren en richten.
- Aan de ambtelijke organisatie duidelijk te maken wat er nu gaat gebeuren: stel zo spoedig mogelijk een uitvoeringsplan op met een concreet tijdpad en bouw evaluatiemomenten in. Met onze medewerkers gaan we in gesprek over de organisatiecultuur en wat het vraagt van hun betrokkenheid, kwaliteiten en vaardigheden om de werkprocessen beter in te richten en hun rol daarin te pakken. De in de rapportage beschreven analyse van de cultuur vormt daarvoor de basis. De medewerkers worden betrokken bij de ontwikkeling van het uitvoeringsplan, maar het management zal hierin het voortouw nemen in samenspraak met de ondernemingsraad.
- Bindende afspraken te maken en adviesmomenten in te bouwen met de Ondernemingsraad over de organisatieontwikkeling. De gemeentesecretaris heeft deze afspraak bevestigd naar de ondernemingsraad.
- De raad te informeren over de uitkomsten van het organisatierapport en de uitvoering daarvan. Wij hebben ervoor gekozen om dit te doen door middel van een raadsinformatiebrief. De rol van de begeleidingscommissie eindigde volgens de verordening met het openbaar worden van het rapport. Hierin is voorzien door het verzenden van een persbericht en een raadsinformatiebrief.

Toelichting rechtmatigheidsverantwoording

In dit deel van de paragraaf bedrijfsvoering geeft het college een toelichting op de rechtmatigheidsfouten en -onduidelijkheden per rechtmatigheids criterium. Hierbij geeft het college aan welke verbetermaatregelen zij gaat treffen om rechtmatig handelen in de toekomst te borgen. In de rechtmatigheidsverantwoording legt het college verantwoording af over de volgende drie rechtmatigheidscriteria:

- Begrotingsrechtmatigheid: handelt het college binnen de door de raad beschikbaar gestelde budgetten en kredieten.
- Voorwaardencriterium: zijn de baten, lasten en balansmutaties in overeenstemming met wet- en regelgeving tot stand gekomen?
- Misbruik en oneigenlijk gebruik: zijn in (de uitvoering van) het beleid voldoende waarborgen opgenomen om misbruik of oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving te voorkomen of tegen te gaan?

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Begrotingscriterium	
1A. Overschrijding lasten programma 3	€ 2.923 M
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€ 0 M
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	€ 0 M
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld. Dit zijn alle absolute bedragen m.b.t. overschrijdingen baten, onderschrijdingen lasten en onderschrijdingen baten van programma's 1 t/m 4.	€ 0 M
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	€ 2.923 M
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	€ 2.923 M
5. Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden (inhoudelijk hier toelichten en in de paragraaf bedrijfsvoering)	€ 0 M
Voorwaardencriterium	
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	€ 0,107 M
M&O criterium	
Geen bevindingen	

Begrotingscriterium

In de begroting zijn de door de raad beschikbaar en vastgestelde budgetten en kredieten opgenomen. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de omvang van het begrotingsbedrag, alsmede het begrotingsjaar van belang zijn. Het college heeft de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd. De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn opgenomen in de financiële verordening Gemeente Den Helder 2024.

Voor programma 3, Vitale gemeente, is een overschrijding van de lasten geconstateerd. In het licht van de financiële verordening is deze overschrijding acceptabel. Tegenover de extra kosten staan extra opbrengsten die direct gerelateerd zijn aan die kosten (artikel 19 lid 3 e) en de overschrijding op de grondexploitatie past binnen de vastgestelde kaderstelling van de grondexploitaties.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de naleving van eisen/voorwaarden uit diverse interne en externe regelgeving bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. Het college heeft hierbij getoetst of de baten, lasten en balansmutaties tot stand zijn gekomen in overeenstemming met wet- en regelgeving.

Met betrekking tot het proces inkopen en aanbesteden is een onrechtmatigheid geconstateerd van totaal € 107.405,17 in verband met het laten doorlopen van twee contracten in het Sociaal Domein die in 2020 reeds als onrechtmatig zijn opgenomen. Er is gekozen om deze contracten niet opnieuw aan te besteden, omdat het gaat om aflopende contracten.

Misbruik & Oneigenlijk gebruik criterium

Op het moment dat overheidsmiddelen worden gebruikt voor een doel waarvoor deze niet bestemd zijn, is sprake van misbruik of oneigenlijk gebruik. Misbruik en oneigenlijk gebruik gaan over het handelen door derden, organisaties of inwoners. Het verschil tussen misbruik en oneigenlijk gebruik is dat bij oneigenlijk gebruik feitelijk wel gehandeld wordt in overeenstemming met wet- en regelgeving, maar dat er gebruik gemaakt wordt van de 'mazen van de wet'. Bij misbruik is er sprake van onrechtmatig handelen, omdat er opzettelijk, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekking van gegevens plaatsvindt met als doel ten onrechte overheidsmiddelen te verkrijgen dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen.

Het college heeft getoetst of in de uitvoering van het beleid voldoende waarborgen zijn opgenomen om misbruik of oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving te voorkomen of tegen te gaan. Uit de controle blijken geen onrechtmatigheden in het kader van misbruik en oneigenlijk gebruik.

Misbruik en oneigenlijk gebruik is mede via de gemeentelijke regelgeving ingebed in de processen van de organisatieonderdelen. Dit doet de gemeente door in regelgeving heldere definities en een nauwkeurige omschrijving van doel en doelgroepen te geven en door rechten, plichten en voorwaarden op te nemen in de regelgeving. Ook in de beschikkingen vermeldt de gemeente de rechten, plichten, voorwaarden en mogelijke maatregelen en er vindt toetsing op juistheid en volledigheid van de door derden verstrekte informatie plaats vóór het moment van beschikken, betalen of ontvangen van een voorziening, vergunning of uitkering.

Verbonden partijen

Algemeen

De gemeente Den Helder werkt op vele fronten samen. Binnen dit scala aan samenwerkingsvormen zijn verbonden partijen de (zelfstandige) organisaties waaraan de gemeente zich bestuurlijk én financieel verbonden heeft. Een verbonden partij komt tot stand wanneer een publiek belang aan de orde is bij de uitvoering van een taak, die de gemeente niet per se zelf hoeft uit te voeren en andere instrumenten (zoals inkoop of subsidie) niet toereikend zijn. Het heeft in dat geval een meerwaarde om een zelfstandige organisatievorm te kiezen die het beste past bij de publieke taak. En deze taak bepaalt dan of een publiekrechtelijke of een privaatrechtelijke organisatie passend is.

De definitie van een verbonden partij, zoals opgenomen in het BBV luidt als volgt: 'een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie, waarin de provincie of de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft'.

Publiekrechtelijke organisaties zijn de gemeenschappelijke regelingen die op grond van de Wet Gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in het leven zijn geroepen. Daarvan zijn lichtere en zwaardere vormen te onderscheiden. Privaatrechtelijke organisaties zijn, onder andere, stichtingen, vennootschappen en verenigingen en vinden hun wettelijke bepalingen in het Burgerlijk Wetboek. Een gemeente heeft een bestuurlijk belang als zij zeggenschap heeft, dit kan door:

- het hebben van een zetel in het bestuur door een vertegenwoordiger van de gemeente, of
- het hebben van stemrecht.

Een gemeente heeft een financieel belang als zij middelen ter beschikking heeft gesteld die:

- ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij (leningen/aandelenkapitaal) en/of:
- ze aansprakelijk gesteld kan worden (borgstellingen/garanties).

Gemeenschappelijke regelingen voeren gemeentelijk beleid en/of beheer uit op verschillende terreinen. Soms is het verplicht dat een gemeenschappelijke regeling dat doet, in casus bij de Veiligheidsregio, de GGD en de Omgevingsdienst. In andere gevallen is sprake van beleid dat een gemeente niet alleen dan wel niet doeltreffend kan uitvoeren. De deelname in het aandeelkapitaal van een aantal vennootschappen vloeit in hoofdzaak voort uit de maatschappelijke belangen die door deze vennootschappen worden (werden) nagestreefd.

In de paragraaf Verbonden partijen wordt conform artikel 15 van het BBV inzicht verschaft in en informatie verwerkt over alle partijen waar de gemeente bestuurlijke en financiële banden mee onderhoudt en de ontwikkelingen die gaande zijn. Daarbij past het voorbehoud dat de financiële gegevens van private partijen veelal na de totstandkoming van de gemeentelijke jaarrekening voorhanden zijn. In dat geval zijn die gegevens niet ingevuld. Bij de komende programmabegroting zullen deze ontbrekende gegevens wél worden verwerkt.

Visie op verbonden partijen

De gemeenteraad heeft in het beleidskader Verbonden partijen (vastgesteld, juni 2018) de uitgangspunten bepaald bij het toetreden tot de verbonden partij.

Samenwerken, door het op afstand zetten van één of meerdere taken van de gemeente betekent ook dat zeggenschap wordt opgegeven. De veel gehoorde roep om 'grip' te verkrijgen is dan een logisch uitvloeisel van het feit dat de verantwoordelijkheid voor (de uitvoering van) die taak wél bij de gemeente blijft liggen.

Wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)

Op 1 juli 2022 is een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in werking getreden. De voornaamste doelstelling van deze wijziging is om de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen te versterken. Dit gebeurt door een versterking van de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenten. De belangrijkste wijzigingen zijn de volgende:

- meer betrokkenheid gemeenteraden door het invoeren van o.a. langere termijn P&C cyclus en actieve informatieplicht door de gemeenschappelijke regeling,
- versterking van de positie van de rekenkamer(functie),
- verkrijgen van grotere betrokkenheid van ingezetenen bij voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid.
- verplichte afspraken rond evaluatie en
- verplichte opneming van een uitgebreide uittredingsregeling.

Deelname in gemeenschappelijke regelingen

Gesubsidieerde arbeid Kop van Noord-Holland (GrGa)					
Vestigingsplaats	Schagen				
Website	https://www.grga.nl/				
Beleid					
Bestuurlijk belang	<p>De gemeenten Den Helder, Hollands Kroon en Schagen hebben een belang in de Gemeenschappelijke Regeling Gesubsidieerde Arbeid Kop van Noord-Holland (GR). Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal inwoners dat de gemeente heeft. De GR heeft een 100% deelneming in Probedrijven nv te Schagen.</p> <p>Portefuillehouder: P. Kos</p>				
Openbaar belang	<p>Integrale uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw) en de Participatievoorziening beschut werk (artikel 10b Participatiewet) en de daaruit voortvloeiende en daarmee verband houdende voorschriften en regelingen.</p>				
Partijen	Gemeenten Den Helder, Hollands Kroon en Schagen				
Stemverhoudingen	Iedere gemeente heeft een even zware stem.				
Financieel					
Financieel belang	31-12-2023	31-12-2022	Bedragen x € 1.000		
Aandelenkapitaal	€ 350	€ 350			
Exploitatiebijdrage	€ 8.396	€ 7.889			
Overige bijdragen					
Jaarrekening	31-12-2023	31-12-2022	Bedragen x € 1.000		
Eigen vermogen	€ 350	€ 50			
Vreemd vermogen	€ 2.959	€ 3.037			
Leningen/garanties					
Exploitatieresultaat					
Ontwikkelingen en risico's					
Ontwikkelingen	<p>Met ingang van het verslagjaar 2023 neemt de GRGA een rechtmatigheidsverklaring op in de jaarrekening. In 2023 is er voor het collectief vervoer een Europese aanbestedingsprocedure doorlopen en zijn de uitgaven vanaf 1 augustus 2023 rechtmatig. In de rechtmatigheidsverklaring staat aangegeven dat de verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens. De regeling Duurzaam aan het werk met Loonkostensubsidie is in 2023 geëvalueerd, aan de hand daarvan zijn er stappen gezet en is de verwachting dat het bereik onder de doelgroepen komende jaren wordt vergroot.</p>				
Risico's	Cao aanpassingen veroorzaken ook voor de gemeentebegroting hogere bijdragen.				

Veiligheidsregio Noord-Holland-Noord			
Vestigingsplaats	Alkmaar		
Website	https://www.vrnhn.nl/		
Beleid			
Bestuurlijk belang	<p>Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente, die dit lid vertegenwoordigt.</p> <p>Portefeuillehouder: J. de Boer</p>		
Openbaar belang	<p>Het gezamenlijk behartigen van belangen die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de veiligheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied.</p>		
Partijen	<p>Gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Dijk & Waard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel.</p>		
Stemverhoudingen	conform verdeelsleutel 9%		
Financieel			
Financieel belang	31-12-2023	31-12-2022	<i>Bedragen x € 1.000</i>
Aandelenkapitaal			
Exploitatiebijdrage	€ 4.025	€ 3.913	
Overige bijdragen			
Jaarrekening	31-12-2023	31-12-2022	<i>Bedragen x € 1.000</i>
Eigen vermogen	€ 5.333	€ 6.756	
Vreemd vermogen	€ 42.613	€ 41.948	
Leningen/garanties	€ 29.597	€ 30.860	
Exploitatieresultaat	€ -850	€ 798	
Ontwikkelingen en risico's			
Ontwikkelingen	<p>De verschillende crises, zoals de corona crisis, de Oekraïne crisis en de problemen rondom asielopvang, hebben in 2023 invloed gehad op de capaciteit en de financiën van de Veiligheidsregio.</p>		
Risico's	<p>Taakverschuiving/uitbreiden van taken van de Veiligheidsregio kan leiden tot meer financiële bijdragen en risico's. Ook het niet halen van prestatie-indicatoren kan mogelijk leiden tot meer financiën door investeringen. Ook zitten er risico's in de toenemende kosten door de cao-onderhandelingen, de olopemde inflatie en het energieverbruik waarvan de tarieven variabel zijn en niet meerjarig vastgelegd.</p>		

Regionaal Historisch Centrum Alkmaar (RHCA)			
Vestigingsplaats	Alkmaar	 Regionaal Archief Alkmaar	
Website	https://www.regionaalarchiefalkmaar.nl		
Beleid			
Bestuurlijk belang	Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente, die dit lid vertegenwoordigt. Portefeuillehouder: F. Camara		
Openbaar belang	RHCA voert de wettelijk verplichte taak uit tot het beheer van het gemeentearchief. Het in het samenwerkingsverband vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis door het opbouwen en beheren van een zo breed mogelijke collectie (regionaal) historisch bronnenmateriaal en deze op een zo actief mogelijke wijze dienstbaar maken voor een breed publiek.		
Partijen	De gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Dijk en Waard, Heiloo, Hollands Kroon, Schagen, Texel en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.		
Stemverhoudingen	12,5% (6 van de 48 stemmen)		
Financieel			
Financieel belang	31-12-2023	31-12-2022	<i>Bedragen x € 1.000</i>
Aandelenkapitaal			
Exploitatiebijdrage	€ 268	€ 263	
Overige bijdragen			
Jaarrekening	31-12-2023	31-12-2022	<i>Bedragen x € 1.000</i>
Eigen vermogen	€ 355	€ 392	
Vreemd vermogen	€ 1.071	€ 941	
Leningen/garanties			
Exploitatieresultaat	€ -37	€ 118	
Ontwikkelingen en risico's			
Ontwikkelingen	Er wordt onderzocht of het takenpakket van de Gemeenschappelijke Regeling uitgebreid of aangepast zal (moeten) worden door de komst en uitbreiding van e-depot en e-loket. Daarbij is gevraagd te kijken naar de rol van het Regionaal Archief in dit verband ten opzichte van de rol van de gemeenten. Blijft het e-loket een extra dienstverlening die apart wordt gefinancierd, of wordt het geïncorporeerd als taak voor het Regionaal Archief? Hier zal speciaal gelet worden op de financiële consequenties voor zowel de Gemeenschappelijke Regeling als voor de gemeenten. De Wet gemeenschappelijke regelingen wijzigt, de consequenties hiervan worden binnen de Regietafel onderzocht.		
Risico's	1. Wegvallen eigen inkomsten depotgebruik derden. 2. Risico's bij ontwikkeling e-depotvoorziening.		

GGD Hollands Noorden		 GGD Hollands Noorden Samen werken aan gezond leven	
Vestigingsplaats	Alkmaar		
Website	https://www.ggdhollandsnoorden.nl/		
Beleid			
Bestuurlijk belang	Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente, die dit lid vertegenwoordigt. Portefeuillehouder: P. Kos (P. de Vrij)		
Openbaar belang	Het gezamenlijk behartigen van belangen die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de gezondheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied.		
Partijen	Gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Dijk en Waard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel.		
Stemverhoudingen	8,1 %		
Financieel			
Financieel belang	31-12-2023	31-12-2022	Bedragen x € 1.000
Aandelenkapitaal			
Exploitatatiebijdrage	€ 3.702	€ 3.024	
Overige bijdragen			
Jaarrekening	31-12-2023	31-12-2022	Bedragen x € 1.000
Eigen vermogen	€ 2.110	€ -1.954	
Vreemd vermogen	€ 23.835	€ 25.057	
Leningen/garanties			
Exploitatieresultaat	€ 761	€ -3.691	
Ontwikkelingen en risico's			
Ontwikkelingen			
Risico's	Doorontwikkeling en ziekteverzuim JGZ, informatiebeveiliging en privacybescherming, gevolgen Covid19.		

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)					
Vestigingsplaats	Hoorn				
Website	https://www.odnhn.nl/				
Beleid					
Bestuurlijk belang	<p>Elk lid van het algemeen bestuur heeft een vastgesteld aantal stemmen, waarbij de stemverdeling voor de gemeenten is gebaseerd op de combinatie van inwoneraantal en in te brengen budget. Het aantal stemmen voor de Provincie is gebaseerd op het in te brengen budget.</p> <p>Portefeuillehouder: P. Bais</p>				
Openbaar belang	<p>De regeling is getroffen ter ondersteuning van de deelnemers bij de uitvoering van hun taken op het gebied van vergunningsverlening, toezicht en handhaving (landelijke milieu- en Wabotaken).</p>				
Partijen	<p>Gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Dijk & Waard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel.</p>				
Stemverhoudingen	5,59%				
Financieel					
Financieel belang	31-12-2023	31-12-2022	Bedragen x € 1.000		
Aandelenkapitaal					
Exploitatiebijdrage	€ 907	€ 888			
Overige bijdragen					
Jaarrekening	31-12-2023	31-12-2022	Bedragen x € 1.000		
Eigen vermogen		€ 4.855			
Vreemd vermogen		€ 5.481			
Leningen/garanties					
Exploitatieresultaat		€ 1.110			
Ontwikkelingen en risico's					
Ontwikkelingen					
Risico's					

Cocensus					
Vestigingsplaats	Heemskerk				
Website	https://www.cocensus.nl/				
Beleid					
Bestuurlijk belang	<p>Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente die dit lid vertegenwoordigt.</p> <p>Portefeuillehouder: P. van Diepen</p>				
Openbaar belang	<p>Het namens de dertien deelnemende gemeenten zo efficiënt mogelijk heffen, invorderen en kwijtschelden van gemeentelijke belastingen, lokale heffingen en rechten. Het uitvoeren van de Wet WOZ, BAG, afhandelen van bezwaar en beroep, taxatie van vastgoed en het beheer van vastgoedinformatie.</p>				
Partijen	<p>Gemeenten Alkmaar, Bergen, Beverwijk, Den Helder, Haarlem, Haarlemmermeer, Dijk en Waard, Hillegom, Oostzaan, Wormerland, Uitgeest, Castricum, Heiloo.</p>				
Stemverhoudingen	<p>7,1% (2 van de 28 stemmen)</p>				
Financieel					
Financieel belang	31-12-2023	31-12-2022	Bedragen x € 1.000		
Aandelenkapitaal					
Exploitatiebijdrage	€ 945	€ 936			
Overige bijdragen					
Jaarrekening	31-12-2023	31-12-2022	Bedragen x € 1.000		
Eigen vermogen		€ 489			
Vreemd vermogen		€ 16.188			
Leningen/garanties					
Exploitatieresultaat		€ 554			
Ontwikkelingen en risico's					
Ontwikkelingen	<p>Belangrijkste ontwikkeling voor 2023 is dat Cocensus heeft ingestemd voor 2023 voor alle deelnemende gemeenten de front-office belastingstaken dus het KCC-belastingen uit te voeren. Het belangrijkste argument voor onderbrengen van de KCC belastingactiviteiten bij Cocensus is een snellere en directere dienstverlening aan de burgers.</p>				
Risico's	<p>De verbonden partij heeft een beperkt eigen vermogen om risico's op te vangen; feitelijk staan de deelnemende partijen garant. Om de risico's te beheersen wordt 2x per jaar een uitgebreide risico-inventarisatie aan het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling voorgelegd.</p>				

Deelname in vennootschappen

Ontwikkelings- en Exploitiemaatschappij Willemsoord BV			
Vestigingsplaats	Den Helder		
Website	http://www.willemsoordbv.nl/		
Beleid			
Bestuurlijk belang	Gemeente Den Helder is 100% aandeelhouder. Het aandeelhouderschap wordt uitgeoefend door het college. Portefuillehouder aandeelhoudersrol: P. Kos (M. Wouters/F. Camara) Portefuillehouder opdrachtgeversrol: F. Camara		
Openbaar belang	De doelstelling van Willemsoord bv is 'het (her)ontwikkelen van gronden, gebouwen en/of andere registergoederen te Den Helder, waaronder de Oude Rijkswerf Willemsoord'. De kernactiviteiten van Willemsoord bv bestaan uit: <ul style="list-style-type: none"> - Het in stand houden en beheren, exploiteren van cultuur historisch erfgoed met als doel zelfstandig via bijdragen, verhuur vastgoed en het faciliteren van evenementen in de exploitatie te kunnen voorzien; - Het ondersteunen van huurders op Willemsoord in het aantrekken van bezoekers door middel van marketingactiviteiten en evenementen; - Het voeren van parkmanagement (afval en beveiliging). 		
Partijen	De gemeente Den Helder		
Stemverhoudingen	100%		
Financieel			
Financieel belang	31-12-2023	31-12-2022	<i>Bedragen x € 1.000</i>
Aandelenkapitaal			
Exploitatiebijdrage			
Overige bijdragen			
Jaarrekening	31-12-2021	31-12-2020	<i>Bedragen x € 1.000</i>
Eigen vermogen		€ 5.617	
Vreemd vermogen		€ 17.768	
Leningen/garanties		€ 18.018	
Exploitatieresultaat		€ 143	
Ontwikkelingen en risico's			
Ontwikkelingen	In 2023 is er een onderzoek gestart naar de bedrijfsvoering en governance van WOObv en Stichting Erfgoed Den Helder. Dit in verband met het te bekostigen (toekomstige) onderhoud en verduurzaming van Willemsoord. In afwachting van de jaarcijfers 2023 zijn deze vooralsnog P.M. geraamd.		
Risico's	In afwachting van de uitkomsten van het onderzoek naar de bedrijfsvoering van Willemsoord Bv wordt rekening gehouden met aanzienlijke investeringskosten die WOObv niet zelf kan dragen. In dit verband wordt voor de financiering ervan een beroep op de aandeelhouder gedaan.		

NV Port of Den Helder			
Vestigingsplaats	Den Helder		
Website	https://portofdenhelder.nl/		
Beleid			
Bestuurlijk belang	<p>Gemeente Den Helder is 100% aandeelhouder. Het aandeelhouderschap wordt uitgeoefend door het college.</p> <p>Portefuillehouder aandeelhoudersrol: P. van Diepen Portefuillehouder opdrachtgeversrol: P. Kos</p>		
Openbaar belang	<p>De vennootschap heeft ten doel het (doen) uitoefenen van het havenbedrijf en exploiteren van haven- en industrieterreinen.</p> <p>Onderdeel van het doel van de vennootschap is:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De ontwikkeling, de aanleg, het beheer en de exploitatie van haven en industriegebieden, in de ruimste zin van het woord. - De bevordering van een effectieve, veilige en efficiënte afhandeling van het scheepvaartverkeer en het zorg dragen voor nautische en maritieme orde en veiligheid in de door de vennootschap beheerde havens, alsmede het optreden als bevoegde havenautoriteit in het havengebied van Den Helder. - Het bevorderen van de economische ontwikkeling, het imago daaronder begrepen, binnen de door de vennootschap beheerde havens en industrieterreinen. - Het bevorderen van een veilige bedrijfsvoering, het stimuleren van een zo laag mogelijke milieubelasting en het betrachten van zorg voor een veilige woonomgeving. - Het opzetten, coördineren en uitvoeren van parkmanagement en het stimuleren en initiëren van samenwerking tussen bedrijven binnen de haven en industrieterreinen. - Het bevorderen en tot stand brengen van civiel medegebruik van de onder het beheer van het ministerie van Defensie staande havens en terreinen in Den Helder. - Het bevorderen van haven gebonden werkgelegenheid in de gemeente Den Helder en omliggende regio. - Het oprichten en verwerven van, het deelnemen in, het samenwerken met, het besturen van, alsmede het (doen) financieren van andere ondernemingen, in welke rechtsvorm dan ook. - Het verstrekken en aangaan van geldleningen, het beheren van en het beschikken over registergoederen en het stellen van zekerheden, ook voor schulden van anderen. <p>De vennootschap tracht haar doel onder meer te bereiken door</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het verwerven, vervreemden, bezwaren, stichten of doen stichten, ontwikkelen, exploiteren, beheren en administreren van registergoederen. - Het aangaan van joint ventures en het overigens deelnemen in het voeren van bestuur over andere ondernemingen en vennootschappen. - Het verlenen van diensten op administratief, (haven)technisch, financieel economisch of bestuurlijk gebied; - Het verwerven en/of exploiteren van vergunningen voor zover dienstbaar aan het in lid 2 (vgl. vorige bullet) bepaalde. - Het verrichten van al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn. 		
Partijen	De gemeente Den Helder		
Stemverhoudingen	100%		
Financieel			
Financieel belang	31-12-2023	31-12-2022	<i>Bedragen x € 1.000</i>
Aandelenkapitaal	€ 94	€ 94	
Exploitatiebijdrage			
Overige bijdragen			
Jaarrekening	31-12-2023	31-12-2022	<i>Bedragen x € 1.000</i>
Eigen vermogen	€ 24.912	€ 22.996	
Vreemd vermogen	€ 27.483	€ 22.996	
Leningen/garanties	€ 21.980	€ 14.794	
Exploitatieresultaat	€ 1.916	€ 1.388	

Ontwikkelingen en risico's	
Ontwikkelingen	<p>PoDH is betrokken bij een aantal waterstofprojecten in de haven zoals de productiefaciliteit voor blauwe waterstof en het tankstation voor groene waterstof op Kooyhaven. De omwonenden van Kooyhaven worden betrokken bij het proces dat het mogelijk moet maken dat geïnteresseerde bedrijven zich daar kunnen vestigen.</p> <p>Samen met de gemeente, Koninklijke Marine en Provincie Noord-Holland wordt in de Ontwikkeling Maritiem Cluster met oog voor ieders belangen een realistisch streefbeeld ontwikkeld voor de lange termijn en worden oplossingen gezocht voor het ruimtegebrek in de haven. Zo moet voldoende ruimte gevonden worden om de ontwikkelingen voor de offshore windmarkt en waterstofeconomie te kunnen faciliteren.</p> <p>PoDH treft voorbereidingen voor het vaarwegmanagement en de omvaarroute in verband met de renovatie van de Koopvaardersschutsluis.</p> <p>Er wordt samen met de gemeente uitvoering gegeven aan de aanbevelingen van het Rapport 'Den Helder in de lichtenlijn', zodat een goede basis wordt gelegd voor een duurzame exploitatie en duurzaam onderhoud van de haven.</p>
Risico's	<p>Als projecten gericht op ontwikkeling van meer ruimte in de zeehaven stagneren of niet doorgaan, wordt de aansluiting op de offshore windmarkt bemoeilijkt en vermindert het zicht op een gezond verdienmodel. De gebiedsontwikkeling maritiem cluster en het lange termijn perspectief maritiem cluster moet inzicht geven hoe de haven zich op lange termijn kan ontwikkelen.</p>

Zeestad CV		
Vestigingsplaats	Den Helder	
Website	https://zeestad.nl/	
Beleid		
Bestuurlijk belang	<p>De gemeente Den Helder is 49,5% aandeelhouder van Zeestad cv. Het aandeelhouderschap wordt uitgeoefend door het college.</p> <p>Portefuillehouder aandeelhoudersrol: P. van Diepen Portefuillehouder opdrachtgeversrol: M. Wouters</p>	
Openbaar belang	<ul style="list-style-type: none"> - Het verkrijgen, vervreemden, in (onder)erfpacht uitgeven, administreren, exploiteren, huren en verhuren van registergoederen. - Het zelf ontwikkelen en/of realiseren van registergoederen. - Het geheel of gedeeltelijk doen ontwikkelen en/of realiseren en/of verkopen van registergoederen en/of doen aannemen en uitvoeren van bouwwerken. - Het sluiten van overeenkomsten met gemeenten en/of andere overheidsinstellingen en/of derden in het kader van het ontwikkelen en/of realiseren van registergoederen. - Het optreden als tussenpersoon bij de aan en verkoop en bij de huur en verhuur van registergoederen. - Het ter leen verstrekken en het ter leen opnemen van gelden, al dan niet onder hypothecair verband. - Het op enigerlei wijze verstrekken van zekerheden of zich verbinden voor schulden en andere verplichtingen van de vennootschap of andere vennootschappen of ondernemingen die met haar in een groep zijn verbonden of van derden. - En al hetgeen daarmee verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin, alles in de Plangebieden verband houdend met de Plangebieden. <p>In concreto richt de cv zich op het creëren van een levendig stadshart met een compacte en aantrekkelijke mix van stedelijke functies en activiteiten. Herstel en ontwikkeling van de Stelling Den Helder.</p>	
Partijen	Gemeente Den Helder (commanditair vennoot), Provincie Noord-Holland (commanditair vennoot), Zeestad bv (beherend vennoot)	
Stemverhoudingen	49,5%	

Financieel			
Financieel belang	31-12-2023	31-12-2022	<i>Bedragen x € 1.000</i>
Aandelenkapitaal	€ 18	€ 18	
Exploitatiebijdrage			
Overige bijdragen			
Jaarrekening	31-12-2023	31-12-2022	<i>Bedragen x € 1.000</i>
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen		€ 74.377	
Leningen/garanties			
Exploitatieresultaat			
Ontwikkelingen en risico's			
Ontwikkelingen	De exploitatie van Zeestad loopt tot en met 31 december 2023, maar is met een jaar verlengd. Het aandeelhouderschap van de provincie NH en de gemeente loopt tot en met 31 december 2024. In de loop van 2024 zal duidelijk worden of Zeestad hierna een doorstart zal maken (Zeestad 2.0).		
Risico's	Er is nog steeds sprake van leegstand en een zwakke detailhandelsstructuur in het centrum. De investeringsbereidheid van ontwikkelaars van buiten de regio is vooralsnog beperkt. De ontwikkelkosten zijn aanzienlijk toegenomen (langere processen, kostenstijgingen op de bouwmarkt). Door goede afstemming tussen gemeente, Zeestad en de Woningstichting wordt getracht de aantrekkelijkheid van het stadshart te vergoten. De inzet is het verkleinen van het winkeloppervlak, het versterken van de woonfunctie en het opwaarderen van de openbare ruimte. Strategische partners hierin zijn de provincie en specifiek voor het Dijkkwartier ook HHNK. De beheersing van de geschetste risico's vraagt om goede bestuurlijke afstemming.		

Zeestad BV					
Vestigingsplaats	Den Helder				
Website	https://zeestad.nl/				
Beleid					
Bestuurlijk belang	Gemeente Den Helder is 50% aandeelhouder. Het aandeelhouderschap wordt uitgeoefend door het college. Portefuillehouder aandeelhoudersrol: P. van Diepen Portefuillehouder opdrachtgeversrol: M. Wouters				
Openbaar belang	De rol van de gemeente als participerende partij komt als volgt tot uiting: - Het optreden als beherend vennoot van een commanditaire vennootschap. - Het oprichten van, het deelnemen in-, het financieren van-, het samenwerken met-, het voeren van directie over - en het verlenen van adviezen en andere diensten aan vennootschappen of ondernemingen. - Het zelf ontwikkelen en/of realiseren van registergoederen. - Het geheel of gedeeltelijk doen ontwikkelen en/of realiseren en/of verkopen van registergoederen en/of doen aannemen en uitvoeren van bouwwerken. - Het sluiten van overeenkomsten met gemeenten en/of andere overheidsinstellingen en/of derden in het kader van het ontwikkelen en/ of realiseren van registergoederen. - Het optreden als tussenpersoon bij de aan en verkoop en bij de huur en verhuur van registergoederen. - Het ter leen verstrekken en het ter leen opnemen van gelden, al dan niet onder hypothecair verband. - Het op enigerlei wijze verstrekken van zekerheden of zich verbinden voor schulden en andere verplichtingen van de vennootschap of andere vennootschappen of ondernemingen die met haar in een groep zijn verbonden of van derden; - Het verkrijgen, exploiteren en vervreemden van industriële en intellectuele eigendomsrechten. Alsmede het verrichten van al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.				
Partijen	De gemeente Den Helder, Provincie Noord-Holland				
Stemverhoudingen	50%				
Financieel					
Financieel belang	31-12-2023	31-12-2022	Bedragen x € 1.000		
Aandelenkapitaal	€ 18	€ 18			
Exploitatiebijdrage					
Overige bijdragen					
Jaarrekening	31-12-2021	31-12-2020	Bedragen x € 1.000		
Eigen vermogen	€ 18	€ 18			
Vreemd vermogen					
Leningen/garanties					
Exploitatieresultaat					
Ontwikkelingen en risico's					
Ontwikkelingen	De activiteiten worden door Zeestad CV ontwikkeld.				
Risico's					

NV HVC			
Vestigingsplaats	Alkmaar		
Website	https://www.hvcgroep.nl/		
Beleid			
Bestuurlijk belang	De gemeente Den Helder bezit met 112 aandelen 3,17% van het aantal aandelen A van HVC. Het aandeelhouderschap wordt uitgeoefend door het college. Portefeuillehouder: M. Wouters		
Openbaar belang	De nv HVC heeft als doel zijn meerwaarde en maatwerk leveren aan haar aandeelhoudende gemeenten en waterschappen op het gebied van hergebruik van grondstoffen, afvalbeheer en het opwekken en leveren van duurzame energie. HVC ondersteund haar aandeelhouders in hun ambitie voor het realiseren van de landelijke doelstelling van 75% gescheiden inzameling en hergebruik van huishoudelijk afval. HVC draagt bij aan het realiseren van de ambitie voor gemeenten en waterschappen van 14% duurzame energie door te investeren in energieprojecten gericht op de productie (en afzet) van duurzame warmte, elektriciteit en gas. Als aandeelhoudende gemeente heeft Den Helder met HVC een dienstverleningsovereenkomst afgesloten voor de inzameling van huishoudelijk afval.		
Partijen	47 gemeenten in Noord- en Zuid-Holland, Flevoland en Friesland en 6 waterschappen in Noord- en Zuid-Holland.		
Stemverhoudingen	3,17%		
Financieel			
Financieel belang	31-12-2023	31-12-2022	Bedragen x € 1.000
Aandelenkapitaal	€ 248	€ 248	
Exploitatiebijdrage			
Overige bijdragen			
Jaarrekening	31-12-2023	31-12-2022	Bedragen x € 1.000
Eigen vermogen		€ 196.243	
Vreemd vermogen		€ 878.504	
Leningen/garanties			
Exploitatieresultaat		€ 28.139	
Ontwikkelingen en risico's			
Ontwikkelingen	In 2023 is het aantal deelnemende gemeente met 3 toegenomen. Haarlem, Zandvoort en Waterland zijn toegetreden. De garantstellingsprovisie in 2023 bedraagt € 1.785 (3,17% van € 56.250).		
Risico's			

Luchthaven Den Helder bv			
Vestigingsplaats	Den Helder		
Website	https://denhelderairport.nl/		
Beleid			
Bestuurlijk belang	<p>Gemeente Den Helder is 100% aandeelhouder. Het aandeelhouderschap wordt uitgeoefend door het college.</p> <p>Portefuillehouder aandeelhoudersrol: P. van Diepen Portefuillehouder opdrachtgeversrol: P. Kos</p>		
Openbaar belang	<p>- Het exploiteren van de luchthaven Den Helder door diensten te verlenen aan de offshore helikopter vervoersmarkt en de algemene luchtvervoersmarkt. - Het oprichten en verwerven van, het deelnemen in, het samenwerken met en het voeren van de directie over andere ondernemingen met een soortgelijk of aanverwant doel alsmede het (doen) financieren ook door middel van het stellen van zekerheden van andere ondernemingen, met name die waarmee de vennootschap in een groep is verbonden.</p> <p>Luchthaven Den Helder bv is 50% behorend vennoot van Den Helder Airport cv. De andere (stille) vennoot is CHC Helikopters. In de cv vinden de bedrijfsactiviteiten plaats.</p>		
Partijen	De gemeente Den Helder		
Stemverhoudingen	100%		
Financieel			
Financieel belang	31-12-2023	31-12-2022	Bedragen x € 1.000
Aandelenkapitaal	€ 45	€ 45	
Exploitatiebijdrage			
Overige bijdragen			
Jaarrekening	31-12-2023	31-12-2022	Bedragen x € 1.000
Eigen vermogen		€ 7.262	
Vreemd vermogen		€ 40	
Leningen/garanties		€ 40	
Exploitatieresultaat		€ 106	
Ontwikkelingen en risico's			
Ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> - Herpositionering als Nationale offshore luchthaven incl. lobby. - Onderhandeling Defensie inzake medegebruik - Offshore energy luchtbrug (Air charter) - Vergroening grondoperaties - Pilot duurzame luchtvaart (CO2-neutrale routeontwikkeling i.s.m. Provincie, Ministerie van I&W en Platform Duurzaam Vliegen - Maritieme luchtvaart innovaties (UAV, UAM) - Uitbreiding met een hangaar (om zowel helikopters als de aantrekkende fixed-wing markt te kunnen faciliteren) - Shortstay. Bestaand kantoorgebouw wordt omgebouwd tot shortstay voor offshore passagiers en medewerkers van de gevestigde offshore bedrijven en operators. - Nieuwe juridische structuur waarbij de risico's tussen Luchthaven BV en CHC gelijk worden verdeeld is operationeel. 		

Risico's	<ul style="list-style-type: none"> - De exploitatie van Den Helder Airport is afhankelijk van de ontwikkelingen van de energiemarkt (zowel fossiel als duurzaam) die van invloed zijn op het aantal vliegbewegingen en passagiers. - Het duurt het nog tot zeker 2030 voordat de huidige afname van vliegbewegingen gerelateerd aan de olie- en gasmarkt is vervangen door voldoende vliegbewegingen voor de markt van windenergie op zee. Een periode van tekorten kan gaan ontstaan. - Nog onbekend wat de financiële gevolgen zijn van het nieuwe contract met het RVB inzake medegebruik MVK De Kooy, de nieuwe juridische structuur en de overeenkomst met LVNL voor 1ATM.
----------	--

Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG Bank)					
Vestigingsplaats	Den Haag				
Website	https://www.bngbank.nl/Home				
Beleid					
Bestuurlijk belang	<p>Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal aandelen dat de gemeente bezit. De gemeente Den Helder bezit 0.39% van de aandelen, dat zijn 211.731 aandelen met een nominale waarde van 2,50 per stuk.</p> <p>Portefeuillehouder: P. van Diepen</p>				
Openbaar belang	<p>BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.</p> <p>Toelichting: het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkteerrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.</p>				
Partijen	Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden, gemeenten, provincies en de Staat.				
Stemverhoudingen	0,39%				
Financieel					
Financieel belang	31-12-2023	31-12-2022	Bedragen x € 1.000		
Aandelenkapitaal	€ 529	€ 529			
Exploitatiebijdrage	€ 0				
Overige bijdragen					
Jaarrekening	31-12-2023	31-12-2022	Bedragen x € 1.000		
Eigen vermogen		€ 4.615			
Vreemd vermogen		€ 107.459			
Leningen/garanties					
Exploitatieresultaat		€ 300			

Ontwikkelingen en risico's	
Ontwikkelingen	
Risico's	De BNG Bank heeft een credit rating van AAA bij Moody's, bij Standard & Poor's en bij Fitch. BNG Bank staat in de top 5 van veiligste banken ter wereld. De uitstekende kredietwaardigheid verschaft de bank een sterke inkooppositie op de internationale geld- en kapitaalmarkt. Verder leent de gemeente geld van de BNG Bank, niet andersom.

NV Houdstermaatschappij Gasbedrijf Kop van Noord-Holland	
Vestigingsplaats	Amsterdam
Website	

Beleid

Bestuurlijk belang	Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal aandelen dat de gemeente bezit. De gemeente Den Helder bezit 12% van de aandelen. Bevoegdheid om in samenspraak met de gemeenten in de Kop van Noord-Holland een voordracht te doen tot benoeming van een lid van de Raad van Commissarissen. Portefeuillehouder:
Openbaar belang	NV Houdstermaatschappij Gaskop Noord-Holland (GKNH) in liquidatie.
Partijen	Gemeenten uit Noord-Holland.
Stemverhoudingen	12%

Financieel

Financieel belang	31-12-2023	31-12-2022	Bedragen x € 1.000
Aandelenkapitaal			
Exploitatiebijdrage			
Overige bijdragen			
Jaarrekening			<i>Bedragen x € 1.000</i>
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen			
Leningen/garanties			
Exploitatieresultaat			

Ontwikkelingen en risico's

Ontwikkelingen	In de aandeelhouders vergadering van 21 juni 2017 is besloten de aandelen Alliander, die de vennootschap tot dan toe hield, aan de verschillende gemeenten over te dragen. Sinds 18 december 2017 is Den Helder rechtstreeks aandeelhouder van Alliander. Op 20 juni 2017 is besloten de vennootschap te ontbinden. Om te komen tot definitieve ontbinding diende eerst het geschil met de belastingdienst rondom de vennootschapsbelasting over de jaren 2016 en 2017 te worden beslecht. Met dagtekening 16 oktober 2020 heeft de vereffenaar laten weten dat het geschil is beëindigd. De liquidatie-uitkering is in 2020 reeds ontvangen en definitieve ontbinding zal zo spoedig mogelijk plaats vinden. Het belang in deze vennootschap vertegenwoordigt hierdoor geen waarde meer.
Risico's	

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord NV			
Vestigingsplaats	Alkmaar		
Website	https://nhn.nl/		
Beleid			
Bestuurlijk belang	<p>Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal aandelen dat de gemeente bezit. Aandelenverdeling: 49 % provincie Noord-Holland 17 % gemeenten in de regio Kop van Noord-Holland 17 % gemeenten in de regio Alkmaar 17 % gemeenten in de regio West-Friesland.</p> <p>Portefeuillehouder: T. Augustijn</p>		
Openbaar belang	<p>- Het versterken van de strategische samenwerking van en onderlinge afstemming tussen ondernemers, onderwijsinstellingen, kennisinstellingen, lokale en provinciale overheden en regionale samenwerkingsverbanden in de noordelijke regio van Noord-Holland.</p> <p>- Het verder ontwikkelen van een positief vestigings- en ondernemersklimaat in de noordelijke regio van Noord-Holland.</p> <p>- En het collectief en effectief representeren van de noordelijke regio van Noord-Holland in haar belangen, ambities en doelstellingen en bij mogelijke samenwerkingsmogelijkheden met andere regio's in Nederland of daarbuiten, en al hetgeen met het voorgaande verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn.</p> <p>Daarnaast faciliteert het Ontwikkelingsbedrijf de lobby voor de gemeenten. Tot 2022 is de destiniemerketingorganisatie HbA ondergebracht bij het Ontwikkelingsbedrijf</p>		
Partijen	<p>Provincie Noord-Holland, Gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Dijk en Waard, Heiloo, Koggenland, Hollands Kroon, Hoorn, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec, Texel en Uitgeest.</p>		
Stemverhoudingen	5,88%		
Financieel			
Financieel belang	31-12-2023	31-12-2022	<i>Bedragen x € 1.000</i>
Aandelenkapitaal			
Exploitatiebijdrage			
Overige bijdragen			
Jaarrekening	31-12-2021	31-12-2020	<i>Bedragen x € 1.000</i>
Eigen vermogen	€ 1.239	€ 1.168	
Vreemd vermogen	€ 2.748	€ 2.616	
Leningen/garanties	€ 0		
Exploitatieresultaat	€ 70	€ 291	

Ontwikkelingen en risico's	
Ontwikkelingen	<p>- Per 21 maart 2022 is Esther Zijl de nieuwe directeur-bestuurder van het Ontwikkelingsbedrijf. Zij volgt Thijs Pennink op.</p> <p>- Het proces van de eindevaluatie is gestart. De huidige dienstverleningsovereenkomst eindigt op 31 december 2024 en uiterlijk in mei 2023 dient de samenwerking geëvalueerd te zijn om een besluit te kunnen nemen ten aanzien van de verlenging van de dienstverleningsovereenkomst.</p> <p>- ROM InWest is in oktober 2021 opgericht om ondernemers in Noord-Holland te helpen met hun ondernemingsplannen en investeringen. Voor het Ontwikkelingsbedrijf zal 2023 in het teken staan van het versterken en effectueren van de samenwerking met ROM InWest.</p> <p>- Per 2022 is er in Noord-Holland Noord een nieuwe governancestructuur. Naast de drie inhoudelijke bestuurlijk overleggen Economie, Wonen en Bereikbaarheid is er een overkoepelend Integraal Bestuurlijk Afstemmingsoverleg (IBAO). Het secretariaat van deze overleggen is belegd bij het Ontwikkelingsbedrijf.</p> <p>- Om de regionale samenwerking goed gestalte te kunnen geven, wordt sinds eind 2021 gewerkt aan het opstellen van een Economische agenda.</p> <p>- Inmiddels is een groot energie-innovatieprogramma Noord-Holland Noord vormgegeven. De samenwerking met de New Energy Coalition is nog verder versterkt en stap voor stap ontwikkelt de regio zich als een innovatieve hotspot voor energie-innovatie.</p>
Risico's	Er worden geen risico's voorzien, ook niet door de coronacrisis. De liquiditeitspositie van het Ontwikkelingsbedrijf is gezond.

Alliander NV		
Vestigingsplaats	Arnhem	
Website	https://www.alliander.com/nl/	
Beleid		
Bestuurlijk belang	<p>De grootste aandeelhouders zijn de provincies Gelderland (44,68%), Friesland (12,65%) en Noord-Holland (9,16%) en de gemeente Amsterdam (9,16%). De overige aandeelhouders hebben minder dan 3% aandelen. De gemeente Den Helder bezit 473.825 aandelen van de totaal 136.794.964 uitgegeven aandelen à € 5 nominaal (0,35%).</p> <p>Portefeuillehouder: P. Bais</p>	
Openbaar belang	<p>Alliander is een energienetwerkbedrijf. Dagelijks ondersteunt het ruim 3 miljoen klanten met toegang tot energie. Het zorgt voor een betaalbare, betrouwbare en bereikbare energievoorziening in een groot deel van Nederland. Als netwerkbedrijf is Alliander verantwoordelijk voor de regionale distributie van energie, zoals elektriciteit, (bio)gas en warmte. Alliander wil haar positieve invloed, zoals het welzijn van de klanten vergroten dankzij een betrouwbare, betaalbare en voor iedereen onder gelijke condities toegankelijke energievoorziening. Daarnaast wil Alliander haar negatieve invloed, zoals de uitstoot van broeikasgassen, minimaliseren.</p>	
Partijen	De aandeelhouders zijn provincies en gemeenten.	
Stemverhoudingen	0,35%	

Financieel			
Financieel belang	31-12-2023	31-12-2022	<i>Bedragen x € 1.000</i>
Aandelenkapitaal	€ 253	€ 253	
Exploitatiebijdrage			
Overige bijdragen			
Jaarrekening	31-12-2023	31-12-2022	<i>Bedragen x € 1.000</i>
Eigen vermogen		€ 4.570.000	
Vreemd vermogen		€ 6.106.000	
Leningen/garanties		€ 2.078	
Exploitatieresultaat		€ 198.000	
Ontwikkelingen en risico's			
Ontwikkelingen	<p>De provincie Noord-Holland, Liander en TenneT werken samen en in overleg met de gemeenten, zowel ambtelijk als bestuurlijk, in een Taskforce Energie-Infrastructuur Noord-Holland. Vanuit deze Taskforce pakken zij in drie sporen gezamenlijk het volgelopen elektriciteitsnet aan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sneller realiseren energie-infrastructuur: oplossen van de knelpunten van vandaag, bijv. de uitbreiding van het onderstation aan de Landmetersweg 2. Integraal programmeren energiesysteem van de toekomst: keuzes maken voor de toekomst, ontwerpen, sturen en programmeren. Hiervoor is o.a. op 20 juni een Deepdive gehouden met de gemeente, PoDH en defensie. 3. Slimme energie-oplossingen: efficiënter benutten van de bestaande infrastructuur. 		
Risico's			

Mobipunten B.V.	
Vestigingsplaats	Anna Paulowna
Website	
Beleid	
Bestuurlijk belang	Het project Mobipunten is onderdeel van De Kop Werkt! en wordt uitgevoerd samen met de gemeenten Schagen en Hollands Kroon. Portefeuillehouder: T. Augustijn
Openbaar belang	Via de Mobipunten wordt ook in de kleine kernen in de regio deelmobiliteit opgezet, waarmee de bereikbaarheid van de gehele regio wordt verbeterd. Traditionele deelconcepten zullen hier naar verwachting niet snel hun diensten aanbieden in verband met de financieel minder gunstige businesscase. Dat maakt het noodzakelijk dat de overheid via deze BV hier de eerste stap in zet.
Partijen	Gemeente Den Helder, Hollands Kroon en Schagen
Stemverhoudingen	Mobipunten B.V. is een verbonden partij waarbij de gemeente een indirect belang heeft. De verdeling is 1/3 per aandeelhouder; gemeente Den Helder, de gemeente Hollands Kroon en de gemeente Schagen.

Financieel			
Financieel belang	31-12-2023	31-12-2022	<i>Bedragen x € 1.000</i>
Aandelenkapitaal	€ 300	€ 300	
Exploitatiebijdrage			
Overige bijdragen			
Jaarrekening	31-12-2021	31-12-2020	<i>Bedragen x € 1.000</i>
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen			
Leningen/garanties			
Exploitatieresultaat			
Ontwikkelingen en risico's			
Ontwikkelingen			
Risico's	<p>Per jaar heeft de gemeente Den Helder € 15.000 beschikbaar gesteld voor deelauto's. Het kan lastig worden om daarmee te sturen. In de kadernota is alleen een bedrag genoemd, geen voorwaarden. Per jaar kan dat geld ingetrokken worden. Het is zaak om goed positie te kiezen en scherp te zijn.</p> <p>Daarnaast heeft Den Helder 1/3 van de aandelen van Mobipunten BV. Daarmee draait Den Helder op voor 33% van de eventuele verliezen.</p>		

Deelname in verenigingen en stichtingen

Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)			
Vestigingsplaats	Den Haag		
Website	https://vng.nl/		
Beleid			
Bestuurlijk belang	Den Helder is lid van de vereniging om haar belangen te behartigen bij het Rijk.		
Openbaar belang	<p>De VNG heeft als doel de lokale overheid te versterken zodat zij hun inwoners optimaal kunnen bedienen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zij ondersteunt de leden collectief en individueel bij de vervulling van hun bestuurstaken. - Voor de leden of groepen van leden maakt zij afspraken met andere overheden over het arbeidsvoorwaardenbeleid in de overheidssector en overeenkomsten inzake arbeidsvoorwaarden van personeel in de sector gemeenten aangaan met werknemersorganisaties. - Zij behartigt de publieke belangen van de gemeenten in relatie met de andere overheden. 		
Partijen	352 gemeenten (per 1 januari 2021)		
Stemverhoudingen	In principe 1 stem op de 352 leden. In de praktijk blijken deelgroepen (grote gemeenten in diverse klassen) daarnaast invloed te hebben.		
Financieel			
Financieel belang	31-12-2023	31-12-2022	Bedragen x € 1.000
Aandelenkapitaal			
Exploitatiebijdrage	€ 88	€ 84	
Overige bijdragen			
Jaarrekening	31-12-2023	31-12-2022	Bedragen x € 1.000
Eigen vermogen		€ 51.704	
Vreemd vermogen		€ 112.794	
Leningen/garanties			
Exploitatieresultaat		€ -4.219	
Ontwikkelingen en risico's			
Ontwikkelingen			
Risico's	Koersrisico's belegd vermogen, resultaat projecten, afrekening ontvangen subsidies, resultaat van de bedrijven die onder de VNG vallen. Daarnaast nog het eigen risico van de WW en bovenwettelijke WW.		

Grondbeleid

Algemeen

In de paragraaf grondbeleid staat de wijze waarop de gemeente haar grondbeleid uitvoert en uit gaat voeren centraal. We geven een actuele prognose van de te verwachten resultaten van alle grondexploitaties die de gemeenteraad heeft vastgesteld. Daarnaast brengen we de financiële risico's voor de vastgestelde grondexploitaties in beeld.

Van ontwikkeling naar herontwikkeling

Met een verscheidenheid aan woonmilieus en voorzieningen biedt Den Helder een prettige omgeving voor mensen die in de Kop willen wonen. Dat is ook te zien. Woningen staan minder lang te koop en ook op de huurmarkt is er meer druk gekomen. Er is een voorzichtige groei te zien in het aantal inwoners en doordat er meer woningen worden gebouwd dan gesloopt neemt ook de woningvoorraad toe.

Daarnaast kan de gewenste groei door de Koninklijke Marine van het aantal medewerkers leiden tot een vergroting van het draagvlak voor onze voorzieningen en meer woonwensen in Den Helder. In het Helders Perspectief is de ambitie van krimp naar groei in vier programmalijnen vertaald. Eén van de programmalijnen is een aantrekkelijke woningmarkt, dat stevig inzet op de woningbouwopgave. Het collegeprogramma 2022-2026 zet in op een woningbouwprogramma van tenminste 1500 woningen in de periode 2020-2030. Het programma zet in op stedelijk bouwen in Den Helder en voortzetting van de stedelijke vernieuwing in het stadshart en Nieuw Den Helder. Daarnaast liggen er mogelijkheden tot kleinschalige woningbouw aan de randen van de kernen in het landelijk gebied, zoals Julianadorp. Tevens is de toekomstige buitenstedelijke ontwikkeling Julianadorp/ONS in voorbereiding in samenwerking met andere partijen. Deze mogelijke ontwikkelgebieden zijn doorvertaald naar de Omgevingsvisie van Den Helder.

Meer partijen krijgen invloed op ontwikkelingen

Het krachtenveld dat invloed uitoefent op de ontwikkeling van de stad is complex. Bestaande en toekomstige bewoners willen over hun woonomgeving meepraten en meedenken en dit is ook waar de Omgevingswet op in zet. Ook ondernemers willen actief betrokken worden. En natuurlijk willen ontwikkelaars, beleggers en corporaties hun inbreng hebben. Deze ingewikkelde mix van visies, belangen en competenties vraagt om een goede regisseur van het ontwikkelproces. Het is samen ontdekken hoe het proces het beste vorm kan worden gegeven en ieder project vraagt om maatwerk.

Het aantal actieve marktpartijen in Den Helder is beperkt. Om een beter functionerende marktwerking te laten ontstaan is deze gebaat bij meer en qua aard diverse marktpartijen die er actief zijn. De gemeente heeft een aanzienlijke woningbouwopgave, waarvoor het van belang is dat de gemeente zich duidelijker gaat positioneren en presenteren zodat er marktpartijen worden aangetrokken die hier een rol in gaan spelen. De omgevingsvisie speelt een belangrijke rol in het geven van meer aan de ontwikkelingen waar Den Helder voor staat. In de verschillende woningbouwontwikkelingen worden afwegingen gemaakt met welke partijen het beste samen kan worden gewerkt. Bij de verkoop van grond zijn wij als gemeente verplicht om een selectieprocedure met meerdere partijen te doorlopen. De komende jaren, waarbij meerdere projecten op de markt worden gebracht, gaat uitwijzen of Den Helder de markt kan aantrekken voor de opgave die er ligt.

Financieel rendement en risicobeheersing komen onder druk

De toegenomen vraag naar woningen met de daarbij hoge verkoopsnelheid heeft ervoor gezorgd dat de gemeente Den Helder actief nieuwe ontwikkelgebieden in visievorming en voorbereiding heeft gebracht. Momenteel is de woningmarkt weer wat afgevlakt. Stijgende (bouw)kosten en een hogere hypotheekrente zijn hier onder meer de oorzaak van. Inmiddels is de hypotheekrente wel weer aan het dalen.

De risico's van ontwikkelingen worden groter door de toenemende complexiteit en de vele investeringen die gedaan moeten worden. Door een toenemende vraag naar woningen lopen levertijden op onderdelen en bouwstoffen op en personeel is moeilijk te vinden. Door oplopende bouwkosten komen grondprijzen onder druk te staan. Dit leidt mogelijk tot tekorten op projecten of stagnatie in het bouwproces. Gezocht wordt naar alternatieve financieringsconstructies en samenwerkingsvormen om deze projecten te kunnen financieren.

Daarnaast hebben aanpassingen van de Rijksoverheid in natuurwetgeving (op het gebied van stikstofbeleid) en bodemkwaliteit (op het gebied van PFAS) grote invloed op de mogelijkheden en wijze om projecten tot ontwikkeling te brengen. Dit vergt meer onderzoek voorafgaand aan een ontwikkeling en kan leiden tot andere methodes van uitvoering. Ook van netcongestie ondervinden ontwikkelingen last. Het is niet meer zo dat alleen bedrijven hiervan last ondervinden maar ook woningen kunnen niet altijd op tijd worden aangesloten. Instabiele politieke situaties op wereldniveau kan onzekerheid veroorzaken en invloed op de economie en de woningmarkt uitoefenen.

Macro-economische invloeden

Het afgelopen decennium is duidelijk geworden dat de wisselingen in de markt vragen om meer flexibel overheidsoptreden. Nu is juist een afvlakkende woningmarkt te zien en ontwikkelaars die worden geconfronteerd met hoge bouwkosten. Het blijft daardoor belangrijk om vinger aan de pols te houden en de marktsituatie actief te blijven volgen om zodoende daarop in te kunnen spelen.

Grondbeleid kan worden ingezet om duurzame gebiedsvernieuwing te stimuleren. Door regelgeving van de afgelopen jaren en de energietransitie is de vraag naar duurzame bouw in een stroomversnelling geraakt. De energieprestatie-eisen zijn ook steeds meer opgeschroefd. Dit heeft effect gehad op de wijze van bouwen en de vraag naar energiezuinige woningen. Klimaatadaptief en circulair bouwen gaan een steeds grotere rol spelen in het bouwproces en hier wordt landelijk volop mee geëxperimenteerd. Vanuit de Rijksoverheid wordt hier ook op ingezet. Om afspraken die gemaakt zijn over duurzaamheid te realiseren, heeft de gemeente zowel in een faciliterende rol als in een actieve rol sturingsmogelijkheden. Er kan verschil zitten tussen enerzijds het gewenste financieel resultaat en anderzijds de gewenste duurzame invulling. Duurzaamheid en de ontwikkelingen op de energiemarkt maken echter steeds meer onderdeel uit van het reguliere ontwikkel/bouwproces en worden door de markt gevraagd. Hierdoor neemt de financiële haalbaarheid van projecten toe. In de projecten Station Zuid en Tillenhof wordt circulair bouwen uitgewerkt.

Wijze van grondbeleid

Het grond- en vastgoedbeleid is een belangrijk instrument voor een gemeente. De gemeente kan met haar beleid veel invloed uitoefenen op haar eigen ontwikkelingen en die van andere partijen, waaronder ontwikkelaars, corporaties en ondernemers. De afgelopen jaren lag de nadruk in het vastgoedbeleid op afstoten en beheren van het gemeentelijk vastgoed. Met het vaststellen van het Beleidskader Vastgoed 2022-2024 geven we meer invulling aan de strategische rol die we als vastgoedeigenaar hebben. Het vastgoedbeleid moet volgend en ondersteunend zijn aan de gemeentelijke beleidsdoelstellingen. Hierbij streven we naar een kernportefeuille met vastgoed wat hieraan ondersteunend is. Bij stadsontwikkelingsopgaven vertegenwoordigt de eigen vastgoedpositie een strategische waarde. Zo nodig zal er strategisch vastgoed aangekocht moeten worden. Vanuit het vastgestelde grondbeleid wordt een actieve houding in het positioneren en objectief uitdragen van Den Helder aangenomen om de komende jaren verder te kunnen bouwen.

Het grond- en vastgoedbeleid staat in dienst staan van de ambities van de stad. Het is dus geen doel op zichzelf maar een middel om de visie op de stad te realiseren. Deze visie hebben wij vastgelegd in diverse beleidskaders en in de programmabegroting. Hierin staat genoemd wat we willen bereiken, oftewel: wat zijn de ambities. De vaststelling van deze ambities in ruimtelijke plannen maakt nog niet dat de plannen daadwerkelijk overeenkomstig de door de gemeente gestelde wensen en eisen worden gerealiseerd. Het gemeentelijk grondbeleid is vastgelegd in beleidskader Grondbeleid 2019. De wijze waarop de gemeente invloed uitoefent op de realisatie van ruimtelijke plannen is de essentie van gemeentelijke grondbeleid.

De situatie is bepalend voor de gemeentelijke rol in een gebiedsontwikkeling, ook wel situationeel grondbeleid genoemd. De keuze voor actief of faciliterend grondbeleid, of een combinatie hiervan, is met name afhankelijk van de geformuleerde doelstellingen en de rol die marktpartijen daarin kunnen spelen. Eigen grondbezit c.q. actief grondbeleid draagt altijd bij aan de realisatie van de doelen en is in sommige gevallen noodzakelijk om de doelen te bereiken. Maar betekent veelal dat de gemeente (financieel) risicodragend opereert. Doordat niet alle ruimtelijke doelen via faciliterend grondbeleid zijn te realiseren is actieve ontwikkeling, ondanks de kosten en/of risico's, vaak nodig. Om de huidige ambities die de gemeente heeft waar te maken speelt de gemeente een actieve rol in ontwikkelingen.

Uitgangspunt is dat toekomstige ontwikkelingen per saldo een waardevolle en duurzame toevoeging moeten zijn voor de omgeving (mens en natuur) en zo min mogelijk negatieve effecten hebben op de omgeving. Onder de nieuwe Omgevingswet wordt een grondontwikkeling gezien als onderdeel van een gebiedsvisie. Dit betekent dat het integraal resultaat uitgangspunt vormt bij een gebiedsontwikkeling. Het gaat daarbij om zowel het financieel resultaat als het maatschappelijk resultaat. Verschillende ontwikkelingen of wensen in een gebied kunnen we met elkaar in verbinding brengen, ook buiten de plangrenzen van het feitelijke ontwikkelingsgebied. Daarbij kijken we of er kostendragers in een gebied aanwezig zijn die ertoe kunnen leiden dat we gewenste maatschappelijke en/of ruimtelijke ontwikkelingen in samenhang kunnen realiseren.

Gronden per 1 januari in ontwikkeling genomen

Onderstaand geven we een analyse van het geprognosticeerde planresultaat van de per 1 januari 2024 in exploitatie genomen gronden. Het betreft het project Willem Alexanderhof en Molenwerf.

In de tabel geven we voor de locatie weer wat het verwachte planresultaat is.

Complex		Boekwaarde complex 31-12	Resultaat (Eindwaarde) incl. voorzieningen
Willem-Alexanderhof	Grondexploitatie	18.997.727	0
	Voorziening	8.623.823	
Totaal		10.373.904	0
Molenwerf	Grondexploitatie	1.314.527	0
	Voorziening	824.861	
Totaal		489.666	0

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de gronden die we in exploitatie hebben genomen op eindwaarde een neutraal resultaat hebben. Dit resultaat is inclusief de getroffen voorzieningen van € 9.448.684 (voorziening is bepaald op eindwaarde).

Analyse

Onderstaand geven we een analyse van het planresultaat van de gronden die we in exploitatie genomen hebben per 1 januari 2024. De grondexploitaties van plangebieden rekenen we door met parameters voor rente, kostenstijging en opbrengstenstijging om het resultaat van kosten en opbrengsten op einddatum te kunnen berekenen. Vervolgens maken we het resultaat contant (NCW) naar een gewenste peildatum (meestal het begin van het lopend jaar) en bepalen we de eventuele verliesvoorziening op eindwaarde. We hebben de volgende parameters gehanteerd:

- Willem-Alexander Hof: rente 0,68%, kostenstijging 2% en 3% en de opbrengstenstijging varieert van 0%, 0,5% en 1,5%.
- Molenwerf: rente 0,68%, kostenstijging 5%, opbrengstenstijging 2,0%

We hebben de grondexploitaties op netto contante waarde (NCW) gebracht met een disconteringsvoet van 2% conform de regelgeving Bbv (Besluit Begroting en Verantwoording).

BBV

De richtlijnen voor het BBV zijn een belangrijk instrument om de eenduidige uitvoering en toepassing van het BBV te bevorderen. Voor de grondexploitaties zijn de volgende richtlijnen, waarvan verwacht wordt dat deze opgevolgd worden, het belangrijkste:

- Om de risico's die samenhangen met zeer lang lopende projecten te beperken mag de looptijd van een grondexploitatiecomplex maximaal 10 jaar bedragen.
- De toegestane toe te rekenen rente aan bouwgrond in exploitatie moet worden gebaseerd op de daadwerkelijke te betalen rente over het vreemd vermogen.
- De disconteringsvoet die moet worden gehanteerd in de berekening van de contante waarde voor het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties wordt voor alle gemeenten gelijk gesteld.

Willem-Alexander Hof en Molenwerf

Willem Alexanderhof

Het financiële resultaat van de huidige grondexploitatie is nagenoeg neutraal ten opzichte van 2022 (2023: -8.623.823 eindwaarde, -8.064.130 contante waarde). Het bestaande verlies is met een voorziening afgedekt. De grondexploitatie gaat uit van de ontwikkeling van het totale plangebied gelegen binnen de Zuiderhaaks. De grond van fase 5 buiten de Zuiderhaaks staat onder de materiële activa. De ontwikkeling van Willem Alexanderhof verloopt momenteel zeer voorspoedig. De eerste vier fasen zijn grotendeels afgerond waarbij deze fasen ook hun definitieve inrichting hebben gekregen. De vijfde fase wordt momenteel deels gebouwd en zal naar verwachting dit jaar worden opgeleverd. Een klein deel van het ontwikkelgebied langs de Zuiderhaaks bij de derde fase moet nog in verkoop worden gebracht, samen met een drietal kavels in de eerste fase en één kavel in de tweede fase. Meer dan 400 woningen van het totale bouwprogramma van meer dan 600 woningen is in Willem Alexanderhof zijn nu in ontwikkeling of reeds gebouwd.

Het perceel aan de zuidkant van de ijsbaan wordt ook verder uitgewerkt, in aansluiting op de in maart 2023 afgesloten intentieovereenkomst met Scholen aan Zee en Basisscholen Den Helder Meerwerf.

Molenwerf

Op 14 december 2020 heeft de gemeenteraad de grondexploitatie Vinkenterrein (nu: Molenwerf) en het voorlopig stedenbouwkundig ontwerp vastgesteld. Door het college is een ontwikkelovereenkomst vastgesteld waarin afspraken zijn gemaakt tussen drie partijen, te weten Helder Vastgoed, de Molenstichting en de gemeente. Het financiële resultaat van de huidige grondexploitatie is nagenoeg neutraal ten opzichte van 2022 (2023: € -824.861,- eindwaarde, € -792.831 contante waarde). Het bestaande verlies is met een voorziening afgedekt.

De verwachte looptijd van het project is nog 1 jaar. Het bouwrijp maken is uitgevoerd en de woningen worden momenteel gebouwd. Binnenkort wordt gestart met de bouw van de molen zelf en de garageboxen. De grondexploitatie ziet toe op een klein deel nog bouwrijp maken (riool), het woonrijp maken, plankosten en voorbereiding en toezicht. De opbrengsten bestaan uit de grondprijs conform wat is overeengekomen tussen Helder Vastgoed en de gemeente voor de ontwikkeling ten behoeve van woningen en garageboxen en opbrengsten uit grondverkoop ten behoeve van het vergroten van tuinen. In het gebied worden 36 woningen gerealiseerd (waarvan meer dan de helft middenhuur).

Risico's

Aan gebieden die we in ontwikkeling nemen, zijn risico's verbonden, zoals:

- Tegenvallende grondverkoop, waardoor de exploitatieperiode langer wordt.
- Afwaardering van de grondprijzen door de actuele marktsituatie.
- Kostenstijgingen die optreden.

Andere voorbeelden van risico's zijn:

- Noodzakelijke, onverwachte investeringen.
- Veranderde wettelijke regelgeving.
- Planologische procedures die langer duren en daardoor vertragend en kostenverhogend werken.

Om de gevolgen van risico's financieel te kunnen opvangen, maken we hiervoor een reservering in de algemene reserve.

De gehanteerde risicoanalyse bestaat uit een opslag op de nog te maken kosten en een opslag op de nog te realiseren opbrengsten. Hieronder geven we het risico weer van de per 1 januari 2024 in exploitatie zijnde gronden. Het betreft het gebied Willem Alexanderhof en Molenwerf.

Complex	Te realiseren kosten	Te realiseren opbrengsten	Risico-opslag	Ontwikkelrisico
Willem Alexanderhof	7.432.000	18.152.000	5,0%	1.279.200
Molenwerf	814.000	1.302.000		105.800
Totaal gronden in exploitatie	8.246.000	19.454.000		1.385.000

Wij lopen voor de grondexploitaties een risico op onvoorziene financiële tegenvallers. Het risico is gerelateerd aan de nog te realiseren kosten en opbrengsten. Grootste risico's schuilen aan de opbrengstenkant van de projecten. De opbrengsten zijn later in de tijd gefaseerd dan de investeringen. Een groot deel van de investeringen doen we vooraf (verwervingen, bouwrijp maken en dergelijke) om het mogelijk te maken grond te verkopen en opbrengsten te realiseren. Vertraging in het project en hierdoor het later realiseren van de opbrengsten hebben dan ook een negatief effect op het resultaat van het project.

Willem Alexanderhof betreft een langdurige exploitatie waarbij een groot aantal woningen worden ontwikkeld. Hier zijn in 2013 overeenkomsten over afgesloten. In Willem Alexanderhof moet van de totale kosten nog ca. 16% uitgevoerd worden. Aan de opbrengstenkant moet nog ca. 39% worden gerealiseerd. Voor het project Molenwerf zijn afspraken over de ontwikkeling vastgelegd in een overeenkomst. Het betreft een relatief korte ontwikkeling waardoor de risico's minder groot zijn. We hebben het ontwikkelrisico ingeschat op een bedrag van € 1.385.000. Het totale risico legt een beslag op de algemene reserve en daarmee op de weerstandscapaciteit van de gemeente.

Gronden per 1-1-2024 niet in exploitatie genomen

De gemeente heeft een aantal potentiële ontwikkelgronden in het bezit.

- We hebben de Riepel afgewaardeerd.
- We hebben grond Westoever en Spoorweghaven (loods) aangekocht en gronden van NS/Prorail. Deze gronden hebben een toekomstige ontwikkelpotentie en zijn opgenomen onder materiële vaste activa.
- Daarnaast is het Sportpark Ruyghweg aangekocht. De atletiekbaan is gerenoveerd. Het andere deel van het gebied betreft een strategische grondaankoop met het doel de beoogde gebiedsontwikkeling op te pakken in samenhang met de ontwikkeling van het Spoorweghavengebied en Westoever. Voor de ontwikkeling van het gebied is een concept transformatiekader ontwikkeld. Het gebied speelde een rol in het huisvestingsvraagstuk van Scholen aan Zee maar dit is door de coalitie niet als wenselijk geacht. De ontwikkeling van Sportpark Ruyghweg als woningbouwgebied kan in voorbereiding worden genomen. Hiertoe heeft Zeestad in 2023 een opdracht gekregen.
- De grondexploitatie Doggerswijk West is afgesloten. De grond vertegenwoordigt een waarde en is opgenomen onder materiële vaste activa. In 2023 is voor een deel van deze grond onderzocht of hier een flexwonen project kan worden gerealiseerd. In 2024 wordt dit verder uitgewerkt.
- Voor het gebied Tillenhof en Station Zuid zijn de stedenbouwkundige schetsplannen in januari 2023 door de gemeenteraad vastgesteld. Dit is verder uitgewerkt tot een uitvoerbaar plan. In december 2023 heeft het college van B&W de bestemmingsplannen ter inzage gelegd.

BBV

Conform het BBV geldt dat met betrekking tot eventuele nieuwe grondexploitaties de kosten hiervan onder de immateriële vaste activa worden geboekt. We kunnen kosten niet op onderhanden werk activeren zolang er nog geen sprake is van een actieve grondexploitatie. Na maximaal vijf jaar moeten de kosten hebben geleid tot een actieve grondexploitatie dan wel worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat.

Risico's

Potentiële ontwikkelgronden waarvan de waarde is opgenomen onder materiële vaste activa zijn:

- De Riepel
- Spoorweghaven/Ruyghweg
- Westoever
- Doggerswijk

Daarnaast zijn er verschillende onderzoekslocaties voor ontwikkeling in beeld. Bij een toekomstige ontwikkeling zullen de kosten en baten in beeld worden gebracht waarin de waarde van de gronden wordt meegenomen.

Lokale heffingen

Algemeen

De gemeente heft belastingen op grond van diverse bepalingen in de Gemeentewet. De inning van belasting en heffingen heeft de gemeente Den Helder uitbesteed aan de gemeenschappelijke regeling Cocensus. De raad stelt de heffingsverordeningen vast op grond waarvan Cocensus namens het college de belastingen, heffingen en rechten oplegt.

In Den Helder worden de onderstaande belastingen en heffingen opgelegd:

1. Onroerende zaakbelastingen
2. Afvalstoffenheffing
3. Rioolheffing
4. Forensenbelasting
5. Toeristenbelasting
6. Leges
7. Lijkbezorgingsrechten

Belastingplichtigen kunnen kwijtschelding aanvragen voor de afvalstoffenheffing. Dit beleid ligt vast in de Verordening op de kwijtschelding 2023.

Toelichting heffingen

Onroerende zaakbelastingen

De onroerende zaakbelasting (OZB) is gebaseerd op de waarde van een onroerende zaak. Die waarde stellen we jaarlijks vast met een waarde onroerende zaken (WOZ)-beschikking. In 2023 hanteren we hiervoor de waarde-peildatum van 1 januari 2022. De opbrengst aan OZB in 2023 is € 15.092.896 en dat is € 180.000 lager dan de raming van € 15.273.000.

Soort	2022	2023
Eigenaren woningen	0,1197%	0,1076%
Eigenaren niet-woningen	0,3764%	0,3923%
Gebruikers niet-woningen	0,3281%	0,3392%

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing gebruiken we om de kosten voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval te dekken. De gemeentelijke afvalstoffenheffing wordt voor een groot deel bepaald door het tarief uit de dienstverlening overeenkomst (DVO) met de HVC. Andere kostencomponenten van de afvalstoffenheffing zijn: 30% kosten schone straat (onder andere de kosten van legen en schoonhouden van openbare afvalbakken, vegen en borstelen, handhaving), overige diensten afval, inzet eigen gemeentelijke dienst, kosten van invordering en verhaal, kwijtscheldingen, BTW en afvalstoffenbelasting.

Het tarief voor de afvalstoffenheffing in 2023:

Soort	2021	2022	2023
eenpersoons huishoudens	286,80	299,64	313,00
meerpersoonshuishoudens	437,28	455,40	475,00

Dit is inclusief inflatiecorrectie en honderd procent dekkingspercentage.

De afvalstoffenheffing is de enige heffing waarvoor kwijtschelding kan worden aangevraagd. De totale opbrengst van de afvalstoffenheffing is geraamd op € 11.651.000

De werkelijke opbrengst is € 11.570.000

De belangrijkste afwijkingen die zorgen voor kostendekking die groter is dan 100% zijn:

- een restitutie van HVC over het jaar 2022
- een nagekomen baat voor het jaar 2020 van de stichting Nedvang
- het vrijvallen van gereserveerde bedragen voor kwijtschelding van zowel 2023 als van oude jaren.

Er is sprake van een overdekking in 2023. In de resultaatsbestemming wordt de gemeenteraad voorgesteld om voor de afvalstoffenheffing een tariefegalisatiereserve in te stellen van € 832.000.

Deze reserve kan worden aangewend voor de projectkosten van ondergrondse containers en matiging van het tarief in de komende jaren.

Berekening van kostendeckendheid van de afvalstoffenheffing		
	x € 1.000	
<i>Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente:</i>		
7.3 Afval		8.450
<i>Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen:</i>		
7.3 Afval		-886
Netto kosten taakveld		7.564
<i>Toe te rekenen kosten:</i>		
2.1 Verkeer en vervoer - 30% schone straat		484
6.3 Inkomensregelingen - kwijtscheldingen		603
Overhead		70
Belastingen Overig - Cocensus		214
BTW		1.803
Totale kosten		10.738
Opbrengst heffingen		11.570
Dekking		107,7%

Rioolheffing

Als gemeente geven wij geld uit voor onderhoud, beheer en het verbeteren en vervangen van de riolering en voorzieningen die daarbij horen. Deze kosten worden gedekt uit de rioolheffing die onze bewoners en bedrijven betalen. In 2017 is een Gezamenlijk gemeentelijk rioleringsplan Noordkop 2018 tot en met 2022 vastgesteld. Omdat het nieuwe GRP voor de periode 2023 t/m 2026 nog niet klaar was is voorgesteld het tarief rioolheffing voor 2023 voorlopig vast te stellen op € 130,00 hetzelfde tarief als in 2022. Bij de berekening van de kostendeckening is rekening gehouden met de richtlijnen uit het Besluit

begroting en verantwoording (BBV). Verder is in de berekening van het tarief rekening gehouden met de aan de riolering gerelateerde kosten, zoals straatreiniging, kolkenzuigen, perceptiekosten (kosten van aanslagoplegging en inning), overhead en btw.

De opbrengst 2023 is na wijziging begroot op € 4.020.000 De werkelijke opbrengst is € 4.041.000.

Berekening van kostendekkendheid van de rioolheffing		
	x € 1.000	
<i>Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente</i>		
7.2 Riool		4.288
<i>Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen</i>		
7.2 Riool		-260
Netto kosten taakveld		4.028
<i>Toe te rekenen kosten:</i>		
Overhead		396
BTW		377
Totale kosten		4.801
Opbrengst heffingen		4.041
Dekking uit voorziening riolering		742
Dekking		99,6%

Forensenbelasting

De gemeente heft forensenbelasting van personen die niet in de gemeente staan ingeschreven en wel beschikken over een gemeubileerde woning in de gemeente. De tarieven zijn afhankelijk van de WOZ-waarde van de woning.

De opbrengst forensenbelasting voor 2023, inclusief de 3,3% verhoging was begroot op € 854.000. Deze prognose was gebaseerd op een verwachte opbrengst voor 2022. De gerealiseerde opbrengst van 2022 is € 766.000.

De belasting bij een WOZ-waarde van:	2022	2023
minder dan € 30.000	vervallen	n.v.t.
€ 30.000 maar minder dan € 50.000	€ 749,10	€ 773,80
€ 50.000 maar minder dan € 75.000	€ 845,75	€ 873,65
€ 75.000 maar minder dan € 100.000	€ 885,45	€ 914,65
€ 100.000 maar minder dan € 125.000	€ 929,40	€ 960,05
€ 125.000 maar minder dan € 160.000	€ 997,65	€ 1.007,85
€ 160.000 en meer	€ 1.012,40	€ 1.045,80

Toeristenbelasting

Toeristenbelasting wordt geheven voor het recreatief verblijf per overnachting door personen die niet in de gemeente Den Helder in de basisregistratie Personen staan ingeschreven. De belastingplichtige is de eigenaar/verhuurder van de accommodatie. Door een tariefswijziging in 2014 wordt de toeristenbelasting per overnachting opgelegd en de opgave volgt na het sluiten van het boekjaar. Gevolg van deze maatregel is dat over 2023 de aanslag pas in 2024 kan worden opgelegd. Hierdoor zijn er over 2023 nog geen inkomsten toeristenbelasting ontvangen.

Voor 2023 was er voor € 845.000 geraamd. Op basis van de ontvangen aangiftes voor 2022 wordt voor 2023 € 1.183.000 aan toeristenbelasting geraamd te ontvangen. Dit is € 337.000 meer is dan begroot. Voor € 113.000 heeft de meeropbrengst betrekking het jaar 2023, de rest betreft het jaar 2022.

	2022	2023
Tarieven per persoon per nacht	€ 1,40	€ 1,45

Bouwleges

Bouwleges zijn leges die worden geheven op grond van aanvragen in het kader van de Omgevingswet (bouw, sloop, wijziging etc.). De opbrengst voor 2023 was geraamd op € 1.478.000 en er is voor € 924.000 gerealiseerd.

Oorzaak moet gezocht worden in vertraging van grotere bouwprojecten. Om de onderdekking (meer uitgaven dan inkomsten) te compenseren wordt de egalisatiereserve bouwleges ingezet.

Berekening kostendekkendheid bouwleges	bedrag
lasten taakveld(en), inclusief (omslag)rente:	
8.3 Wonen en bouwen	1.273
baten taakveld(en), exclusief heffingen:	
8.3 Wonen en bouwen	0
Toe te rekenen kosten:	
- overhead inclusief (omslag)rente	436
Totale lasten taakveld(en)	1.709
Dekkingsmiddelen	
Opbrengst heffingen	-924
Totale dekking	-924
Dekkingspercentage	54%

Overige leges

De gemeente heft leges voor verschillende producten en diensten die we verstrekken. We doen dit op grond van artikel 229 van de Gemeentewet en op grond van de legesverordening. Voor een aantal van de producten die onder deze categorie leges vallen (paspoorten, Nederlandse identiteitskaarten, rijbewijzen, vergunningen kansspelen, verklaringen omtrent gedrag en naturalisatiegelden) worden de (maximum)tarieven vastgesteld door het Rijk en heeft de gemeenteraad geen vrijheid om hiervoor zelf een tarief voor vast te stellen.

In 2023 is het aantal aanvragen voor paspoorten en identiteitskaarten achtergebleven bij de begroting.

Tevens lopen ook de inkomsten uit leges voor uittreksels en akten burgerlijke stand nog steeds terug omdat (overheids)instanties de gegevens zelf via het BRP-netwerk kunnen raadplegen en de burger dit niet meer hoeft te bewijzen via een papieren document. Vermindering van administratieve lasten door meervoudig gebruik van enkelvoudige opslag van persoonsgegevens in de basisregistratie personen. Een andere oorzaak van de terugloop van deze leges is dat inwoners steeds meer gebruik maken van het digitaal aanvragen van bepaalde producten waarop een korting van 50% wordt gegeven bij een digitale aanvraag.

De lagere aantallen voor paspoorten en identiteitskaarten werken overigens ook door in lagere lasten voor deze producten.

De opbrengst aan overige leges in 2023 bedraagt:

Soort	raming	realisatie
Leges burgerzaken	890.000	686.000
Overige rechten en leges	105.000	83.000

Lijkbezorgingsrechten

Deze heffing is een vergoeding voor diensten van de gemeente. Er zijn meerdere tarieven voor het begraven en de huur van graven en urnen nissen. De opbrengst 2023 was geraamd op € 256.000. In 2023 is voor € 309.000 gerealiseerd.

Precariobelasting

De precariobelasting is bij raadsbesluit van 22 december 2022 ingetrokken. Er is daarom in 2023 geen precariobelasting opgelegd.

Opbrengsten belastingen en leges

Opbrengst belastingen	rekening	begroting	rekening	saldo
	2022	2023	2023	
Precariobelasting	14	0	0	0
Overige rechten en leges	32	105	83	22
Leges parkeren	19	50	120	-70
Lijkbezorgingsrechten	272	256	316	-60
Leges burgerzaken	724	890	686	203
Forensenbelasting	794	854	755	99
Leges Omgevingsvergunningen	1.856	1.478	924	555
Toeristenbelasting	781	845	1.183	-337
OZB gebruikers niet-woningen	3.237	3.617	3.519	97
Rioolheffing	3.999	4.020	4.041	-21
OZB eigenaren niet-woningen	3.988	4.569	4.571	-2
OZB eigenaren woningen	6.798	7.087	7.002	85
Afvalstoffenheffing en reinigingsrecht	11.066	11.650	11.570	80
Totaal	33.579	35.422	34.771	651

Vergelijking lokale lastendruk 2023

Gemeente	Lasten eenpersoons- huishouden	Lasten meerpersoons- huishouden	Rangnummer Coelo	OZB Tarief woningen (%)	OZB tarief niet- woningen	Gemiddelde WOZ waarde woningen
Nederland gemiddeld		€ 944		0,0890	0,5390	€ 369.000
Den Helder	€ 723	€ 885	104	0,1036	0,7415	€ 223.000
Texel	€ 636	€ 765	16	0,0323	0,1231	€ 372.000
Schagen	€ 961	€ 1.018	264	0,1095	0,4052	€ 349.000
Hollands Kroon	€ 769	€ 877	92	0,0900	0,3387	€ 332.000
Dijk en Waard	€ 819	€ 876	87	0,0721	0,5994	€ 367.000
Medemblik	€ 967	€ 1.067	295	0,1207	0,5345	€ 376.000
Opmeer	€ 1.105	€ 1.218	338	0,1315	0,4120	€ 370.000

Subsidies

Conform artikel 15 van de financiële verordening van de gemeente Den Helder dient er in de begroting en jaarrekening een overzicht te worden opgenomen van de verstrekte subsidies. Het onderstaande overzicht is op basis van het subsidievolgsysteem opgesteld en geeft het beeld van de subsidieverstrekingen in 2023.

We zien hier een aantal verschillen tussen de prognose bij de primitieve begroting 2023 en de realisatie 2023. De subsidiebudgetten zijn waar nodig bijgesteld via de tussentijdse rapportages 2023, doordat de gegevens ten tijde van het opstellen van de begroting nog niet bekend waren.

Omschrijving gesubsidieerde instelling	Omschrijving subsidiedoel	Prognose 2023	Rekening 2023
Programma 2 Zorgzame gemeente			
Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden	Jeugdgezondheidszorg, opvoedondersteuning, advies- en steunpunt huiselijk geweld	292.933	462.903
Stichting Beheer MFC 't Wijkhuis	Coördinatie en beheer MFC nieuw Den Helder	94.196	129.197
Het Buurtcollectief	Ondersteunen van buurt en wijkhuizen	98.325	98.325
Hortus Overzee	dagbesteding /sociale activering/ re-integratie	293.410	283.500
Humanitas	Home Start/Maatschappelijk project/Vrijwillig thuiszorg	270.977	315.577
Parnassia Groep	Totaalpakket verslavingszorg	999.234	999.234
Reclassering Nederland	Nazorg Ex-gedetineerden	81.773	79.008
Stichting Beheer Multifunctioneel Centrum Julianadorp	Exploitatie MFC Julianadorp	72.711	72.711
Stichting Blijf van m'n Lijf	Ambulante woonbegeleiding en 24 uren opvang	871.183	960.338
Stichting Centrum Financieel Fit	Voorkomen problematische schulden bij inwoners door vroegsignalering	100.000	95.000
Stichting DNO Maatschappelijke opvang Noord-Holland Noord	Ambulante woonbegeleiding en 24 uren opvang	1.176.753	1.299.243
Stichting Geestelijke Gezondheidszorg Noord-Holland Noord	Collectieve preventie/ outreachende aanpak/ inloop GGZ	259.153	255.331
Stichting Geriant	activiteiten dementievriendelijke gemeente	21.011	20.300
Stichting Jeugd Onderwijs en Cultuurfonds Den Helder	Cultuuractiviteiten voor kinderen die opgroeien in een minimaomgeving	76.839	76.839
Stichting Jeugdsportfonds Den Helder	Sportactiviteiten voor kinderen die opgroeien in een minimaomgeving	115.785	115.785
Stichting Mantelzorgcentrum	Mantelzorgondersteuning	205.980	205.980

Stichting MEE & de Wering	Diverse maatschappelijke programma's	2.796.082	2.852.090
Stichting Parlan	Jeugdhulp in de wijk/schoolmaatschappelijk werk vo	706.098	702.060
Stichting Sportservice Noord-Holland	Sportactiviteiten in relatie tot een gezonde leefstijl	24.998	109.684
Stichting Vrijwaard	Ontmoeting, activiteiten en welzijn ouderen	22.664	-
Stichting Werkgroep Vrijwillig Landschapsbeheer Den Helder	arbeidsmatige dagbesteding, sociale activering en re-integratie van deelnemers	127.193	127.193
Subsidie deskundigheidsbevordering	bevorderen van de deskundigheid van de vrijwilligers	32.600	19.310
Zorgverkoop Arkin	Vraaggerichte hulp aan mensen met een psychische en/of sociale beperking	111.986	111.986
Programma 3 Vitale gemeente			
Stichting ondernemen aan zee	Ondernemersfonds	705.000	707.216
Stichting Citymarketing Den Helder	Meerjarige BCF en bijdrage Helden Perspectief	249.025	245.525
Programma 4 Leefbare gemeente			
Christelijk kinderdagverblijf & bso De Kleine Reiziger	Uitvoering gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid	160.538	179.304
Deelsubsidies Sportverenigingen	Bevorderen toetreden bepaalde leeftijdsgroepen	341.081	341.081
Evenementenbudget	Uitvoering evenementen	154.008	158.630
Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden	Uitvoering gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid	15.679	15.679
Stichting Anna Paulowna B.V. Peuterspeelzaal (kappio)	Uitvoering gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid	341.104	312.769
Stichting De Nollen	Exploitatie De Nollen	21.574	146.575
Stichting Helderse Vallei	Bevorderen natuurbeleving en-educatie	818.503	819.688
Stichting Internationaal Vrouwenwerk Den Helder (IVC)	Bevordering redzaamheid en participatie	145.000	145.000
Stichting Kinderopvang Den Helder	Uitvoering gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid	800.195	967.722
Stichting Kopgroep Bibliotheken	Exploitatie Bibliotheek plus uitvoering gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid	1.918.604	2.033.439
Stichting Lokale Omroep Stichting Den Helder	Verzorgen lokaal media-aanbod	150.000	150.000
Willemsoord BV Ontw. en Expl.mij.	Onderhoud	308.920	612.029

Stichting Meerwerk Basisscholen Den Helder	nationaal programma onderwijs		113.300
Stichting Museumhaven	Restauratie, beheer en exploitatie nautische monumenten Museumhaven Willemsoord	92.212	92.212
Stichting Nationaal Reddingmuseum Dorus Rijkers	Exploitatie Reddingmuseum	193.085	193.085
Stichting Samenwerkings Verband	Uitvoering gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid & Schoolmaatschappelijk werk pro/vso (Nationaal Programma Onderwijs)	234.930	76.945
Stichting Scholen aan Zee	Communicatie College en maatschappelijk stages/ Leerling lounges en verbrede scholen	210.599	206.224
Stichting Schouwburg de Kampanje	Culturele activiteiten de Kampanje	2.119.454	2.142.954
Stichting Sportservice Noord-Holland	Bewegingsonderwijs basisscholen, sportloket en aangepast sporten	489.672	622.789
Stichting Strandexploitatie Noordkop	Verzorgen schoon, onderhoud, promotie en veiligheid voor strand(slagen)	342.896	342.922
Stichting Triade	Aanbod kunsteducatie en culturele activiteiten	1.251.579	1.256.079
Vogelasiel de Paddenstoel	Wildopvang	65.595	65.595
Erfgoedorganisatie	Onderhoudsopgave	513.216	537.861
Programma 2,3 en 4			
Diverse overige kleinere subsidies		217.565	837.972
Totaal		20.711.918	22.714.191

Wijkgericht werken

Al vele jaren heeft de gemeente Den Helder wijkbeheerders (voorheen wijkconciërges) en gebiedsregisseurs (voorheen wijkmanagers) in dienst.

Zij zijn de oren en ogen in de verschillende buurten en brengen verbinding tot stand. Ook werken zij intern zoveel mogelijk integraal, de gebiedsregisseurs zitten allemaal bij een ander team. Vanuit het wijkgericht werken wordt er nagedacht over nieuwe manieren van participeren, ook in relatie tot de nieuwe Omgevingswet. In 2022 is een start gemaakt met de aanpak kwetsbare wijken. De startnotitie is in 2023 vastgesteld. Daarbij gaat het om achterstanden op het gebied van de leefbaarheid, overlast/veiligheid en kansengelijkheid aan te pakken. Hierbij zijn alle teams van de gemeente betrokken. Onder Wijkgericht Werken vallen ook de vier wijksteunpunten.

Elke wijk in Den Helder heeft een wijksteunpunt. In alle vier wijksteunpunten zijn sociale wijkteams en informatiewinkels aanwezig die een luisterend oor bieden, meedenken, advies geven en inwoners verder helpen.

Effecten corona

Nadat de coronacrisis uitbrak in Nederland, medio maart 2020, kwam vanuit de gemeenteraad het voorstel om een apart fonds in te stellen om de effecten van de crisis te kunnen opvangen, het Helders steunfonds.

Nu deze crisis achter de rug is en extra steunmaatregelen niet meer nodig blijken te zijn is door het vaststellen van de Decemhernota 2023 het Helders Steunfonds opgeheven. De gemeenteraad is hierover eerder al op 10 oktober 2023 middels een raadsinformatiebrief over geïnformeerd.

Openbaarheidsparagraaf

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (hierna: Woo) in werking getreden. De Woo heeft tot doel overheden transparanter te maken. In de openbaarheidsparagraaf dient aandacht te worden besteed aan de uitvoering van de Woo, mede in relatie tot de beleidsvoornemens.

In deze paragraaf gaan we in op:

- Actieve openbaarmaking;
- Passieve openbaarmaking;
- Verbetering van informatiehuishouding.

Actieve openbaarmaking

Actieve openbaarmaking betreft het openbaar maken van informatie uit eigen beweging. De Woo bevat een aantal informatiecategorieën die actief openbaar gemaakt moeten worden. Dit onderdeel is in 2023 nog niet in werking getreden. Het was niet verplicht om (één van deze) informatiecategorieën actief openbaar te maken.

Eén van de openbaar te maken categorieën betreft Woo-verzoeken, inclusief de schriftelijke beslissingen op die verzoeken en de daarbij verstrekte informatie. Wij hebben deze informatie op de website van de gemeente geplaatst, zodat eenieder hiervan kennis kan nemen.

De ontwikkeling van PLOOI is stopgezet (dit was het landelijke platform waar gemeente de documenten konden plaatsen) en in plaats daarvan is er gestart met de ontwikkeling van een alternatief door KOOP. KOOP is verantwoordelijk voor de dagelijkse publicaties van overheidsinformatie in Nederland. Bij deze omgeving moeten de documenten in een eigen omgeving worden geplaatst en komt er een verwijzing (index) naar een landelijk platform. De Woo-index maakt onderdeel uit van het Register van Overheidsorganisaties (ROO). Met deze ontwikkeling komt er meer last bij de gemeente terecht en dient er een ROO-redacteur te worden gekozen voor de verwijzingen.

Passieve openbaarmaking

Passieve openbaarmaking betreft het openbaar maken van informatie nadat hierom is verzocht. Dit wordt een Woo-verzoek genoemd. Het beleidsvoornemen voor de passieve openbaarmaking in 2023 was het afnemen van een aantal licenties van een anonimiseringsstool. We hebben in 2023 software voor het anonimiseren van documenten in gebruik genomen. De ingebruikname van de software viel binnen het beschikbare budget.

Verbetering van informatiehuishouding

Veel informatie van de gemeente Den Helder komt voort uit haar werkprocessen, zoals het ontvangen van een aanvraag, het verlenen van een vergunning en het afsluiten van een overeenkomst met een leverancier. Daarbij is het de uitdaging om digitale informatie goed te ordenen en centraal en duurzaam te bewaren, te beheren en te ontsluiten. Een informatiehuishouding die op orde is, is belangrijk om ons te kunnen blijven verantwoorden tegenover onze inwoners.

De Monitor Digitale Informatie

De gemeente heeft een paar keer de Monitor van digitale en fysieke informatie uitgevoerd onder begeleiding van het Regionaal Archief Alkmaar. Als gemeente krijgen wij met de Monitor Papieren/Digitale Informatie inzicht in de risico's, omvang en kosten van het beheer van informatie, de over te brengen of, mogelijk, uit te plaatsten archiefblokken. Deze Monitor hielp ons te onderbouwen welke informatie met welke prioriteit moet worden overgebracht. Deze Monitor is in 2023 uitgevoerd en gedeeld met RAA.

Archiveren gemeentelijke accounts sociale-media

De gemeentelijke organisatie maakt met eigen accounts gebruik van diverse sociale-mediakanalen. Deze accounts moeten gearchiveerd worden. In 2022 werd marktonderzoek uitgevoerd naar een archiveringstool.

In 2023 is contract gesloten om de drie sociale-mediakanalen te archiveren.

Jaarrekening

Grondslagen voor waardering

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Grondslagen voor waardering

De waardering van de activa en passiva vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balansclassificatie anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Onder de immateriële vaste activa worden afzonderlijk opgenomen:

- Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en disagio;
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling;
- Bijdrage in activa van derden.

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in vijf jaar afgeschreven. Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief kunnen worden geactiveerd indien:

- Het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen;
- De technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien vaststaat;
- Het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut zal genereren en;
- De uitgaven die aan het actief zijn toe te rekenen betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Hieronder vallen ook de kosten die kunnen leiden tot grondexploitaties. Bijdragen aan activa van derden zijn gewaardeerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen.

Materiële vaste activa

In het BBV wordt een onderscheid gemaakt tussen investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut in de openbare ruimte en investeringen met een (beperkt) economisch nut. Investeringen die kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten zijn investeringen met economisch nut.

Materiële vaste activa met een economisch nut

In erfpacht uitgegeven gronden

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (in casu de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

Overige investeringen met een economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Bijdragen uit reserves worden via de afzonderlijke programma's ingezet ter dekking van de afschrijving.

Afschrijvingsmethodiek

Met ingang van 2023 is het Beleidskader Activabeleid 2023 van toepassing (door de gemeenteraad vastgesteld op 6 maart 2023). Verschillende uitgangspunten zijn overgenomen uit de vorige nota, maar een aantal uitgangspunten zijn gewijzigd of aangevuld.

De volgende drempelbedragen worden gehanteerd voor het activeren van de investeringen, waarover dus ook afgeschreven gaat worden:

- Voor reguliere investeringen is het drempelbedrag € 25.000;
- Voor investeringen met een maatschappelijk nut is het drempelbedrag € 100.000.

Wij hanteren in principe de lineaire methode bij het afschrijven mits bij besluit gemotiveerd wordt aangegeven dat hiervan dient te worden afgeweken. Op gronden worden niet afgeschreven.

Met afschrijvingen starten wij in het boekjaar nadat het actief (in delen) is opgeleverd.

In het Beleidskader Activabeleid is een tabel opgenomen met daarin de afschrijvingstermijnen welke door ons gehanteerd worden.

Materiële vaste activa met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Het gaat hierbij om investeringen die grotendeels worden gedaan voor begraafplaatsen, riolering of het verzamelen van huishoudelijk afval waar tegenover een heffing kan plaatsvinden.

Materiële vaste activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Onder de materiële vaste activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut vallen de infrastructurele werken. Bij infrastructurele werken moet gedacht worden aan: wegen, pleinen, bruggen, viaducten en parken. Deze worden als volgt afgeschreven:

- Investeringen gedaan voor 2005 worden over een periode van 10 tot 50 jaar afgeschreven;
- Investeringen gedaan na 1 januari 2005 worden in 40 jaar afgeschreven.

De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd (en dus ook afgeschreven). Voor zover in voorkomende gevallen een dekking mogelijk is, wordt op dergelijke activa resultaatafhankelijk extra afgeschreven.

Vanaf 2013 gold er een drempelbedrag voor de activering van € 1.000.000. Vanaf 2017 is dit drempelbedrag gewijzigd naar € 100.000. Hierop mogen alleen bijdragen van derden die direct gerelateerd zijn aan het actief in mindering worden gebracht.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en verstrekte leningen verminderd met de ontvangen aflossingen zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Vlottende activa

Vorraden

In exploitatie genomen gronden

De als 'onderhanden werken' opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), evenals een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht. Voor verwachte verliezen is een voorziening getroffen tegen eindwaarde.

Gebouwen (verkoop ophanden)

In 2022 is er een richtlijn vanuit de BBV verschenen: de richtlijn Activeren en afschrijven - actualisatie 2020 inclusief oplegnotitie. Deze richtlijn stelt dat wanneer een actief bestemd is voor verkoop dit dan overgeheveld moet worden naar de Voorraden.

Overige voorraden

De overige grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraden) zijn gewaardeerd tegen standaard verrekenningsprijzen die zijn gebaseerd op de gemiddelde (betaalde) inkoopprijs. Incourante voorraden worden afgewaardeerd naar marktwaarde.

Vorderingen

De vorderingen waarden we tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid hebben we een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt bepaald op twee manieren, namelijk voor de belastingdebiteuren via de zogeheten dynamische methode en voor de overige debiteuren via de statische methode. De gezamenlijke uitkomst vormt de voorziening dubieuze debiteuren.

Onder overige uitzettingen met een looptijd van één jaar of langer zijn langlopende vorderingen op bijstandsccliënten opgenomen verminderd met een voorziening voor mogelijke oninbaarheid. Voor de bepaling van de oninbaarheid wordt het debiteurenbestand in onderdelen gesplitst. Per onderdeel wordt de inbaarheid bepaald middels de statische methode of dynamische methode. Op basis van ervaringscijfers worden de percentages bepaald.

Het normbedrag voor inbaarheid is bepaald op € 1.440 per openstaande debiteur met een betalingsregeling. Voor openstaande vorderingen in behandeling bij een deurwaarder, schuldsanering en dergelijke is op basis van inschatting/ervaring een percentage voor mogelijke oninbaarheid opgenomen.

Liquide middelen en overlopende activa

Deze activa nemen we op tegen nominale waarde.

Vaste passiva

Vreemd vermogen

Voorzieningen waarden we op het nominale bedrag van de betrokken verplichting, dan wel het voorzienbare verlies.

De voorzieningen worden als volgt ingedeeld:

Voorziening risico's en verplichtingen

De voorzieningen voor risico's en verplichtingen zijn nodig om financiële risico's en verplichtingen op te vangen. Deze voorziening maken we jaarlijks op en beoordelen we bij de jaarrekening, indien nodig actualiseren we deze.

Voorziening kostenegalisatie

De voorzieningen voor kostenegalisatie zijn nodig om toekomstig groot onderhoud voor gebouwen, waterwegen en de riolering op te kunnen vangen. Bij het opstellen van de jaarrekening toetsen we jaarlijks of de standen van de voorzieningen in overeenstemming zijn met de meerjarige onderhoudsplannen.

Egalisatievoorzieningen

Onder de egalisatievoorzieningen is de voorziening voor riolering opgenomen. Deze dient om de tariefsontwikkeling in de rioolheffing gelijkmatig te laten verlopen. Deze voorziening beoordelen we jaarlijks bij het opmaken van de jaarrekening.

Langlopende schulden

De vaste schulden waarden we tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente-typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

Vlottende passiva

De vlottende passiva waarden we tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is **buiten de telling** het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de paragraaf met betrekking tot de financiering is nadere informatie opgenomen.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd of voldoende zeker zijn. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als een baat genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Onder de baten is in 2023 een post verantwoord van € 670.000 wegens ontvangen bijdragen van het Centraal Administratie Kantoor (CAK). Het betreft hier eigen bijdragen in het kader van de Wet Maatschappelijke ondersteuning (Wmo) (zoals verstrekte huishoudelijke hulp). Het CAK berekent, factureert en int deze bijdragen van haar cliënten en betaalt de ontvangen eigen bijdragen door aan de gemeente.

De gemeente Den Helder kan, door het ontbreken van (inkomens-) gegevens, niet vaststellen of het CAK de eigen bijdragen:

- Juist en volledig in rekening heeft gebracht;
- Volledig heeft geïnd;
- Volledig en juist heeft doorbetaald aan de gemeente.

Daarom bestaat er onzekerheid over de juistheid, volledigheid en rechtmatigheid van de verantwoorde eigen bijdragen ad € 670.000. Deze onzekerheid wordt op grond van een uitspraak van de commissie BBV niet meegewogen in het oordeel van de accountant over de jaarrekening en ook niet door het college in de rechtmatigheidsverantwoording.

Personele lasten

Personeelslasten zijn in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen of schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende verlofaanspraken en dergelijke.

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting gevormd te worden. In het geval van de wethouders is er een voorziening opgenomen ten behoeve van de wachtgeldverplichtingen.

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2016 is de Wet Modernisering Vennootschapsbelasting voor publiekrechtelijke lichamen ingevoerd. Dit betekent dat wanneer een publiekrechtelijk lichaam een ondernemersactiviteit verricht, hier mogelijk belasting over verschuldigd is. Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft voor dat gemeenten in het boekjaar waarover eventueel belasting is verschuldigd dit als last of in het geval van een teruggaaf een bate wordt opgenomen. Voor de jaren 2016 tot en met 2021 zijn nihilaangiften gedaan.

Over 2022 is aangifte gedaan over de concessie buitenreclame.

De gemeente Den Helder heeft een concessieovereenkomst afgesloten met betrekking tot A0-borden. Hierbij is een vergoeding van € 55.000 per jaar voor 100 A0-borden overeengekomen. De overeenkomst is voor 5 jaar afgesloten. Met ingang van 2022 is daar een overeenkomst voor de exploitatie vanabri's en vrijstaande reclamevitruines bijgekomen. De gemeente ontvangt hiervoor een bedrag van € 55.000 op jaarbasis. De overeenkomst is voor 5 jaar afgesloten.

De inkomsten uit de overeenkomsten zijn tot op heden niet verantwoord in een aangifte vennootschapsbelasting.

Gelet op de stand van de rechtspraak op dit moment en de hoogte van de inkomsten hebben wij deze inkomsten wel opgenomen in de aangifte vpb 2022. Te zijner tijd kan tegen de definitieve aanslag bezwaar worden aangetekend indien de principiële discussie over dit onderwerp is beslecht bij de rechter.

De berekening van de aangifte is als volgt:

opbrengst	55.000
kosten	28.035
Totaal	26.965
Vpb 15%	4.044

Over 2023 kunnen wij pas een aangifte indienen nadat de programmarekening is vastgesteld.

Balans

Activa

Activa		2023		2022
Vaste activa		269.614		230.328
Immateriële vaste activa		29.455		22.532
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	1.455		1.042	
Bijdragen aan activa van derden	14.718		7.470	
Kosten sluiten geldleningen en saldo agio/disagio	13.282		14.020	
Materiële vaste activa		148.273		137.293
Investerings met een economisch nut	97.464		93.348	
Investerings met een economisch nut (heffing)	27.338		20.802	
Investerings in de openbare ruimte met maatsch. nut	18.183		17.855	
In erfpacht genomen gronden	5.288		5.288	
Financiële vaste activa		91.886		70.503
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	17.149		16.546	
Leningen aan woningcorporaties	45.000		45.000	
Overige langlopende leningen	9.796		6.199	
Leningen aan deelnemingen	19.941		2.758	
Vlottende activa		48.521		68.395
Voorraden		10.915		10.201
In exploitatie genomen bouwgronden	10.864		10.136	
Gebouwen	49		49	
Overige voorraden	2		16	
Vorderingen		30.221		47.657
Vorderingen op openbare lichamen	13.584		14.142	
Rekening-courant met het Rijk	3.285		20.936	
Rekening-courant met het niet-financiële instellingen	1.248		836	
Verstrekke geldleningen	300		800	
Overige vorderingen	11.804		10.943	
Liquide middelen		139		-21
Kas en bank	139		-21	

Overlopende activa		7.246		10.558
Vooruitbetaalde subsidies	0		0	
Nog te ontvangen bijdragen	915		5.646	
Overige overlopende activa	6.331		4.912	
Totaal		318.135		298.723

Passiva

Passiva		2023		2022
Vaste passiva		277.740		256.899
Eigen vermogen		71.901		62.588
Algemene reserve	21.410		22.262	
Bestemmingsreserves	37.870		35.838	
Saldo van rekening	12.621		4.488	
Vorzieningen		9.708		10.052
Vorzieningen	9.708		10.052	
Langlopende schulden		196.131		184.259
Onderhandse leningen	196.131		184.259	
Door derden belegd geld	0		0	
Vlottende passiva		40.395		41.824
Kortlopende schulden		12.700		15.082
Overige vlottende schulden	12.700		15.082	
Kas en bank				
Overlopende passiva		27.695		26.742
Nog te betalen bedragen	2.596		965	
Vooruit ontvangen bedragen	20.110		21.796	
Overige overlopende passiva	4.989		3.981	
Totaal		318.135		298.723

Gewaarborgde geldleningen en garantstellingen		286.642		293.947
---	--	---------	--	---------

Toelichting op de balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Omschrijving	BW 31 dec. 2022	+/+	-/-	herrubricering	AFSCHR.	BIJDR. 3-den	BW 31 dec. 2023
Kosten onderzoek en ontwikkeling	1.042	415			2		1.455
Bijdragen aan activa van derden	7.470	10.459		-1.877	411	923	14.718
Kosten sluiten geldlening agio en disagio	14.020				738		13.282
Totaal	22.532	10.874	0	-1.877	1.151	923	29.455

De toename bij de immateriële vaste activa wordt veroorzaakt door investeringen in bijdragen aan activa van derden. Dat zijn onder andere de volgende investeringen:

- Afstandsbediening van de Oostoeverbrug (€ 126.000),
- Aanbruggen landhoofden (€ 140.000),
- Renovatie keermiddelen (€ 880.000),
- Aanleg constructie "Het Nieuwe Werk" (€ 2.500.000),
- Aanleg kadeterrein Het Nieuwe Werk (€ 500.000),
- Renovatie Boerenverdrietbrug (€ 2.000.000),
- Nieuwe Diep kade (43-55) (€ 2.500.000),
- Stroomkasten flaneer kade (€ 90.000),
- Terrein kadewand 43-55 (€ 500.000) en
- Herstel dek Oostoeverbrug SLA PoDH (€ 300.000).

Herrubricering: met de ingebruikname van de gebouwen op Willemsoord is de investering in gebouw 66 en 72 overgezet van de immateriële activa naar materiële activa (€ 2.511.000).

Materiële vaste activa

Omschrijving	BW 1-1-2023	+/+	-/-	AFSCHR.	BIJDR. 3-den	herrubri cering	AFW.	BW 31 dec. 2023
Gronden en terreinen	7.633							7.633
Woonruimten	90	782		4				868
Bedrijfsgebouwen	66.350	5.447		2.836		2.511		71.472
Grond-, weg-, waterbouwk. werken	10.309	1.469		313	366	-3.812		7.287
Vervoermiddelen	873	240		141				972
Machines, apparaten en installaties	5.125	454		203				5.376
Overige materiële vaste activa	2.968	1.278		391				3.855
Investerings met een ec. nut	93.348	9.670	0	3.888	366	-1.301	0	97.463

Bedrijfsgebouwen	0	11						11
Gronden en terreinen	1.347							1.347
Grond-, weg-, waterbouwk. werken	15.837	1.502		495	417	-634		15.793
Machines, apparaten en installaties	116	113		24				205
Overige materiële vaste activa	555	406		134				827
Investerings maatsch. nut	17.855	2.032	0	653	417	-634	0	18.183
Bedrijfsgebouwen	31			17				14
Grond-, weg-, waterbouwk. werken	20.747	4.010		1.264		3.812		27.305
Machines, apparaten en installaties	6						2	4
Overige materiële vaste activa	17						2	15
Investerings ec. nut (heffing)	20.801	4.010	0	1.281	0	3.812	4	27.338
In erfpacht uitgegeven gronden	5.288							5.288
Overige vaste activa	5.288	0	0	0	0	0	0	5.288
Totaal	137.292	15.712	0	5.822	783	1.877	4	148.272

Met de invoering van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) wordt onderscheid gemaakt tussen investeringen met economisch nut (heffingen) en investeringen met maatschappelijk nut. Investerings met economisch nut leveren inkomsten op (bijvoorbeeld door middel van tarieven) of zijn verhandelbaar. Investerings met een maatschappelijk nut leveren geen directe inkomsten op (bijvoorbeeld wegen, bruggen, parken en dergelijke). Daarnaast vermelden wij apart de gronden die in erfpacht zijn uitgegeven.

Herrubricering

De werkzaamheden 2022 ten behoeve van gebiedsgericht werken die betrekking hebben op riolering zijn overgebracht van investering met economisch nut naar investeringen met economisch nut (heffing). Dit betreft een bedrag van € 3.812.000

Investerings met economisch nut

Gronden en terreinen

De gronden en terreinen betreffen onder meer de volkstuinen en de sport- en recreatieparken. Voor 2023 is er geen sprake van vermeerderingen of verminderingen bij de gronden en terreinen.

Bedrijfsgebouwen

De bedrijfsgebouwen betreffen onder meer de schoolgebouwen, buurthuizen, jongerencentra, parkeerdekken en de gebouwen van de gemeentelijke diensten, die worden gebruikt voor de huisvesting van de diverse afdelingen van de gemeente.

In onderstaande tabel zijn de vermeerderingen (investeringen) en verminderingen (desinvesteringen) opgenomen.

Omschrijving	krediet 2023	herrubricering	realisatie 2023
Vermeerdering			
Huisvesting Willemsoord	-6.309	2.511	3.511
Toplaag bovendeck Sluisdijkstraat	366		235
Renovatie Sluisdijkstraat	188		58
Vernieuwing Lichtlijn	3.404		72
Renovatie Vloedlijn	-150		-150
Restauratie brugwachtershuisje	415		51
Renovatie Ambachtsweg	1.049		910
Nieuwbouw prinses Margrietschool	760		760
Totaal	-277	2.511	5.447

Herrubricering: met de ingebruikname van de gebouwen op Willemsoord is de investering in gebouw 66 en 72 overgezet van de immateriële activa naar materiële activa (€ 2.511.000).

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

Dit onderdeel bestaat uit onder andere uit aanleg van sportparken, kunstgrasvelden, nutsvoorzieningen en dergelijke.

Omschrijving	krediet 2023	realisatie 2023
Vermeerdering		
Parkeerterrein De Schooten	382	39
Oversteekplaats Baljuwstraat	55	32
Schootenweg/Baskeweg/Egmondstraat	100	3
GGW diverse gebieden	1.736	-3.156
Nieuw perspectief niet gebiedsgericht	976	197
Rotonde J. Verfaillweg Waddenzeestraat-Seringenplein	321	47
Voorrang fiets op rotondes	108	15
Herinrichten speelplaatsen	230	114
Totaal	3.908	-2.709

De negatieve uitgaven voor GGW worden veroorzaakt door een herrubricering van de uitgaven 2022. De investeringsuitgaven voor de werkzaamheden aan het riool vonden deels plaats als onderdeel van het gebiedsgericht werken. Deze zijn overgebracht naar riolering ten einde de rente en afschrijving in het juiste taakveld te laten landen.

Vervoersmiddelen

Hieronder wordt alles wat met vervoer te maken heeft verstaan.

Omschrijving	krediet 2023	realisatie 2023
Vermeerdering		
Auto 147 OV		66
Auto 3304 begraafplaats		74
Tractie 2023 - aanschaf platbodem		28
Auto 107		71
Totaal	754	239

Het krediet voor vervoersmiddelen wordt niet als individueel krediet per vervoersmiddel beschikbaar gesteld. De beschikbare ruimte als gevolg van faseringen in de aanschaf wordt in de tussenrapportage 2024 afgeraamd.

Machines, apparaten en installaties

Omschrijving	krediet 2023	realisatie 2023
Vermeerdering		
Ren. Sp Ruyghweg atletiekbaan	158	5
Ledverlichting	2	1
Bereikbaarheid bushaltes	105	277
Sportveldverlichting	150	171
Totaal	415	454

Overige materiële vaste activa

De overige materiële vaste activa betreft voornamelijk kantoormeubilair en automatisering.

In onderstaande tabel zijn de vermeerderingen (investeringen) en verminderingen (desinvesteringen) opgenomen.

Omschrijving	krediet 2023	realisatie 2023
Vermeerdering		
Camera's binnenstad	100	25
Meubilair	446	265
Vergadersysteem	200	191
Werkplekken excl. iPad en iPhone	568	327
Narrow casting	30	12
Netwerk	200	156
Telefonie/mobiele devices	535	294
Klantbegeleidingszuil	45	7
Totaal	2.124	1.277

Investeringen met economisch nut (heffing)

Grond, weg- en waterbouwkundige werken

In onderstaande tabel zijn de vermeerderingen (investeringen) en verminderingen (desinvesteringen) opgenomen.

Omschrijving	krediet 2023	realisatie 2023
Vermeerdering		
Riolering	7.288	7.816
Afmeerpalen Achterbinnenhaven	0	6
Totaal	7.288	7.822

Een deel van de realisatie 2023 betreft een herrubricering van rioleringswerkzaamheden die in 2022 waren geactiveerd als onderdeel van GGW-werkzaamheden.

Investerings met maatschappelijk nut

In onderstaande tabel zijn de vermeerderingen (investerings) en verminderingen (desinvesteringen) opgenomen.

Omschrijving	krediet 2023	realisatie 2023
Vermeerdering		
Ontwikkelen Streepjesberg	152	53
Loopuutpark	-436	129 *
Ontwikkeling Julianadorp	6.767	195
Ontwikkeling Koning-/Sporstraat	467	467
Fietspad Breewijd Zuid	-243	-169 *
Bushaltes	-203	-240 *
Aanleg strandopgang Huisduinen	428	651
Overige investeringen MN	688	406
TF-signaal	155	23
Wildopvang bouwkundig	919	91
Totaal	8.694	1.606

* De negatieve kredieten hebben betrekking op nog te ontvangen bijdragen van derden.

Financiële vaste activa

Omschrijving	BW 1-1-2023	Investe ringen	Desinves teringen	Afschr. Aflossing	Afwaarde ringen	BW 31-12-2023
Kapitaalverstrekkings aan deelnemingen	16.546	603				17.149
Leningen aan woningcorporaties	45.000					45.000
Overige langlopende leningen	6.199	3.874		277		9.796
Leningen aan deelnemingen	2.758	18.000		818		19.940
Totaal Financiële vaste activa	70.503	22.477	0	1.095	0	91.885

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen		
	2023	2022
Aandelen Alliander:	253	253
Aandelen Bank Nederlandse Gemeenten	529	529
Belang van 100% in de Luchthaven Den Helder B.V.	45	45
Aandelen N.V. Huisvuilcentrale	5	5
Belang van 100% in Ontwikkelings- en exploitatiemij. Willemsoord B.V. Den Helder	5.617	5.617
Deelname van 50% in Zeestad Beheer B.V.	9	9
Deelname van 49,5% in Zeestad C.V.	0	0
Deelname Baggerbeheer Den Helder B.V.	18	18
Ontwikkelingsmaatschappij Noord-Holland Noord N.V.	1	1
N.V. Port of Den Helder	10.046	10.046
STAK ROM InWest B.V.	626	23
Totaal	17.149	16.546

Alliander N.V.

De gemeente heeft 557 aandelen à € 454 in bezit.

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

De gemeente heeft 0,38% van de aandelen in de BNG.

Luchthaven Den Helder B.V.

De gemeente heeft een belang van 100% in de Luchthaven Den Helder B.V. Deze B.V. heeft een belang van 50% in Den Helder Airport C.V.

N.V. Huisvuilcentrale

De Gemeente Den Helder heeft een aandeel van 3,17%. Het betreft 112 aandelen á € 45,45. De aandeelhouders staan, in overeenstemming met artikel 9 van de Ballotageovereenkomst, hoofdelijk garant voor de leningen verstrekt aan de N.V. Huisvuilcentrale.

Ontwikkelings- en exploitatiemaatschappij Willemsoord B.V.

De gemeente heeft in 2007 het volledige eigendom in Ontwikkelings- en Exploitatiemaatschappij Willemsoord B.V. (hierna: Willemsoord) verkregen door middel van een agiostorting op de aandelen van € 6,1 miljoen. In de jaarrekening 2022 is een voorziening voor (mogelijke) duurzame waardevermindering gevormd van € 0,5 miljoen. De waarde van de kapitaalverstrekking in Willemsoord per 31 december 2022 is hiermee gelijk aan het zichtbare eigen vermogen van de vennootschap op basis van de waarderingsgrondslagen van Willemsoord zelf. Dit houdt onder andere in dat de vastgoedbeleggingen zijn gewaardeerd op actuele waarde.

De waarde van de kapitaalverstrekking per 31 december 2023 is (nog) niet bepaald omdat de gegevens die hiervoor nodig zijn ontbreken. Hierdoor bestaat er een onzekerheid over de juistheid van deze waarde. Om de waarde goed te kunnen bepalen zijn politieke keuzes noodzakelijk op basis van het onderzoek dat is uitgevoerd door het onderzoeksbureau Panteia. De onzekerheid is tot uitdrukking gebracht in de paragraaf weerstandsvermogen.

Naar aanleiding van de gemaakte (politieke) keuzes ten aanzien van Willemsoord zal de waarde van de kapitaalverstrekking opnieuw bepaald worden. Deze keuzes zien onder andere toe op het (toekomstige) onderhoud en de verduurzaming van de vastgoedbeleggingen.

In overleg met de accountant is in de jaarrekening geen aanvullende risicovoorziening getroffen voor deze onzekerheid die maximaal gelijk is aan de huidige balanswaarde van de kapitaalverstrekking. Een mogelijke aanvullende voorziening voor duurzame waardevermindering kan worden opgevangen binnen het beschikbare weerstandsvermogen van Den Helder.

Zeestad Beheer B.V.

De gemeente heeft een belang van 50% in Zeestad Beheer B.V. De vennootschap heeft ten doel het optreden als behorend vennoot van de commanditaire vennootschap Zeestad C.V. en is opgericht in 2007. Het resterende belang van 50% is in handen van de Provincie Noord-Holland.

Zeestad C.V.

Voor de ontwikkeling van de plangebieden Stadshart en Nieuw Den Helder Centrum is in 2007 Zeestad C.V. opgericht bij raadsbesluit van 8 maart 2007 (nr. 27). Met het Rijk en de Provincie is een samenwerkingsovereenkomst Stedelijke Vernieuwing afgesloten. Als commanditaire vennoot nemen de gemeente en de Provincie beiden voor 49,5% deel in deze C.V.

De behorende vennoot van de C.V. is Zeestad Beheer B.V., waar de gemeente en Provincie beide een 50% belang hebben genomen. Zeestad beheer B.V. heeft het resterende belang van 1% in de C.V. De provincie NH heeft aangegeven eind 2024 uit de deelneming te stappen. Bekeken wordt of Zeestad in (gewijzigde) vorm kan blijven voortbestaan.

N.V. Port of Den Helder

De gemeente heeft een belang van 100% in de NV Port of Den Helder. In de afgelopen jaren heeft de gemeente door het doen van diverse kapitaalinjecties in PoDH het financiële belang in de onderneming vergroot. De deelneming bedraagt € 10.046.000. De deelneming bestaat uit 94 aandelen met een nominale waarde van € 1.000 en een € 9.952.000 agio.

STAK ROM InWest

Den Helder participeert via de STAK in de Provinciale Regionale Ontwikkelingsmaatschappij. De oprichting vond plaats in 2021. De participatie bestaat uit een klein aandelenkapitaal en een agioparticipatie die oploopt naar € 2 miljoen. Jaarlijks wordt de deelname aangevuld met € 208.000.

Overige langlopende leningen

Hieronder zijn onder meer opgenomen leningen aan Triade (€ 127.000), Schouwborg de Kampanje (€ 2.143.000), Woningleningen (€ 2.722.000) en de Startersleningen (€ 4.667.000).

De aflossing van € 415.000 bestaat uit de reguliere aflossingen van de overige geldleningen (€ 137.000), de startersleningen (€ 54.000) en de woningleningen (€ 224.000). De toename van € 3.874.000 bestaat uit nieuw uitgegeven startersleningen (€ 2.254.000) en nieuw uitgegeven woningleningen (€ 1.620.000).

Leningen aan deelnemingen

Hieronder zijn de geldleningen opgenomen aan Alliander (€ 2.078.000), Willemsoord (€ 680.000) en een nieuw uitgegeven geldlening aan Willemsoord (18.000.000). De aflossing (€ 680.000) is de reguliere aflossing op de geldlening van Willemsoord.

Flottende activa

Vorraden

Omschrijving	BW 2023	Voorz. verlies	Balans waarde 2023	Balans waarde 2022
In exploitatie genomen gronden (onderhanden werk)	10.864	9.449	20.313	19.701
Gebouwen (verkoop ophanden)	49	0	49	49
Overige grond- en hulpstoffen	2	0	2	16
Totaal	10.915	9.449	20.364	19.766

Bij het onderdeel Gebouwen was met de jaarrekening 2021 sprake van één pand aan de Reggestraat dat verkocht zou gaan worden. Deze is dan ook overgeheveld van de materiële vaste activa naar de voorraden. Dat heeft in 2023 nog niet plaatsgevonden.

In exploitatie genomen gronden

Omschrijving	BW 01-01 2023	over boeking	vermeer dering	opbreng sten	reserve vorming	BW 31-12 2023	voorzie ning verlies t/m 2023	balans waarde 31-12 2023
Vinkenterrein	62	0	480	52		490	825	1.315
W.A. Hof	10.074	0	2.699	2.516	-117	10.374	8.624	18.998
Totaal	10.136	0	3.179	2.568	-117	10.864	9.449	20.313

Prospectie van de plannen	Bedrag
Nog te maken kosten (eindwaarde)	7.849.697
Nog te verwachten opbrengsten (eindwaarde)	19.272.479
Eindwaarde van het verwachte nadelig exploitatietekort	9.448.684
Contante waarde van het verwachte nadelig exploitatietekort ultimo 2023	8.856.962

Bij de berekening van de prospectie van de plannen zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- rente	0,70%
- kostenstijging	2%, 3% en 5%
- opbrengstenstijging	0,5%, 1,5% en 2%
- prijspeildatum	01-01-2024
- opslag bovenwijkse voorziening per m2	n.v.t.
- disconteringsvoet (NCW-berekening)	2%

Overige gegevens

De ontwikkeling van Willem Alexanderhof verloopt momenteel zeer voorspoedig. De eerste vier fasen zijn grotendeels afgerond waarbij deze fasen ook hun definitieve inrichting hebben gekregen. De vijfde fase wordt momenteel deels gebouwd en zal naar verwachting dit jaar worden opgeleverd. Meer dan 400 woningen van het totale bouwprogramma van meer dan 600 woningen is in Willem Alexanderhof nu in ontwikkeling of reeds gebouwd. De verwachting is dat het hele gebied in 2027 is ontwikkeld.

De verwachte looptijd van het project Molenwerf/Vinkenterrein is nog 1 jaar (2024 en 2025). Het bouwrijp maken is uitgevoerd en de woningen worden momenteel gebouwd. Binnenkort wordt gestart met de bouw van de molen zelf en de garageboxen. In het gebied worden 36 woningen gerealiseerd (waarvan meer dan de helft middenhuur en 2 woningen in de molen).

Vorderingen

De in de balans opgenomen vorderingen (uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder) kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Vordering	2023	2022
Vorderingen op openbare lichamen	13.584	14.142
Rekening-courant met het Rijk	3.285	20.936
Rekening-courant met niet-financiële lichamen	1.248	836
Verstrekke kasgeldleningen	300	800
Overige vorderingen	11.804	10.943
Totaal	30.221	47.657

Vorderingen op openbare lichamen	2023	2022
Omzetbelasting	-90	264
BTW-compensatiefonds	13.147	12.884
Overige vorderingen	527	994
Totaal	13.584	14.142

Ten opzichte van 2022 zijn de vorderingen op openbare lichamen gedaald met € 558.000. De voornaamste effecten zijn zichtbaar bij de omzetbelasting (€ 354.000 daling). De verkoop van gronden en de kosten van het bouwrijp maken bij grondexploitatie Julianadorp Oost laat een daling zien. In 2023 hebben we meer kunnen declareren bij het BTW-compensatiefonds, onder andere door investeringen in het nieuwe stadhuis en Regio Deal Maritiem Cluster Kop van Noord-Holland.

Rekening-courant met het Rijk

Rekening-courant met het Rijk	2023	2022
Schatkistbankieren	3.285	20.936
Totaal	3.285	20.936

Drempelbedrag schatkistbankieren

De gemeente is verplicht om mee te doen aan schatkistbankieren. Dit houdt in dat alle overtollige middelen van de gemeente bij het Rijk worden geplaatst. Middels een rekening-courantverhouding hebben wij beschikking over onze middelen. Zie voor de berekening van de overtollige middelen onderstaande tabel:

Berekening benutting drempelbedrag (€ 1.000)	#	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Schatkistbankieren	(1)	4.468	4.468	4.468	4.468
Kwartaalcijfers op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	(2)	190	204	205	209
Ruimte onder het drempelbedrag	(3a) (1)>(2)	4.278	4.263	4.263	4.259
Overschrijding van het drempelbedrag	(3b) (2)>(1)				
Berekening drempelbedrag	(1)				
Begrotingstotaal verslagjaar 2022	(4a)	223.378			
Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	(4b)	223.378			
Het deel van het begrotingstotaal dat het begrotingsbedrag te boven gaat	(4b)	0			
Drempelbedrag =(4b)*0,002 met een minimum van € 1.000.000	(1)	4.468			
Berekening kwartaalcijfer (*)	(2)				
		1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	(5a)	17.075	18.597	18.818	19.217
Dagen in het kwartaal	(5b)	90	91	92	92
Kwartaalcijfer (*)	(2) (5a)/(5b)	190	204	205	209
<i>(*) op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen</i>					

Er geldt een zogenaamde doelmatigheidsdrempel van 2% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen, waarbij het drempelbedrag minimaal € 1 miljoen bedraagt.

Hebben we minder middelen dan de doelmatigheidsdrempel beschikbaar, dan hoeven deze niet naar de schatkist.

Voor Den Helder betekent dit een drempelbedrag voor 2023 van € 4.467.560 (op basis van het (primitieve) begrotingstotaal van 2023 van € 223.378.000).

Rekening-courant met niet-financiële instellingen

Rekening-courant met niet financiële instellingen	2023	2022
R.C. Stichting Svn Startersleningen	931	114
R.C. Stichting Svn Woningleningen	317	722
Totaal	1.248	836

De R.C. Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting is in 2010 geopend in het kader van de uitoefening van de Startersleningen. Op deze rekening-courant vinden de mutaties plaats inzake de aflossingen en verstrekkingen in het kader van de Startersleningen. In 2023 is in totaal € 3.000.000 gestort op de gemeentelijke rekening courant in beheer van de Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting.

Met ingang van 2020 is een nieuwe rekening-courant geopend voor de Woningleningen. Hiervoor heeft de gemeente € 1.000.000 gestort in deze rekening-courant. Hieruit zijn al diverse woningleningen verstrekt. Op deze rekening-courant vinden net zoals bij de startersleningen de mutaties plaats inzake de aflossingen en verstrekkingen in het kader van de Woningleningen. In 2022 heeft er een extra storting van € 750.000 plaats gevonden en in 2023 nog eens € 1.000.000.

Kasgeldleningen

Kasgeldleningen	2023	2022
Verstreckte kasgeldleningen	300	800
Totaal	300	800

Het saldo van de verstrekte kasgeldleningen bestaat uit een kortlopende lening uit 2018 aan Willemsoord inzake Boerenverdietsluis en de vervallen aflossingen van de geldlening aan Willemsoord ad € 500.000. In 2023 heeft Willemsoord deze lening afgelost.

Overige vorderingen

Overige vorderingen	2023	2022
Algemene debiteuren	2.851	1.859
Rente leningen u/g en rente banksaldi	500	258
Overige vorderingen	8.453	8.826
Totaal	11.804	10.943

De post Algemene debiteuren is in 2023 ten opzichte van 2022 met € 992.000 gestegen. Dit wordt onder andere veroorzaakt door een stijging van de openstaande debiteuren ad € 435.000. Dit komt doordat eind 2023 een aantal facturen met betrekking tot vergunningen zijn uitgevaardigd.

De voorziening die in het kader van de mogelijke oninbaarheid in mindering wordt gebracht is € 89.000 lager dan in 2022. In totaal is de voorziening € 692.000. De correctie op de debiteuren voor publiekrechtelijke lichamen is in 2023 gedaald ten opzichte van 2022, met ongeveer € 467.000.

De rente langlopende geldleningen u/g betreffen rentebaten welke betrekking hebben op 2023, maar pas in 2024 ontvangen worden. Deze rentebaten hebben betrekking op de periode tussen de laatste renteontvangst en de balansdatum. Doordat er in 2023 een nieuwe lening verstrekt is, stijgt de rentebate ten opzichte van 2022.

Vorderingen Sociaal domein

Jaar	aantal personen	aantal vorderingen	aantal betalings regelingen	percentage
2016	933	1.415	878	62%
2017	881	1.356	871	64%
2018	968	1.324	745	56%
2019	857	1.176	631	53%
2020	922	1.299	665	51%
2021	906	1.259	785	62%
2022	816	1.151	721	63%
2023	737	1.040	670	64%

De vorderingen op bijstandsccliënten welke vallen onder de Wet BUIG bedraagt € 2.596.000 waarop in mindering is gebracht een bedrag van € 1.336.000 wegens mogelijke oninbaarheid. De vorderingen op bijstandsccliënten met doorbetalingsverplichtingen aan het rijk (van 75%) is volledig afgehandeld.

Liquide middelen

Liquide middelen	2023	2022
Kas	31	38
Bank	108	-59
Totaal	139	-21

De onder de liquide middelen opgenomen bankrekeningen betreffen de saldi bij de ABN AMRO en BNG. Sinds 2014 moeten alle overheidslichamen hun overtollige middelen stallen bij de rijksoverheid. Hierdoor ontstaat er een rekening-courant verhouding met de rijksoverheid welke verantwoord wordt onder het kopje "Rekening courant met het Rijk".

Overlopende activa

Overlopende activa	2023	2022
Nog te ontvangen bijdragen publiekrechtelijke instellingen	915	5.646
Overige overlopende activa	6.332	4.912
Totaal	7.247	10.558

Bij de nog te ontvangen bedragen van publiekrechtelijke instellingen is een daling zichtbaar van € 4.731.000. In 2022 was er sprake van een nog te ontvangen bedrag vanuit de Algemene uitkering van € 2.211.000. In 2023 is dit een bedrag van € 65.000. Daarnaast was er in 2022 een nog te ontvangen bedrag inzake de opvang van mensen uit de Oekraïne ad € 1.712.000 die in 2023 ontvangen is.

Bij de overige overlopende activa is een stijging zichtbaar van € 1.420.000. Dit heeft te maken met een hoger nog te ontvangen bedrag aan belastinginkomsten.

Vaste passiva

Staat van reserves

Het verloop in 2023 wordt hieronder per reserve weergegeven.

Reserves	BW0101	Dot.	Ontrr.	Kap.I.	BW3112
Algemene reserve	22.262	4.488	5.339	0	21.410
901111 - Algemene reserve	22.262	4.488	5.339	0	21.410
Bestemmingsreserves	20.776	12.074	15.711	0	17.139
902002 - Reserve Drooghe Weert	32	0	0	0	32
902003 - Reserve evenementen	234	0	5	0	230
902004 – Reserve Helders perspectief	849	0	231	0	618
902006 - Kunstopdracht/aankoop kunstvoorwerpen	63	0	0	0	63
902007 - reserve Monumenten	23	0	0	0	23
902008 - Bovenwijkse voorzieningen	133	0	0	0	133
902009 - Reserve bodemsanering	903	120	0	0	1.023
902011 - DIVMAG - terrein	227	0	0	0	227
902012 - Aankopen SH wet Voorkeursrecht	279	0	4	0	274
902014 - Af te stoten Gemeentelijk vastgoed	871	237	49	0	1.059
902015 - Reserve Beschermd Wonen	3.169	4.003	2.720	0	4.452
902016 – Reserve huurderwing VVH	39	0	0	0	39
902017 - Helders steunfonds	1.522	1.000	2.522	0	0
902019 – Reserve Stabilisatiefonds AU	2	0	0	0	2
902020 – Egalisatie reserve leges vs.kn. bouwleges	471	0	471	0	0
902021 - reserve nieuwbouw stadhuis	3.911	0	377	0	3.535
902022 – Reserve Bijdrage locatie RWS+	4.797	1.185	5.982	0	0
902023 - Reserve BUIG gelden	1.025	1.447	1.237	0	1.235
902024 - Reserve molen Visbuurt	200	0	0	0	200
902025 - Reserve watergangen	141	0	0	0	141
902026 - Reserve nog uit te voeren werkzaamheden	1.884	1.570	1.884	0	1.570
902027 - Reserve Klimaatadaptatie	0	43	0	0	43
902028 - Reserve Uitvoering Klimaatakkoord	0	330	229	0	101
902030 - Reserve onderhoud civiele kunstwerken	0	2.139	0	0	2.139

Kapitaalegalisatiereserves	15.063	7.471	0	1.803	20.731
903001 - Nieuwbouw Pijler/Herderscheeschool	1.350	0	0	52	1.299
903002 - Onderwijscluster Pasteurstraat	1.851	0	0	64	1.787
903003 – Reserve parkeerterrein De Schooten kap.lst	413	0	0	0	413
903004 – Reserve A.Pieckpl.kap.lst	575	0	0	0	575
903005 – Reserve Noorderhaaks kap.lst	1.880	0	0	23	1.856
903006 – Reserve Polderweg kap.lst.	406	0	0	11	395
903007 – Reserve Fietspad Duinweg kap.lst.	125	0	0	4	122
903008 – Reserve kap.lst.Streepjesberg	249	0	0	0	249
903009 – Reserve kap.lst Villa Kakelbont	246	0	0	14	232
903010 – Reserve kap.lst. fietspad Ooghdijne	200	0	0	0	200
903011 – Reserve kap.lst. Koning-/Sporstraat	2.533	0	0	0	2.533
903012 - Reserve kap lst. Stadspark	3.325	0	0	175	3.150
903013 - Reserve kap lst. Sportlaan 10	375	0	0	19	356
903014 - Reserve kap lst. Wildopvang	220	0	0	0	220
903016 - Reserve kap. lst Kerkgracht	253	0	0	253	0
903017 - Reserve kap. lst. Serverruimte	439	0	0	0	439
903018 - Reserve kap. lst. Ambachtsweg	598	0	0	0	598
903019 - Reserve kap. lst. laadpalen	25	0	0	3	22
903020 - Reserve kap. egalisatie lasten haven (PodH)	0	7.321	0	1.185	6.136
903021 – Reserve kap.lst. Sportveldverlichting	0	150	0	0	150
Saldo van rekening	4.488	0	4.488	0	0
904114 - Saldo Verlies & Winst	4.488	0	4.488	0	0
Totaal	62.588	24.033	25.538	1.803	59.280

Beschrijving reserves

Reserve	Aard/reden
Algemene reserve	
Algemene reserve	Bufferfunctie tegen (on)verwachte schommelingen in het exploitatiesaldo en onderdeel van het weerstandsvermogen.
Beleidsprioriteiten	
Nieuwbouw Stadhuis	Deze reserve is bestemd voor de kosten van de nieuwbouw van het stadhuis en het egaliseren van de kosten over de periode 2020-2022.
Drooghe Weert	Reserve voor diverse bouw- en woonrijp maakwerkzaamheden in het afgesloten exploitatiegebied Drooghe Weert. De werkzaamheden vloeien voort uit de verplichtingen van de gemeente ten aanzien van waterhuishouding, verkeer en inrichting van de openbare ruimte (waaronder aanleg van fietsbruggen).
Bijdrage locatie RWS+	Deze reserve is bestemd voor projecten in het kader van civiel-militaire samenwerking. Jaarlijks worden de niet benutte middelen voor de ontwikkeling van de haven (€ 1,25 mln. structureel) toegevoegd aan deze reserve.
Evenementen	Met deze reserve kan snel worden ingespeeld op de uitvoering van nieuwe evenementen.
Helders perspectief	Deze reserve is ingesteld om het uitvoeringsplan Helders Perspectief 'van krimp naar groei' mogelijk te maken.
Subsidiëring realisatie molen Visbuurt	Deze reserve is bestemd voor de realisatie van de molen bij het project Molenwerf.
Nog uit te voeren werkzaamheden	Deze reserve is ingesteld om incidentele activiteiten en of projecten waarvoor budget beschikbaar was gesteld in een eerder jaar maar waarvan de werkzaamheden doorlopen in een volgend jaar, de niet bestede middelen hiervoor over te hevelen naar het volgende jaar.
Kunstopdrachten/aankoop kunstvoorwerpen	Het fonds Kunstopdrachten/Aankoop kunstwerken is ingesteld enerzijds voor het kunnen verlenen van kunstopdrachten waarvan de financiering geschiedt op grond van de zgn. 1%-regeling en anderzijds voor het doen van kunstaankopen. Via de begroting wordt jaarlijks een bedrag hiervoor beschikbaar gesteld.
Monumenten	De reserve is bedoeld voor uitvoering van het gemeentelijk monumentenbeleid (Nota CHW) en het opstellen van de visie Stelling.
Bovenwijkse voorzieningen	Het fonds is gevormd in het kader van de financiering van de (bovenwijkse) infrastructurele werken ten behoeve van de verbetering van de ontsluiting van de grondexploitatiegebieden.
Bodemsanering	Het ontvangen van kosten samenhangende met: <ul style="list-style-type: none"> • bodemonderzoek en saneringsprojecten; • de financiering van de gemeentelijke kosten van de uitvoering van het Bodemprogramma • de verplichte aankoopregeling uit de Wbb voor onverkoopbare woningen als gevolg van bodemverontreiniging.
Watergangen	Reserve voor het onderhoud van de watergangen.

Buffer voor risico's	
Divmag terrein	In het kader van de ontwikkeling van "Terrein DIVMAG" en de "Poort van Den Helder" is het DIVMAG/Mijnendienstterrein gekocht. Het Rijk heeft daarbij een bijdrage verleend voor nazorg grondwatersanering.
Aankopen Stadshart (WVG)	Reserve voor het doen van aankopen en beheer van panden ten behoeve van het project Stadshart.
Buig	Egalisatiereserve voor het opvangen van grote schommelingen in de te ontvangen bijdrage vanuit het rijk voor de Gebundelde uitkering voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ, Bbz2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en de inzet van loonkostensubsidie
Af te stoten gemeentelijk vastgoed	Reserve gevormd uit de winsten van de gemeentelijke vastgoedverkopen die aangewend kan worden om de kosten van verliesgevend vastgoedobjecten te compenseren.
Beschermd wonen	Reserve voor het regionale budget Beschermd wonen en maatschappelijke opvang van de gemeente Den Helder, Schagen, Hollands Kroon en Texel.
Huurderving	Reserve voor 2e kans beleid dat samen met de Woningstichting is opgezet voor huurders die vanwege huurschulden uit hun woning zijn gezet en een 2e kans krijgen.
Helders Steunfonds	Reserve om noodzakelijke maatregelen te kunnen treffen tegen de gevolgen van de coronacrisis bij instellingen en bedrijven die in dit kader van de continuïteit van voorzieningen van de gemeente van belang zijn.
Egalisatiereserve	
Stabilisatiefonds Algemene uitkering	De Algemene Uitkering uit het gemeentefonds heeft de laatste jaren een wisselend niveau. Deze uitkering moet juist voor stabiliteit zorgen; daarom wordt inmiddels door het Rijk onderzoek gedaan naar de werking. Besloten is om deze reserve in te stellen om de wisselende uitkomsten op te vangen en zodoende een meer stabiele uitkomst te creëren.
Egalisatiereserve bouwleges	Reserve waarin het verschil tussen de opbrengsten en de kosten bouwleges aan het eind van het jaar wordt gedoteerd c.q. onttrokken.
Klimaatadaptatie	Deze reserve is in 2023 ingesteld ter egalisatie van regionale uitgaven ten behoeve van dit doel. In de loop van 2023 is echter besloten geen opvolging aan deze voorgenomen samenwerking te geven. Inmiddels is besloten de Helderse activiteiten in dit kader onderdeel te maken van het programma 'Duurzaamheid'. Dit is reden om voor te stellen de reserve Klimaat adaptatie op te heffen en het saldo toe te voegen aan de reserve Klimaatakkoord.
Uitvoering klimaatakkoord	Deze reserve is in 2023 ingesteld en dient ter egalisatie van budgetten voor duurzaamheid en energiebesparingsmaatregelen. Voor deze doelen is het programma Duurzaamheid opgesteld. De inzet van middelen is boekjaar overstijgend wat het noodzakelijk maakt jaarbudgetten boekjaar overstijgend beschikbaar te houden. Als in enig jaar budgetten overschreden of overschreden worden, worden deze geëgaliseerd middels deze reserve.
Onderhoud civiele kunstwerken (Boerenverdrietbrug)	Deze reserve is bedoeld voor de toekomstige onderhoudskosten van de Boerenverdrietbrug. In de reserve is de aankoopsom van het Rijksvastgoedbedrijf gestort.
Technische reserve	
Technische reserves	Alle technische reserves zijn ingesteld ter dekking van de kapitaallasten

Vermeerderingen en verminderingen

De vermeerderingen en verminderingen zijn hieronder nader toegelicht:

Reserve	dotatie	onttrekking
Algemene reserve	4.488	5.339
Jaarrekening resultaat 2022		
Het resultaat van de jaarrekening 2022 is toegevoegd aan de algemene reserve.	4.488	
Helders Steunfonds		
Bij het vaststellen van de begroting 2023 is besloten € 1 miljoen extra toe te voegen aan het Helders Steunfonds		1.000
Regionale samenwerking sociaal domein		
Bij de eerste tussenrapportage is besloten een deel van de kosten van de regionale samenwerking op sociaal domein voor het jaar 2023 te dekken uit de algemene reserve.		451
Resultaatbestemming 2022		
Bij het vaststellen van de jaarrekening 2022 is besloten om een aantal budgetten over te hevelen naar 2023 zodat in dat jaar de nog uit te voeren werkzaamheden konden plaatsvinden.		3.888
Bestemmingsreserves	19.545	17.514
reserve BUIG	1.447	1.237
mutatie		
We hebben hier de begrote onttrekkingen en stortingen geboekt. Daarnaast laat de realisatie nog een positief saldo zien, wat ook gestort is in de reserve BUIG.	1.447	1.237
reserve Beschermd wonen	4.003	2.720
mutatie	4.003	2.720
We hebben hier de begrote onttrekkingen en stortingen geboekt. Daarnaast is het werkelijke saldo tussen de rijksvergoeding en de uitgaven positief. Dit bedrag is gestort in de reserve beschermd wonen. In 2024 komt er een raadsbesluit naar aanleiding van de decentralisatie beschermd wonen hoe we in de toekomst omgaan met deze reserve.		
Reserve Helders steunfonds	1.000	2.522
mutatie	1.000	2.522
Conform raadsbesluit zijn de onttrekkingen verwerkt in 2023. Vervolgens is de reserve per 31-12-23 leeg geboekt. Het saldo is gestort in de algemene reserve.		
reserve evenementen	0	5
mutatie		5
In 2023 is er € 5.000 meer als bijdrage voor evenementen ingezet dan beschikbaar in het standaardbudget. Dit meerdere wordt onttrokken uit de reserve		
reserve Helders Perspectief	0	231
mutatie		231
Omdat de uitgaven voor Helders Perspectief lager waren dan begroot is ook minder aan de reserve onttrokken.		
reserve bodemsanering	120	0
mutatie	120	
Deze storting betreft de standaard voeding van de reserve		
reserve aankopen Stadshart WVG	0	4
mutatie		4
De gemeente bezit nog enkele panden in het stadshart welke betrokken worden bij de aanpak van de Koningstraat-Spoorstraat. De beheerskosten van deze panden worden onttrokken uit deze reserve.		

reserve af te stoten gemeentelijk vastgoed	237	49
mutatie	237	49
Uitgaven ten behoeve van de verkoopbaarheid of bevordering van exploitatie van af te stoten panden worden gedekt uit deze reserve. Stortingen gebeuren uit verkoopwinst of zoals in dit geval, het positief exploitatieresultaat van het inmiddels verkochte appartementencomplex Zuijderhorn.		
reserve egalisatie bouwleges	0	471
mutatie		471
Uitgaven ten behoeve van de afhandeling van aanvragen bouwvergunningen mogen voor maximaal 100 % kostendekkendheid gedekt worden uit opbrengsten bouwleges. Eventuele meerinkomsten worden gestort in deze reserve. Als de inkomsten lager zijn dan deze 100 % kostendekking wordt dit onttrokken uit deze reserve. In 2023 waren de inkomsten lager, de onttrekking dient ter compensatie van het hierdoor ontstane tekort.		
reserve nieuwbouw stadhuis	0	377
mutatie		377
Bij toekenning van het krediet voor de twee stadhuizen op Willemsoord is bepaald dat tot ingebruikname van deze panden afwijkingen van exploitatielasten ten opzichte van het 'gepermitteerde' budget' verrekend worden in een egalisatiereserve. In 2023 was de gemeente extra huurlast kwijt wat geleid heeft tot een overschrijding van het budget. De overschrijding wordt onttrokken uit de reserve.		
reserve bijdrage locatie RWS+	1.185	5.982
mutatie	1.185	5.982
Bij de besluitvorming m.b.t. het afsluiten van een Servicelevel Agreement (SLA) met de Port of Den Helder is besloten om de middelen m.b.t. de SLA aan de kapitaallegalisatiereserve RWS+ toe te voegen en deze reserve te hernoemen in "Reserve Egalisatie lasten haven (PoDH)". In 2023 is de reserve RWS+ opgeheven en integraal opgegaan in de nieuwe reserve Egalisatie lasten haven (PoDH).		
reserve nog uit te voeren werkzaamheden	1.570	1.884
mutatie	1.570	1.884
De onttrekking is conform de decembernota en jaarrekening 2022. De toevoeging is op basis van de decembernota 2023.		
reserve klimaatadaptatie	43	0
mutatie	43	
Bij de resultaatbestemming 2022 is besloten tot instelling van deze reserve en deze storting. (overigens wordt dit jaar voorgesteld deze reserve op te heffen en het saldo toe te voegen aan de reserve Uitvoering Klimaatakkoord)		
reserve uitvoering Klimaatakkoord	330	229
mutatie	330	229
Bij de resultaatbestemming 2022 is besloten tot instelling van deze reserve en deze storting. De onttrekking dient ter afdekking van de meeruitgaven in 2023 en de vorming van een kapitaallegalisatiereserve voor Sportveld Ledverlichting.		
reserve onderhoud civiele kunstwerken	2.139	0
Storting afkoopsom onderhoud Boerenverdrietbrug	2.139	
In 2023 heeft de gemeente met het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) een overeenkomst gesloten om het eigendom van het RVB-gedeelte van de Boerenverdrietbrug (50%) over te nemen. Onderdeel van de koop is dat het RVB een afkoopsom betaald voor het toekomstige onderhoud aan de brug. Deze afkoopsom wordt in de reserve (onderhoud) civiele kunstwerken gestort en is bedoeld om het toekomstige onderhoud aan de brug te bekostigen. De reserve is ingesteld op grond van het raadsbesluit 2023-017082, d.d. 18 september 2023.		

reserve egalisatie kapitaallasten diverse investeringen	7.471	1.803
Verrekening kapitaallasten	7.471	1.803
In een aantal gevallen is besloten investeringen geheel of gedeeltelijk te dekken uit de algemene reserve of een bestemmingsreserve. Deze investeringen komen voor het volle bedrag op de balans en de hieruit voortvloeiende afschrijvingslasten worden gedekt uit een gelijkwaardige onttrekking van een 'kapitaalegalisatiereserve'. Deze wordt hiertoe gevormd uit een storting vanuit de algemene- of bestemmingsreserve.		
Totaal	24.033	22.853

Staat van voorzieningen

De onderhouds-egalisatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn.

In de paragraaf "onderhoud kapitaalgoederen" die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Het verloop van de voorzieningen in 2023 wordt in het volgende overzicht weergegeven. In de kolom vrijval zijn de bedragen opgenomen welke ten gunste van de rekening van baten en lasten zijn gebracht. Alle aanwendungen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht.

Voorzieningen	BW0101	Toev.	Best.	Vrijv.	BW3112
Egalisatievoorzieningen (heffingen)	3.099	0	0	742	2.357
805001 - vz Onderh. riolering	3.099	0	0	742	2.357
Kostenegalisatievoorzieningen	4.796	995	531	47	5.213
806001 - vz Brandweerkazerne	985	0	83	0	902
806002 - vz Onderh. gymnastieklokalen	416	0	116	0	300
806003 - vz Onderh. Overige gebouwen	2.002	864	333	0	2.534
806004 - vz Onderh. sportaccommodaties	949	131	0	0	1.080
806005 - vz Groot onderhoud watergangen	443	0	0	47	396
Voorzieningen voor risico's en verplichtingen	2.157	208	227	0	2.139
807001 - vz Wachtgeld vml. wethouders	593	0	181	0	412
807002 - vz Waterbreed	931	0	14	0	917
807004 - vz Watertoren	97	0	30	0	66
807005 - vz Verh.bouwgebreken zwembad	0	0	3	0	-3
807006 - vz Pensioenen vml. bestuurders	519	0	0	0	519
807007 - vz spaarverlof	18	208	0	0	226
Totaal	10.052	1.203	759	789	9.708

Beschrijving voorzieningen

Voorziening	Aard/reden
Egalisatievoorzieningen (heffingen)	
Egalisatievoorziening Riolering	Er wordt gestreefd naar een kostendekkende rioolexploitatie over een periode van 60 jaar. Om de jaarlijkse fluctuaties in de exploitatie te kunnen opvangen, is deze voorziening gevormd.
Kostenegalisatievoorzieningen	
Brandweerkazerne	Deze onderhoudsvoorziening is gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud.
Gymnastieklokalen	Deze onderhoudsvoorziening is gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud.
Onderhoud gebouwen	Deze onderhoudsvoorziening is gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud.
Onderhoud sportaccommodaties	Voorziening voor onderhoud aan gemeentelijke sportterreinen en- accommodaties met als basis een meerjaren onderhoudsplanning (MOP). Deze onderhoudsvoorziening is bedoeld voor het uit te voeren onderhoud uit de meerjarenplanning
Onderhoud waterwegen	Voorziening voor onderhoud aan de watergangen. Deze onderhoudsvoorziening is bedoeld voor het uit te voeren onderhoud volgens het bestedingsprogramma voor de jaren 2019-2021.
Beheer strandslagen	Voorziening voor het beheer en onderhoud van 8 strandslagen
Voorzieningen voor risico's en verplichtingen	
Wachtgeld voormalig wethouders	Om aan de wettelijke verplichting te kunnen voldoen is voor het inkomen van voormalige wethouders een wachtgeldvoorziening ingesteld.
Waterbreed	Deze voorziening is bestemd voor de volgende projecten: natuurlijke oevers, Streepjesberg, Kade Helders Kanaal en voor optimalisatie van de recreatieve kanoroute.
Watertoren	De gemeente heeft een lang conflict met de kandidaat-koper van de watertoren gehad. Om uit de discussie te komen is er een schikkingstraject doorlopen. De gemeente heeft een bedrag van € 1 mln. opgenomen om uitvoering te geven aan de uitkomst van de schikking.
Voormalig personeel	Voorziening voor betaling maandelijkse vergoeding aan ex-medewerker.

Pensioenen vml. bestuurders	Het pensioen voor bestuurders is geregeld in de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA). Gemeenten hebben op grond van deze pensioenwet de taak én verplichting voor elke wethouder een pensioenpot op te bouwen. De gemeente kan dit doen door een voorziening te vormen en deze op de balans op te nemen. De pensioenen van de bestuurders worden bij de gemeente opgebouwd. Gemeenten hadden tot 1 januari 2022 ook de keuze deze pensioenpot extern bij een verzekeraar onder te brengen en daarvoor een jaarlijks bedrag te betalen. Daarmee vormde de verzekeraar dan feitelijk de pensioenpot voor de gemeente. Tot deze datum gebeurde dit voor Den Helder bij de verzekeraar ASR. Deze organisatie is gestopt met het leveren van deze faciliteit en daarom moet de gemeente nu daadwerkelijk zélf deze voorziening vormen. De tot 1 januari 2022 opgebouwde bedragen blijven nog wel bij ASR belegd. Voor de opbouw ná deze datum is nu deze voorziening gevormd.
Spaarverlof	Vanaf 1 januari 2022 is in de CAO een afspraak opgenomen voor verlofsparen. Elke medewerker kan bovenwettelijke vakantie opzijzetten voor later. Omdat er bij verlofsparen sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient hier een voorziening voor gevormd te worden.

Vermeerderingen en verminderingen

Voorziening	toevoeging	vrijval	besteding
Egalisatievoorziening riolering	0	742	0
Basis voor de voorziening is het PSWR dat in 2022 is vastgesteld. Om het verschil tussen baten en lasten te dekken moet er in 2023 een onttrekking van € 742.000 plaatsvinden.			
Voorziening brandweerkazerne	0	0	83
Er is in 2023 € 83.000 besteed aan het onderhoud aan de panden.			
Voorziening gymnastieklokalen	0	0	116
Er is in 2023 € 116.000 besteed aan het onderhoud aan de panden.			
Voorziening overige gebouwen	864	0	333
Er is dit jaar € 864.000 toegevoegd aan de voorziening om in de toekomst aan het noodzakelijke onderhoud van de panden te kunnen voldoen.			
Er is in 2023 € 333.000 besteed aan het onderhoud aan de panden.			
Voorziening onderhoud sportaccommodaties	131	0	0
Er is dit jaar € 131.000 toegevoegd aan de voorziening om in de toekomst aan het noodzakelijke onderhoud van de sportaccommodaties te kunnen voldoen.			
Voorziening groot onderhoud watergangen	0	47	0
Voor het onderhoud aan de watergangen is in het verleden een voorziening gevormd voor nog uit te voeren werkzaamheden. Dit in verband met grillige karakter van de uitgaven voor oevers/steigers/de waterbodem. In de loop van 2023 is gebleken dat de uitgaven voor € 47.000 werden overschreden en is de onttrekking ten laste van de voorziening geboekt. De voorziening is nog niet leeg en wordt ook volgend jaar weer gebruikt.			

Voorziening wachtgeld vml wethouders	0	0	181
De (voormalige) wethouders kunnen na hun aftreden aanspraak maken op een wachtgeldregeling. In 2023 heeft voor € 181.000 aanwending van deze voorziening plaatsgevonden.			
Voorziening Waterbreed	0	0	14
Dit jaar is € 14.000 uitgegeven aan het Helders Kanaal.			
Voorziening Watertoren	0	0	30
Na een lang conflict over de watertoren heeft de gemeente met de koper een vaststellingsovereenkomst ondertekend waarbij is vastgelegd dat de gemeente tot ca 1 mln in de kosten bijdraagt. In 2023 is € 30.000 uitbetaald.			
Voorziening bouwgebreken zwembad	0	0	3
Voorziening spaarverlof	208	0	0
Voor de storting in de voorziening spaarverlof is het aantal aangevraagde uren spaarverlof vermenigvuldigd met het gemiddelde uurtarief van de gemeente Den Helder. Voor 2023 komt de storting op € 208.000.			
Totaal	1.203	789	759

Langlopende schulden

In onderstaand overzicht is het verloop weergegeven over het jaar 2023

Omschrijving	stand 01-01-2023	vermeer- dering	aflossing	stand 31-12-2023
Onderhandse leningen	184.259	15.000	3.128	196.131
Totaal	184.259	15.000	3.128	196.131

Het gehele saldo van onderhandse leningen betreft leningen van binnenlandse banken en financiële instellingen. Vanwege de herstructurering van onze leningenportefeuille zorgt dit voor de flinke aflossing en toename van de langlopende geldleningen.

De totale rentelast voor het jaar 2023 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 1.246.000.

Flottende passiva

Kortlopende schulden

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden.

Omschrijving	2023	2022
Algemene crediteuren	6.575	7.523
Overige schulden	6.125	7.559
Totaal	12.700	15.082

Ten opzichte van 2022 is de stand van de crediteuren gedaald met € 948.000.

De overige schulden zijn met € 2.540.000 gedaald. Dit komt grotendeels door de afloop vanuit 2022.

Overlopende passiva

De in de balans opgenomen overlopende passiva kunnen als volgt gespecificeerd worden.

Omschrijving	2023	2022
Vooruit ontvangen bedragen	20.110	21.796
Nog te betalen bedragen	2.596	965
Netto-uitkeringen (betalingen onderweg)	1.673	693
Loonheffing, pensioenpremies en overige sociale lasten	3.316	3.288
Totaal	27.695	26.742

Vooruit ontvangen bedragen

De te betalen loonheffing en premies betreffen de verschuldigde bedragen over de maand december 2023 van het gemeentelijk personeel.

De netto-uitkeringen hebben te maken met de te betalen uitkeringen binnen het sociaal domein.

Omschrijving	2023	2022
Vooruit ontvangen	7.621	10.867
Bijdragen van derden met terugbetalingsverplichting	12.489	10.929
Totaal	20.110	21.796

Voorschotten van het Rijk

Het verloop van de ontvangen maar nog niet bestede voorschotbedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen (bijdragen van derden met een terugbetalingsverplichting) met een specifiek bestedingsdoel in 2023 zijn in het volgende overzicht weergegeven.

Omschrijving	stand 1 jan 2023	toevoe ging	vrijval	aanwen ding	stand 31 dec 2023
Regionaal meld- en coördinatiepunt	568				568
Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2015	3.108	2.764		3.394	2.478
Verkeerslawaaï N250	-22				-22
Nederlands Schoon	82	43		9	116
Voortijdig schoolverlaten	3	223		221	5
SPUK 2019	104	503		527	80
Regio Deal 2020-2021 Prov.	1.095			840	255
Regio Deal 2020-2021 Rijk	1.913	600		744	1.769
Overlast gevende asielzoekers	75			54	21
Min VWS GHNT 2020-2021	2				2
Huisvesting kwetsbare groepen	1				1
Toeslagenaffaire	-44	63		366	-347
RMC 2021 - 2024 DUO OWC	112	644		625	131
DUS-VWS lokale preventieakkoorden 2021	34	30		42	22
Versterking cliëntondersteuning VWS	50			2	48
Inhalen onderwijsvertraging Covid 19	522	270		295	497
Regeling huisvesting aandachtsgroepen	180			40	140
Projectleider MDA++	0	-1			-1
Aanpak Energiearmoede	999			216	783
Nationaal isolatie programma	290	602			892
Wet Inburgering 2021	325	482		451	356
Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	158	-158			0
SPUK Onderwijsroute	49	20		71	-2
CDOKE-gemeente Den Helder	0	1.152		486	666
RHA flexwonen De Dogger	0	340			340
SPUK IW 2022 Revitalisatie Stadshart	0	562			562
SPUK Lokale aanpak isolatie	0	1.972			1.972
SPUK Expertisevcentra jeugdhulp	251	366		534	83
Geluidssanering Binnenhaven/Zuidstraat	10				10
Geluidssanering Jan Verfaillweg	44				44
Geluidssanering Polderweg	147				147

Geluidssanering Marsdiepstr./Waddenzeestr.	425				425
Geluidssanering Den Helder Zuid	421				421
Geluidssanering Den Helder en omgeving	22				22
Lichtaanzee	5				5
Totaal	10.929	10.477	0	8.917	12.489

Onder de vooruit ontvangen bedragen zijn de gelden (€ 7.127.000) opgenomen die wij beheren voor het voormalige project De Kop Werkt!. De Kop Werkt! is formeel per 31 december 2021 beëindigd, maar een deel van de financiële middelen blijft beschikbaar voor een aantal doorlopende projecten en de nieuwe samenwerkingsagenda Samen op Kop.

Voor dit project verzorgen wij de administratie.

Nog te betalen bedragen

Omschrijving	2023	2022
Rentelasten	870	473
Overige overlopende passiva	1.726	492
Totaal	2.596	965

De rentelasten hebben betrekking op rente van opgenomen geldleningen welke betrekking hebben op 2022, maar pas in 2023 betaald hoeven te worden.

De overige overlopende passiva zijn € 1.234.000 hoger dan in 2022. Dit komt voornamelijk door een nog te betalen post met betrekking tot het Gemeentefonds. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken heeft met een te hoge uitkeringsfactor gerekend in de december circulaire, waardoor alle gemeenten te veel algemene uitkering hebben ontvangen. Het te veel ontvangen bedrag van € 952.000 wordt in 2024 verrekend.

Gewaarborgde geldleningen en garantstellingen

Omschrijving	oorspr. bedrag	% borg stelling	schuld 01-01-2023	schuld 31-12-2023
Woningstichting Den Helder	7.170	100,00%	3.670	3.451
NV Huisvuilcentrale Noord-Holland	598.528	3,84%	22.624	23.428
Noordwest ziekenhuisgroep	6.000	100,00%	4.200	3.600
Willemsoord BV	21.000	100,00%	15.000	0
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	48.688	9,00%	2.804	3.240
N.V. Port of Den Helder	14.750	100,00%	19.500	13.326
Stichting Blijf van mijn Lijf	500	100,00%	406	403
Scholen aan Zee	13.250	100,00%	13.250	13.250
Subtotaal garanties zonder achtervang	709.886		81.454	60.698
Stichting Woontij	22.500	50,00%	17.868	12.336
Woningstichting Den Helder	210.456	50,00%	191.860	210.456
Stichting Woonzorg Nederland	6.349	50,00%	2.765	3.152
Subtotaal garanties met achtervang WSW	239.305		212.493	225.944
Totaal	949.191		293.947	286.642

N.V. Huisvuilcentrale Noord Holland (HVC)

De gemeente maakt, als aandeelhouder bij de HVC, deel uit van de Ballotageovereenkomst waarin de garantstelling is geregeld. In deze overeenkomst staat vermeld dat alle aandeelhouders hoofdelijk aansprakelijk zijn voor de schuld van de HVC. In het overzicht wordt het aandeel van de gemeente op basis van het aandelenkapitaal gepresenteerd.

Noordwest ziekenhuisgroep

Met het raadsbesluit RB14.0069 heeft de raad zijn goedkeuring verstrekt aan de garantstelling van € 6.000.000. Voor deze garantstelling staat de gemeente direct garant.

Willemsoord BV

De gewaarborgde geldleningen zijn in 2023 volledig afgelost.

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Vanuit de gemeenschappelijke regeling staat de gemeente garant voor aangegane geldleningen door de Veiligheidsregio. Deze aansprakelijkheid beperkt zich tot het aandeel in de gemeentelijke bijdrage op basis van inwoneraantal. Dit komt neer 8,4%.

De toename van de schuld per 31 december ten opzichte van 1 januari komt doordat de totale schuld van de Veiligheidsregio in 2023 is toegenomen waardoor ons aandeel ook toeneemt.

N.V. Port of Den Helder

In 2013 is de havendienst verzelfstandigd en heeft de gemeente zich voor de financiering ervan garant gesteld. Van de oorspronkelijke garantstelling van € 26,3 miljoen in 2012 is eind 2023 door aflossing op en herfinanciering van leningen en RC-kredieten nog een bedrag van € 14,75 miljoen over.

Stichting Blijf van mijn Lijf

Met het raadsbesluit RB13.0094 is de raad akkoord gegaan met de garantstelling van € 500.000 voor de stichting Blijf van mijn Lijf. De garantstelling is uiteindelijk in 2014 geëffectueerd. Op basis van de jaarrekening 2020 van de stichting is de garantstelling opgenomen zoals in bovenstaand tabel verantwoord.

Scholen aan Zee

Op 25 februari 2019 is de raad akkoord gegaan, RB18.0135, met de garantstelling aan de Staat der Nederlanden (het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen) voor schatkistbankieren in het onderwijs voor Scholen aan Zee. Het betreft een maximale garantstelling van € 13.250.000 en een looptijd van 15 juli 2019 tot en met 15 juli 2043.

Stichting Woontij

Voor de Stichting Woontij is er een achtervangovereenkomst afgesloten met het WSW waarbij er een maximale kredietlimiet van € 22.500.000 met een looptijd 1 oktober 2019 tot en met 31 december 2023.

Woningstichting Den Helder

Met betrekking tot de Woningstichting Den Helder is een achtervangovereenkomst afgesloten met het WSW waarbij een maximale kredietlimiet van € 250.000.000 verminderd met het aanwezige saldo van niet geborgde geldleningen geldt.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen en rechten

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De baten en lasten zijn toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Daarin zijn geen verplichtingen opgenomen die voortvloeien uit vakantiegelduitkeringen. Met de invoering van het Individueel Keuze Budget wordt elk jaar het overtollige vakantiegelduitkeringen met de medewerkers verrekend.

De overeenkomsten die de afdeling Sociaal Domein aangaat met zorgaanbieders bevatten geen afnameplicht. Indien de betreffende aanbieder geen prestatie voor de gemeente verricht, is er om deze reden geen betalingsverplichting aan deze zorgaanbieder.

Bij de huur en exploitatie posten is het totaalbedrag van de verplichting opgenomen in plaats van de jaarlijkse verplichting omdat dit meer recht doet aan de bepalingen uit het BBV, namelijk het inzicht geven in de verplichting als onderdeel van het inzicht geven van de totale financiële positie.

De gemeente is voor een aantal jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijvende financiële verplichtingen. Deze financiële verplichtingen vinden veelal hun oorsprong in afgesloten huurovereenkomsten en onderhoudscontracten. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste verplichtingen:

Investeringskrediet van afgerond in totaal € 15,8 miljoen aan Port of Den Helder beschikbaar gesteld in de periode 2022-2032 ten behoeve van de Service Level Agreement (SLA).

Verplichtingen per categorie	bedrag (x € 1.000)	looptijd contract
Software		
licenties	1.414	divers
algemene software	1.853	divers
onderhoud	0	divers
Hardware		
overig	379	divers
huur en exploitatie		
zwembad Heersdiep	524	tot 01-01-2034
Overige posten		
onderhoudscontracten	4.750	divers
investeringskredieten	16	
dienstverlening/bedrijfsvoering	629	divers
leasecontracten	451	divers
verzekeringen	1.642	divers

Exploitatieoverzicht per taakveld

Overzicht baten en lasten per taakveld

Exploitatieoverzicht per taakveld	rekening 2022	prim. begr.	actuele begr.	rekening	verschil
1 Bestuurlijke vernieuwing	133.328	125.110	135.469	136.991	1.522
Lasten	-38.624	-41.613	-41.461	-41.385	76
0.1 Bestuur	-4.226	-3.262	-3.489	-3.102	387
0.10 Mutaties reserves	-298	0	-730	-730	0
0.2 Burgerzaken	-2.351	-2.460	-2.758	-2.514	245
0.4 Overhead	-28.607	-30.425	-31.168	-31.421	-253
0.5 Treasury	-2.491	-1.945	-2.626	-2.713	-87
0.61 OZB woningen	-360	-332	-332	-291	41
0.62 OZB niet-woningen	-248	-324	-324	-327	-4
0.64 Belastingen overig	-1	-1	-1	-1	0
0.8 Overige baten en lasten	-15	-2.836	-5	-248	-243
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	-9	-9
3.4 Economische promotie	-27	-29	-29	-29	0
Baten	171.952	166.723	176.930	178.376	1.447
0.1 Bestuur	50	49	50	38	-11
0.10 Mutaties reserves	3.875	2.885	5.296	5.064	-232
0.2 Burgerzaken	724	919	890	688	-201
0.4 Overhead	1.923	1.106	1.381	1.643	262
0.5 Treasury	3.033	3.003	3.591	3.678	88
0.61 OZB woningen	6.798	7.087	7.087	7.002	-85
0.62 OZB niet-woningen	7.226	8.186	8.186	8.091	-95
0.64 Belastingen overig	14	0	0	0	0
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	146.706	142.027	148.750	150.234	1.484
0.8 Overige baten en lasten	29	-238	0	0	0
3.4 Economische promotie	1.575	1.700	1.700	1.938	238

2 Zorgzame gemeente	-89.631	-79.736	-88.634	-83.496	5.137
Lasten	-122.368	-111.892	-133.923	-131.867	2.056
0.10 Mutaties reserves	-3.930	-5.240	-6.359	-6.702	-343
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-379	-983	-1.030	-974	56
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-5.415	-4.409	-7.541	-5.799	1.742
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-2.266	-1.708	-6.867	-6.782	85
6.3 Inkomensregelingen	-35.882	-32.582	-38.440	-37.682	758
6.4 WSW en beschermt werk	-6.344	-6.301	-6.301	-6.282	19
6.5 Arbeidsparticipatie	-3.447	-3.072	-3.652	-3.350	302
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-2.624	-2.524	-4.367	-4.304	62
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-516	-469	-420	-385	35
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	0	0	-6.195	-6.183	12
6.71B Begeleiding (WMO)	-15.590	-13.987	-4.679	-4.718	-39
6.71C Dagbesteding (WMO)	0	0	-2.590	-2.585	5
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-12.010	-10.956	0	0	0
6.72A Jeugdhulp begeleiding	-146	-140	-8.876	-9.283	-407
6.72B Jeugdhulp behandeling	0	0	-1.210	-1.144	66
6.72C Jeugdhulp dagbesteding	0	0	-1.513	-1.568	-55
6.73A Pleegzorg	0	0	-2.416	-2.192	224
6.73B Gezinsgericht	0	0	-2.074	-1.653	421
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	0	0	-4.991	-5.446	-455
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	0	0	-6.495	-6.119	376
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	0	-1.065	-1.791	-726
6.74C Gesloten plaatsing	0	0	-147	-198	-51
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-5.905	-5.810	-6.994	-6.689	305
6.81A Beschermd wonen (WMO)	0	0	-50	-34	16
6.81B Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-3.927	-4.179	-4.818	-4.682	135
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-21.276	-17.234	0	4	4
6.82A Jeugdbescherming	0	0	-1.707	-1.862	-155
6.82B Jeugdreclassering	0	0	-227	-797	-569
7.1 Volksgezondheid	-2.712	-2.299	-2.899	-2.666	233

Baten	32.736	32.156	45.289	48.371	3.081
0.10 Mutaties reserves	1.961	1.943	6.999	6.999	0
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	0	0	0	263	263
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.926	405	5.115	6.959	1.845
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	0	0	183	1.192	1.010
6.3 Inkomensregelingen	27.279	28.897	30.791	30.980	189
6.4 WSW en beschut werk	180	0	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	81	0	404	322	-82
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	21	6	17	13	-4
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0	12	12
6.71B Begeleiding (WMO)	648	778	768	670	-97
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	121	115	0	0	0
6.72A Jeugdhulp begeleiding	0	0	0	2	2
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	263	0	618	534	-84
6.81B Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	71	12	12	90	78
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	153	0	0	0	0
7.1 Volksgezondheid	30	0	385	335	-51

3 Vitale gemeente	-6.401	-8.091	-4.919	-5.135	-217
Lasten	-23.824	-16.417	-26.857	-31.203	-4.346
0.10 Mutaties reserves	-4.133	-770	-9.460	-10.883	-1.422
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-1.295	-917	-1.023	-1.286	-263
2.2 Parkeren	-615	-503	-679	-769	-90
2.4 Economische havens en waterwegen	-482	-2.243	-1.451	-1.671	-220
3.1 Economische ontwikkeling	-4.397	-2.148	-2.932	-3.696	-765
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-47	-12	-12	-25	-13
8.1 Ruimte en leefomgeving	-1.084	-916	-1.618	-1.276	343
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-6.750	-4.258	-4.466	-6.232	-1.765
8.3 Wonen en bouwen	-5.021	-4.650	-5.215	-5.364	-149
Baten	17.423	8.325	21.938	26.067	4.129
0.10 Mutaties reserves	707	284	7.167	8.449	1.282
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	4.541	1.082	4.802	5.810	1.008
0.63 Parkeerbelasting	75	102	0	0	0
2.2 Parkeren	19	0	100	126	25
2.4 Economische havens en waterwegen	60	0	1.749	1.911	162
3.1 Economische ontwikkeling	2.738	0	754	1.584	830
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	5	0	0	5	5
8.1 Ruimte en leefomgeving	151	106	267	93	-174
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	6.275	4.718	4.815	6.279	1.464
8.3 Wonen en bouwen	2.851	2.033	2.283	1.811	-472

4 Leefbare gemeente	-32.807	-37.112	-36.520	-35.738	782
Lasten	-57.937	-58.748	-65.077	-64.502	575
0.10 Mutaties reserves	-1.615	-120	-1.081	-1.231	-150
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-3.868	-4.140	-4.144	-4.140	4
1.2 Openbare orde en veiligheid	-2.317	-2.294	-2.487	-2.753	-265
2.1 Verkeer en vervoer	-7.620	-8.613	-9.330	-9.209	121
2.4 Economische havens en waterwegen	-612	-488	-496	-543	-47
4.2 Onderwijshuisvesting	-4.279	-4.576	-4.897	-4.780	117
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-4.928	-4.539	-5.003	-4.786	217
5.1 Sportbeleid en activering	-1.009	-964	-1.170	-1.108	62
5.2 Sportaccommodaties	-3.416	-3.441	-3.861	-4.686	-826
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-4.048	-4.334	-4.626	-4.630	-4
5.4 Musea	-218	-213	-338	-333	5
5.5 Cultureel erfgoed	-1.021	-1.325	-1.896	-1.753	143
5.6 Media	-1.939	-1.999	-2.063	-2.058	4
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-5.683	-6.681	-6.546	-6.638	-93
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-142	-197	-198	-162	36
7.2 Riolering	-4.380	-3.399	-4.381	-4.288	93
7.3 Afval	-8.640	-8.996	-8.997	-8.664	333
7.4 Milieubeheer	-1.632	-1.886	-3.000	-2.157	842
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-572	-542	-563	-581	-19
Baten	25.130	21.636	28.556	28.763	207
0.10 Mutaties reserves	1.414	213	2.384	2.342	-42
1.2 Openbare orde en veiligheid	108	79	77	90	13
2.1 Verkeer en vervoer	777	457	633	687	54
2.4 Economische havens en waterwegen	0	0	0	47	47
4.2 Onderwijshuisvesting	20	13	328	346	18
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.900	2.593	3.331	3.138	-194
5.1 Sportbeleid en activering	93	0	395	397	2
5.2 Sportaccommodaties	1.414	1.182	2.142	2.366	223
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	248	30	15	152	137
5.4 Musea	7	0	0	0	0
5.6 Media	0	0	57	57	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	527	553	553	707	154
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	0	18	18

7.2 Riolering	5.314	4.163	5.148	5.044	-104
7.3 Afval	11.940	12.083	12.083	12.456	373
7.4 Milieubeheer	94	0	1.152	602	-550
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	274	270	258	316	58
Totaal	4.489	171	5.396	12.621	7.225

Overzicht baten en lasten per programma

Exploitatieoverzicht	rekening 2022	primitieve begroting	actuele begroting	rekening	verschil
Taakvelden	6.507	975	1.181	9.313	8.132
Lasten	-232.777	-222.540	-249.687	-249.411	276
1 Bestuurlijke vernieuwing	-38.326	-41.613	-40.731	-40.655	76
2 Zorgzame gemeente	-118.438	-106.652	-127.563	-125.165	2.399
3 Vitale gemeente	-19.691	-15.647	-17.397	-20.320	-2.923
4 Leefbare gemeente	-56.322	-58.628	-63.996	-63.271	725
Baten	239.285	223.515	250.868	258.724	7.856
1 Bestuurlijke vernieuwing	168.078	163.838	171.633	173.312	1.679
2 Zorgzame gemeente	30.775	30.213	38.291	41.372	3.081
3 Vitale gemeente	16.716	8.041	14.771	17.619	2.847
4 Leefbare gemeente	23.716	21.423	26.172	26.421	249
Reserves	-2.018	-804	4.215	3.308	-907
Toevoegingen	-9.975	-6.130	-17.631	-19.546	-1.915
1 Bestuurlijke vernieuwing	-298	0	-730	-730	0
2 Zorgzame gemeente	-3.930	-5.240	-6.359	-6.702	-343
3 Vitale gemeente	-4.133	-770	-9.460	-10.883	-1.422
4 Leefbare gemeente	-1.615	-120	-1.081	-1.231	-150
Onttrekkingen	7.957	5.326	21.846	22.853	1.008
1 Bestuurlijke vernieuwing	3.875	2.885	5.296	5.064	-232
2 Zorgzame gemeente	1.961	1.943	6.999	6.999	0
3 Vitale gemeente	707	284	7.167	8.449	1.282
4 Leefbare gemeente	1.414	213	2.384	2.342	-42
Totaal	4.489	171	5.396	12.621	7.225

Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

	Begroot	Werkelijk
<u>Structurele onttrekkingen</u>		
Laadpalen	3	3
Evenementen	94	5
WVG	63	3
Nieuwbouw Pijler/Herderscheeschool	52	52
Onderwijscluster Pasteurstraat	64	64
Noorderhaaks	23	23
Polderweg	11	11
Fietspad Duinweg	3	3
Stadspark	175	175
Sportlaan 10	19	0
Streepjesberg	1	1
Villa Kakelbont	14	14
Bodemsanering	25	0
Totaal	3.267	550
<u>Structurele toevoegingen</u>		
Bodemsanering	120	120
Totaal	120	120

Wet normering Topinkomens

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de gemeente Den Helder van toepassing zijnde regelgeving: Wet Normering Topinkomens.

Het bezoldigingsmaximum in 2023 voor de gemeente Den Helder is € 223.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

De wijziging in de toelichting heeft geen impact en veroorzaakt geen onverschuldigde bedragen.

Bedrag (x € 1) Dienstbetrekking		
Functie(s)	Griffier	Gemeente secretaris
Duur dienstverband in 2023	1/1 - 31/12	1/4 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1	1
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Individueel WNT-maximum 2023	223.000	167.250
Bezoldiging		
Beloning	123.899	102.711
Belastbare onkostenvergoedingen	98	0
Beloningen betaalbaar op termijn	19.788	16.824
<i>Subtotaal</i>	143.785	119.535
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0
Totaal bezoldiging 2023	143.785	119.535
Motivering indien overschrijding: zie	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2022		
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 - 31/12	
Omvang dienstverband 2022 (in fte)	1	
Beloning	113.266	
Belastbare onkostenvergoedingen		
Beloningen betaalbaar op termijn	20.258	
Totaal bezoldiging 2022	133.524	0

Geen dienstbetrekking	
Functie(s)	Gemeente secretaris
Kalenderjaar	2023
Periode functievervulling	1/1 - 31/3
Aantal kalendermaanden	3
Omvang dienstverband (in uren)	420
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	
Maximum uurtarief	212
Individueel toepasselijke maximum gehele periode	89.040
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)	
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja
Bezoldiging in de betreffende periode	60.338
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	60.338
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.
Bezoldiging 2023	60.338
Bedrag en reden van de overschrijding	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT:

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen na balansdatum betreffen belangrijke ontwikkelingen die invloed hebben op het beeld dat de jaarrekening geeft. Hoe gaat het met de middelen die het Rijk de komende jaren verstrekt en hoe ontwikkelt zich het aantal inwoners dat een beroep moet doen op een uitkering? Hoe zit het met de doorwerking van de vraag naar Wmo- en jeugdzorg?

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 27 november 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 8,1 miljoen. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

Bevinding

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie zij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Incidentele baten en lasten

Hierna volgt een opsomming van de incidentele baten en lasten per programma:

Programma	Begroot	Werkelijk
Omschrijving	2023	2023
Lasten (bedragen x € 1.000)	21.311	17.707
Bestuurlijke vernieuwing	1.709	1.558
Helders Perspectief	0	231
Regionale inkoop Sociaal Domein	979	597
BR: budgetoverheveling ICT HUB Julianadorp	30	30
BR: budgetoverheveling organisatieontwikkeling 2022	700	700
Zorgzame gemeente	11.378	8.872
Vrijval exploitatieresultaat GrGA	0	-1.011
Transformatiefonds Jeugd	318	267
Projectbudget wijkgericht werken	272	254
Project naar een thuis voor jongeren	618	534
Oekraïne opvang	2.293	1.283
Hotel- en accommodatieregeling	68	73
Energiearmoede	162	216
Energietoeslag	4.671	4.280
Wijk- en buurthuizen (inzet reserve Helders steunfonds)	46	46
Bijdrage wijkhuis Nieuw Den Helder (inzet reserve Helders steunfonds)	35	35
OGGZ 2023 extra subsidie	74	74
Extra subsidie DNO Doen	122	122
BR: dotatie Helders steunfonds	1.000	1.000
BR: BUIG gelden	1.447	1.447
BR: budgetoverheveling middelen HAR	152	152
BR: budgetoverheveling brede aanpak dak- en thuislozen	100	100

Vitale gemeente	3.854	3.995
Regiodeal	164	176
Regionale samenwerking	200	200
Impuls particuliere woningverbetering	250	250
Invoering Omgevingswet	348	239
Gevelrenovatie	250	250
Bijdrage Dijkkwartier	50	50
BR: dotatie af te stoten gemeentelijk vastgoed	0	238
BR: dotatie onderhoud civiele kunstwerken	2.139	2.139
BR: budgetoverheveling parkeerfaciliteit offshore	43	43
BR: budgetoverheveling invoering Omgevingswet	410	410
Leefbare gemeente	4.370	3.282
Subsidie Scholen aan Zee- leerlinglunches	125	125
Nationaal Programma Onderwijs	0	374
Extra evenementen	94	5
Extra subsidie de Nollen	125	125
Onderzoek Willemsoord/ St. Erfgoed	100	0
Resultaatbestemming 22-23 Wildopvang	40	40
Resultaatbestemming 22-23 Sportakkoord	26	26
Impuls wijk- buurtwerk	35	35
Onderwijshuisvesting Oekraïners	315	315
Extra subsidie Bonaire	50	50
Extra St. Erfgoed	356	356
Rijksbijdrage CDOKE t.b.v. duurzaamheid	1.152	0
Afwikkeling Niet gesprongen explosieven	66	188
Extra bijdrage sportverenigingen	35	35
Extra bijdrage wijkverenigingen	81	53
Sloop tribune	100	0
Extra subsidie kunstuitleen	45	45
BR: budgetoverheveling wildopvang	40	40
BR: budgetoverheveling inhuur zwembad	45	0

BR: budgetoverheveling sportakkoord	26	26
BR: budgetoverheveling subsidie St. Erfgoed	314	314
BR: budgetoverheveling subsidie Nieuwe Kerk	49	49
BR: dotatie bodemsanering	120	120
BR: budgetoverheveling fietsvriendelijke gemeente	153	153
BR: budgetoverheveling aanpassen fietspad Schootenweg	70	0
BR: budgetoverheveling hondenuitlaatbeleid	75	75
BR: budgetoverheveling aanpak kwetsbare buurten	100	100
BR: budgetoverheveling ondersteuning cultureel veld	260	260
BR: dotatie reserve klimaatadaptie	43	43
BR: dotatie reserve klimaatakkoord	330	330

Baten (Bedragen x € 1.000)	-34.398	-29.001
Bestuurlijke vernieuwing	-8.246	-7.455
Bijdragen regiogemeenten regionale inkoop SD	-528	-300
AU: Dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden	-158	-158
AU: Flankerend beleid energie armoede	-198	-198
AU: Werkdrukverlaging jeugdbescherming	41	41
AU: Indexatie Voogdij/ 18+	-86	-86
AU: Maatschappelijke begeleiding	-36	-36
AU: Nationaal actieplan dak- en thuisloosheid	-252	-252
AU: Oekraïne opvang	-84	-84
AU: Invoeringskosten omgevingswet	-278	-278
AU: Meerkosten Oekraïne Sociaal Domein	-41	-41
AU: Energietoelage 2023	-3.261	-3.261
AR: Dec circ 22: toegh prov verkiezingen	-8	-8
BR: Helden perspectief	0	-231
BR: reserve nieuwbouw stadhuis	-340	-377
BR: budgetoverheveling uitvoeringsplan ICT 2022	-252	-252
BR: vrijval helders steunfonds	-1.934	-1.934
BR: primitieve begroting	-831	0

Zorgzame gemeente	-12.388	-8.378
Oekraïne opvang	-4.003	-5.937
Project naar een thuis voor jongeren	-618	-534
Hotel- accommodatieregeling	-220	-229
Energiearmoede	-162	-216
AR: Regionale inkoop sociaal domein	-451	-266
AR: mutaties reserve Helders Steunfonds en AR	-1.000	-1.000
AR: decembercirculaire 2022	-1.979	
BR: onttr Helders Steunfonds	-2.522	
BR: onttr BUIG gelden	-1.237	
BR: OGGZ 2023 extra subsidie	-74	-74
BR: onttr subsidie DNO Doen	-122	-122
Vitale gemeente	-11.212	-10.924
Vrijval voorziening grondexploitatie	-500	-117
Verkoop flatgebouw Zuijderhorn	-3.720	-3.720
AR: resultaatbestemming 2022 uit de AR	-502	-502
BR: onttr aankopen SH wet Voorkeursrecht	-63	-4
BR: onttr af te stoten gem vastgoed	-45	-49
BR: onttr uitvoering klimaatakkoord	0	-79
BR: aankoop boerenverdrietsluis	-5.982	-5.982
BR: tijd onttr t.b.v. reserve onderhoud	-400	0
BR: onttr reserve bouwleges	0	-471
Leefbare gemeente	-2.552	-2.244
Nationaal Programma Onderwijs	0	-374
Onderwijshuisvesting Oekraïners	-315	-315
AR: wegen 2022	-601	0
AR: resultaatbestemming 2022 uit de AR	-798	-798
BR: onttr reserve evenementen	-94	-5
BR: budgetoverheveling aanpassen fietspad Schootenweg	-40	0

BR: budgetoverheveling wegenonderhoud	-95	-95
BR: ontrr reserve bouwleges	-77	0
BR: bodemsanering t.b.v. calamiteit	-25	0
BR: klimaatmaatregelen t.b.v. ledverlichting	0	-150
BR: steunfonds	-507	-507
Totaal	-13.087	-11.294

AR = Algemene reserve

BR = Bestemmingsreserve

AU = Algemene uitkering

Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SiSa)

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-02-2024										
Verstrekker	Uitkeringssoort	Specifieke uitkering Juridische grondslag Omvang	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator			
JenV	A15	Regeling eenmalige specifieke uitkering voor gemeenten in verband met het treffen van maatregelen ter vermindering van overlast en criminaliteit veroorzaakt door asielzoekers in 2022 en 2023 Gemeenten	Besteding (jaar T) - zelfstandige uitvoering	Cumulatieve besteding uitvoering projectplan (t/m jaar T) - inclusief uitvoering door derden	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee)	Toelichting op projecten die afwijken van voorlopige toekenning	Project afgerond (Ja/Nee)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			147.330	102.890	Ja		Ja			
JenV	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GDD) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van A16101 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GDD)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder A16101 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GDD)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (FOO)		
			13.938.599	10	10	140.000	10	100.862		
Totaal bedrag vorderingen (f oneedstmalig uitgekeerde) verstrekkingen (jaar T) FOO			Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (FOO) (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)					
Aard controle F Indicator: A16101			Aard controle F Indicator: A16102	Aard controle n.v.t. Indicator: A16103	Aard controle F Indicator: A16104	Aard controle F Indicator: A16105	Aard controle n.v.t. Indicator: A16106	Aard controle F Indicator: A16106		
10			181.320	14.140.781	17.645.980					
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T)	Aantal uitgevoerde plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgevoerde plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nnee)(vanaf 2021)	Normbedragen voor e (ja/nnee) (vanaf 2021)		
			20	97	10	10	Ja	Nee		
			Wijziging keuze per (2023/2024)			Endverantwoording (Ja/Nee)	Reeks 1	Reeks 1		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E0101			Aard controle n.v.t. Indicator: E0102	Aard controle F Indicator: E0103	Aard controle n.v.t. Indicator: E0104	Aard controle n.v.t. Indicator: E0105	Aard controle n.v.t. Indicator: E0106
			N.Y.T.			Nee				
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)			Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindgeveling (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindgeveling (artikel 3)
			Verkelelijke kosten			Verkelelijke kosten	Keuze werkelelijke kosten	Keuze werkelelijke kosten	Verkelelijke kosten	Verkelelijke kosten
			Aard controle F Indicator: E0101			Aard controle F Indicator: E0102	Aard controle F Indicator: E0103	Aard controle n.v.t. Indicator: E0104	Aard controle F Indicator: E0105	Aard controle F Indicator: E0106
			1228.258			1257.227	150.181	189.555	111.987	111.987
			Normbedrag onderdeel a s aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T)			Normbedrag onderdeel a s aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b s aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b s aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d s aantal PVA's (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d s aantal nazorgtrajecten en/of PVA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)
Keuze normbedragen			Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen			
Aard controle F Indicator: E0101			Aard controle F Indicator: E0102	Aard controle F Indicator: E0103	Aard controle F Indicator: E0104	Aard controle F Indicator: E0105	Aard controle F Indicator: E0106			
17.600			136.860	145.084	165.892	123.335	123.335			
Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f s aantal ditiesprekken (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f s aantal ditiesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling				
Keuze normbedragen			Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen					
Aard controle F Indicator: E0101			Aard controle F Indicator: E0102	Aard controle F Indicator: E0103	Aard controle F Indicator: E0104	Aard controle n.v.t. Indicator: E0105				
10			10	12.800	1366.455					

BZK	C55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemeoede kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemeoede kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemeoede kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemeoede kosten
			<i>Aard controle n.s.t. Indicator: C35601</i>	<i>Aard controle F Indicator: C35602</i>	<i>Aard controle n.s.t. Indicator: C35603</i>	<i>Aard controle n.s.t. Indicator: C35604</i>	<i>Aard controle F Indicator: C35605</i>	<i>Aard controle n.s.t. Indicator: C35606</i>
			1781	158.135	179.830	368	112.452	16.545
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning -bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energiegebruik mee heeft kunnen verminderen.	<i>Aard controle n.s.t. Indicator: C35607</i>	<i>Aard controle F Indicator: C35608</i>	<i>Aard controle n.s.t. Indicator: C35609</i>		
2.149	145.529	185.936						
	Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (v.o. radiatorfolie en tochtstips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (v.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (v.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (v.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met direct verlagend energiegebruik/energiekosten tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen		
<i>Aard controle n.s.t. Indicator: C35610</i>	<i>Aard controle n.s.t. Indicator: C35611</i>	<i>Aard controle n.s.t. Indicator: C35612</i>	<i>Aard controle n.s.t. Indicator: C35613</i>	<i>Aard controle n.s.t. Indicator: C35614</i>	<i>Aard controle n.s.t. Indicator: C35615</i>	<i>Aard controle n.s.t. Indicator: C35616</i>		
2.982	24.202	0	0	0	0	0		
BZK	C56	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	Beschikingsnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten en verblijfsruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten en verblijfsruimten (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.s.t. Indicator: C36001</i>	<i>Aard controle n.s.t. Indicator: C36002</i>	<i>Aard controle F Indicator: C36003</i>	<i>Aard controle F Indicator: C36004</i>	<i>Aard controle n.s.t. Indicator: C36005</i>	<i>Aard controle n.s.t. Indicator: C36006</i>
			1 PHA/2021/0237600	Versterkingsplan tegen dak- en thuisloosheid regio Kop Noord-Holland	40.000	140.000	8	8
			Kopie Projectnaam	Opbrengsten (jaar T)	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)	Opgevoerde kostenactiviteiten zoals opgenomen in de aanvraag zijn onveranderd (t/m jaar T) (Ja/Nee)	De uitvoering loopt volgens de planning (Ja/Nee)	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
<i>Aard controle n.s.t. Indicator: C36007</i>	<i>Aard controle F Indicator: C36008</i>	<i>Aard controle F Indicator: C36009</i>	<i>Aard controle F Indicator: C36010</i>	<i>Aard controle n.s.t. Indicator: C36011</i>	<i>Aard controle n.s.t. Indicator: C36012</i>			
1	Versterkingsplan tegen dak- en thuisloosheid regio Kop Noord-Holland	10	10	Ja	Nee	Ja		
Eindverantwoording (Ja/Nee)	Zijn binnen twee jaar na de datum van toekenning van de uitkering onomkeerbare stappen gezet?							
<i>Aard controle n.s.t. Indicator: C36013</i>	<i>Aard controle n.s.t. Indicator: C36014</i>							
Nee	Ja							
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toelagenaffaire	Gederde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle F Indicator: C6201</i>	<i>Aard controle n.s.t. Indicator: C6202</i>				
1	927	Nee						
BZK	C75	Regiodels 3* tranche	Betreeft pijler	Besteding per pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cofinanciering per pijler (jaar T)	Totale besteding per pijler (t/m jaar T)	Totale cofinanciering per pijler (t/m jaar T)	Toelichting
			<i>Aard controle n.s.t. Indicator: C7501</i>	<i>Aard controle F Indicator: C7502</i>	<i>Aard controle F Indicator: C7503</i>	<i>Aard controle F Indicator: C7504</i>	<i>Aard controle F Indicator: C7505</i>	<i>Aard controle n.s.t. Indicator: C7506</i>
			1 Human Capital	137.553	137.553	1274.178	1274.178	Toelichting indicator C7509: Rijk constateerde bij controle SISA 2022 dat bij de totale compensabele BTW het bedrag was opgegeven over de totale besteding en niet enkel over de Rijk-besteding. Dat is nu gecorrigeerd. Het bedrag uit de jaarantwoording 2022 is gehalveerd en daar is nu bij opgeteld de helft van de compensabele BTW over jaar 2023. Toelichting indicator C7508: VAT-kosten maken geen deel uit van de subsidie.
			2 Opkomende Maritieme Technologiën	1375.000	1375.000	11934.533	11934.533	
6 Waterstof	1434.670	1434.670	11779.866	11779.866				
Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Totale uitvoeringskosten (t/m jaar T)	Totale compensabele BTW (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
<i>Aard controle n.s.t. Indicator: C7507</i>	<i>Aard controle n.s.t. Indicator: C7508</i>	<i>Aard controle F Indicator: C7509</i>	<i>Aard controle n.s.t. Indicator: C7510</i>					
Ja	0	1732.931	Nee					
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
			<i>Aard controle F Indicator: C9201</i>	<i>Aard controle F Indicator: C9202</i>	<i>Aard controle n.s.t. Indicator: C9203</i>	<i>Aard controle n.s.t. Indicator: C9204</i>	<i>Aard controle n.s.t. Indicator: C9205</i>	
157.187	10	2	234	27				

BZK	C94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Bezoekingsnummer	Besteding (jaar T)	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...] eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen zijn genomen [...]	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...] eventueel in samenhang [...] met een VOGZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een VOGZ-waarde van 429.300	Het aantal woningen waarbij een hogere bijdrage dan 4.000 is toegekend, het aantal woningen dat daarvan niet voldoet aan de betreffende uitzonderingsgevallen [...]	Het totaalbedrag van de overschrijding boven de 4.000 van de laatstbedoorde woningen
			Aard controle n.s.t. Indicator: C34401	Aard controle n.s.t. Indicator: C34402	Aard controle n.s.t. Indicator: C34403	Aard controle n.s.t. Indicator: C34404	Aard controle n.s.t. Indicator: C34405	Aard controle n.s.t. Indicator: C34406
			1.122.032022	10	0	0	0	10
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a, van de regeling	Besteding van middelen ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle n.s.t. Indicator: C34407	Aard controle n.s.t. Indicator: C34408	Aard controle n.s.t. Indicator: C34409	Aard controle n.s.t. Indicator: C34410		
BZK	C208	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	Beschikingsnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)
			Aard controle n.s.t. Indicator: C20801	Aard controle n.s.t. Indicator: C20802	Aard controle n.s.t. Indicator: C20803	Aard controle n.s.t. Indicator: C20804	Aard controle n.s.t. Indicator: C20805	Aard controle n.s.t. Indicator: C20806
			1.BNA.2023.025103	Fiswonen de Dager	10	10	10	10
			Kopie Projectnaam	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T)	De uitvoering loopt volgens de planning (Ja/Nee)	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			Aard controle n.s.t. Indicator: C20807	Aard controle n.s.t. Indicator: C20808	Aard controle n.s.t. Indicator: C20809	Aard controle n.s.t. Indicator: C20810		
			Fiswonen de Dager	0	Ja	Ja		
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Nee					
OCV	D1	Regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2024 Contactgemeenten	Besteding (jaar T)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.s.t. Indicator: D101	Aard controle n.s.t. Indicator: D102	Aard controle n.s.t. Indicator: D103			
			10	1568.215	Nee			
OCV	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 153, eerste lid VPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VIE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 VPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindovertredingen en peuterspeelzalen (conform artikel 150 VPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
			Aard controle n.s.t. Indicator: D801	Aard controle n.s.t. Indicator: D802	Aard controle n.s.t. Indicator: D803	Aard controle n.s.t. Indicator: D804	Aard controle n.s.t. Indicator: D805	
			1.1466.294	1.1080.907	176.394	-2.876	1.256.165	
			Hieronder per regel één gemeente (code) selecteren en in de kolommen emasaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente (code) selecteren en in de kolommen emasaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid		
			Aard controle n.s.t. Indicator: D806	Aard controle n.s.t. Indicator: D807	Aard controle n.s.t. Indicator: D808	Aard controle n.s.t. Indicator: D809		
			1	10	10	10		
OCV	D12	Regionale meld- en coördinatiefunctie Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2024 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.s.t. Indicator: D1201	Aard controle n.s.t. Indicator: D1202	Aard controle n.s.t. Indicator: D1203			
			1.625.401	1.112.883	Nee			
OCV	D12A	Regionaal programma voortijdig schoolverlaten Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2024 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente	Besteding aan contactschool (jaar T)	Totale besteding (jaar T) van educatie (automatisch)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle n.s.t. Indicator: D12A01	Aard controle n.s.t. Indicator: D12A02	Aard controle n.s.t. Indicator: D12A03	Aard controle n.s.t. Indicator: D12A04	Aard controle n.s.t. Indicator: D12A05	
			1.98.383	1.122.832	1.221.215	1.3.171	Nee	
OCV	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
			Aard controle n.s.t. Indicator: D1401	Aard controle n.s.t. Indicator: D1402	Aard controle n.s.t. Indicator: D1403	Aard controle n.s.t. Indicator: D1404	Aard controle n.s.t. Indicator: D1405	
			1.123.836	10	150.000	10	1.522.844	
			Hieronder per regel één gemeente (code) selecteren en in de kolommen emasaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente (code) selecteren en in de kolommen emasaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			Aard controle n.s.t. Indicator: D1406	Aard controle n.s.t. Indicator: D1407	Aard controle n.s.t. Indicator: D1408	Aard controle n.s.t. Indicator: D1409		
			1	10	060441 Gemeente Schagen	135.396		
			2		050448 Gemeente Tessel	17.262		
			10		050511 Gemeente Hollands Kroon	135.352		
OCV	D19	Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.s.t. Indicator: D1901	Aard controle n.s.t. Indicator: D1902	Aard controle n.s.t. Indicator: D1903			
			1.315.000	1.315.000	Ja			
OCV	D22	Regeling specifieke uitkering voor de voorschoolse educatie aan ontheemde peuters	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.s.t. Indicator: D2201	Aard controle n.s.t. Indicator: D2202	Aard controle n.s.t. Indicator: D2203			
			1.10	10	Ja			

lenV	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaa	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Met gelijdschinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (tm jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen
		Subsidieregeling sanering verkeerslawaa Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Vgl)	Aard controle n.v.t. Indicator: E3001	Aard controle F Indicator: E3002	Aard controle F Indicator: E3003	Aard controle F Indicator: E3004	Aard controle F Indicator: E3005	Aard controle F Indicator: E3006
		1 BSVI2200204	10	10	10	10	10	10
		2 BSVI2200205	10	10	10	10	10	10
		100 IENV/BSK-202221072	10	10	10	10	10	10
		Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (tm jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen (tm jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail (tm jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	Correctie over besteding kosten ProRail (tm jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de			
		Aard controle n.v.t. Indicator: E3007	Aard controle n.v.t. Indicator: E3008	Aard controle n.v.t. Indicator: E3009	Aard controle n.v.t. Indicator: E3010	Aard controle F Indicator: E3011	Aard controle n.v.t. Indicator: E3012	
		1 BSVI2200206	10	10	10		Nee	
		2 BSVI2200207	10	10	10		Nee	
		100 IENV/BSK-202221072	10	10	10		Nee	
lenV	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (Sisa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor de medeoverheid invullen	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (tm jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (tm jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B001	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B002	Aard controle F Indicator: E44B003	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B004	Aard controle F Indicator: E44B005	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B006
		1 030007 Provincie Noord-Holland	1788371763753	10	10	10	10	10
		2 030007 Provincie Noord-Holland	IENV/BSK-2022205550	10	10	10	10	10
		Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
		Aard controle n.v.t. Indicator: E44B007	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B008	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B009				
		1 030007 Provincie Noord-Holland	1788371763753	Nee				
		2 030007 Provincie Noord-Holland	IENV/BSK-2022205550	Nee				
		Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Naamnummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel			
		Aard controle n.v.t. Indicator: E44B010	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B011	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B012	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B013			
		1 030007 Provincie Noord-Holland	1788371763753	Dosteltoelichting	Nee			
		2 030007 Provincie Noord-Holland	IENV/BSK-2022205550	Huisdruin	Nee			
EZK	F20	Regeling specifieke uitkering Impulsaanpak winkelgebieden	Beschikingsnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Toelichting afwijking besteding (jaar T) conform projectplan	Cumulatieve besteding (tm jaar T)	Cofinanciering (jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: F20001	Aard controle n.v.t. Indicator: F20002	Aard controle F Indicator: F20003	Aard controle n.v.t. Indicator: F20004	Aard controle n.v.t. Indicator: F20005	Aard controle F Indicator: F20006
		SPUKIV22-1-0318130	Revitalisatie Stadshart	10	10	Middelen zijn door de gemeente nog niet doorgevoerd aan uitvoerend bureau Zeestad	10	10
		Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve cofinanciering (tm jaar T)	Aantal verblijfsobjecten binnen panden waarvan realisatie renovatietransformatie gestart is (jaar T) komt overeen met de fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee)	Cumulatief aantal verblijfsobjecten binnen panden renovatietransformatie gerealiseerd (tm jaar T)	Aantal verblijfsobjecten binnen panden sloop-nieuwbouw gestart is (jaar T) komt overeen met de fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee)	Cumulatief aantal verblijfsobjecten binnen panden sloop-nieuwbouw gerealiseerd (tm jaar T)	
		Aard controle n.v.t. Indicator: F20007	Aard controle n.v.t. Indicator: F20008	Aard controle DI Indicator: F20009	Aard controle n.v.t. Indicator: F20010	Aard controle DI Indicator: F20011	Aard controle n.v.t. Indicator: F20012	
		SPUKIV22-1-0318130	0	Nee	0	Nee	0	0
		Kopie beschikingsnummer	Realisatie fasering verloopt conform projectplan (Ja/Nee)	Toelichting (verplicht indien bij indicator F20014 'Nee' is ingevuld)	Samenwerkingsovereenkomst aanwezig (Ja/Nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
		Aard controle n.v.t. Indicator: F20013	Aard controle DI Indicator: F20014	Aard controle n.v.t. Indicator: F20015	Aard controle DI Indicator: F20016	Aard controle n.v.t. Indicator: F20017		
		SPUKIV22-1-0318130	Nee	Er is vertraging opgetreden in transformatie voormalige V&D pand en gedeeltelijke sloop Kroonpassage. Belangrijke oorzaak is probleem met elektra. Gesprekken met Lander zijn gestart voor oplossing. Planologische procedure voor transformatie Kroonpassage gestart eind 2023, cf planning.	Nee	Nee		
				Er is vertraging opgetreden in transformatie voormalige V&D pand en gedeeltelijke sloop Kroonpassage. Belangrijke oorzaak is probleem met elektra. Gesprekken met Lander zijn gestart voor oplossing. Planologische procedure voor transformatie Kroonpassage gestart eind 2023, cf planning.				

					Realisatie Halter Bellevue is vertraagd door noodzaak aanpassen programma. Oorspronkelijk programma was vanwege stijgende bouwkosten niet te realiseren. Financiële procedure stierend 01-2024					
					Aanleg stadspark bijgevolg ook vertraagd. Realisatie oplossing wateroverlast stadspark gestart eind 2023.					
EZK	F28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel <i>Aard controle F Indicator: F2801</i>	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel <i>Aard controle F Indicator: F2802</i>	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten <i>Aard controle F Indicator: F2803</i>	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: F2804</i>	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten <i>Aard controle F Indicator: F2805</i>	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: F2806</i>		
			1130.116	1443.458	10	1573.574	10	10		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F2807</i>							
			Nee							
SWV	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet, gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Vgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente 11 Participatiewet (PW) <i>Aard controle F Indicator: G201</i>	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente 11 Participatiewet (PW) <i>Aard controle F Indicator: G202</i>	Besteding (jaar T) IOAV Gemeente 12 Vwv inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAV) <i>Aard controle F Indicator: G203</i>	Baten (jaar T) IOAV (exclusief Rijk) Gemeente 12 Vwv inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAV) <i>Aard controle F Indicator: G204</i>	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente 13 Vwv inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle F Indicator: G205</i>	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente 13 Vwv inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle F Indicator: G206</i>		
			122345.708	1595.643	1427.428	1716	185.285	1989		
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente 14 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle F Indicator: G207</i>	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente 14 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle F Indicator: G208</i>	Baten (jaar T) VVIK (exclusief Rijk) Gemeente 16 Vwv wet en inkomens kunstenaars (VVIK) <i>Aard controle F Indicator: G209</i>	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente 17 Participatiewet (PW) <i>Aard controle F Indicator: G210</i>	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente 17 Participatiewet (PW) <i>Aard controle F Indicator: G211</i>	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle F Indicator: G212</i>		
			1118.881	113.362	10	12.691.133	13.349	118.169		
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle L2 Indicator: G213</i>							
			Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)							
			Ja							
SWV	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstreking), gemeentedeel 2023 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Vgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking Gemeente <i>Aard controle F Indicator: G301</i>	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle F Indicator: G302</i>	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle F Indicator: G303</i>	Besteding (jaar T) Bob Gemeente <i>Aard controle F Indicator: G304</i>	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle F Indicator: G305</i>	Besteding (jaar T) onderzochte kosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente <i>Aard controle F Indicator: G306</i>		
			10	16.748	15.516	10	10	10		
			BBZ vóór 2020 - levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle F Indicator: G307</i>	BBZ vóór 2020 - kapitaalverstreking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle F Indicator: G308</i>	BBZ vóór 2020 - levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle F Indicator: G309</i>	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle F Indicator: G310</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			10	10	10	10	10	10		
SWV	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo), gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Vgr	Welke regeling betreft het? <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G401</i>	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking Gemeente <i>Aard controle F Indicator: G402</i>	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking Gemeente <i>Aard controle F Indicator: G403</i>	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente <i>Aard controle F Indicator: G404</i>	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (aflossing) Gemeente <i>Aard controle F Indicator: G405</i>	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (overig) Gemeente <i>Aard controle F Indicator: G406</i>		
			1 Tozo 1 (1 juni tot 1 juni 2020) 10	10	10	150.385	18.396	11019		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020) 10	10	10	113.282	10	10		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021) 1348	10	10	119.630	18.899	1956		
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021) 1561	10	10	11214	14.458	143		
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021) 10	10	10	10	10	10		
			6 Totaal 1909	10	10	194.491	131813	12018		
			Kopie regeling Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G407</i>	Aantal besluiten kapitaalverstreking (jaar T) Gemeente <i>Aard controle F Indicator: G408</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G409</i>	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)				
			1 Tozo 1 (1 juni tot 1 juni 2020) 0	0	Ja					
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020) 0	0	Ja					
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021) 0	0	Ja					
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021) 0	0	Ja					
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021) 0	0	Ja					
			6 Totaal 0	0	N.v.t.					
			Besteding (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G411</i>	Baten (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing <i>Aard controle F Indicator: G412</i>	Baten (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig <i>Aard controle F Indicator: G413</i>					
			1 Tozo 1 (1 juni tot 1 juni 2020) 0	0						
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020) 0	0						
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021) 0	0						
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021) 0	0						
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021) 0	0						

			6	Totaal	10	10	10	10	
				Kopie regeling	Levensonderhoud- Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen- Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie		
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: GH16</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: GH17</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: GH18</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: GH19</i>		
			1	Tozo 1 (1 juni tot 1 juni 2020)	10	10	10		
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	10	10	10		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	10	10	10		
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	10	10	10		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	10	10	10		
			6	Totaal	0	0	0		
SZW	G10	Vet inburgering 2021, gemeentedeel 2023		Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Frijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
		Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over 'Vet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Vgr		Gemeente	Gemeente	Gemeente			
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G10M1</i>		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G10M2</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G10M3</i>				
				1451626	10	Ja			
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire, gemeentedeel 2023		Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden 'Vet inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
		Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Vgr		Gemeente	Gemeente	Gemeente			
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G12M1</i>		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G12M2</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G12M3</i>				
				12283	10	Ja			
SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2023		Bestedingen onderwijsroute (jaar T)	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Frijk)	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T)	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Frijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
		Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel (jaar T) ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Vgr		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G13M1</i>		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G13M2</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G13M3</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G13M4</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G13M5</i>		
				171223	10	10	10	Ja	
VVS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport		Ontvangen Frijksubsidie (jaar T)	Totale werkelijke berekende subsidie				
		Gemeenten		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4M1</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4M2</i>				
				1386397	1331907				
				Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Verkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Verkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Verkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4M3</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4M4</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4M5</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4M6</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4M7</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4M8</i>
				1 SPUKSPRT23216	1331907	100.293	194.320	137.294	SPUKSPRT23216
VVS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022		Beschikkingnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (tm jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (tm jaar T)
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8M1</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8M2</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8M3</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8M4</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8M5</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8M6</i>
				1042450	156.575	10	126.400	10	156.400
				Kopie beschikkingnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8M7</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8M8</i>				
				1042450	Ja				
VVS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventiepakketten		Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (tm jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak?	Eindverantwoording? (Ja/Nee)		
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H12M1</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H12M2</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H12M3</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H12M4</i>		
				142.048	172.048	Ja	Ja		
VVS	H14B	SPUK expertisecentra jeugdhulp		Hieronder per regel één (code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (tm jaar T)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)	Optionele toelichting	
		SISA tussen medeoverheden		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H14B1</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H14B2</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H14B3</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H14B4</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H14B5</i>	
				1 060363 Gemeente Amsterdam	1533643	1796628	Nee	Project THuis voor Jongeren	
VVS	H21	Specifieke uitkering cliëntondersteuning		Gerealiseerde activiteit Inzet projectleiding en/of Onderzoek lokale versterking functie (in jaar T) (Ja/Nee)	Toelichting - indien bij H2101 indicator Nee is ingevuld is een toelichting verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (tm jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H21M1</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H21M2</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H21M3</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H21M4</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H21M5</i>	
				Nee	Bij de uitkering van het project bleek dat de partner niet in staat was om de werkzaamheden te vervullen, zodat bedoeld vanuit de subsidie.	11974	11974		
				Nee				Nee	
VVS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuursparticipatie en de sociale basis 2023-		Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegelend per onderdeel	Besteding (jaar T) per onderdeel	Welk bedrag per onderdeel neemt u mee van 2023 naar 2024?	Cumulatieve besteding (tm jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/Nee n.v.t.)?
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30M1</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30M2</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30M3</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30M4</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30M5</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30M6</i>
				1 Lokaal Sportakkoord	150.149	150.148	10	150.148	Ja
				2 Brede regeling combinatiefuncties	1345.256	1342.033	1644	1342.033	Ja
				3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	177.162	156.286	14.173	156.286	Ja
				4 Kansrijke Start	157.864	1141.704	10	1141.704	Ja
				5 Mentale Gezondheid	127.003	128.284	10	128.284	Ja
				6 Aanpak overgewicht en obesitas	167.908	142.776	14.946	142.776	Ja
				7 Valpreventie	158.167	156.996	127.938	156.996	Ja
				8 Leefomgeving	138.576	19.012	15.913	19.012	Ja
				9 OKO & Vroege signalering alcoholproblematiek	19.644	10	11.829	10	N.v.t.
				10 Versterken sociale basis	140.803	139.991	120.164	139.991	Ja
				11 Mantelzorg	138.576	122.664	13.182	122.664	Ja
				12 Een tegen eenzaamheid	138.576	10.000	15.715	10.000	Ja
				13 Welzijn op recept	121.217	120.847	174	120.847	Ja
				14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	19.644	19.644	10	19.644	Ja

			15	Coördinatiekosten regionale aanpak	134.333	113.285	14.210	113.285	Ja
				Kopie naam onderdeel	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Neef n.v.t.)?				
				<i>Aard'controlen n.v.t. Indicator: H20007</i>	<i>Aard'controlen n.v.t. Indicator: H20008</i>				
			1	Lokaal Sportakkoord	N.v.t.				
			2	Brede regeling combinatiefuncties	N.v.t.				
			3	Terugdingen	N.v.t.				
			4	Gezondheidsachterstanden	N.v.t.				
			5	Kansrijke Start	N.v.t.				
			6	Mentale Gezondheid	N.v.t.				
			7	Aanpak overgewicht en obesitas	N.v.t.				
			8	VaIpreventie	N.v.t.				
			9	Leefomgeving	N.v.t.				
			10	DKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	N.v.t.				
			11	Versterken sociale basis	N.v.t.				
			12	Mantelzorg	N.v.t.				
			13	Eén tegen eenzaamheid	N.v.t.				
			14	Vrijzijn op recept	N.v.t.				
			15	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	N.v.t.				
				Coördinatiekosten regionale aanpak	N.v.t.				
				Eindverantwoording (Ja/Neef)					
				<i>Aard'controlen n.v.t. Indicator: H20009</i>					
				Nee					
VWS	H32	Regeling specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden		Bezoekingsnummer / kenmerk	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van			
				<i>Aard'controlen n.v.t. Indicator: H20011</i>	<i>Automatisch berekend</i>	<i>Automatisch berekend</i>			
				<i>Aard'controlen n.v.t. Indicator: H20012</i>	<i>Aard'controlen n.v.t. Indicator: H20012</i>	<i>Aard'controlen n.v.t. Indicator: H20013</i>			
				<i>AEG2222247</i>	1959.275	1959.275			
				Naam zwembad	Totale verlening per zwembad (jaar T)	Cumulatieve besteding per zwembad (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Verduurzamingsplan aanwezig (Ja/Neef)	Toelichting	
				<i>Aard'controlen n.v.t. Indicator: H20014</i>	<i>Aard'controlen n.v.t. Indicator: H20015</i>	<i>Aard'controlen F Indicator: H20016</i>	<i>Aard'controlen D1 Indicator: H20017</i>	<i>Aard'controlen n.v.t. Indicator: H20018</i>	
				<i>Agascentrum Den Helder</i>	1959.275	1959.275	Ja		
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)		Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T)				
				<i>Aard'controlen n.v.t. Indicator: H20019</i>	<i>Aard'controlen F Indicator: H20020</i>				
				060405 Gemeente Hoor	131020				

Controleverklaring